

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Canan GÖKDEMİR

YEKTA KOPAN'IN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ ÜZERİNE
BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Mustafa AYDEMİR

AĞRI-2020

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “Yekta Kopan’ın Hayatı, Sanatı ve Eserleri Üzerine Bir İnceleme” adlı tez çalışmasının tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tez çalışmamın kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

Δ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Δ Tezim sadece Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

Δ Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

[Tarih ve İmza]

Canan GÖKDEMİR

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Mustafa AYDEMİR danışmanlığında, Canan Gökdemir tarafından hazırlanan bu çalışma ... tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: İmza:

Jüri Üyesi: İmza:

Jüri Üyesi: İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine ait olup;

Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../2020 tarih ve / nolu kararı ile onaylanmıştır.

.... / /

Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	VI
ÖNSÖZ.....	VIII
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

YEKTA KOPAN'IN HAYATI VE ESERLERİ

1.1. Ailesi ve Eğitim Hayatı	7
1.1.2. Eserleri.....	8
1.1.3. Edebi Kişiliği.....	9

İKİNCİ BÖLÜM

YEKTA KOPAN'IN ROMANLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

2.1. İçimde Kim Var.....	15
2.1.1. Olay Örgüsü	15
2.2. Aile Çay Bahçesi	18
2.2.1. Olay Örgüsü	18
2.3. Sıradan Bir Gün.....	22
2.3.1. Olay Örgüsü	23
2.4. ROMANLARDA ŞAHIS KADROSU.....	25
2.4.1. Erkekler.....	26
2.4.1.1. Babasız Büyüyenler.....	27
2.4.1.2. Kadın Düşkünü olanlar.....	30
2.4.1.3. İdealist Olanlar	33
2.4.1.4. Diğer Karakterler.....	34
2.4.2. Kadınlar.....	35
2.4.2.1. Genç ve Yalnız Olanlar.....	35
2.4.2.2. Anne ve Çaresiz Olanlar.....	41

2.5. ROMANLARDA ZAMAN.....	42
2.6. ROMANLARDA MEKÂN.....	48
2.6.1. Dış Mekanlar.....	49
2.6.1.1. Şehirler.....	49
2.6.1.2. Yol.....	51
2.6.2. İç Mekanlar.....	52
2.6.2.1. Evler.....	52
2.6.2.2. Oteller.....	54
2.6.2.3. Kahvehaneler.....	55
2.7. ROMANLARDA ANLATICI TİPİ VE BAKIŞ AÇISI.....	56
2.7.1. Yazar Anlatıcı ve Hakim Bakış Açısı.....	57
2.7.2. Kahraman Anlatıcı ve Bakış Açısı.....	58
2.8. ROMANLARDA TEMA.....	60
2.8.1. Yalnızlık.....	60
2.8.2. Nefret.....	63
2.8.3. Özlem.....	64
2.8.4. İletişimsizlik.....	64
2.8.5. Kimlik Arayışı.....	65
2.8.6. Pişmanlık.....	66
2.9. ROMANLARDA ANLATIM TEKNİKLERİ.....	66
2.9.1. Metinlerarasılık.....	66
2.9.2. İç Monolog.....	68
2.9.3. Geri Dönüş.....	69

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEKTA KOPAN'IN HİKÂYELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

3.1. 1. Fildişi Karası.....	71
3.1.2. Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri.....	79
3.1.3. Yedi Derste Vicdan Muhasebesi.....	87

3.1.4. Daha Önce Tanışmış mıydık?	93
3.1.5. Kara Kedinin Gölgesi	99
3.1.6. Karbon Kopya	106
3.1.7. Bir de Baktım Yoksun	114
3.1.8. Kediler Güzel Uyanır	122
3.1.9. İki Şiirin Arasında	135
3.2.1. HİKÂYELERDEKİ ŞAHIS KADROSU	140
3.2.1.1. Babalarıyla Barışık Karakterler	141
3.2.1.2. Babalarıyla Sorun Yaşayan Karakterler	144
3.2.1.3. Yalnız Kişiler	146
3.2.1.4. Cinsellik Düşkünü Kişiler	148
3.2.1.5. Katiller	149
3.2.1.6. Çocuklar	150
3.2.2. HİKÂYELERDE ZAMAN	152
3.2.3. HİKÂYELERDE MEKÂN	161
3.2.3.1. Dış Mekânlar	163
3.2.3.1.1. Köyler	163
3.2.3.1.2. Şehirler	164
3.2.3.1.3. Tabii Çevre	165
3.2.3.2. İç Mekânlar	166
3.2.3.2.1. Evler	166
3.2.3.2.2. Diğer Mekânlar	168
3.2.4. HİKÂYELERDE ANLATICI TİPİ VE BAKIŞ AÇISI	171
3.2.4.1. Yazar Anlatıcı ve Hâkim Bakış Açısı	172
3.2.4.2. Kahraman Anlatıcı ve Bakış Açısı	175
3.2.5. HİKAYELERDE ANLATIM TEKNİKLERİ	190
3.2.5.1. Metinlerarasılık	190
3.2.5.2. Geri Dönüş	192
3.2.5.3. İç Monolog	194
SONUÇ	197
KAYNAKÇA	202

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI

YEKTA KOPAN'IN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Canan GÖKDEMİR

Danışman: Doç. Dr. Mustafa AYDEMİR

2020, 212 sayfa+ XI

Bu çalışmada günümüz yazarlarından biri olan Yekta Kopan'ın hayatı, çalışma alanları, sanatı, romanları ve hikâyeleri üzerine bir inceleme yapılmıştır.

Yazar, 1968 yılında Eskişehir'de doğmuştur. Hacettepe Üniversitesi İşletme bölümünden mezun olmuştur. Seslendirme sanatçısı, oyuncu, radyo ve televizyon sunuculuğu yapan yazar yazın hayatına şiirle başlamıştır. Hayalet Gemi dergisinin kurucularından olan yazar öykülerini bu dergide yayımlamıştır. Şuan hayatta olan yazar çalışmalarına devam etmektedir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yazarın hayatı, eserleri ve edebi kişiliği üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde romanların kronolojik sıralamasına göre olay, şahıs kadrosu, zaman, mekân, anlatıcının tipi ve bakış açısı, romanlarında işlenen temalar üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde ise yazarın hikâyeleri kronolojik sıralamaya göre olay örgüsü, şahıs kadrosu, zaman, mekân, anlatıcının tipi ve bakış açısı üzerinde durulmuştur. Yekta Kopan'ın romanlarının ve hikâye kitaplarının incelendiği ikinci ve üçüncü bölüm yazımızın inceleme bölümünü oluşturmaktadır.

Tezin sonuç bölümünde ise çalışmamız neticesinde ulaştığımız sonuçlar dikkatlere sunulmuştur.

2020, 212 sayfa+ XI

Anahtar Kelimeler: Yekta Kopan, Roman, Hikâye.

ABSTRACT
POSTGRADUATE THESIS STUDY
RESEARCH ON YEKTA KOPAN’S LIFE, ART AND WORKS
Canan GÖKDEMİR

Supervisor: Assoc. Doç. Dr. Mustafa AYDEMİR

2020, 212 page+ XI

This study aims at researching on Yekta Kopan who is one of today’s writers and his life, research interests, art, novels and stories.

The writer was born in 1968 in Eskişehir. He graduated from department of business in Hacettepe University. He is voice actor, actor, TV and radio presenter, and began his literature life with poetry. Also he is one of founders of The journal “Hayalet Gemi” and published his stories in this journal. The writer who is alive now has been keeping on his studies.

The study consists of three parts. First part describes the writer’s life, works, and literary personality. Second part is about novel’s event, characters, setting, type of narrator and point of view chronologically. The second and third part which Yekta Kopan’s stories and novels were researched compose the research section of the study.

In conclusion of the thesis, the results we achieved have been presented to the attention.

2020, 212 page+ XI

Key Words: Yekta Kopan, Novel, Story.

ÖNSÖZ

Yekta Kopan, özgün üslubuyla günümüz yazarlarından biri olmayı başarmıştır. Yazar, günümüze kadar pek çok eser vermiştir. Eserlerinde günlük hayatta rastlayabileceğimiz konuları işler. Yazar, romanlarında özellikle modern hayatın getirdiği bireysel yalnızlık, baba özlemi, yanlış evlilikler sonucunda ortaya çıkan mutsuzluk gibi konuları aktarırken yazarın okuyucuda derin izler bırakan üslubu dikkat çekicidir.

Yekta Kopan, yazın hayatına başladığı şiirin yanında roman ve hikâyeleriyle dikkat çekmiştir. 2000’de yayımlanan ilk hikâye kitabı olan *Fildişi Karası* ile büyük bir ses getiren yazar kendine özgü bir anlayışla daha sonraki yıllarda yayımlayacağı hikâyelerin sinyallerini vermiştir. Bu hikâye kitabının ardından biri e-kitap olmak üzere dokuz tane hikâye kitabı yayımlayan yazar, üç tane de roman yayımlamıştır.

Sade ve anlaşılır bir dil ile eserlerini kaleme alan yazar, eserlerinde genellikle insanların gündelik dertlerini, modern yaşamın insan üzerinde bıraktığı içe dönüklük, mutsuz aşkların yanında, evliliklerinde başarısız olan insanların içinde bulunduğu ilişkileri ve değer yitimleri anlatmıştır.

Edebiyat dünyası içinde bu kadar çok eser veren Kopan ile ilgili çok fazla araştırma yapılmamış olması bu tezin yazılış amacını belirler. Bazı akademik kaynaklarda kendisi hakkında bilgiler yer alsa da onu tanıtmaya yönelik detaylı bir araştırmaya rastlanamamıştır. Türk edebiyatında yazarlık serüvenindeki üretkenliğiyle ön plana çıkan yazarın hayatı, sanatı, romanları ve hikâyeleri üzerinde durduğumuz bu çalışmamız alandaki eksikliği gidermek üzere hazırlanmış bir çalışmadır.

“Yekta Kopan’ın Hayatı, Sanatı ve Eserleri Üzerine Bir İnceleme” adlı bu çalışmada temel çıkış noktamız, Kopan’ın hayatı hakkında bilgi verdikten sonra romanlarını (kronolojik sıralamaya göre) olay örgüsü, şahıs kadrosu, zaman, mekân, anlatıcı tipi ve bakış açısı olarak açıklamaktır. Daha sonra hikâye kitapları da aynı şekilde (kronolojik sıralamaya göre) olay örgüsü, şahıs kadrosu, zaman, mekân, anlatıcı

tipi ve bakış açısı şeklinde incelenecektir. Yazarın basılmış olan romanları ve hikâye kitapları üzerinde inceleme yapılmıştır.

Araştırma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yazarın hayatı, eserleri ve edebi kişiliği üzerinde durulmuştur. Şuan hayatta olan yazarla yapılan röportajlardan kendisiyle ve eserleriyle ilgili alınan bilgiler APA tarzı dipnot gösterilerek kaynakça bölümünde açıklanmıştır.

İkinci bölümde yazarın romanları; kronolojik sıralamaya göre tanıtımı, olay örgüsü, şahıs kadrosu, zaman, mekân, romanlarda işlenen temalar, anlatıcı tipi ve bakış açısı olarak incelenmiştir.

Üçüncü bölümde ise yazarın yayımladığı hikâye kitapları; kronolojik sıralamaya göre tanıtım, olay örgüsü, zaman, mekân, anlatıcı tipi ve bakış açısı olarak incelenmiştir.

Kronolojik tanıtım başlığı altında roman ve hikâye kitaplarından genel itibari ile bahsedilmiştir. Olay örgüsü başlığında vaka üzerinden olay örgüsü ve çatışma unsurlarına dikkat çekilmiştir. Tema başlığında da yazarın eserlerinde genellikle kullandığı temalara değinilmiştir.

Şahıs kadrosu, kurgu içinde yer alan kişilerin üstlendikleri görevler açısından incelenmiştir. Mekân başlığında ise, iç ve dış mekânlar bağlamında, olay örgüsü ile ilişkili ve mekânın şahıslarda bıraktığı izlenimler belirlenmiştir. Zamanda eserlerde geçen vaka zamanı ve anlatma zamanı tespit edilerek aktarılmıştır. Son olarak da anlatıcı ve bakış açısı başlığında olaylar ve okuyucu arasındaki bağdan hareketle anlatıcı ve bakış açıları tespit edilmiştir.

İncelemenin sonucunda Yekta Kopan'ın sanatından hareketle eserleri üzerinde durulmuş ve onun hakkında bilgiler verilmiştir. Kopan'ın postmodernizm'e ait unsurları eserlerinde kullandığı ifade edildikten sonra eserlerinde kullandığı yeniliklere de yer verilmiştir. İşlediği konu ve temalar dışında dil kullanımı da değerlendirilmiştir. Çalışmamız neticesinde Türk edebiyatında çeşitli eserler veren ve üretkenliğiyle dikkat çeken Yekta Kopan'ın eserleri üzerinde inceleme yapılarak kullandığı sanat yönü üzerinde durulmuştur.

Çalışmada metinle ilgili bilgiler parantez içerisinde gösterilip, kaynakça bölümünde alfabetik sıralamaya göre düzenlenmiş ve gösterilmiştir.

Bu çalışmanın konu seçiminden incelemesine, yazılıp değerlendirilmesine kadar olan süreçte benden hiçbir desteğini esirgemeyen Değerli Danışman Hocam Doç. Dr. Mustafa Aydemir'e sonsuz teşekkür ediyorum.

Çalışma süresi boyunca beni destekleriyle hiç yalnız bırakmayan biricik aileme ve yardımlarından dolayı sevgili eşim Şerif Gökdemir'e sonsuz teşekkür ederim.

Canan GÖKDEMİR

....../....../2020

Ağrı

KISALTMALAR

bs.: Baskı

bkz.: Bakınız

C.: Cilt

Çev.: Çeviren

Der.: Dergi

S.: Sayı

s.: Sayfa

TDK: Türk Dil Kurumu

Üniv.: Üniversite

vs.: Vesaire

Yay.: Yayınları

GİRİŞ

İnsanlar yaşadıkları ve yaşayacakları olayları yıllarca anlatma gereksinimi duymuştur. Bunu öncelikle şiir ve destan yoluyla yapmışlardır. Destanlar, hikâye ve romanın oluşmasına öncülük etmiştir. Bu yüzden destandan sonra oluşan halk hikâyeleri hikâye türünün ilk örnekleri olarak kabul edilebilir.

“İnsanoğlu birinci elden deneyimlerini, duygularını, düşüncelerini ya da başkalarından duyduklarını, gördüklerini anlatma, paylaşma ihtiyacı duymuştur. Kimi zaman eğitmek, kimi zaman eğlendirmek, kimi zaman da bu her iki öğeyi bir arada kullanarak bir olayı ya da olayları, bazen gerçeğe yakın biçimiyle, bazen de bire beş katarak, yani kurgulayarak anlatma ve aktarmaya çalışmıştır” (Boynukara, 2000: 131).

Şemsettin Sami Kamus-ı Türkî’de; “Nakletme, bir vak’a ve sergüzeşti sırasıyla anlatma, rivayet, hakikî ya da uydurma ve ekseriya hisse kapmağa mahsus sergüzeşt ve vukuât, kıssa, mesel, roman” olarak hikâyenin tanımını yapar.

Ercilasun, hikâye ve romanın tanımını şöyle açıklar: “gerçek veya gerçek olabilecek uydurma bir olayı anlatan eserdir” (Ercilasun, 1997: 644). Çetişli ise: “Gerçek ya da gerçeğe uygun olay ve durumların; insan, zaman ve mekân unsurlarıyla birlikte itibari bir dünya çerçevesinde ve üzerinde durulan konu, tema ve mesaja uygun bir biçimde kurgulanıp; ayrıntıya girilmeden ve bütünüyle yoğunlaştırılarak, okuyucuya estetik haz verecek tarzda anlatılmasından doğan kısa ve mensur bir edebi türdür” (Çetişli, 2004: 27).

Dünya edebiyatına hikâye örneğini Boccaccio *Decameron* adlı yapıtıyla vermiştir: “Eser, 1348’de Floransa’da baş gösteren vebadan korunmak amacıyla şehrin dışındaki bir şatoda toplanan, on kişinin on gün süren sığınmaları sırasında her gün birer hikâye anlatmaları sonucunda ortaya çıkan yüz hikâyeden oluşmaktadır” (Geçgel, 2003: 188).

Türk edebiyatında ise insanlar hikâye ihtiyacını destan, mesnevi, masal ve halk hikâyeleriyle karşılamıştır. Bilinen ilk Türk hikâyelerinden olan *Dede Korkut Hikâyeleri*’nin yazıya geçirildiği on beşinci yüzyıl Türk Hikâyeciliği için bir dönüm noktası olmuştur.

Birbirinden farklı olan hikâye ve roman uzun süre birbirinin yerine kullanılmıştır. Bunun sebebini Okay, hikâyenin geleneğimizden gelen, romanın ise Batı'dan gelen bir kavram olması sonucuna bağlar (Okay, 2011: 67). “Türk romanı gözden geçirilirken göz önünde tutulması gereken ilk gerçek, bu romanın yurttan öteden beri var olan hikâye biçimlerinin doğal bir gelişmesiyle doğmadığı, bir geleneğin olduğu yerde bırakılıp yerine yenisinin kurulması şeklinde başladığı keyfiyetidir. Roman bize dışarıdan gelir. Bunu söylemekle türü doğuran evölüasyonun toplumumuz içinde tamamlanmamış olduğunu hatırlatmak istiyorum” (Tanpınar, 1992: 47).

Batılı tarzda hikâye ve roman edebiyatımızda Tanzimat döneminde Fransız edebiyatından çevirilerle başlamıştır: “Roman, edebiyatımıza yeni bir tür olarak Tanzimat döneminde girmiştir. Tanzimat’tan önce, Divan ve Halk edebiyatındaki öykülerin, öykü ve roman tekniği ile ilgisi yoktur. Özellikle Divan edebiyatında düzyazı ile ya da manzum olarak yazılan öyküler belli konuların dışına çıkmazlar. Halk öykülerinin birçoğu da masal karakteri gösterirler” (Önertoy, 1984: 1).

Tanzimat döneminde hikâye anlayışında iki yol takip edilmiştir. Ahmet Mithat Efendi’nin öncülük ettiği ilk yol: “Toplumsal çoğunluğa hitap ederek okuma yazma bilenleri Batılı tarzda hikâyeye alıştırmayı hedeflemiştir” (Önertoy, 1984: 1-7). Bu yolu Hüseyin Rahmi, Ahmet Rasim gibi yazarlar savunmuştur: “İkinci yol ise; Batı kültürü ile değişik ölçülerde teması geçmiş olan sınırlı aydınlar topluluğu için Namık Kemal tarafından açılan yerli hikâye ve roman örneklerini dikkate almadan doğrudan doğruya Batılı hikâye ve roman tekniğini uygulamaya çalışan yoldur”(Akgündüz, 2000: 66). Bu yolu ise Namık Kemal, Samipaşazade Sezai ve Nabizade Nazım takip etmiştir.

Batılı anlamda romana geçişte bir ara süreci vardır. Çünkü: “İlk Türk Romanları, geleneksel anlatı metinlerinden çokça izler taşır”(Çetin, 2009: 69). Bu düşüncüyü desteklemek için Berna Moran: “İlk romancılarımız Avrupa romanını taklit eder, hatta toplumsal sorunlara değinen yapıtlar verirken, karşıt yönelişlerde olan meddah ve âşık hikâyelerinden yararlanmışlardır” (Moran, 1987: 27) tespitinde bulunmuştur.

Tanzimat Döneminin en başarılı isimlerinden biri olan Ahmet Mithat Efendi romanlarında geleneksel anlatı benzerliklerini kullanmıştır. Roman türünü geniş bir okur

kitlesine ulařtırmak için eserlerinde bir meddah gibi davranarak okuyucu ile konuřarak eserlerindeki kiřiler hakkında dūřüncelerini söyler.

Türk romanında ilk örnekleri Tanzimat dönemi yazarlarından şemsettin Sami 1872’ de yazdığı *Taaşşuk-ı Tal’at ve Fitnat* ve ilk edebi roman olan Namık Kemal’in 1876’da yayımlanan *İntibah yahut Sergüzeşt-i Ali Bey* isimli romanlarıdır. A. Hamdi Tanpınar ve Güzin Dino Türk romanını *İntibah*’la başlatır (Tanpınar, 1997: 46). Bu dönemin hikâye ve romanlarında mirasyedilik, yanlış batılılaşma, esaret gibi konular ele alınmıştır. Dönem eserlerinde teknik hatalara rastlansa da türün ilk örnekleri olmasından dolayı önem arz etmektedir.

Servet-i Fünun döneminde yaşam tarzının iyiden iyiye batıya benzemesiyle dönemin yazarları tamamen geleneksellikten uzaklaşarak batıya yönelmişlerdir. Realist tutumun etkisiyle sosyal hayattan gerçekçi sahneler aktarılmaya çalışılmıştır. Fakat bunları aktarırken sanatkârane bir üslup kullanmışlardır: “Servet-i Fünûn romancıları, teknik bakımdan, Tanzimat romanının hatalarından tamamıyla kurtulmuşlar ve modern bir tekniğe sahip olabilmişlerdir”(Akyüz, 1995: 66). Çetin’in dūřünceleri ise řu şekilde: “Servet-i Fünun topluluğu yazarlarında Tanzimat döneminin aksine, olay unsuru önemini kaybederek yerini ruhsal durumların tasvir ve tahliline bırakır. Kahramanların duygusal halleri ve tepkilerinin anlatımına gidilir” (Çetin, 2005: 76). Dönemin en büyük iki ismi Halit Ziya Uşaklıgil ve Mehmet Rauf’tur. Bu yazarların yanı sıra Hüseyin Cahid, Ahmet Hikmet ve Savfeti Ziya da dönemin önde gelen yazarlarındandır: “Bu dönem romanının en başarılı ismi Halit Ziya Uşaklıgil’dir. Halit Ziya, Fransız realistlerinde görülen tüm teknik kuralları romanlarına başarıyla uygulamış, Türk romanın gelişmesinde önemli katkıları olmuştur” (Kutlu, 1972: 38).

Fecr-i Atı topluluğu sanat şahsi ve muhteremdir, görüşüyle ortaya çıkmıştır: “Bu topluluğun hikâye ve romanı Servet-i Fünûn nesrinden çok farklı özellikler taşımasına rağmen, bunların dil ve üslubunda Millî edebiyat hareketinin dolaylı izleri vardır” (Akyüz, 1995: 161). Bu topluluk önceki topluluklar kadar başarılı olamamıştır. Önce Fecr-i Atı topluluğuna giriş yapıp daha sonra Milli edebiyat topluluğuna geçen Yakup Kadri Karaosmanoğu ve Refik Halit Karay dönemin önemli yazarlarıdır. Bunun

yanında Cemil Süleyman ve İzzet Melih dönemin başlıca romancılarıdır. Okay, bu dönem için: “Roman türünde, şiirde olduğu kadar da kendini gösterememiştir”(Okay, 2011: 70).

Milli edebiyat dönemi 1911’de Ömer Seyfettin’in Selanik’te “Genç Kalemler” dergisinde yayımlanan “Yeni Lisan” adlı makalesiyle başlar. Bir dil hareketiyle başlayan bu yenilik milli değerlere dönüş olarak bütün eserlerde kendisini gösterir. Türkçülük, dönemin yazarlarının ortak bir kabulü olmuştur. Milli mücadelenin etkisiyle artan Milliyetçilik duygusu halkı bilinçlendirme gayretinde olan yazarlar milli ve tarihi konuları ele almışlardır. Milli romanlar ve hikâyeler bu dönemde yazılmıştır. Anadolu insanın gösterdiği gayreti gören yazarlar tamamen Anadolu insanını eserlerinde işlemeye başlamışlardır: “Bu dönemde Türk nesircisi, İstanbul dışına çıkmış, her tabakadan halkın yaşayışını realist bir gözlemle romana yansıtmıştır. Bu dönemin tanınmış ilk romancısı ve hikâyecisi Halide Edip Adıvar’dır. Onun ardından daha önceleri Fecr-i Âtî topluluğundan tanınan, daha sonra bu hareketin içinde yer alan Yakup Kadri ve Refik Halit bu dönemin önemli yazarlarındandır” (Korkmaz, 2006: 172-179).

Kurtuluş Savaşı’nın kazanılmasıyla Cumhuriyet Dönemi edebiyatında Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyetin ilanı, Atatürk devrimleri ve Anadolu insanı eserlere konu olmuştur: “1950’li yılların romanında aydın bakışın egemen olmasının bir sonucu olarak aydınlanma ve aydınlatma ön plandayken, 1960’lardan sonra bu aydın bakışa ek olarak birey ve bireyin iç dünyasını keşfetme ön plana geçer” (Çelik, 2007: 279-281). 1960 öncesinden romancılıklarını sürdüren yazarlar; Reşat Nuri Güntekin, Hüseyin Rahmi Gürpınar ve Refik Halit Karay’dır. Hüseyin Nihâl Atsız, Reşat Ekrem Koçu, Yavuz Bahadıroğlu, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Turgut Özakman gibi yazarlar tarih konulu eserler kaleme alırlarken, Ahmet Hamdi Tanpınar, Oktay Akbal, Atilla İlhan eserlerinde geçmiş-şimdi, fert toplum değer yargıları çatışmaları içinde bireysel sorunları ele almışlardır.

“Türk edebiyatında toplumcu-gerçekçilik, ortaya çıktığı 1925-1940 yıllarından 1980’li yıllara kadar, özellikle roman alanında varlığını güçlü bir şekilde devam ettirir”(Çelik, 2007: 306-307). Toplumcu-gerçekçi bakış açısıyla eser veren yazarlar;

Fakir Baykurt, Kemal Tahir, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Necati Cumalı, Atilla İlhan, Aziz Nesin, Kemal Bilbaşar, Samim Kocagöz, Talip Apaydın gibi yazarlardır.

1970’li yıllardan itibaren İslami nitelikli eserler ön plana çıkmıştır. Afet İlga Muhteremoğlu, Nazan Bekiroğlu, İskender Pala, Sadık Yalsızuçanlar, Fatma Karabıyık Barbarasoğlu gibi yazarlar İslami gelenekçilik düşüncesiyle eser vermişlerdir. 1980’li yıllardan itibaren ise İslamcı milliyetçi romanlar varlığını devam ettirir. Bu yıllardan itibaren biçim ve sanat kaygısı ön plana çıkmıştır. Modern anlatım tekniklerin yanında bireyin iç dünyasına yönelik ve ruhbilimsel konular dikkat çekmiştir. “Batıda James Joyce, Franz Kafka, W. Faulkner gibi yazarların başlattığı modernist akım ile Vladimir Nobakov, Alain Robbe Grillet gibi yeni romancıların başlattıkları postmodern anlatım teknikleri biraz gecikmeyle de olsa Türk romancıları tarafından uygulanmaya başlanır” (Çelik, 2007: 352-359).

Yıldız Ecevit, postmodern anlatının: “1960’lı yılların kalıplaşmış ölçütlerini karşısına alan, alternatif arayışlarla bütünleşmiş atmosferin içinde, edebiyat alanından gelen bir başkaldırı olarak ortaya çıktığı”nı savunur (Ecevit, 2006: 85-94). “Son otuz yılın postmodernist romanları, aynı zamanda Türk edebiyatının Batılı anlamdaki ilk romantik metinleridir. Edebiyatımızda Oğuz Atay, Yusuf Atılgan, Ferit Edgü, Latife Tekin, Nazlı Eray, Bilge Karasu, Orhan Pamuk, Adalet Ağaoğlu, Erhan Bener, Peride Celal, Ahmet Altan, Nedim Gürsel, Selim İleri, Erendiz Atasü, Ayla Kutlu, Buket Uzuner, Hilmi Yavuz, Pınar Kür, Metin Kaçan, İhsan Oktay Anar ve Murathan Mungan modernist/postmodernist edebiyatının temsilcileri arasında yer alır”(Ecevit, 2006: 85-94).

Cumhuriyet döneminin genç kuşak hikâye ve roman yazarlarından olan Yekta Kopan, postmodernist yazarlar başlığı altında değerlendirilebilir. Çünkü yazarın konu seçimi ve konuya bakış açısı, konuyu işleyiş ve anlatım teknikleri bakımından postmodern anlayışın özelliklerine yer vermesi açısından da postmodernistdir. Yazarın eserlerine baktığımızda postmodern anlayışa ait olan metinlerarasılık, anlatı içinde bir başka anlatının izinin sürülmesi, iç içe anlatılar gibi temel özellikler belirgin bir şekilde yer alır.

Yekta Kopan, yazın hayatına şiirle başlamış daha sonra özgün üslubuyla hikâyeler yazmıştır. Yazdığı hikâyeleri kurucusu olduğu Hayalet Gemi dergisinde yayımlamaya başlamıştır. Yazar, Türkiye'nin ilk çevrimiçi yayınevi olan Altkitap'ın kurulmasına öncülük etmiştir. Yazar, yazın hayatına roman ve öykü kitapları yazarak devam etmektedir. *İçimde Kim Var* (2004), *Aile Çay Bahçesi* (2013) ve *Sıradan Bir Gün* (2018) romanlarının yanında, *Fildişi Karası* (2000), *Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri* (2001), *Yedi Derste Vicdan Muhasebesi* (2003), *Daha Önce Tanışmış mıydık?* (e-kitap, www.altkitap.com, 2003), *Kara Kedinin Gölgesi* (2005), *Karbon Kopya* (2007), *Birde Baktım Yoksun* (2009), *Kediler Güzel Uyanır* (2011), *İki Şiirin Arasında* (2014) hikâye kitapların yazarı olan Kopan, adından söz ettiren bir yazar olmuştur.

Yazar, çeşitli yayın organlarında sanat ve edebiyat üzerinde yazılar yazmaktadır. Günümüzde teknolojinin hayatımıza bu kadar yer edinmesinden faydalanan yazar teknolojinin tüm imkânlarını kullanmaktadır. Herkesin istediği şekilde yazı yazdığı bir blog kuran “Fil Uçuşu” adını verdiği blogunda düzenli bir şekilde yazılar yazan yazar bu şekilde okurlarıyla sürekli bir iletişim halindedir.

Kopan, eserlerinde günlük hayatta rastlayabileceğimiz konulara değinmektedir. Yazar, eserlerinde yalnızlığı, bireyin iç dünyasını, yanlış evlilikler sonucunda oluşan kopuk aile bağlarını ele almaktadır. Bu tarz konu seçimlerinden yazarın etkilendiği yazarlardan esinlendiği sonucuna varmak mümkündür. Kendisiyle yapılan bir röportajda Dostoyevski, Orhan Pamuk, Oğuz Atay, Yusuf Atılgan gibi yazarların etkisinde kaldığını dile getirmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

YEKTA KOPAN'IN HAYATI VE ESERLERİ

1.1. Ailesi ve Eğitim Hayatı

Yekta Kopan, 1968 yılında Eskişehir’de doğdu. Babası tiyatrocu Lütfü Kopan, annesi Engin Kopan’dır. Dedesi gazetecidir. Okuma-yazmayı ona küçük yaşta ablası öğretir. İlk ve ortaöğrenimini Ankara’da tamamlayan Kopan’ın çocukluğu burada geçer. Kendisiyle yapılan bir röportajda Ankara’nın kendisinde çok ayrı bir yere sahip olduğunu söyler: *“Beni ben yapan bir şehirdir. Ankara benim için uzun yürüyüşlerin, uzun düşünüşlerin, uzun süreli dostlukların, sessizliklerin bir yandan da tüm bunların içinde yanı sıra kendini geliştirmenin şehridir. Çocukluğumu Küçükesat’ta geçirdim, Çankaya’nın özellikle Tunalı civarının bende önemi büyük. Ve nereye gidersem hep yürüyerek giderdim, Ankara’da yürüdüğüm kadar başka hiçbir yerde yürümemişimdir. Kendi benliğimi geliştirdiğim ve oluşturduğum bir şehir Ankara. Bir insanın ergenliğini geçirdiği, hayatının en önemli adımlarını attığı yıllar o insanın olduğu yıllardır, ben de olduğum yıllarda Ankara’daydım ve dolayısıyla ben de önemli katkısı vardır”*(www.kkulturmantari.blospot.com Erişim tarihi: 9 Kasım 2018). Seslendirmeye TRT Ankara Radyosunda başlayan yazar askerliğini de Ankara’da yapar. 26 yaşına kadar Ankara’da yaşar daha sonra iş nedeniyle İstanbul’a yerleşir.

Yekta Kopan, küçük yaşta babasının aracılığıyla TRT Ankara Radyosunda seslendirme çalışmalarına başlar. Daha sonra Çocuk Saati programında bu işin eğitimini alır ve yıllarca seslendirme sanatçılığını yapar. Ablası Yeşim Kopan da seslendirme sanatçısıdır. Hacettepe Üniversitesi İşletme bölümünü bitirir. İşletme bölümünü tercih etmesini şöyle açıklar: *“İşletme o dönemde yapabileceğim bir meslek dalı olarak gelmişti, Türkçe-Matematik bölümüydü işletme. Hem matematik hem de sosyal bilimler seviyordum çünkü işletme hem sosyal bilgilerin, hem matematiğin iç içe olduğu bir bölüm. Dolayısıyla da bana çok uygun bir okuma kaynağıydı, çok da mutluyum işletme okumaktan dolayı. Matematik okumak bana çok iyi gelmiştir, sosyal bilimler de iyi gelmiştir ama daha sonra meslek olarak yapamayacağımı anladım, çünkü o yıllarda ben zaten televizyon dünyasının içerisindeyim, oradan da kopup öbür tarafa geçemedim. O*

yüzden hem okuduğum için çok mutluyum, hem de okuyup da yapamadığım için üzgünüm ama işletmeye severek girmiştım. Bana her zaman faydası olmuştur”(https://kayiprihtim.com).

Yekta Kopan, sanatla iç içe olan bir ailede yetişmiştir. Bu durum onun sanat anlayışına da etki etmiştir. Okuma-yazmayı öğrendikten sonra kitaplarla içli dışlı olan yazar vaktinin çoğunu okumaya ayırdığını dile getirir. Yekta Kopan, “seslendirme sanatçısı, oyuncu, radyo ve televizyon programcısı olarak çalışır. Hayalet Gemi dergisinin kurucuları arasında yer alan sanatçı hikâyelerini bu dergide yayımlamaya başlar. 1998’de elektronik ortamda yayın yapan Alt Zine dergisinin ve ardından Türkiye’nin ilk çevrimiçi yayınevi olan Altkitap’ın kurulmasına öncülük eder. Altyazı sinema dergisinde film eleştirileri yazar ve derginin yayın kurulunda görev alır. NTV televizyon kanalında Gece-Gündüz adlı kültür sanat programını sunmuştur” (Tonga, 2014: 309). You Tube platformunda Noktalı Virgül adlı bir kültür-sanat programını yapmaktadır. Yazar, Burcu Ural Kopan’la eşinin Show tv de staj yaptığı dönemde tanışır ve evlenirler. Tam bir hayvan sever olan yazar halen İstanbul’da yaşamaktadır.

1.2.Eserleri

Hikâyeleri:

Fildişi Karası (2000)

Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri (2001)

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi (2003)

Daha Önce Tanışmış mıydık? (e-kitap, www.altkitap.com, 2003)

Kara Kedinin Gölgesi (2005)

Karbon Kopya (2007)

Bir de Baktım Yoksun (2009)

Kediler Güzel Uyanır (2011)

İki Şiirin Arasında (2014)

Romanları:

İçimde Kim Var (2004)

Aile Çay Bahçesi (2013)

Sıradan Bir Gün (2018).

Çocuk kitabı: *Burun* (2009).

Yazarın, *Aşk Mutfağında Yalnızlık* adlı öykü kitabı 2002 yılında Sait Faik Abasıyanık Hikâye Armağanını kazanmıştır. İstanbul Uluslararası Tiyatro Festivali bünyesinde Tiyatro DOT tarafından düzenlenen ve Bülent Erkmen projesi olan “*İki Kişilik Bir Oyun*” metnini yazdı ve oyun Almanya, İtalya, Hollanda da sahnelendi.

Karbon Kopya adlı öykü kitabı 2007 yılında Dünya Kitap Ödülleri’nde “Yılın Telif Kitabı” ödülünü alır. *Birde Baktım Yoksun* adlı öykü kitabı Yunus Nadi Öykü ödülüne değer görülür, aynı kitap 2010 yılında Haldun Taner Öykü Ödülüne değer görülür (www.biyografi.info).

1.3. Edebi Kişiliği

Yekta Kopan, eserlerinin konusunu sokakta karşılaşılabileceğimiz insanların hayatlarından seçer. Yazar, insanların hayatlarını izlemiş ve bunları eserlerinde günlük konuşma diliyle okuyucularına aktarmıştır.

Yazar, *Yurttaş Kane* filmi izlediğinde etkisinde çok kalır ve bu filmin kendisini *İçimde Kim Var* romanını yazmaya teşvik ettiğini söyler. Aynı şekilde kendisiyle yapılan bir röportajda sahilde oturduğu bir gün gözünde beyaz elbiseli iki kadının imgesi oluştuğunu ve bu fotoğraftan Müzeyyen ve Çiğdem karakterinin yer aldığı *Aile Çay Bahçesi* adlı romanının oluştuğunu söyler.

Yazar, eserlerinde yalnızlık, özlem, aile kavramının yitirilmişliği, babasız çocuklar, güvensizlik ve arayış gibi temaları işler. Yazar, genellikle kentlerde yaşayan insanların gündelik dertlerini, modern kent yaşamının insanın iç dünyası üzerindeki etkisini, mutsuz aşklar ve evliliklerden yola çıkarak günümüzde insani ilişkilerin geldiği durumu ve değer yitimini anlatır (Yılmaz, 2014: 1).

Yazarın, edebi kişiliğinin şekillenmesinde en büyük etkiye sahip olan, bir grup arkadaşlarıyla birlikte çıkardıkları Hayalet Gemi dergisidir. Kopan, yazın hayatına *Yarın* adlı dergide yayımlanan şiirle başlamıştır. Edebi çalışmalarına Hayalet Gemi dergisinde devam etmiştir. Dergi 1992’den 2002’ye kadar düzenli olarak çıkartılmıştır. Bu durum Kopan’a ve beraberindeki birçok yazara çok şey kazandırmıştır. Kopan’ın edebiyatta kalmasına ve derinleşmesine neden olan bu ortam olmuştur. Hayalet Gemi 2002 yılında ekonomik kriz ve dergiye olan ilgideki azalmadan dolayı kapanmıştır. Ancak dergiden türeyen başka etkinlikler meydana gelmiştir. Altkitap.com gibi kitap yayımlayan bir site ve altzine.net dergisi Hayalet Gemi dergisinin ardında bıraktıklarıdır.

Yazar, elektronik ortamda yayın yapan Altzine dergisi ile Türkiye'nin ilk çevrimiçi yayınevi olan ve internet üzerinden ücretsiz elektronik kitap yayımlayan Altkitap'ın kurucuları arasında yer almıştır. Eşik Cini dergisinin yayın kurulunda görev yapmıştır. İlk öykü kitabı *Fildişi Karası* 2000 yılında basılmıştır.

Altyazı ve Milliyet Sanat dergilerinde sinema ve edebiyat yazıları yazmış olan Yekta Kopan, edebi faaliyetlerine hızla devam etmekte, çeşitli yayın organlarında yazmaktadır. Son olarak Granta dergisinin yayın kurulunda görev alan yazar, Milliyet Kitap ve Ot dergisinde de düzenli olarak yer almaktadır. Yekta Kopan, yazının ve edebiyatın hızla elektronik ortamlara taşındığı günümüzde teknolojinin yazıya olan etkisi üzerinde düşünen ve teknolojinin imkânlarından yararlanan bir yazar olarak da dikkat çekmektedir (Yılmaz, 2014: 1,2).

Vaktinin büyük bir çoğunluğunu okumaya adanmış yazar, okumanın ve yazmanın önemiyle ilgili bir röportajında şu şekilde cevap vermiştir:

“Çalışmak. Yapılacak tek şey fısıltılara, dedikodulara kulak tıkayarak çalışmak. Bir takım ahbap çavuş ilişkileri, kayırmalar falan benim gençliğimde de duyduğum şeylerdi. Belki doğrudur, belki değildir. Benim fazlaca umurumda olmadı. Çalışmaya ve yazmaya devam ettim. Defalarca reddedildim, yılmadım. Üstelik günümüzde, kişisel yayıncılık yapılabilecek sayısız alan var. Başta da internet ortamı. Bir önerim de sabır olacak elbette. Sadece edebiyatın değil, hiçbir üretimin aceleye gelir yanı yok. Sabredeceksiniz ve çalışacaksınız. Işığımızın sızacağı çatlağı mutlaka

bulursunuz”(https://www.hurriyet.com.tr/kampus/yekta-kopan-sabredeceksiniz-ve-calisacaksiniz-isiginizin-sizacagi-catlagi-mutlaka-bulursunuz-40324296).

Yazar, çocuklara büyük önem veren biridir. Çocuk kitabı yazmasının sebebini ve çocuk kitabı olan “*Burun*” hakkındaki görüşleri ise şöyledir:

“Çocuk okurlar ülke edebiyatının hem bugünü hem de yarınıdır. Çocuk edebiyatı alanında eser veren çok değerli yazarlar var ülkemizde. Ama bu konunun önemi, değeri, gerekliliği konusunda yeterli ve sağlıklı politikalar geliştirilemedi henüz. Çok daha fazla çalışmamız, düşünmemiz ve kendimizi geliştirmemiz gereken bir alan. Geleceğin düşünce dünyasını oluşturmakta çocuk edebiyatının önemi tartışılmaz”
”(https://www.hurriyet.com.tr/kampus/yekta-kopan-sabredeceksiniz-ve-calisacaksiniz-isiginizin-sizacagi-catlagi-mutlaka-bulursunuz-40324296).

Yazar, yazma amacının kendisini anlamanın en iyi yolu olduğunu düşünür. Bu konu hakkındaki görüşlerini kendisiyle yapılan bir röportajda şöyle açıklamıştır:

“Ben hayatı ve kendimi anlayabilmek için yazıyorum. Ama eğer ayna metaforunu kullanacaksak, o aynayı kendimden çok okura çevirmeyi seviyorum. Doğrudan kendimi aramam hiçbir satırda. Eğer kendimi arayacaksam, yazdıklarımda değil okuduklarımda aramayı tercih ederim. Aslında iyi okur dediğimiz her okur için böyle değil midir? Siz de kendinizi okuduklarınızda aramıyor musunuz? Okumak bu yüzden de vazgeçilmez güzellikte bir eylem değil mi?”(Börekçi, 2011: 20).

Yazarla yapılan bir röportajda kendisine yöneltilen Edebiyatta bakış açınızı oluşturmanıza yardımcı eserler hangileridir sorusu üzerine şu şekilde cevap verir:

“İnsan hayata bakış açısını oluştururken yaşadığı gün, yer bütün bunlar o anda okuduğu kitabı algılayışını değiştiriyor. Örneğin “Pal Sokağı çocuklarını” ilk 11-12 yaşında okuduğum kitaptır, beni çok etkilemişti ama şu nedenden etkilemişti; aradan yıllar geçtiğinde merak ettim 30’lu yaşlarımda tekrar okudum o kitabı. O zaman başka bir göz ile baktığınız için daha çok etkileniyorsunuz kitaptan. Bu herhangi bir kitap için verebileceğim örnektir. Onun dışında, beni çok etkileyen yazarlar vardır”
(https://kayiprihtim.com). Yazar, bunlar dışında etkilendiği yazarları ise şöyle açıklar:

Ahmet Hamdi Tanpınar, Yusuf Atılgan, Refik Halit Karay'ın öyküleri, Haldun Taner ve Aziz Nesin, Cemal Süreyya ve Turgut Uyar'ın şiirleri, Orhan Pamuk'un romanları, Kafka, Borges ve Dostoyevski olarak gösterir.

Yazarın, etkisinde en çok kaldığı iki yazar ise hiç şüphesiz Kafka ve Borges'tir. *Karbon Kopya* kitabında bulunan Kafka'yla Yolculuk ile Borges ve Ben hikâyelerinde bu etki çoğunlukla görülür.

Yazar, Borges ve Ben adlı hikâyesinde Borges'le tanışma serüveninin nasıl başladığını kahramanın ağzından anlatmaya çalışmıştır. Bir diğer örnek ise *Bir de Baktım Yoksun* kitabında yer alan hikayelerde her hikayenin başında etkilendiği yazarlara ait cümlelerin yer almasıdır. Bunlardan örnek verilecek olursa:

Sarmaşık hikâyesinde: “Gözümün doğrusuna yürüsem, göğün yerle birleştiği çizgiyi geçince bütün bilinmezlerin çözüleceği inancına kapılırdım” (Dostoyevski: *Budala*). Battaniye hikâyesinde ise Turgut Uyar'dan bir cümleyle hikâyeye başlar: “Mutsuzluktan söz etmek istiyorum

Dikey ve yatay mutsuzluktan

Mükemmel mutsuzluğundan insansoyunun

Sevgim acıyor.” (Turgut Uyar: Acıyor, Kayayı Delen İncir).

Yazar, İyi Uykular hikâyesinde belki de yazarın edebi kişiliğinin şekillenmesinde en büyük etkiye sahip olan Oğuz Atay'ın Babama Mektup hikâyesinden esinlenerek yazdığı bu hikâye örnek verilebilir: “İşte Böyle Babacığım, bazen de gerçeklik buhranlarına kapılıyorum.”

Yazarla yapılan bir röportajda İyi Uykular hikâyesiyle ilgili verdiği cevap şu şekilde:

“Kitaptaki son öykü, yani ‘İyi Uykular’, kaybettiğiniz babanıza mektup niteliğinde. Babanızın ölümünden duyduğunuz acıya iyi geldi mi bu kitabı yazmak?”

“Cevabım çok kısa: Geldi. Hâlâ uyuyamıyorum. Ama artık, yazdıktan sonra kendimi daha iyi hissediyorum. Bugüne kadar yazdığım bütün kitaplarda dünyaya bakışımı bir baba oğul hesaplaşması üstünden anlatmayı denemiştım aslında. Hepsinde baba oğul ilişkisi ekseninde, iktidarla, Tanrı'yla, varoluşla, en çok da kendimle hesaplaştım... Fakat bu kitapta durum farklıydı. Zihnimde bir ses bana hep şunu söylüyordu: “O öldü. Senin

artık bir baban yok!” Bir babanın oğlu olmaktan çıkmaman zamanı gelmişti demek ki! Ya da belki büyümemin zamanı gelmişti”(Börekçi, 2011: 9).

Yazar, eserlerinin deneyimlerinden mi geldiğini yoksa hayal gücü olduğu mu sorusuna ise şu şekilde cevap verir:

“Yazarken deneyimlerim, hayal gücüm diye bir ayrım yapmam. Bu ikisi arasında bir denge kurmaya da çalışmam. Hatta yazma eyleminin bir noktasından sonra cümlelerimin hangisinin deneyimden, hangisinin hayal gücünden geldiğini bilmem. Çünkü bilirim ki, hayal gücümün kaynağında deneyimlerim ve deneyimlerimin kaynağında da hayal gücüm vardır. Gerçek hayatı, kurmaca bir evrene dönüştürürken, beni ben yapan her şey devreye girer. Gayet iyi hatırladığım mutlulukla, nedenini bilmediğim korkular, kaynağımı yıllardır aradığım tedirginlikler, kahkahalar, bilgiler, bilgisizlikler... Yazdıklarımın hepsiyim ve henüz hiçbirisi değilim”(Börekçi, 2011: 20).

Kopan’ın etkilendiği yazarlardan yola çıkarak eserlerinde postmodernizme ait unsurları kullanarak ürün ortaya çıkardığı görülür. Yazarın “postmodern anlayışın” etkisini sürdürdüğü *Sıradan Bir Gün* adlı kitabında “kimlik sorunsalı” üzerinde durmuştur. Bireysel ve toplumsal kimliklerin sorgulandığı bu romanında arayış teması ön plandadır. Yazarın, kimlik sorunsalıyla ilgili bir röportajında verdiği cevap şu şekildedir:

“Bugünün dünyasına baktığımda zihnime takılan meselelerden biri bu. Sahte kimlikle, kimlik olgusunun bugünün dünyasında karşılığı ya da karşılıkları. Kimi zaman sosyal medyada görüyoruz, kimi zaman gündelik hayatımızın çeşitli evrelerinde. Hatta dürüstçe söylemek gerekirse çoğu zaman biz de bir parçası oluyoruz bu “sahte kimlikler” dünyasının. Bunu bir oyun olarak algılıyoruz belki, biraz da çocuksu bir yaramazlıkla bu durumun bir parçası olmak bize zararsız gelebiliyor. Bir hikâye anlatıcısı olarak bu durumların üstüne gitmeye çalıştım”(İnci, 2018).

Edebi hayatında yeni ilkelere imza atan yazar; tema olarak eserlerinin çoğunda yalnızlık duygusu ve baba oğul ilişkileri üzerinde farklı bir anlatımla durmuştur. Yeniliklerin yanı sıra Amerikan tarzı küçürek hikâyeler de yazmıştır. Bunlar *Kediler Güzel Uyanır* ve *Kara Kedinin Gölgesi* kitaplarıdır.

Kediler Güzel Uyanır kitabında hikâyelerinde yeni biçimsel denemelere yer verir. Sözcük sayıları ve kelime dizilişleri gibi yenilikler kullanmıştır. Örneğin İnce Ünlü Aşk adlı öyküsünde sadece ince ünlü harfleri kullanmıştır. Geometri öyküsünde ise sadece “g” harfiyle başlayan kelimeleri kullanmıştır.

Yaptığı işi severek yapan Kopan, araştırma yapmayı ve masa başında vakit geçirmeyi seven bir kişiliğe sahiptir. Çalışma masasıyla ilgili bu ifadeleri kullanmıştır:

“En çok defterler ve kalemler var. İçinde her tür kuşun, karmaşanın, öfkenin, sevginin, sevişmenin, cümbüşün, duygunun yazılı olduğu defterler. Arada bir defterleri imha edeyim diye düşünüyorum; sayfalarını karıştırdığımda o duygu yükü ağır geliyor. Sonra geçmişin bir duygusuyla yüzleşmek iyi geliyor vazgeçiyorum imha fikrinden” (Börekçi, 2011: 20).

Kopan, yazar kimliğinin oluşmasını disipline ve çok çalışmaya bağlar. Bazen yazamadığını ve yazmak için kendisiyle ettiği mücadeleleri şu şekilde aktarır:

“Nasıl da sıkıntılı zamanlardan geçer insan bazen. Günlerce defterin başında elimde kalem boş boş otururum. Hatta suçu kaleme atarım kimi zaman, “Öbür dolma kalemi alsaydım elime, akar giderdi cümleler,” derim. Alırım başka bir kalem ama faydası olmaz. Zihnimi açan kitaplara sığınırım. Bir tablonun karşısında otururum dakikalarca. Bir müzik parçasından medet umarım. Daha neler neler... Ama yıllar içinde şunu da anladım; o sürecin önemli bir katkısı var o anda yazmakta olduğum metne” (Börekçi, 2011: 20).

İKİNCİ BÖLÜM

YEKTA KOPAN'IN ROMANLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

2.1. *İçimde Kim Var*

İçimde Kim Var, yazarın ilk romanıdır. Romanın ilk basımı 2004 yılında Can Yayinevi tarafından basılmıştır. Roman yüz seksen yedi sayfa ve altı bölümden oluşmaktadır. Farklı isimlendirmelerin olduğu romanın birinci bölümünde Orson Cezmi, Potemkin Zırhlısı Sergey Ayzenştayn, Kara Murat: Fatih'in Fedaisi- Natuk Baytan, Bisiklet Hırsızları-Vittorio de Sica, Selvi Boylum, Al Yazmalım- Atıf Yılmaz, Yurttaş Kane- Orson Welles; ikinci bölümde Suna; üçüncü bölümde Behice; dördüncü bölümde Rıza; beşinci bölümde ise Çiko başlıkları yer almaktadır.

2.1.1. Olay Örgüsü

İçimde Kim Var romanı yağmurun yağmasıyla başlar. Bu yağmur, adeta: “*insanlarının uykuya karışmasını*” beklercesine geceyi bekler. Zira: “*Gecenin, kendisini anlayışla karşılayacağını*” bilmektedir yağmur (Kopan, 2017: 10). Roman kahramanı Metin Konur da gececilerden biridir. Yıllarca babasının öldüğünü bilerek yaşamış ve sonrasında annesinin ona yazdığı bir mektupla aslında babasının ölmediğini, annesi ve anneannesinin ona yalan söylediğini anlamıştır. Metin Konur, kendisine gelen bu mektup üzerine yıllarca ölü bildiği ve sevgisine hasret kaldığı babasını aramaya başlar. İşte bu yağmurlu gecede yaptığı aramalar sonucunda babasının bir sinema sanatçısı olduğunu “*Yurttaş Kane*” filmindeki Orson Welles’e benzetildiği için babasına da Orson Cezmi denildiğini öğrenir. Bu gece “*Yurttaş Kane*” filmini açıp yıllarca görmediği babasını görme arzusuyla filmi izlemeye başlar: “*O kalabalığın ortasında, tam da lambanın ışığını en yoğun düşürdüğü noktada, şık kutusunun içinde, portakal rengi fona iri harflerle yazılmış başlığı ve Orson Welles’in kafasında fötr şapka, üstünde çizgili ceket, içinde beyaz-ipek atkı, ayağında beyaz pantolonla bacaklarını açıp Kane yazısındaki “A” harfinin yerinde durduğu bir video-kaset var: Yurttaş Kane... Bakışlarında dik başlılık, kararlılık, aşığılama ve biraz da...biraz da...hüzün var. Bir an Welles’le göz göze geliyor Metin Konur*” (Kopan, 2017: 16).

Metin Konur, bir matematik   retmenidir.   zel bir okulda   niversiteye hazırlanan   ğrencilere matematik dersini vererek geçimini sağlamaktadır. K         annesi, dedesi ve anneannesiyle Ankara’da geçer.   niversite sınavını kazandıktan sonra İstanbul’a yerleşir ve hayatına orada devam eder. Metin Konur’a annesi Behice Hanım tarafından gelen mektup   zerine yıllarca evde konuşulması yasak olan babası anlatılmıştır. Behice Hanım, bir konfeksiyon atölyesinde çalıştığı sırada Orson Cezmi’yi atölyeye geldiği zamanlarda tanır ve ona aşık olur. Aynı şekilde Orson da Behice’den etkilenir ve onunla arkadaşlık kurmaya başlar. Bu arkadaşlık zarfında Behice çok mutlu olur ve iş evliliğe kadar gider. Behice ve Orson, evliliklerinin ilk yılını çok mutlu geçirirler. Behice’nin hamile olduğunu söylemesi   zerine Orson, mutluluktan havalara u sa da Behice’nin mutluluğu kısa sürer. Çünkü Orson çok deği mi , eve gelmemeye ve içki içmeye başlamıştır. Artık Behice’yi kötü günler beklemektedir. Behice, kocasını sinema sanatçılarının takıldığı bir kahvehaneden toplamaya başlar. Bu durumun devam etmesi   zerine Behice, ondan boşanır ve babasıyla Ankara’ya taşınır. Babası, bu taşınmayı oğlunun ölümünü bahane ederek yaptığını söylese de Behice aslında babasının kendisini Orson’dan uzaklaştırmak için yaptığını bilmektedir. Artık Behice, annesi, babası ve oğlu ile birlikte yaşamaktadır.

Behice, Metin Konur’a babasının ya adığının söylememesini annesine bağlar. Metin, aramalar sonucunda babasının Suna adlı bir kızla beraber olduğunu öğrenir. Suna, küçük yaşta babası ve ortanca abisini bir kazada kaybedince annesi ve b    k abisi Süleyman’la yaşamaktadır. Fakat abisiyle hiç anla amamaktadır. Onunla ilişkisi hep kopuk olmuştur. Ona abi bile dememektedir, herhangi birinden bahseder gibi ondan da bahseder: “Ona hiç abi, demedim hep adını söyledim; şu amca, bu teyze, öteki abla dercesine...”(Kopan, 2017: 56).

Suna, okul yıllarında sürekli Fikret adındaki arkadaşıyla g r    r. Fikret’le dersleri boykot eder, eylemlere katılır. Suna bu konuda Süleyman abisinden dayak bile yemi tir: “Dersleri boykot edip y r      katılmıştık bir gün. Bir arkadaşı mı g r  p söylemiş, annem mi yumurtlamış anımsamıyorum; Saçlarını  eki tirirken k pem kulak mememi yırtmı tı” (Kopan, 2017: 52). Bu olaylardan sonra Suna, Fikret’in bir gün afiş

asarken tutuklandığını öğrenir ve onun isteği üzerine onunla görüşmeye gitmez. Fikret'in tutuklu olduğu zaman Suna da üç aylık bir sorgu sürecini yaşar. Suna, daha sonra ailesinin yanından ayrılıp İstanbul'a gider ve ailesi ile arasına mesafe girer. Abisi ile ilişkisi tamamen kopar. Suna, annesinin öldüğünü abisinin ona telefon etmesiyle öğrenir: *"Beni dayaklarına daha dört-beş yaşlarında alıştıran, annemin ricaları olmasa ortaokuldan sonra okumamam için elinden geleni yapacak olan, âdet gördüğüm günlerde okula gitmemi yasaklayan, kulak mememi yırtan, Fikret yüzünden dünyayı karartan, kitaplarımı yakan, evden ayrıldıktan sonra da aileden kardeşlikten, Ankara'dan dışlayan adam. İki gün önce buz gibi bir sesle "Annem öldü, cenaze yarın son bir kez evlatlık görevini yap" diye telefon etti"* (Kopan, 2017: 56-57).

İstanbul'da sinemacılık bölümünü okumaya başlar. Bölümü okuduğu sırada hocası olan Enver'le kısa bir ilişki yaşar. Enver'le bir gün Asos'a tatile giderler ve orada Enver'e gelen telefon üzerine kızının hasta olduğunu ve onun yanına gitmesi gerektiğini söyleyerek oradan ayrılır. Suna orada kalır, sabah gelen telefonla Enver o gün de onun yanına gelemeyeceğini ve bu günü telafi edeceğini söylese de Suna buna inanmayarak onunla olan ilişkisine noktayı koyar. Suna, bu olaylardan sonra arkadaşlarının sürekli bahsettiği eski sinema sanatçılarının takıldığı Figüran Kahvehanesine gider ve orada takılmaya başlar. Oradakilere bir tez konusunun olduğu yalanını söyleyerek orada kendisine yer edinmeye çalışır. Kimse de doğru olup olmadığını araştırmaz. Suna, Orson'la burada tanışır. Orson, Suna'ya çok yardımcı olur, onu kaldığı otele yerleştirir ve artık bütün zamanlarını birlikte geçirirler: *"Kahvehaneyle okul arasında sıkıştırmıştım hayatımı... Orson Cezmi, giderek daha çok bağlandığım, bir gün olsun konuşmasam sıkıntıya düştüğüm biri olmaya başlamıştı"* (Kopan, 2017: 63). Etrafta farklı dedikodular çıkmaya başlar. Ama Suna ve Orson Cezmi bu dedikodulara kulak asmaz. Suna, Orson'la olan ilişkisini şu şekilde açıklar: *"İki arkadaş gibiydik; baba-kız, abi-kardeş, usta-çırak, öğretmen-öğrenci... hatta... hatta karı-koca"* (Kopan, 2017: 72).

Suna, annesini bir haftalığına Ankara'ya ziyarete gider ve geri döndüğünde Orson Cezmi'nin odasında üzerinde takım elbisesiyle koltukta ölü olarak bulunduğunu öğrenir. O günden sonra onu gören olmamıştır. Metin Konur, ilk başta babasını bulup

bulmama konusunda tereddütte girer ama babasını bulması gerektiğine inanır. Onun elinde annesinin mektupta bahsettiği tek bir adres vardır. Babasının sürekli takıldığı Figüran Kahvehanesine gider. Orada babasının çoktan vefat ettiğini öğrenir. Bu onun için çok zor olur çünkü babasını göremeden ikinci kez kaybetmiştir: “*Kaç baba iki kez ölür ki*” (Kopan, 2017: 121). Metin Konur’un kendi babası hakkında elde ettiği bilgiler dışında babasının hangi şarkıyı sevdiğini de öğrenir. Metin Konur, babasının Orson Welles’e benzetildiğini bildiğinden elinde kalan *Yurttaş Kane* filmini açıp izlemeye başlar ve roman burada biter.

2.2. Aile Çay Bahçesi

Aile Çay Bahçesi, yazarın ikinci romanıdır. Birinci basımı 2013 yılında Can Sanat Yayınları tarafından yapılmıştır. İncelemeye esas alınan eser yine Can Yayınevi tarafından basılan eserin dördüncü basımıdır.

Roman, kopuk aile bağlarını, bu kopukluğun yarattığı yalnızlaşma etrafında şekillenir. Birbirine tanıma fırsatı verildikten sonra geçen zamanla yapılan hatalarla gelen pişmanlık romanın ana konusudur. Roman yirmi dokuz bölüm ve yüz kırk iki sayfadan oluşmaktadır. Her bölüm farklı başlıklarla başlamıştır.

2.2.1. Olay Örgüsü

Romanın ana kahramanı olan Müzeyyen’in annesi Meral Hanım, annesini ve babasını daha dört yaşındayken bir tren kazasında kaybetmiştir. Annesini, teyzesi Müzehher Hanım yanına alır ve büyütür. Müzehher Hanım Meral’in en iyi şekilde yaşaması için elinden gelen her şeyi yapar. Annesi, liseyi bitirdikten sonra bir düğünde Müzeyyen’in babası Nejat Bey onu görür, beğenir ve onu isterler. İlk başta Müzehher Hanım yeğenini vermek istemez, ama Nejat Bey’in annesi Fatma Hanım’ın ısrarları sonucunda teyze Müzehher Hanım ikna olur ve onları evlendirirler. Bu evlilikten kızları Müzeyyen doğar. Meral Hanım, annesinin adını verir kızına: “*Benim adım Müzeyyen. Süslenmiş, güzelliklerle bezenmiş, demek. Ben güzelliklerle bezeliyim. Süslenmiş bir hayat benimki. Müzeyyen’im ben. Doğmadan belliymiş adım. Müzeyyen adında bir kız olarak doğmuşum. Anneannemin adını vermişler bana*” (Kopan, 2017: 47).

Müzeyyen, daha küçükken evdeki halıda yılan deseni vardır. O yılanın üzerinde oturduğunda annesi ona kızar: “Yılanın üstünden kalk, dedi annem. Sevmeydi halının üstündeki yılanın üstünde oturmamı. O yılan görünmez olursa ya akrep girerdi eve ya da ancak akrebin yapacağı bir kötülük” (Kopan, 2017: 14). Bu yılan görünmez olduğunda kötü şeylerin olacağına inanır Müzeyyen. Müzeyyen, altı yaşındayken bir kardeşi olacağını duyduğu anda babaannesinin ona hediye ettiği Sırma bebeği yüz üstü bu yılanın üzerine düşürür. Müzeyyen, bir kardeşi olmasını istemez: “Neden bir kardeşim olacaktı? Bu bizim ailemizdi. Annem vardı, babam vardı, birde haftada üç-dört kere evimize gelen babaannem. O kadar. Üçü mü karar vermişti bir kardeşim olmasına? Bana neden sormamışlardı? “İstemiyorum,” derdim en uslu halimle, yüzümü ekşitmeden. Söyledim sorsalardı” (Kopan, 2017: 18).

Müzeyyen, bir gün okuldayken Müdür Yardımcısı, sınıfa gelir öğretmen'in kulağına eğilir ve bir şey söyleyerek sınıftan çıkar. Öğretmeni sevinçle arkadaşlarından Müzeyyen'i alkışlamalarını ister. Evet o gün gelmiştir Müzeyyen'in sevmediği kardeşi Çiğdem dünyaya gelmiştir. Öğretmeni onu hastaneye gönderir ve kardeşiyle karşılaşır: “Komşularımız vardı koridorda, hepsi öptü beni, omuzlarımdan kendilerine çekip sarstılar. Herkesin ağzında aynı söz vardı: “Ablası geldi.” Bütün bunların bir kabus olmadığını, odaya girdiğimde, annemin sesini duyduğumda anladım. Kucağında beyazların, pembelerin arasında ancak yüzü görünen buruşuk bir bebek, kızarıklığı geçmemiş bir et parçası tutuyordu. “Müzeyyen bak kardeşin!” (Kopan, 2017: 19). Çiğdem, hep sevilen bir çocuk olmuştur, etrafa gülücükler saçan sevimli bir çocuk. Müzeyyen, hiçbir zaman sevmeyen kardeşini. Müzeyyen on yaşında kardeşi Çiğdem de dört yaşındayken anneleri cam sildikleri bir gün camdan düşerek hayatını kaybeder: “Başımı, Sosyal Bilgiler kitabımdan kaldırıp Çiğdem'e baktığımı hatırlıyorum. Halıdaki yılanın üstünde oturuyordu. Dayanamayıp banyoya kaçtım. Prensesin o şımarık sesini daha fazla duymamak için ellerimle kulaklarımı kapatıp yere çömeldim. Sonra... Bir an oldu her şey. O anda. Beşinci katta pencerenin kenarında, bir ayağı içeride, bir ayağı pervazda, elinde beyaz bir bezle camları sildiği o anda. Her saniyesi gözümün önünde. Çiğdem'in salonun ortasında ağlama krizine girişi. Yatırınca gözleri kapanan bebeğinin elbisesi yırtıldığı için çılgık çılgıca bağırması. Benim panik içinde salona koşmam.

Küçük kızına bir şey oldu korkusuyla içeri girmeye çalışan annemin dengesini yitirşi. Çamaşır suyu kokan ellerinin bir dal arar gibi. Bir dal” (Kopan, 2017: 30). Müzeyyen, annesinin kardeşi yüzünden öldüğünü düşünür, tıpkı Çiğdem, annesinin karnındayken babasının annesini onun yüzünden aldattığını düşündüğü gibi. Yaşananlardan kardeşini sorumlu tutar. Müzeyyen, küçükken annesini üzmemek için elinden gelen her şeyi yapar, derslerini çalışır, sorumluluğunu bilen bir çocuktur. Anneleri vefat ettikten sonra babaanneleri Fatma Hanım onları yanına alır ve onlara bakar. Annesinin ölümünden sonra Müzeyyen çok değişir, eski akıllı, uslu kız yerine sorumluluk nedir bilmeyen bir kişi haline gelir. Müzeyyen, Güzel Sanatlar Lisesini yatılı okur, burada Özlem’le tanışır ve yakın arkadaş olurlar. Üniversiteyi kazandıklarında birlikte aynı eve taşınırlar. Özlem’le üniversite yıllarını mutlu geçirir. Birlikte babaannesinin yanına yazlığa giderler. Fakat üniversite son sınıfta babaannesi Fatma Hanım vefat eder. Bir yıl aradan sonra Özlem evlenir, ama evliliği ancak iki yıl sürer. Boşandıktan sonra tekrar Müzeyyen’in yanına gelir.

Müzeyyen, evlenmemiştir. Bir derginin tasarım işini yapar fakat dergi kapanır ve işsiz kalır. İşsiz olduğu günlerde telefonu çalar ve arayan kişi Hayriye Hanım’dır. Hayriye Hanım babasının ikinci eşidir. Telefonda babasının çok hasta olduğunu, doktorların yapılacak bir şeyin olmadığını, son günlerini artık evde geçirmesi için eve gönderdiklerini söyler. Müzeyyen, gitmeyi düşünmez ama Özlem’in ısrarlarıyla onu görmeye gider. Babasının evine geldiğinde Hayriye Hanım onu karşılar ve içeri alır. Müzeyyen, farklı duygular içerisine girer. Babasının annesine yaşattıklarını düşünür, annesinin sürekli babasını düşünüp üzüldüğü anlar gelir gözlerinin önüne bir de Çiğdem gelir onun aklına. Hayriye Hanım, Çiğdem’inde geleceğini söyler. Müzeyyen o an nefes alamayacak hale gelir ve kendisini dışarı atar. Onunla karşılaşınca nasıl davranması gerektiğini düşünür. Babaannesinin mezarına gider dönüşte eve geldiğinde Çiğdem gelmiştir. Çiğdem, onu sever onu gördüğü an sarılır ve öper. Ama Müzeyyen onun için aynı düşüncelerde değildir, yıllarca onu kendisinin sevilmemesinin bir nedeni olarak görür: *“Çiğdem, babasının ayak ucunda. Sarı, çirkin tırnakların kendisine değmesinden korkmuyor. Babasından iğrenmiyor. Hatta dokunsun istiyor. Çocukluğundaki gibi babası hep ona dokunsun, onun saçlarını okşasın istiyor. Dünyanın bütün yükünü*

taşıyacak kadar anlayışlı bir ifade var yüzünde”(Kopan, 2017: 85). Çiğdem için bunları düşünür. Babalarının yanında kaldıkları gün Çiğdem’in ısrarıyla bir meyhaneye giderler ve orada Çiğdem çok içer, sarhoş olur, eve dönecekleri zaman Çiğdem onu çok sevdiğini söyler, sarılıp öper. Sarıldıklarında Müzeyyen’inde hoşuna gider ve kardeşine haksızlık etmiş olabileceğini düşünür.

Eve giderler Çiğdem’i odasına götürür ve uyurlar. Uyuduklarında Müzeyyen kötü bir rüya görerek uykudan uyanır ve aşağı iner. Aşağı indiğinde babasının nefes alması için takılan maskenin sesini duyar ve babasının kaldığı odaya gider, maskenin çıktığını fark eder takmak için eğildiğinde babasının gözlerini açmasıyla korkar. Babası kendisinin çıkardığını söyler ve kızıyla konuşmak ister. Müzeyyen, konuşmak istemese de babasının itiraf edecekleri vardır. Babası yıllardır yaşadıklarını yaptığı hataları ona anlatır ve artık yaşamak istemediğinden bahseder: *“Aylardır sürünüyorum. Kaç kere denedim, başaramadım. “Neyi denedin?” Kendimi öldürmeyi. Hastanede çay kaşığıyla bileklerimi kesmeye çalıştım. Koğuştayken yandaki astım hastasının ilaçlarını çaldım. Tuvalete yürüdüklerinde pencereden atlayabilir miyim, diye baktım. Şu Allah’ın belası maskeyi çıkarıyorum her gece, tıkanır da kurtulurum belki diye. Ama yapamıyorum Müzeyyen, ölemiyorum”* (Kopan, 2017: 127). Sohbeti devam ederken babası Müzeyyen’den onu öldürmesini ister. Müzeyyen şaşırır ve odadan çıkmaya çalışır, tam çıkarken babası: *“Sen bana benziyorsun Müzeyyen, hiçbir farkın yok babandan, dediğini duydum. Döndüm. Hızla yürüdüm yatağa doğru. Koştum. Kolunun altına destek olsun diye koydukları yastığı kapıp bastırdım babamın yüzüne.”*

“Bastırdım.”

“Daha sıkı bastırdım.”

“Hayatın peşimden gelmesine, babamın ölümünü elimden almasına izin vermeden bastırdım.”

“Kemikleri fırlamış eli koluma dokundu, ürperdim. Okşadı. Babam beni okşadı o anda. Ne yapacağımı bilemedim, ellerim gevşedi, az daha çekiyordum yastığı. Hemen sıkı bileğimi. Kıracak gibi sıkı. Tekrar yükledim.”

“Durmadım. Daha sert bastırdım.”

“Bir saniye kolu belirdi yastığın üstünde aniden. Eski dostum kahramanca dönmeye devam ediyordu.”

.....

“Önce eli gevşedi, sonra çırpınması durdu”

“Gözümü kapadım. İnsan yüzlü hayvanlar, ormanın derinliklerine kaçtılar. Babam, tabutun içine oturup el salladı. Bacaklarıma dolanmış yılanlara, akreplere aldırmandan koştum. Bütün gücümle kaldırdım tabutun kapağını. Son olarak babamın, anneme sarıldığını gördüm. İkisi de çok güzeldi. Çınaraltı Aile Çay Bahçesi’ndeki kadar mutluydular. “Ayakkabının topuğu bir daha kırılmayacak anne,” demek istedim, sustum. Yılanlar belime kuşak olmaya, akrepler boynuma doğru yürümeye başlamıştı bile. Acele etmeliydim. Bütün ölümlerin acısını çıkaracak bir çığlıkla, tek hamlede kapattım tabutun kapağını.”

“Bir anda yok oldu orman. İnsan yüzlü hayvanlar. Yılanlar. Akrepler. Yer. Gök. Her şey. Her şey.”

“Babam ölmüştü”(Kopan, 2017: 131-134). Müzeyyen, babasını boğarak öldürür. Sabah Hayriye Hanım’ın sesiyle uyanır babasının öldüğünü haykırıyor. Çiğdem’le göz göze gelir ve aşağı inerler. Babasının defin işleriyle Vedat Bey ilgilenir. Babalarını mezara koyarlar ve mezarlık dönüşü Müzeyyen, Çiğdem’le birlikte kayalığa giderler ve roman ucu açık bir şekilde biter.

2.3. Sıradan Bir Gün

Sıradan Bir Gün romanı yazarın yazdığı üçüncü romanıdır. Romanın birinci basımı Can Yayınevi tarafından 2018 yılında basılmıştır. İncelemeye alınan eser Can Yayınevi tarafından basılan kitabın birinci basımıdır. Kitap, on altı bölüm ve yüz seksen dört sayfadan oluşmaktadır. Roman, farklı bir kimlikle kişisel gelişim kitapları yazan bir yazarın yaşadıklarını anlatır.

2.3.1. Olay Örgüsü

Romanın başkarakteri Armağan Gündoğdu'dur. Romanda Armağan'ın bir gün içerisinde yaşadıkları anlatılır. Armağan'ın annesi öğretmen babası ise gazetecidir. Babası ve annesi Armağan, daha bir yaşını dolduramamışken silahlı bir saldırıda hayatlarını kaybederler. Anneannesi ve dedesi tarafından büyütülür ve onları yıllarca annesi ve babası olarak bilir. Annesi ve babasının nasıl öldüklerini ilk başta anneannesi bir kaza sonucu öldüklerini söylese de Armağan buna inanmaz, yıllar sonra dedesinden olayın iç yüzünü öğrenir. Kahramanın babası gazetecidir ve bir davada taraflardan biri aleyhinde yazılar yazmıştır. Bu yüzden kahramanın annesiyle birlikte silahlı bir saldırıda hayatlarını kaybeder.

Armağan, artık ne annesinden ne de babasından bahseder. Ankara'da eğitimini tamamlar. Daha on altı yaşındayken Ankara'daki hayatından sıkılmaya başlayan ve evinin her köşesindeki anılardan boğulan Armağan, İstanbul'da yaşamaya karar verir. Üniversite sınavını kazandıktan sonra İstanbul'a yerleşir. Yurtta kalır ve kitap okumayı çok sever. Armağan, üniversite hayatını dolu dolu yaşamak ister. Bu sebeple üniversitenin edebiyat kulübüne üye olur. Burada Adnan ve Mehpare'yle tanışır. Onlardan yaşça küçük olmasına rağmen iyi bir arkadaşlıkları olur. Onlarla kitaplar üzerinde değerlendirmeler yapar, yazdıklarını onlara okutur, düşüncelerini alır. Mehpare ona çok şey katar. Armağan ona büyük bir hayranlık duyar. Mehpare, mezun olduktan sonra Avustralya'da yaşayan akrabalarının yanına gider ve orada yaşamaya başlar. Bu durum Armağan'ı çok üzer. Mehpare gittikten sonra Armağan ve Adnan daha da çok yakınlaşırlar.

Bir gün Adnan, Tiyatro Araştırmaları Grubunda olan arkadaşlarının ortak bir okuma tiyatrosu yapma fikrini Armağan'a söyler. Armağan da bu teklifi kabul eder. Tiyatronun sahnelenmesi başarılı geçer ve kutlamaya giderler. Armağan, o gün İrem ve Sedat'la tanışır. O gün hayatı için yeni bir başlangıç olur. İrem'le sevgili olduktan bir yıl sonra İrem'in evlenme teklifiyle evlenirler. Armağan, o yıllarda tercüme işi yapar ve geçimlerini oradan sağlarlar. Bir gün üçü birlikte otururlarken İrem'in aklına bir fikir gelir ve Armağan'dan kişisel gelişim kitapları yazmasını, Sedat'ın sahte bir isimle

yayımlamasını ve kendisinin de pazarlamasını yaparak bir gelir elde etmelerini teklif eder. İlk başlarda Armağan bunu kabul etmez ama İrem'in ısrarlarına dayanamayarak bunu kabul eder. Armağan, Mert Güriz ismini teklif eder ve bu isimle kitapları yayımlayacaklardır. Yazdıkları ilk kişisel gelişim kitabı başarılı geçer. Bu durum on yıl sürer.

Armağan'ın hayatı tamamen Mert Güriz olur. Her seferinde konuyu ona getirir ve bu durum İrem'in hoşuna gitmez ve tartışırlar. İrem, iş için Stockholm'a gider ve Armağan'la her gün görüntülü konuşurlar. Bir sabah Armağan uyanır günlük yaptığı işlerini yapar ve çok sevdiği eşiyle konuşmak için telefonun başında bekler. Konuşurlarken konu gene Mert Güriz kitaplarına gelir ve İrem tepki göstererek Stockholm'dan ayrılıp birkaç günlüğüne Uppsala'ya gideceğini ve telefonun kapalı olacağını bu süreç içerisinde de kendisinin iyi düşünmesini söyleyerek telefonu kapatır. Armağan, bu duruma çok üzülür ve hemen dışarı çıkarak en yakın arkadaşı olan Adnan'ın yanına gidip dertleşmek ister.

Armağan, hemen Adnan'a gider ve durumu anlatır. İrem'le tartıştığını ve artık Mert Güriz kitaplarını yazmak istemediğini hayali olan Orhan Mercan karakterini yazacağı kendi kitabını yazmak olduğunu söyler. Adnan'ın yanında sıkılır ve sürekli gittiği parka gitmek ister. Parka giderken hayalini kurduğu Orhan Mercan'ı düşünür. Onun asistanı olarak düşündüğü Defne'yi düşünür. Tam bunlar aklından geçerken bir kız yanından geçer ve bu kızın kafasında tasarladığı Defne'nin olacağını düşünür. Armağan, onu daha yakından görebilmek için onu takip eder. Biraz yürüdükten sonra ağaçların arasından birinin çıktığını ve Defne'nin çığlığını duyduktan sonra silah sesini duyarak arkasını dönüp tam oradan kaçacakken biriyle çarpışıp yere düşer. Gözlerinin önünde hayalinde canlandığı Defne öldürülmüştür. Armağan, kendisine geldiğinde başucunda şişmanca bir kızı ve tansiyonunu ölçen birini görür. Bu genç bayan, ona çarpan kişidir, tanışır ve isminin Hediye olduğunu söyler. Armağan, gülümseyerek kendi ismini söyleyerek el sıkışırlar. Hediye, yemek yemeyi teklif eder. Birlikte yemek yemeye gittiklerinde Hediye, kitap okumayı çok sevdiğini ve okuduğu kitaplardan bahseder. Bu durum Armağan'ın çok hoşuna gider ve Hediye'nin konuşmasını

kesmemek için sessiz sedasız oturur. Hediye, konuyu kişisel gelişim kitaplarına getirir ve Mert Güriz'den bahseder. Armağan'ın yüreği sıkışır ama onun düşüncelerini de öğrenmek ister.

Armağan, sosyoloji bölümünü okuduğu için felsefecilerin sözlerini değiştirip yazdığı kitaplarda kullanır ve bu durumda insanları kandırdığını düşünerek çok üzülür. Hediye, Mert Güriz'den bahsederken onun bu sırrını çözmüştür ve eğer insanlar bir şekilde kendilerini daha iyi hissediyorlarsa bunun kötü bir şey olmadığını söyler. Armağan, bunu duyduğunda biraz da olsa rahatlar. Hediye'den ayrıldıktan sonra gözü bir büfeye takılır ve büfe sahibinin ona baktığını görünce utanır ve içeri girer. Bir tost siparişi verdikten sonra televizyona gözü takılır ve haberleri sunan kız Stockholm'da bir patlama olduğunu söyler. Armağan, oturduğu yerde donup kalır. Hemen İrem'i arar ama ona ulaşamaz ne yapacağını ne edeceğini düşündüğünde haber sunan kişi görgü tanıklardan birinin olduğunu söyler. Bu kişi İrem'dir. Armağan, onun yaşadığını görür ve çok sevinir. Ama kız bir başka görgü tanığını da söyler. Bu kişi Sedat'tır. Yani ünlü kişisel gelişim uzmanı Mert Güriz'dir. Armağan, onu gördüğünde çok şaşırır ve onun orada ne aradığını düşünür. Çünkü İrem onunda orada olduğundan hiç bahsetmemiştir. Bütün bu soru işaretleriyle Armağan, eve doğru giderken İrem onu arar ve patlamadan haber verir. Telefonunun patlamada kaybolduğunu başka bir numaradan aradığını, Sedat'ın gelişinden haberi olmadığını ve kendisinden özür dileyerek onu çok sevdiğini söyler. Eve geldiğinde Armağan, ilk işinin Mert Güriz kitaplarına son verip kendi romanını yazacağını eşine söyleyerek roman biter.

2.4. ROMANLARDA ŞAHIS KADROSU

Romanı meydana getiren mekân, zaman ve olayları birbirine bağlayan en önemli unsur kişidir. Onları oluşturur ve meydana gelmesini sağlar. Bu yüzden romanda her zaman en önemli öge kişi olmuştur.

Anlatı türlerinde konu kişiler üzerinde şekillenir. Mustafa Ayyıldız: "*hikâyenin veya romanın olabilmesi için mutlaka kişi veya kişilere ihtiyaç*" (Ayyıldız, 2011: 179) olduğunu ve şahıs kadrosu olmadan vakanın meydana gelmesinin mümkün olmadığını söyler.

Gerçekçi romanlarda bireyin dramına ve ruh haline daha fazla yer verildiği için kişiler daha da önem kazanmaktadır. Burada yazarın bakış açısı önemini kaybederek kişilerin bakış açısı önem kazanır: *“Hikâyeyi, olayların içindeki bir ya da birkaç kişinin açısından anlatması kişilerin eserin en önemli öğesi haline gelmesine yol açmıştır. Çünkü gerçekçi romanda olguların verilmesinde ve yorumlanmasında en ağır yük, yazarın her şeyi bilen bakış açısına değil, yarattığı kişilere ve onların bakış açısına düşer”*(Tekin, 1989: 77).

Romanda olaylar, başkahramanın durumuna göre şekil alır. Romanda birinci derecede yer alan bu kahraman, diğer roman kişilerinin şekillenmesine de yol açar. Romanda başkahraman: *“Merkez görevini yaparken, etrafındaki diğer kahramanların çoğu onun uyduları ya da karşı güç görevini”* üstlenir (Çev. Gümüş, 1989: 66). Bu nedenle başkahramanla ilişkilerine göre olay örgüsünde yerlerini alırlar.

Kopan’ın roman anlayışına göre anlatmak istediği şeyi insan üzerinden verir ya da doğrudan insanı ele alır.

Yekta Kopan’ın romanlarında kişilerin özellikleri büyük bir farklılık göstermez. Genellikle romanlarda yer alan kişiler günlük hayatta karşımıza çıkabilecek sıradan kişilerdir. Romanlarında hemen her kesimden görebileceğimiz sıradan kadın, erkek ve çocuklardır.

Romanlarında yer alan kişiler kendi içlerinde çatışmalar yaşayan kişilerdir. Bu çatışmalar bireyin yalnızlığı, babalarıyla sorun yaşayan ve babasız büyüyen çocukların kendi hayatlarını sorgulamalarıdır. Eserlerinde kişilerin ve çevrenin tasvirlerine yer vermez. Kişi tasvirlerine romanın belirli yerlerinde yer verir ve o kişinin nasıl olduğunu bu yolla gösterir.

2.4.1. Erkekler

Kopan’ın eserlerine baktığımızda erkek kahramanlara daha çok yer verildiği görülür. Romanlarındaki erkeklerin çoğu kendilerini toplumdan soyutlamış, kültürlü kişilerdir. Romanlarındaki kişiler yalnızlığı seçen ya da yalnızlığa mahkûm edilen kişilerdir. Bu kişilerin çoğu derinliği ve sürekliliği sağlayanlardır.

İçimde Kim Var romanına baktığımızda başkarakter Metin Konur'dur. Onun etrafında çeşitli sebeplerle toplanan kişiler romanın kadrosunu oluşturur. Bu kişiler kahramanın babasını ararken bulduğu ya da onlar hakkında bilgi topladığı kişilerdir. Bu kişilerin sürekliliğinin olmamasıyla beraber hepsi Metin Konur'un içerisinde bulunduğu olay örgüsünün şekillenmesinde rol oynar.

Sıradan Bir Gün romanının başkarakteri Armağan'dır. Diğer kişiler, Armağan'ın daha iyi tanıtılması için yer alırlar. Bu karakterler hakkında Armağan tarafından bilgi verilir. Armağan'ın küçüklüğünden bahsedildiğinde orada silik olan birkaç çocuk kahramandan da bahsedilir.

2.4.1.1. Babasız Büyüyenler

Kopan, eserlerinde babasız büyüyen kahramanlara çokça yer verir. Bu kahramanlar ya babalarını kaybetmişlerdir ya da ailenin diğer üyeleri tarafında öldüğü söylenerek babalarının ölmüş olduğu düşüncesiyle büyümüşlerdir. Bu kahramanlar babalarının eksikliklerini derinden hissetmiş ve hayatlarına bu eksikliğin açtığı yaralarla devam etmişlerdir.

İçimde Kim Var romanında Metin Konur, romanın ana kahramanlarından biridir. Orson Cezmi'nin oğludur. Küçüklüğü annesi, anneannesi ve dedesiyle birlikte Ankara'da geçer. Metin Konur'un çocukluğu hep baba özlemiyle geçer: “*Keyifli bir çocukluk geçirdi, her şeye rağmen keyifli... Babasızlığın üzüntüsünü yaşardı kimi zaman, özellikle sınıftaki arkadaşları babalarının ne iş yaptığını anlatıp böbürlendiklerinde. ...bütün babasız çocukların birbirini çok sevmesi gerektiğine inanırdı*” (Kopan, 2017: 42).

Dedesinin hayaletinin etkisi altında bir çocukluk geçirir. İyi bir şey yaptığında annesi deden sana bakıp nasıl seviniyor seninle gurur duyuyor der, kötü bir şey yaptığında da deden nasıl sinirli bakıyor üzdün dedeni diyerek oğlunu korkutmaya çalışır. Ortaokul ve lise yıllarında arkadaşları tarafından sevilen bir çocuktur. Güzel taklitler yapar çok kitap okur. Annesi üniversite sınavından sonra İstanbul'a tercih vereceğini duyar ve ağlayarak onu vazgeçirmeye çalışır. Ama annesinin her defasında

istediğini yaptırmak için gözyaşlarına sığındığını anlayınca İstanbul'a tercihini verir. Artık İstanbul'da yaşamaya başlar. Metin Konur, matematik öğretmenidir. Özel bir okulda lise son sınıf öğrencilerine ders vererek onları üniversite sınavına hazırlar. Öğrencileri ile arasında her zaman güzel bir diyalog olmuştur. Onlara büyük matematikçilerin isimlerini takarak dersleri daha eğlenceli hale getirir. Metin Konur, babası hakkında pek bir şey bilmezdi. Annesi trafik kazasında öldüğünü söylemiştir ona. Neden babasının fotoğrafı olmadığı da onun için hep merak konusu olur. Bir gün anneannesi ona taşınma sırasında bazı valizlerin kaybolduğunu ve onlarla birlikte olan fotoğrafların da kaybolduğunu söyleyerek onu geçiştirmeye çalışır. Babası hakkında pek bir şey bilmezdi. Bir gün annesi ona babasının yazar olduğunu söyler: *“Ne yazıyordu babam? Neyse ne yazıyordu işte... Kafasının bir köşesinde, gerektiğinde kullanabileceği bir özellik olarak kalmıştı bu bilgi. Diğer oğlanlarla, babalı oğlanlarla sidik yarışması gerektiğinde kullanabileceği bir özellik: Benim babam memurdu. Memur-yazar”*(Kopan, 2017: 110).

Yıllar sonra annesi tarafından gelen mektup üzerine babasının yaşadığını öğrenir ve babasını aramaya başlar. Fakat babasının öldüğünü öğrenir. Bu onun için ikinci bir yıkım olur. Babasının bir dergide yaptığı röportajını bulur, dergi eski olduğu için bazı yaprakları eksiktir. Bu röportajda ne kendisiyle ilgili ne de annesiyle ilgili babasının düşünceleri yer almamaktadır.

Sıradan Bir Gün romanın başkarakteri Armağan Gündoğdu'dur. Annesi öğretmen babası gazetecidir. Babası ve annesi Armağan daha bir yaşını dolduramamışken silahlı bir saldırıda hayatlarını kaybederler. Anneannesi ve dedesi tarafından büyütülür. Annesi ve babasının nasıl öldüklerini ilk başta anneannesi bir kazada gerçekleştiğini söylese de Armağan buna inanmaz. Yıllar sonra dedesinin karşısına geçer ve olayın iç yüzünü o zaman öğrenir. Babası gazetecidir ve bir davada taraflardan birilerin aleyhine yazılar yazınca onlar tarafından gerçekleştirilen bir silahlı saldırıda hayatlarını kaybederler.

Armağan, eğitimini Ankara'da tamamladıktan sonra üniversiteyi İstanbul'da okur. İstanbul'a yerleşmeyi on altı yaşındayken karar verir. Kitap okumayı çok sevdiği

için okulun edebiyat kulübünde sürekli takılır. Orada Adnan ve Mehpere'yle tanışır ve çok yakın arkadaş olurlar. Armağan, Mehpere'ye büyük hayranlık duyar onun hayatında çok önemli bir yere sahip olur. Ama Mehpere yurt dışına yerleşir ve Armağan önceleri bir boşluğa düşer. Daha sonra Adnan'la yakınlaşır ve arkadaşlıkları devam eder. Tiyatro grubuyla birlikte bir okuma tiyatrosu yapmaya karar verirler. Tiyatro sahnelenmesi başarılı geçer ve kutlamaya gittikleri gün İrem ve Sedat'la tanışır. İrem'den çok etkilenir. O gün birlikte arkadaşlarının yanından ayrılırlar ve sürekli görüşürler. Armağan, İrem'in evine yerleşir. Bir yıl sonra evlenirler. Armağan'ın anneannesi ve dedesi düğüne gelemezler.

Evliliklerinin ardından Sedat yurt dışından gelir ve onlara yerleşir. Bir gün üçü birlikte otururken İrem aklına bir fikir geldiğini belirtir. Bu fikir Armağan'ın bir kişisel gelişim kitabını yazması Sedat'ın takma bir adla yayımlamasını ve kendisinin de pazarlamasını yaparak bir gelir elde edeceklerini söyler. Bu durum Armağan'ın hoşuna gitmez ve kabul etmez. İrem'le tartışır. Armağan, İrem'i çok sevdiği için bu teklifi istemeyerek kabul eder. Yıllarca Mert Güriz adıyla kişisel gelişim kitapları yazar. Bir gün artık bu duruma son vermesi gerektiğini düşünür ve İrem'le bu konuyu konuşmaya karar verir. İrem iş için Stockholm'a gitmiştir. Her gün görüntülü konuşurlar. Armağan konuyu Mert Güriz'e getirince tartışırlar ve İrem Uppsala'ya gideceğini ve telefonun kapalı olacağını söyler ve telefonu kapatır. Armağan, yakın arkadaşı olan Adnan'ın yanına gider. İrem'le olan tartışmasını anlatır. Kişisel gelişim kitapları yazmakla insanları kandırdığını söyleyerek oradan ayrılır. Sürekli gittiği bir parka gider.

Armağan, aklında tasarladığı Orhan Mercan karakterindeki kişinin romanını yazmayı çok istemektedir. Orhan Mercan, çok başarılı bir gazeteci olur ve asistanı Defne onu örnek alan biridir. Armağan, parka gittiğinde önünden genç bir kız geçer ve bu kızı roman karakteri olan Defne'ye benzetir. Onu daha yakından görmek için onu takip eder. Birkaç adım gittikten sonra ağaçların arasından biri çıkar ve kızı öldürür. Onun gözlerinin önünde genç bir kız öldürülür ve Armağan bayılır. Gözlerini açtığında bir çay bahçesinde tansiyonunu ölçtüklerini görür. Orada şişman bir kız vardır, kız onu oraya getirtmiş ve eczacı olan kişiyi yardım için çağırmıştır. Şişman kız Hediye'dir ve

Armağan için çok önemli bir kişi haline gelir. Çünkü Hediye kitap okumayı çok sever ve Mert Güriz kitaplarını okumuştur.

Armağan, sosyoloji mezunudur. Bu yüzden felsefecilerin sözlerini değiştirip Mert Güriz kitaplarında yazar. Bu sırrını Hediye çözmüştür ve bu durumun okuyanları mutlu ediyorsa çokta kötü bir şey olmadığını söyler. Bunun üzerine Armağan biraz rahatlar. Hediye'yle ayrıldıktan sonra bir büfeye girer ve Stockholm'da bir patlama olduğunu haberlerde görür. İrem'i arar ve ona ulaşamaz onu merak eder. Ama haber sunan kız bir görü tanığı burada der ve o kişi İrem'dir. Armağan oradan ayrılır eve doğru giderken İrem onu arar olayları anlatır onu çok sevdiğini söyler.

Armağan insanlarla çok içli dışlı olmayan yalnızlığı seven bir karakterdir. Bunun için üniversite hayatında vaktinin çoğunu edebiyat kulübünde ve kitap okuyarak geçirir. İrem'le tanıştıktan sonra bütün kararları İrem verir. Armağan, hayalini kurduğu romanını dahi yazamaz. Ama yazar, romanın sonunda Armağan'ın kendisini gerçekleştirme fırsatını verir.

2.4.1.2. Kadın Düşkün Olanlar

Bu tipe sahip olanlar cinsel duygularını tatmin etmek için hiçbir değere ve inanca saygı göstermeden ne şekilde olursa olsun amaçlarına ulaşmak için ellerinden gelen her şeyi yaparlar.

İçimde Kim Var romanında bu karaktere sahip kişi Orson Cezmi'dir. Orson Cezmi, romanın diğer ana kahramanlarından biridir: “*Boylu poslu, bıyığı düzgün kesilmiş, saçları geriye taralı, hoş kokulu, şık*” biridir (Kopan, 2017: 98). Metin Konur'un babasıdır. Müziğe düşkün, ajans dinlemeyi ve radyo tiyatrolarını sever. Kitap okumayı da çok sever ama kitaplık oluşturmamıştır. Bunun sebebini de otel odasında yaşamasına bağlar. Orson, askerlikteyken sinemayla tanışır ve askerlikten sonra birkaç işe girse de bu işleri yürütemez. Çünkü Orson'un aklı sinemada kalır. Birkaç denemeden sonra başarısız olsa da Konut Fahir'le tanışır ve Fahir ona senaryo yazmanın püf noktalarını öğretir. Orson, artık bir Yeşilçam sanatçısı olur. Yeşilçam'a girebilmek için çok emek verir, bunun için gece-gündüz senaryolar yazar, yabancı dil bile öğrenir. Bir

film çekimi için kostüm diktirmeye gittiği konfeksiyonda Behice'yle tanışır ve evlenirler. Orson, rahat yaşamayı ve özgürlüğünü seven biridir, bu yüzden evliliği uzun sürmez. Eşi Behice'den boşanır: *“Başaramadım evliliği... Ben özgürlüğüme fazlaca düşkünüm, sanatçı adamda bencillikte oluyor”* (Kopan, 2017: 25). Orson boşanmasının sebebini sanatçı olmasından dolayı kıskançlığa bağlasa da başka sebeplerin olduğunu farkındadır: *“Gerçi benim karım öyle anlayışsız değildi, başka sorunlar da vardı... Yani bende de hata yok değil. Parasız işsiz dönemdeysen sinirli oluyorsun, gözün canım cicim görmüyor”* (Kopan, 2017: 25).

Yakın arkadaşı onun gibi sinema sanatçısı olan Rıza'dır. Rıza, Orson'un yalancı, düzenbaz biri olduğunu söyler. Boşanma konusunda da Behice'ye haksızlık ettiğini düşünür: *“Sen cidden yalancıydın, en çokta... Behice'ye yalan söyledin... Sen... sen... Madem hayatı zehir edecektin, madem ardından bir damla bile gözyaşı dökmeyecektin neden evlendin ulan zavallıyla? Alemin pisliği içerisinde tertemiz kalmayı başarmış bir mücevherdi o kız, senin iki kesiğine, birkaç tatlı sözüne, aynılardan pavyon karılarına da aldığın paçavralara kanacak kadar saftı, sırf evleneyim de bu zevki de yaşayayım derdinde olduğunu göremeyecek kadar gözü kapalı kuzu yavrusuydu, hem evim-barkım-çoluğum-çocuğum olsun hem de bildiğim gibi yaşamaya devam edeyim, demene bile sesini çıkarmayacak kadar kafesteki kuştı, oyali mendilleriyle alkolden köpüren ağzını mı, gözyaşını mı sileceğini bilemeyen bir melekti. Kırdın o meleğin kanatlarını”* (Kopan, 2017: 143-144). Suna'yla kahvehanede tanışır ve onunla yakın bir arkadaşlık kurar. Onu kaldığı otel odasına yerleştirir. Hemen hemen bütün vakitlerini birlikte geçirirler. Kaldığı otelin sahibinin oğlu Çiko'yla güzel bir arkadaşlığı vardır. Orson, otelin parasını ödemediğinde Çiko, onu idare eder, sigara ve içki parası olmadığına kendisi alır ona getirir. Çiko, onun geçte olsa borcunu ödediğini söyler. Orson, yıllarca oğlunun ne yaptığını ne ettiğini bilmeden ve onu göremeden vefat eder.

Aile Çay Bahçesi romanında yer alan kahramanlardan biri olan Sinan, Müzeyyen'in çocukluk arkadaşıdır. Müzeyyen'den üç yaş büyüktür. Sitenin en efendi çocuğu olarak görülür. Müzeyyen, denize gitmek istediğinde babaannesi onu Sinan'a emanet edip gönderir. Denize gittiklerinde Sinan onu kayalıkların olduğu bir kovuğa

götürür ve her defasında onu taciz eden kişidir. Müzeyyen, Sinan hakkında: “Yaz boyunca o kovukta ne yaptıysak benim iyiliğim için, ileride anneme benzeyip karnım burnumda koca yolu gözlemeyeyim diye yapmıştık sanki. Garip ama o anda çok sevmiştim onu. Bana bütün erkekleri bir anda anlattığı için boynuna atlayıp öpmek istemiştim. Zavallı. Korkak. Akli sikinde”(Kopan, 2017: 39). Bu olaylardan sonra Müzeyyen bir daha onunla görüşmez.

Aile Çay Bahçesi romanında yer alan bir diğer karakter ise Nejat Bey’dir. Nejat Bey, Müzeyyen ve Çiğdem’in babasıdır. Eşi Meral Hanım’ı bir düğünde görür, beğenir ve evlenirler. Nejat Bey’in bir saatçi dükkânı vardır. Geçimini bununla sağlar. Kadınlara olan düşkünlüğü yüzünden saatçi dükkânını batırır. Kızı Müzeyyen’le arasında hep bir mesafe olmuştur. Küçük kızı Çiğdem’i sever. Eşi Meral Hanım’ı sürekli aldatır. Eşinin ölümünden sonra başka kadınlarla da ilişkisi olur. En son Hayriye Hanım’la evlenir. Saatçi dükkânını batırdıktan sonra işleri iyi gitmez eşiyle birlikte annesinin yazlığına yerleşir. Kanser hastalığına yakalanır ve tedavisi için doktorlar artık yapılacak bir şeyin kalmadığını söylemeleri üzerine eve getirilir.

Nejat Bey eve getirildiğinde eşi Hayriye Hanım, kızlarını arayarak babalarının sağlık durumunun iyi olmadığı ve son günlerinde onların da onu yalnız bırakmamaları gerektiğini söyleyerek onları çağırır. Müzeyyen ve Çiğdem bu çağrı üzerine giderler. Nejat Bey’in son günlerinde yıllardır yaptığı hatalarını kızı Müzeyyen’e anlatma ister. Nejat Bey, yıllardır yaptıklarından bir nevi annesini suçlar. İçkiye ve başka kadınlara gittiğinde ancak annesinin gölgesi dışında bir hayat yaşadığını söyler. Kızlarına ve kızlarının Annesi Meral Hanım’a yaptıklarından da pişmandır.

Meral Hanım’la evliliğini annesi istediği için yaptığını söyler, bu durum karşısında Müzeyyen sinirlenir. Annesiyle evliliği istemediği halde neden evlendiğini ve mutsuz evliliğe rağmen neden iki çocuk yaptıklarını söyler, bunun üzerine babası iki kızının da kendi istediğiyle olduğunu doğan çocukların belki evlilik hayatlarının daha iyi bir hale getireceği düşüncesinde olduğunu söyler. Nejat Bey, kızına bunları anlatırken Müzeyyen’in verdiği tepkilerle aslında kızının ona ne kadar benzediğini fark eder ve kızına artık yaşamak istemediğini ve defalarca intihar girişiminde bulunduğunu ama

başaramadığını söyler. Müzeyyen, bu duruma şaşırsa da içten içe sevinir. Babası Müzeyyen'den onu öldürmesini ister. Müzeyyen, bu duruma sinirlenir ve odasına gitmek için kalktığında babası onun arkasından aslında nefret ettiği babasına ne kadar benzediğini söyler. Bunun üzerine Müzeyyen geri dönerek babasının yastığını alır ve onu boğarak öldürür.

2.4.1.3. İdealist Olanlar

İdealist tipler, romanda belli amaçlar ve değerler uğruna mücadele edip hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan kişilerdir. Bu kişiler için para, mal, mülk hiçbir öneme sahip değildir. Onlar için ideallerine, hayallerine kavuşmak önemlidir. Bu tip karakterler okuyucunun takdirini toplayan ve önemli bir ahlaki yapıya sahiptirler.

İçimde Kim Var romanında bu karakterdeki kişi Rıza'dır. Rıza, Orson'un yakın arkadaşıdır: “*Kısa boylu, zayıf, hafiften çopur yüzlü*” (Kopan, 2017: 98) bir tipi vardır. Yıllar önce babası Osmanlı Paşası tarafından Rusya'dan getirilip bir Türk köyüne yerleştirilir. Paşa, bu köyü kuşatmak ister fakat köylüler direnince Rıza'nın babasını direnenleri ihbar etmesi için yerleştirir. Babası paşanın koruması altında olduğu için köylüler ona bir şey yapamazlar. Paşa onu yakın köyden biriyle evlendirir. Doğum sırasında eşi ölür ve babası tekrar evlenir. Bunun üzerine de kuma getirir. Rıza, annesini tanımadan büyür. Annesinin öldüğünü ya da babasının onu terk ettiğini bilmez. Rıza'nın abisi babasının nasıl bir insan olduğunu anlar ve eşyalarını toplayarak İstanbul'a kaçar. Birkaç yıl sonra babasının yanına gelerek zorla Rıza'yı da yanına alır İstanbul'a gider ve onu kendi nüfusuna geçirir. Rıza'dan on beş-yirmi yaş büyüktür. Abisi Cumhuriyetçi bir insandır ve Rıza'ya da bu düşüncesini aşılar. Onu büyütür lise son sınıfa kadar zorla okutturur. Ama Rıza'nın okulla alakası çok olmaz, figüran kahvehanesine takılmaya başlar ve Orson'la burada tanışır yakın arkadaş olurlar.

Orson'la her yere gider, her işi yaparlar. Kostüm diktirmek için gittikleri konfeksiyoncуда Behice'yi görür ve aşık olur, Orson'a bu durumu anlatmasıyla Orson, Behice'yle arkadaşlık kurar. Rıza, Orson öldükten sonra onun mezarına gider ve şu sözlerle anlatır: “*Ne istedin ulan Behice'den? Sağında solunda istemediğin kadar kadın vardı, biriyle evlenmek için benim, Kiryake'nin atölyesindeki kız ne kadar güzel,*

dememi, içindeki şeytani uyandırmamı mı bekledin? Ben dürtmeseydim, orada bir meleğin çalıştığını görecektin miydi? Ona tutulduğumu görünce mi bitin kanlandı? Benden daha yakışıklı olduğumu, istediğini alabileceğini, herkesi kendine aşık edebileceğini, bütün oyuncakları kendi sepetine atabileceğini kanıtlamak için mi evlendin?”(Kopan, 2017: 144). Rıza, Orson’un Behice ve Metin’e haksızlık ettiğini düşünür. Metin’i yıllarca aramaması konusunda kendisini de yargılar ama bütün bunları bilmesine rağmen gene de Orson’dan kopamaz. Orson öldükten sonra da figüran kahvehanesine takılmaya başlar. Evlenmemiştir. Gazete ve kitap okumayı çok sever. Bütün hayatı sinemayla uğraşmakla geçer.

2.4.1.4. Diğer Karakterler

Sıradan Bir Gün romanında yan karakter olan Sedat, İrem’in en yakın arkadaşıdır. Armağan’la İrem vasıtasıyla tanışır. Armağan’ın Sedat hakkındaki düşünceleri şöyle: “*Mutlu bir ailenin en küçük çocuğuydu Sedat. İnşaat mühendisi bir baba, ikinci kızı doğduktan sonra emekliye ayrılan bir anne, İzmir’de kalıp babasının işlerini devam ettiren büyük abla, selüloz ticareti yapan İsviçreli bir adamla evlenip Edingburgh’ya yerleşen küçük abla ve hepsinin gözbebeği Sedat. Pamuklar içinde büyütülmüş bir sevimlilik abidesi*”(Kopan, 2018: 109). Sedat tiyatrocu olmayı çok ister. Okulu bitiremeden tiyatro için Edingburgh’a gider ama tiyatro hayalini gerçekleştiremeden geri döner.

Kendini beğenen bir karakterdir. Ailesi yurt dışında yaşar kendisi de yurt dışına gidip gelir. Armağan ve İrem evlendiklerinde onların evine yerleşir. İrem, kişisel gelişim kitapları yazma fikrini söylediğinde ona destek çıkar ve kitapları yazan kişi olarak kendisini gösterir. Mert Güriz takma adıyla tanınır. Armağan tarafından sevilmeyen bir karakterdir.

Adnan, Armağan’ın üniversiteden en yakın arkadaşıdır. Mehpere gittikten sonra Armağan’la daha da samimi olurlar. Okulu maddi imkânsızlıklardan ve sevdiği kızıdan ayrılma sebebiyle yarıda bırakır. Bir sahaf dükkânı açar. Başka bir kızla evlenir ve bir

oğlu olur. Oğlu Armağan'ı çok sever. Armağan'ın canı sıkıldığında sürekli onun yanına gider, onunla dertleşir. Armağan'ı rahatlatan kişidir.

2.4.2. Kadınlar

Yekta Kopan'ın romanlarında kadınlar iki şekilde ele alınmıştır. Birincisi anne olup çocukları için her cefaya katlanan ve ezilmiş olanlardır. İkincisi ise baskılara dayanamayıp özgürlükleri için yalnızlığı seçen kadınlardır. Cumhuriyet sonrası Türk kadınının toplumda var olmak için verdiği mücadeleler, kadının: “*Ekonomik bağımsızlığı, kadın erkek münasebetleri, kadının aile ve toplum içindeki yeri ve durumu, kadının cinsel yönden uğradığı baskılar*” gibi pek çok konu Türk romanında kadının yerini anlatmada malzeme teşkil eder (Okur, 2002: 81).

Kopan'ın romanlarında kadın: “*Erkeği baştan çıkaran bir unsur*” olarak değil, varlıkları inkâr edilemeyecek erkeği tamamlayan ve olayların daha iyi yorumlanmasında yardımcı olan kişiler olarak ele alınmıştır (Karaca, 2009: 219).

Romanlarda geniş yer tutmayan kadınları, karakterleri bakımından “*Genç ve Yalnız Olanlar, Anne ve Çaresiz Olanlar*” başlıklarında sınıflandırılmıştır.

2.4.2.1. Genç ve Yalnız Olanlar

Yekta Kopan'ın romanlarında kadınlar, masumiyet ve samimiyyetin sembolüdür. Bu kadınlar kendi doğruları için yalnızlığı seçenlerdir. Roman içerisinde yer alan bu tip kadınlar genellikle olumlu anlatılmıştır.

Aile Çay Bahçesi romanın başkarakteri Müzeyyen'e çokça yer verilir. Müzeyyen, romanın ana kahramanıdır. Kardeşi Çiğdem doğmadan önce akıllı-uslu, annesini üzmeyen, annesinin sözünden çıkmayan bir kişidir: “*Hiç yemek ayırmıyordum, annem ne verirse yiyordum, tabakta yemek bırakmanın günah olduğunu biliyordum. “Arkandan ağlar o lokmalar, kızım” diyordu annem biraz ağır yersem. Onu üzmemek için, lokmaları ağlatmamak için hızlı hızlı yiyordum yemeğimi. Karnabahar, bamya, ciğer yerken biraz midem bulanıyordu ama ses çıkarmıyordum. Misafirlğe gittiğimizde annemi utandıracak şeyler yapmıyordum, ev sahibi teyzeler ısrar etse de çikolata kekten bir dilim daha yemiyordum. Bir köşede sessizce kitap okuyordum. Babaannem*

geldiğinde koşturup durmuyordum, hemen elini öpüyordum, harçlık verirse anneme veriyordum parayı, arsız çocuklar gibi cebime tıktırmıyordum. Geceleri uyumadan önce, “Allah’ım, sen annemi, babamı, tüm sevdiklerimizi koru, hepsine sağlık ve afiyet ver, amin,” demeyi unutmuyordum. Biliyordum ben. Kocaman ve uslu bir kız olduğumu biliyordum” (Kopan, 2017: 16-17). Kardeşi olmasını hiç istemez, kardeşi doğduktan sonra da onu hiç sevmez. Müzeyyen, on yaşındayken annesi bir gün cam silerken kardeşinin ağlamasıyla annesi dengesini kaybederek camdan düşer ve hayatını kaybeder. Annesinin ölümünü kardeşinin şımarıklığına bağlar ve ondan daha da uzaklaşır ve bu olaydan sonra Müzeyyen, bambaşka bir kişi haline gelir. Anneleri öldükten sonra babaanneleri onlara bakar.

Liseyi Güzel Sanatlar Lisesi’nde yatılı olarak okur. Tatillerde babaannesi Fatma Hanım’ın yanına yazlığa gider. En yakın arkadaşı Özlem’le lise yıllarında tanışır ve üniversiteyi okurken aynı eve taşınırlar. Üniversitede Resim bölümünü okur, bir derginin tasarım bölümünde çalışır, fakat dergi kısa süre sonra kapanır. Müzeyyen’in kardeşiyle ve babasıyla ilişkisi kopuk olmuştur: *“Müzeyyen. Annesinin kuzusu. Babaannesinin biriciği. Babasının... Sahi ben, babamın neyiydim?”* (Kopan, 2017: 53). Küçüklüğünde annesi, babası yüzünden çok acı çeker. Kardeşi doğmadan önce annesi hamile olduğu için babasının annesini aldattığını öğrenir. Bu yüzden babasını hiç sevmez. Babasının ikinci eşi Hayriye Hanım onu bir gün arar ve babasının çok hasta olduğunu söyler. Müzeyyen gitmek istemese de arkadaşı Özlem’in ısrarıyla gider. Gittiğinde Çiğdem’le karşılaşmak istemez, ama Hayriye Hanım onun da geleceğini söyler. Çiğdem gelir ablasını sıcak karşılar ve onunla birlikte meyhaneye gider. Meyhane dönüşü Çiğdem çok sarhoş olur ve ablasına yıllardır çektiklerini anlatarak ağlar ve sarılır. Müzeyyen, bu durumda ona karşı biraz yumuşar ona haksızlık etmiş olabileceğini düşünür.

O gece eve döndükten sonra Müzeyyen bir kâbus görür ve uyanır. Aşağı kata iner babasının nefes almak için taktığı maske sesiyle onun kaldığı odaya gider, maskenin düştüğünü fark eder, takmak için eğildiğinde babasının uyanık olduğunu görür. Babası kendisinin maskeyi çıkardığını söyler. Babası Müzeyyen’le konuşmak ister, ona

yaptıklarından ne kadar pişman olduğunu söylese de Müzeyyen ilgilenmez. Babası artık yaşamak istemediğini ve ondan onu öldürmesini ister. Müzeyyen buna aldırmadan tam kapıdan çıkarken babası aslında onun kendisine benzediğini söyler, bu Müzeyyen'i sinirlendirir ve ani bir hareketle geri dönerek yastığı alır ve babasını boğarak öldürür.

Aile Çay Bahçesi romanında yer alan bir diğer kadın karakter Çiğdem'dir. Çiğdem, Müzeyyen'in kardeşidir. Ablası Müzeyyen tarafından pek sevilme de etraftaki kişiler tarafından çok sevilir. Annesi öldükten sonra babaannesinin yanında kalır. Ablası annesinin ölümünden onu sorumlu tuttuğu için ablasıyla ilişkileri kopuktur. Ama Çiğdem sevgi doludur ve ablasını sever. Babasının rahatsız olduğunu duyduktan sonra o da babasının yanına gider, ablasıyla yıllar sonra tekrar orada karşılaşır. Çiğdem, Müzeyyen'e göre daha cesaretlidir. Bir durum olduğunda tepkisini direkt ortaya koyabilen bir kişiliğe sahiptir. Hayriye Hanım, onlar adına karar verdiğinde Çiğdem tepkisini ortaya koyma cesaretini sergiler. Babalarının yanına gittikleri zaman hem Çiğdem, hem de Müzeyyen için bir dönüm noktası olur. Yıllarca söylenmeyenler söylenir. Çiğdem ve ablası meyhaneye gittikleri gün sarhoş olur ve ablasına içinden geçen her şeyi söyler.

Çiğdem, Müzeyyen'den daha güzeldir ve bu yüzden ondan daha çok sevilir. Babası onu daha çok sever. Çiğdem aslında bu durumdan yıllarca rahatsızlık duyduğunu ablasına söyler. Ablası onu ne kadar suçlasa da Çiğdem de ablasını suçlar. Annesi öldükten sonra kimsenin ona sahip çıkmadığını ve onunla ilgilenmediklerini söyler: *"Hepiniz kaçacak bir delik buldunuz. Öldünüz, kendi hayatınıza daldınız, arkayı dönüp gittiniz. Çiğdem ne yapıyor, diye bir gün bile düşünmediniz"*(Kopan, 2017: 116).

Çiğdem, bir otelin Halkla İlişkiler bölümünde çalışır. Evlenmemiştir. Otelde çalıştığı sıralar otele müşteri getiren biriyle ilişkisi olur. Adamın evli ve üç çocuğu olduğunu öğrendikten sonra ondan ayrılır. Ablasına krediyle kendisine bir ev aldığını söyler. Babasının öldüğü gece ablasının arkasında bir gölge hissettiği ve arkasına dönüp baktığında kimseyi bulamadığında romanda net olarak belirtilme de bu kişinin Çiğdem'dir. Ablasının babasını boğarak öldürdüğünü bilir ve böylesinin daha iyi olduğu düşüncesindedir.

Aile Çay Bahçesi romanında genç olan bir diğer kahraman Özlem'dir. Özlem, Müzeyyen'in lisede tanıştığı ve üniversitede de aynı evde yaşadığı en yakın arkadaşıdır. Özlem babasını, Müzeyyen ise annesini kaybetmiştir. Müzeyyen'in deyimiyle: “Benim annem yoktu, onun babası. O bana anne oldu, ben ona baba”(Kopan, 2017: 100). Birbirlerinin eksiklerini tamamlamışlardır. Bütün vakitlerini birlikte geçirirler. Özlem neşeli hayat dolu bir kişidir. Müzeyyen'in bana gülmeyi öğretti dediği kişidir. Müzeyyen, resim bölümünde okurken o akademisyen olmayı kafasına koyar. Hayatına giren erkekleri adlarıyla anmaz, onlara takma isimler takar. Söğüt adını taktığı kişiyle evlenir ve iki yıl sonra boşanır. Boşandıktan sonra tekrar Müzeyyen'in yanına yerleşir. Müzeyyen babasını görmek istemediğinde onun ısrarlarıyla Müzeyyen babasının yanına gider.

Sıradan Bir Gün romanın karakterlerinden biri olan İrem, çocukluğu annesi, teyzesi ve teyzesinin kızıyla birlikte İzmir'de geçmiştir. Babasını hiç tanımamıştır. Annesi ona babasının vefat ettiğini söyler. İlk başlarda İrem bunu sorgulamaz ama okula gittikten sonra çocukların babalarından bahsetmesi onunda babasını merak etmesini sağlar. Yıllarca babasını ölü bilir. Annesi meme kanserine yakalanır ve bir gün İrem'i karşısına alır ona her şeyi anlatır. İrem'in annesi okumaya meraklı bir kadındır ve yazar söyleşilerine, imza günlerine katılır. Orada bir yazarla tanışır ve ondan çok etkilenir. Hamile olduğunu öğrendikten sonra İstanbul'a onun yanına gider ve adam onu istemez bebeğin ondan olup olmadığını nereden bileceğini söyleyerek onu reddeder. Annesi bebeğini aldirmaya karar verir. Bebeği aldirmak olanlar onu kandirmişlar ve bebeği aldirmamışlar. Bu durumda annesi ve babası kızlarını istemezler oda kız kardeşinin yanına gider. Kız kardeşi bu durumdan sonra eşile boşanır artık ikisi çocuklarıyla birlikte bir hayat kurarlar.

İrem, İstanbul'da pazarlama bölümünü okur, Armağan'la okuma tiyatrosunu yaptıkları zaman tanışır, tanışmalarından bir yıl sonra da onunla evlenir. Kişisel gelişim kitapları yazma fikri ondan çıkar. Bir şirkette çalışır. Armağan'ın üzerinde çok etkilidir. Baskın bir karakterdir.

Sıradan Bir Gün romanında kadın olan bir diğer karakter Hediye'dir. Hediye, Armağan'ın parka gittiği gün, bir genç kızın öldürüldüğü sırada Armağan'a çarpıp onu çay bahçesine taşıyan kızdır. Hediye, üç kız kardeşten en küçüğüdür. Onun ve ablalarının ismini babası bırakmıştır. Bir dişçinin yanında çalışır. Şişman bir kızdır. Armağan'la konuştuklarında kitap okumayı çok sevdiğini, kitapların insanlardan daha sadık dostlar olduğunu söyler: "...ben kitap okuyarak can sıkıntımından kurtuldum Armağan Bey. Bu dünya benim canımı sıkıyordu... amacı olmayanın canı sıkılır, bu kadar basit. Kitaplar bana o amacı verdi"(Kopan, 2018: 127). Armağan'la kitaplar hakkında konuştuklarında konu kişisel gelişim kitaplarına gelir. Hediye, Armağan'ın sırrını çözen kişidir. Mert Güriz'in kitaplarının aslında ünlü yazarların sözlerinin değiştirilerek yazıldığını söyler. Bu durum karşısında Armağan bocalar ve ona nasıl bir cevap vereceğine şaşırır.

Hediye, konuyu tekrar kişisel gelişim kitaplarına ve Mert Güriz'e getirir. Armağan bu konu yüzünden kendisinden nefret eder. İnsanları kandırdığını düşünür. Ama Hediye bu durumun insanları kandırmak olduğunu düşünmez. Eğer bir insan o sözlerle kendilerini mutlu hissediyorlarsa bu durumun kandırmak olmadığını söyler ve Armağan'ın bulunduğu psikolojik durumdan kurtarır.

Hediye, hayata barışık olan, hayatı seven birisidir. Şişman olması, insanların onunla dalga geçmeleri onun umurunda olmayan bir karakterdir. Her şeye rağmen hayattan tat alan birisidir.

İçimde Kim Var romanında bu tipteki karakter Suna'dır. Suna, küçük yaşta babasını ve ortanca abisi Sabri'yi bir trafik kazasında kaybeder, annesi ve büyük abisi Süleyman'la büyür. Abisiyle hiç anlaşamaz ilişkileri kopuktur. Abisi onun okula devam etmesini istemez ama annesinin ısrarları üzerine okuluna devam eder. Okul arkadaşı Fikret'le çok samimidir. Onunla eylemlere, boykotlara katılır. Abisi bu durumdan hiç hoşlanmaz bir gün bu konu yüzünden onu döver ve kulak memesini yırtar. Fikret yakalandıktan sonra onunla bir daha görüşmez. Bu olaydan sonra o da üç aylık bir sorgu sürecini yaşar. Suna, daha sonra İstanbul'a yerleşir ve orada sinema bölümünü okur. Yıllarca babasının özlemiyle yaşamıştır. Babasının yarattığı boşluğu yanlış ilişkilerle

kapatmaya çalışmıştır. Enver de bu yanlış seçimlerden biridir. Enver onun üniversitede hocasıdır. Onun ilgisini çeker onunla kısa bir ilişki yaşar. Enver’le ilişkisini bitirdikten sonra düştüğü boşluktan çıkmak için okul arkadaşlarının sürekli bahsettiği eski sinema sanatçıların takıldığı Figüran Kahvehanesine gider. Oradakilere bir tez konusunun olduğu yalanını söyleyerek orada kalma bahanesini bulur: *“Sırf yalnızlığımı unutmak için saçma sapan şeyler yapıyordum. Bir ara okuldakilerin dolduruluşuyla Yeşilçam Sokağı’na takılmaya başladım. Figüranlar kahvesi dedikleri bir yer vardı, oraya gidiyordum; hikaye kaynıyor orası demişlerdi, takılanların hepsi ayrı film. Çoğunun yaşı geçkin bir avuç sinema emekçisi bütün gün oturur, iş gelmesini beklerdi. Boya sarısı saçlı, buruşuk etekli, abartılı makyajlı, yaşlıca kadınlar da olurdu kahvede, ama çoğunlukla erkeklerin arasındaydım. Hepsi senaristi, hepsi başrol oyuncusuydu, hepsi set görevlisiydi, hepsi figürandı. Renkli geçmiş bir ömrün siyah-beyaz fotoğrafları gibiydiler. “Yaşadıklarınızdan yola çıkarak bir senaryo yazacağım, bitirme tezi olarak hazırlamayı düşünüyorum,” demiştim; inanmışlardı”* (Kopan, 2017: 60).

Orson’la burada tanışır ve çok sıkı bir ilişkileri olur. Orson, onu kaldığı otele yerleştirir ve ona takı pazarlamacılığı işini bulur. Suna, işten geldikten sonra kahvehaneye gider ve Orson’la saatlerce oturur sohbet ederler, paraları olduğunda meyhaneye giderler, paraları olmadığında da içkilerini alıp otelde içerler. Suna, kısa saçlı, zayıf, genç bir kadındır. Hayatına farklı yerlerde devam etmiştir. Annesi onun evlenip bir yuva kurmasını çok istemiştir: *“Şehirden şehire, kasabadan kasabaya savrulmama üzüliyordu; “Evlen artık,” diyordu titrek el yazısıyla mektuplarında, “çoluk çocuğa karış, kız çocuktan olma torun başka olur, anneanne olma zevkini yaşat bana, düzenini kur”* (Kopan, 2017: 65). Suna, annesiyle mektuplaşır, telefonlaşır ve yılda iki defa onu ziyarete gider ama annesi Süleyman’ın bakısından onun yanına gidemez. Tekrar annesini ziyaret etmek için gittiği Ankara dönüşünde Orson’un öldüğünü öğrenir ve İstanbul’dan ayrılır. Abisi annesinin ölüm haberini verdikten sonra taziye için tekrar Ankara’ya döner.

2.4.2.2. Anne ve Çaresiz Olanlar

Kopan, romanlarında anne olan kahramanlara da yer vermiştir. Anne kavramını işlerken herhalde bir annenin evladı için nelere katlanabileceğini göstermek istemiştir. Romanlarında yer alan anneler çaresiz, aldatılmış ve ellerindeki tek varlıkları evlatlarıdır.

İçimde Kim Var romanında bu karakterdeki kişi Behice'dir. Behice, Orson Cezmi'nin eşidir. Babası onun bir Cumhuriyet insanı olması için emek verir ve onu bu şekilde büyütür. Babası okula devam etmesini çok ister. Fakat Behice okula devam etmek istemez. Babası bunun üzerine onun iş öğrenmesi için ilk başta ona bir dikiş makinesi alır ve dikiş öğretmeye çalışır, daha sonra Behice bir konfeksiyonda çalışmaya başlar. Orson'la konfeksiyonda tanışır ve evlenir. İlk başta babası bu evliliğe karşı çıksa da kızını kırmaz evliliklerine onay verir. Behice'nin evliliği kısa sürer ve bu evlilikten oğlu Metin doğar. Boşandıktan sonra babası evini Ankara'ya taşır ve onlarla birlikte oraya yerleşir. Behice, oğluna yıllarca babasının öldüğünü söyler. Bunu annesinin isteği üzerine yapar, yıllarca oğluna söylemek istese de annesi onu engeller. Orson evin adresini bulur ve sürekli mektup gönderir. Fakat Behice'nin annesi mektupları okumasını engeller ve onları yırtarak atar. Behice yaşadıkların sorumlusu olarak annesini görür: "*Annem, ne onu aramama izin verdi ne de bir daha evlenmeme. Şimdi düşünüyorum da, oğlunun ölmesinin intikamını seni babasız bırakarak, kocasının ölmesinin intikamını da beni kurutarak aldı*" (Kopan, 2017: 106). Annesinin vefatından yıllar sonra cesaretini toplar oğluna bir mektup yazarak babasının yaşadığını söyler. Rıza'ya göre Behice saf, temiz bir insandır. Yaşadıklarını hak etmediğini düşünür.

Aile Çay Bahçesi romanın anne karakteri Meral Hanım'dır. Meral Hanım, Müzeyyen ve Çiğdem'in anneleridir. Nejat Bey'in eşidir. Küçük yaşta annesi ve babasını bir tren kazasında kaybeder. Teyzesi onu yanına alır ve büyütür. Teyzesi Meral'in rahat etmesi için elinden gelen her şeyi yapar. Liseyi bitirdikten sonra bir düğünde eşi Nejat Bey onu görür görmez beğenir. Onu isterler ilk başta teyzesi Müzehher Hanım vermek istemese de Fatma Hanım devreye girince teyze ikna olur ve evlenirler. Evliliklerinin birinci yılında Müzeyyen dünyaya gelir. Kızı doğmadan önce

teyzesi Müzehher Hanım hayatını kaybeder. Derin bir boşluğa düşmüşken Müzeyyen ilaç gibi gelir ona. Meral Hanım dikiş nakış bilir. Eşi izin vermediği için bir yerde çalışmaz. Hayatı hep cam kenarında kocasının başka kadınlarla birlikte olduğunu bilerek ve onu beklemekle geçer. Mutsuz bir evlilik yaşamıştır. Hayatı, yaptığı bu yanlış evlilik kararının pişmanlığıyla geçer.

Müzeyyen, altı yaşına geldikten sonra kızı Çiğdem'e hamile kalır, ama bu hamilelik sırasında eşinin başka kadınlara gittiğini bilir ve bu konuda çok acı çeker. Evdeki halının üzerinde bulunan yılan deseninin üzerinin kapatıldığında olumsuz bir şey olacağına inanır ve kızı Müzeyyen'e de bunu aşılamaştır. Müzeyyen on, Çiğdem dört yaşındayken bir gün cam silerken camdan düşüp hayatını kaybeder.

Fatma Hanım, Nejat Bey'in annesidir. Müzeyyen ve Çiğdem'in babaannesidir. Hayattaki tek varlığı oğlu Nejat'tır. Onun için her şeyi yapar. Oğlu Meral Hanım'ı istediğinde Meral Hanım'ın teyzesi karşı çıktığında o teyzeyi ikna eder ve onların evlenmesine vesile olur. Gelini Meral Hanım vefat ettikten sonra torunları Çiğdem ve Müzeyyen'e o bakar. İstanbul dışındaki yazlığında yaşar. Müzeyyen üniversite son sınıftayken hayatını kaybeder. Romanda da Müzeyyen'in geçmişe dönük anılarında yer alan bir roman kahramanıdır.

Hayriye Hanım, Nejat Bey'in eşidir. Önceki evliliğinden bir oğlu vardır ve oğlu yurt dışında yaşar. Türkiye'ye hiç gelmez. Hayriye Hanım, eşinin hastalığında bütün bakımını üstlenmiştir. Eşinin hastalığının ilerlemesiyle kızlarına haber verir ve onları babalarının yanına çağırır. Müzeyyen'in acıyarak baktığı bir kadındır ve annesinin yerini aldığı için, babasının hayatına giren diğer kadınlar gibi ondan da nefret eder.

2.5. ROMANLARDA ZAMAN

Roman; belli bir zamanda yaşanmış ya da yaşanması muhtemel olayları anlatır. Roman içerisinde geçen olaylar zamandan bağımsız düşünülemez. Yazar, zamanı olayların başından veya ortalarından vererek okuyucuya bir nevi olay hakkında ipuçları verir: *“Olayların sıralaması ve süresi bu zaman dilimi içinde düzenlenir. Anlatıcı bu süreyi istediği şekilde verebilir. Alışılmış olanı kronolojik düzenlemelerdir. Mesela olaylar bir kişinin doğumundan itibaren başlar, ölümüne kadar ki hayatını sırayla*

anlatabilir. Ancak anlatıcı bu sırayı değiştirebilir. Sondan başlayarak geriye döner veya ileriye doğru gidebilir” (Narlı, 2002: 78). Bununla beraber: *“Olayların yazar tarafından sunulması sırasında kronolojik sıraya uyup uymama zorunluluğu aranmaz, aranmamalıdır. Sunu sırasında yazar, şimdiki zaman kipini kullandığı gibi, geçmiş zaman kipini de kullanabilir. Hatta bir yazar geçmiş-şimdi-gelecek kiplerine aynı metin düzeyinde yer verebilir. Bu durum, yazarın bakış açısıyla olayları, yorumlayışıyla, hatta olayların seyriyle bağlantılıdır”* (Tekin, 2004: 122).

Mehmet Tekin, romanlarda geçen zamanın “vaka zamanı” ve “anlatma zamanı” olmak üzere iki şekilde aktarıldığını söyler: *“Bir vaka – veya olay- hiçbir zaman sığağı sığağına anlatılamayacağına göre, ‘vaka zamanı’ ile ‘anlatma zamanı’ arasında geçen süreyi de hesaba katmak, roman sanatı açısından bu süreyi de gözden uzak tutmamak gerekir”* (Tekin, 1989: 118).

Zaman unsuru, romana *“bir akış ve süreklilik”* kattığı gibi sadece olayların süresini göstermez (Uysal, 1959: 178). Bunun yanında, *“devrini yansıtmı”, “toplumsal değişimi yansıtmı”* ve *“gerçekliği pekiştirme”* gibi işlevleri de vardır (Sağlık, 2002: 134).

Romanın iç zamanı vaka zamanı ile anlatma zamanıdır. Vaka zamanı olayın başından sonuna kadar geçen süreyi kapsamaktadır. Bu süre verilirken bazen kronolojik bir zamanda verilir bazen de geri dönüşler yapılarak zaman *“daraltılarak”* verilir. Yazar, bazen de zamanda *“genişleme”* yaparak da vaka zamanını okuyucuya aktarır (Törenek, 1999: 301).

Anlatma zamanı; eserlerdeki olayların anlatıcı tarafından yaşanılıp, öğrenilip ya da tanık olduktan sonra okuyucuya aktarıldığı zamandır.

İçimde Kim Var romanında zaman; anlatma zamanı, geri dönüşlerle anlattığı vaka zamanı olmak üzere iki şekilde aktarılmıştır.

Anlatma zamanı: Metin Konur’un evinde olduğu bir akşam *“Yurttaş Kane”* filmini izlemesiyle aktarılır. Burada geçen zaman tam olarak belirtilmese de Metin

Konur'un filmi açıp sonuna kadar izlemesi ve bu film sırasında başından geçenleri hatırlayıp anlatmasıdır.

Vaka Zamanı ise; romanda anlatılanlar geriye dönüş tekniği ile verilir. Metin Konur, akşam saatlerinde "Yurttaş Kane" filmini izlerken geriye dönüş ve hatırlayışlar filmin bitimine kadar sürer. Metin Konur'un çocukluğundan beri babasını ölü bilmesi ve yıllarca baba özlemiyle geçen yılları hatırlaması, annesinden gelen bir mektupla babasının yaşadığını öğrenmesi, babasını arama çabalarının sonunda babasının öldüğünü öğrenmesinin verdiği ikinci bir yıkılış ve babasının takıldığı kahvehanedekilerin anlattıklarından sonra oluşan cevapsız soruların anlatımı verilmiştir. Metin Konur'un annesinden gelen mektupta; annesiyle babasının nasıl tanışıp evlendikleri, Metin Konur'un doğumu, annesi ve babasının boşanma durumu, çocukluğu ve okul hayatı geri dönüş tekniğiyle kronolojik sırayla anlatılmıştır. Fakat iç konuşma tekniğiyle roman kahramanlarının geçmişine ait bilgiler verilir. Orson Cezmi'nin en yakın arkadaşı olan Rıza'nın mezarlığa giderken geçmişiyle ilgili anlattıkları buna örnek olarak gösterilebilir.

Metin Konur'un izlediği "Yurttaş Kane" filmin bitmesi, onun uykuya dalmasıyla gerçek zamana dönülür: *"İçeride neler olduğunu görebilmek, matematik öğretmeni Metin Konur'un uykuya dalmadan önce neler düşündüğünü anlayabilmek için biraz daha yanaşıyor pencereye yağmur. Derin bir karanlık..."* (Kopan, 2017: 182).

Romanda olayların geçtiği zaman tam olarak belirtilmemiştir. Fakat Orson Cezmi'nin askerliğe gitme yaşı (20-21), askerlikten sonra sinemacılığa başlaması, çekilen film isimlerinden (Potemkin Zırhlısı-Sergey Ayzenştayn, Kara Murat: Fatih'in Fedaisi-Natuk Baytan, Bisiklet Hırsızları- Vittorio de Sica, Selvi Boylum Al Yazmalım-Atıf Yılmaz, Yurttaş Kane- Orson Welles), Metin Konur'un doğumu, çocukluğu, okul hayatı, üniversiteden sonra iş hayatına girmesi gibi bazı olaylar Orson Cezmi'nin yaşadıklarının vaka zamanını verir. Fakat romanın diğer kahramanı olan Metin Konur'a gelindiğinde ise vaka zamanı annesinin ona mektup gönderdikten sonra babasını aramaya başlamasıyla başlar. Burada vaka zamanının belirsizliği romanda şöyledir:

“Günlerce ne yapacağını bilemedi. Kendisiyle ilgili bildiği, bulduğu, oluşturduğu bütün denklemler değişmişti”(Kopan, 2017: 117).

“Babasını arayıp aramamak konusundaki kararsızlığı kısa sürmüştü. Aramalıydı. Bulmalıydı. Yıllardır oğlunu görmeye gelmemesinin nedenini sormalıydı. Tanımalıydı. Annesinin mektubunda sözünü ettiği kahveden başka adres yoktu elinde. yer....”(Kopan, 2017: 119).

Kopan’ın *Aile Çay Bahçesi* romanı önceki romanda olduğu gibi ferdi olaylara değindiği için anlatma zamanı ve vaka zamanının belirsizliği söz konusudur. Romanda anlatma zamanı roman kahramanlarından olan Müzeyyen ve Çiğdem’in kayalıklara gitmeleridir. Roman bu kayalıklardaki konuşmalarla başlar:

“Öyle şeyler anlatırdım ki sana, tek kelimesi aklını başından alır, dedim.”

“İçimden.”

“Yine de bir şey duymuş gibi döndü baktı Çiğdem. Kayalığın tam ucunda duruyordu. Dalgalanan sarı saçlarının arasından bir bulut geçti.”

“Bir şey mi dedin?” diye bağırdı.”

“Hayır,” dedim.”

“Belki rüzgar içsesleri de taşıyordu.”

“Buraya gelsene Müzeyyen,” dedi, “bak dalgalar nasıl da köpürüyor aşağıda.”

“O hüzünlü halinden eser kalmamıştı, mutlu bir çocuktan artık.”

“Sigaramdan derin bir nefes çektim, filtresine kadar eridi gitti. Bir fiskeyle fırlattım uzağa. Keçi başına benzeyen bir kayanın yanına düşüşünü izledim. Yavaşça ayağa kalktım.”

“Çiğdem, on adım uzağımdaydı.”

“Yürümeye başladım.” (Kopan, 2017: 13).

Romanda büyük çoğunlukla vaka zamanı romanın başkarakteri olan Müzeyyen’in kahraman anlatıcı olarak kendisinin ve kız kardeşi olan Çiğdem’in

çocukluklarından başlayarak gençlik yıllarına kadar geçen sürede hatırladıkları ve bu geçen süre içinde yaşadıkları olaylar çerçevesinde şekillenmiştir.

Yazar, romanda geri dönüş tekniğini kullanarak roman kişilerinin öznel zamanlarını yansıtarak, onların tanıtılmasını gözlemler. Roman aslında Müzeyyen'in bir gün market alışverişindeyken üvey annesinin kendisini arayıp babasının çok hasta olduğunu söylemesiyle babasının yaşadığı yere gitmesi kadar bir zamandan bahsedilir. Ancak yazar geriye dönüş ve hatırlayışlarla romanı zenginleştirir:

“Hazır çorba reyonunun önündeyken çalmaya başladı telefonum. Bir tombalacı edasıyla karmakarışık çantamın içinde telefonu ararken, daha önce adlarını duymadığım hazır çorba çeşitlerine bakıyordum hayranlıkla.”

.....

“Ekranı kırık cep telefonumda zorlukla okudum arayanın adını: HAY.IYE! İçim sıkıldı bir anda. Kırığın arkasında kalan o harfi anında yerine koydu zihnim; Hayriye Hanım. Gözlerimi, erişteli mercimek çorbası paketinden ayırmadan açtım telefonu”(Kopan, 2017: 42-43).

Müzeyyen'in bahsettiği çocukluk yılları olan vaka zamanı kronolojik olarak işlenir. Müzeyyen, ikinci sınıftayken Çiğdem, dünyaya gelir. Daha sonrasında ise olaylar mevsimler üzerinden anlatılır. Müzeyyen, geri dönüşlerle hatırladığı çocukluk yıllarını olayları belli aralıklarla atlayarak aktarır:

“Bütün öğretmenlerim, “bu kız ressam olmalı,” dedi. Önce anneme, sonra babaanneme. En çokta bana. İkinci sınıfa giderken yaptığım 23 Nisan Töreninde Çocuklar adlı resim Milli Eğitim'in ödülünü alınca, Gülçin Öğretmen kocaman bir sulu boya takımı hediye etti bana. İki tane de fırça. “Sen artık benim küçük ressamımsın,” dedi saçlarımı okşayarak, “büyüyüp ünlü bir ressam olduğunda da sergine ilk ben geleceğim.”

“O sergi hiç olmadı.”

“Gerçi annemin, babaannemin, Gülçin Öğretmenin ve diğer öğretmenlerimin sözünü dinleyip elimden geleni yaptım, Güzel Sanatlar Lisesi’ne oradan da Akademi’ye gittim ama başaramadım. Bir ressam olamadım”(Kopan, 2017: 99).

Kopan’ın *Sıradan Bir Gün* romanında modern dünyanın getirdiği bireyselleşmenin insan üzerinde bıraktığı etkiyle kişisel sorunları anlatan yazar, anlatma zamanı ve vaka zamanını belirsizleştirmiştir.

Romanda genel olarak vaka zamanı kahraman anlatıcı olan Armağan’ın çocukluğundan başlayıp üniversiteyi bitirdikten sonra girdiği işten evliliğine kadar olan süreyi anlatır.

Roman içinde zamanda yapılan atlamalar genellikle *“o günlerde”*(Kopan, 2017: 34), *“o veda gününde”*(Kopan, 2017: 38), *“kendimi kaybetmeye başladığım o dönemde”*(Kopan, 2017: 39) gibi anlatımlarla okuyucuya verilir.

Romanın başkarakteri olan Armağan, küçük yaşta annesini ve babasını bir trafik kazasında kaybeder. Anneannesi ve dedesinin yanında Ankara’da büyür. Daha sonra üniversiteyi kazanıp İstanbul’a geldikten sonra eşiyle tanışıp evlenir. Eşi bir iş için yurtdışına gider. Bir gün eşiyle telefonda tartışır. Tartışmanın etkisiyle daralan Armağan dışarı çıkarak arkadaşının yanına gider. Arkadaşının yanına giderken yaşadıklarını geri dönüş tekniğiyle okuyucuya aktarır. Bunu aktarırken de yine bir belirsizlik olduğunu romanda geçen şu cümlelerden anlaşılır: *“Yine de üniversite yıllarımda verdiğim en doğru karar...”* (Kopan, 2017: 33), *“o yılların Mert Güriz kitaplarına önemli bir katkısı daha vardı”* (Kopan, 2017: 38).

Romanda geçen anlatma zamanının bir günlük olduğu kitabın ikinci bölümünde görülür:

“Tül perdeyi parmağımın ucuyla aralayıp sokağa baktım. Bir değişiklik yoktu. Aynı evler, aynı dükkanlar, aynı sokak lambaları, aynı çöp bidonları, aynı kirli köpek. Sıradan bir gün, diye düşündüm. Sabah kahvemi yudumlamaya başlayabilirdim.”

“O anda dört saat sonra bir cinayete tanık olacağımı bilmiyordum” (Kopan, 2017: 11).

2.6. ROMANLARDA MEKÂN

Anlatı eserlerinin oluşmasının temel unsurlarından olan zaman kadar mekân unsuru da önemli bir yer arz eder. Eserin daha anlaşılır ve gerçekçi olması için gerçek veya hayal unsuru mekânlara ihtiyaç duyulur. Eserde mekânın şekillenmesinde en önemli etken olay ve şahıs kadrosudur.

Mehmet Tekin, mekân unsurunu şöyle açıklar: “Olayın cereyan ettiği çevreyi tanıtmak”, “romanın kahramanlarını çizmek”, “toplumu yansıtmak”, “atmosfer yaratmak” ve olaylara “gerçeklik hissi kazandırmak” gibi işlevleri vardır(Tekin, 1989: 129).

Sahnesiz bir oyun nasıl düşünülemiyorsa mekânsız bir olayda düşünülemez. Bu nedenle mekân, olayın gerçekleştiği bir sahne olarak düşünülebilir: “Vakanın mahiyeti, çok defa mekân tasvirlerine ayrılan satırlarda sezdirilir. Bu bakımdan mekân tasvirlerinin sinemada film başlamadan önce musikiye benzer bir fonksiyonu vardır”(Aktaş, 1991: 143). Mekânın karakterlerin ruhsal durumlarını açıklama gibi bir diğer fonksiyonu da vardır. Karakterlerin üzerinde “mutluluk/mutsuzluk, huzur/huzursuzluk” gibi etkilere de sahiptir (Kıran, 2000:199).

Kopan’ın romanlarında mekân, olayın cereyan ettiği zemini teşkil eden bir “dekoratif” öge konumundadır(Tekin, 1999: 298).

Romanda geçen yer isimleri gerçek veya kurmaca olabilmektedir. Yazar, olayları daha gerçekçi kılabilmek için “İçimde Kim Var” ve “Sıradan Bir Gün” romanlarında kendi yaşadığı yerlerden olan Ankara ve İstanbul’u işlemektedir. Plisnier, bu tarz mekânları şöyle açıklar: “Mekânların gerçek isimler ile oluşturması esere inandırıcılık kazandırır. Bu eserin daha iyi anlaşılmasını da sağlar. İletisinin anlaşılması için romancının kendisi anlaşılır olmak zorundadır; anlaşılması için, kahramanlarını tanıdık bir dünya içine yerleştirmelidir; romanının okuyucusunun, kendisine sunulan kişileri, bildik bir dünya ile ilişkilendirerek tanıyabilmesi gerekir.” (Plisnier, 2003: 59).

Kopan, bazı eserlerinde yer isimlerini açık açık söylerken bazı eserlerinde ise yer adını vermekten kaçınmıştır. Örneğin *“Aile Çay Bahçesi”* romanında kahramanın gittiği bir yazlık ev vardır. Ama bu evin nerede olduğu açıklanmamıştır. Bu yüzden yazar, bazen kapalı bir anlatımı tercih eder: *“Genellikle romanlarda ülke, kent ya da köy gibi yerleşim yerlerinin adları, gerçeklik izlenimi güçlendirmek açısından, gerçek adlarıyla verilirken, bazı romanlarda hiç bilinmeyen adlar verilebilir.”* (Bolat, 2007: 149).

Kopan’ın romanlarında mekân; romandaki kişi yoğunluğuna göre genişler ve dağınıklıklar gösterir. Olaylar sürekli geniş bir alanda ve değişkenlikler gösterir. Mekân bu özelliği ile temaya göre şekillenme gösterir. *“Aile Çay Bahçesi”* romanında kahramanın babasının yaşadığı ev hakkında bilgi verilmemiştir. *“İçimde Kim Var”* romanında Ankara ve İstanbul, *“Sıradan Bir Gün”* romanında ise İstanbul romanların mekânını oluşturur.

Kopan, romanlarında modern hayatın getirdiği bireyselleşme ve yalnızlığı işlerken mekân tasvirleri üzerinde durmamıştır. Ancak kişilerin yaşam anlayışına göre mekânlar verilmektedir. Bu mekânların tasvirleri üzerinde durulmaz.

2.6.1. Dış Mekânlar

2.6.1.1. Şehirler

Kopan, romanlarında mekân olarak şehirleri seçer. Yazarın Ankara’da doğup büyüdükten sonra İstanbul’a yerleşmesi eserlerinde mekân olarak buraları seçmesinde etkili olmuştur. Romanlarında hâkim olan mekân Ankara ve İstanbul’dur. Birtakım olaylar burada gelişip çözüme kavuşturduktan sonra yine burada son bulur. Yazar, genellikle kahramanlarının geçmişlerine yer verirken Ankara’yı işler, bunun sebebi de yazarın küçüklük ve gençlik yıllarının burada geçmiş olmasıdır.

İçimde Kim Var romanında, olayların geçtiği iki yer üzerinde durmuştur. Bunlardan birincisi; roman kahramanlarından biri olan Metin Konur’un annesi, anneannesi ve dedesiyle birlikte yerleştikleri Ankara’dır. Metin Konur’un çocukluk ve gençlik yılları burada geçmiştir. Yazarın da çocukluk ve gençlik yıllarının burada

geçmesi benzerlik göstermektedir. Kahraman, geçmiş günleri hatırladığında Ankara’da geçen olaylar aklına gelir:

“Ankara geliyor aklına. Oraya nasıl inerdi gece? Çocukluğunun geçtiği yerlere, gecenin nasıl indiğini, ne çabuk unutuyor insan. Küçükken ellerinin nasıl olduğunu, aynaya baktığında gördüklerini, kullanmamış kasıklarına dokununca neler hissettiğini, sevmeyişi halde kereviz yerken midesinin nasıl ağzına geldiğini, apartman boşluğuna bakınca neden korktuğunu... unutuyor insan...”(Kopan, 2017: 43-44).

“Ankara geliyor aklına. Ne neden oluyor buna? Belki siyah-beyaz görüntünün geçmişini çağrıştıran etkisi, belki de babasıyla ilgili gerçeği öğrendikten sonra Ankara’nın düşüncelerinde siyah-beyaz bir şehre dönüşmesi” (Kopan, 2017:111).

Romanın ilerleyen bölümlerinde kahramanın yaşadığı şehir olan İstanbul’a yer verilir. Metin Konur, İstanbul’a üniversiteyi kazanınca gider. Bu onun için bir kurtuluştur. Dedesinden, anneannesinden ve acılı geçen çocukluk yıllarından bir kaçıştır:

“İstanbul’a gidiyordu, gitmeliydi... Önce okulunu görmek, yurt işlerini halletmek için kısa bir yolculuk. Ardından... ardından göç... nasıl derler... sanki... tarlası su almaz olunca çareyi göçmekte bulan bir çiftçinin kuraklıktan kaçması...”(Kopan, 2017: 111).

İstanbul, Metin Konur için olayların başladığı yer olarak da düşünülebilir. Çünkü buraya yerleştikten yıllar sonra annesinin kendisine gönderdiği mektupla bütün gerçeği öğrenir. Babasının yaşadığını ve İstanbul’da olduğunu öğrenir.

Sıradan Bir Gün romanında mekân olarak yine Ankara ve İstanbul seçilmiştir. Romanın kahramanlarından olan Armağan’ın çocukluk ve gençlik yılları Ankara’da geçmiştir. Kahraman, anneanesi ve dedesini anne-babası olarak bilir. Ancak yıllar sonra gerçekleri öğrenir. Gerçekleri öğrendikten sonra Ankara’dan ayrılmaya karar verir. Armağan, üniversiteyi kazandıktan sonra İstanbul’a yerleşir: *“Üniversiteyi İstanbul’da okumayı kafama koyduğumda on altı yaşındaydım. Ankara’daki hayat üstüme gelmeye başlamıştı. Her köşesi anılarla dolu evde boğuluyordum”*(Kopan, 2018: 32). İstanbul, Armağan için bir umut yeridir.

2.6.1.2. Yol

Modern Türk romanında en çok işlenen temalardan biri olan yabancılaşma kavramıdır. Bu kavram kültürel yozlaşmanın getirdiği sonuçla beraber kişileri sosyal hayattan uzaklaştıran ve onları dış dünyaya karşı yabancılaştıran bir psikolojik duygudur. Varoluş felsefesinde yer alan yabancılaşma olgusu insanın kendi benliğini arama ve kendi varlığını sorgulamasıdır: “*Modern yaşamın katı gerçekliği karşısında silikleşen modern insanın yalnızlığını, mutsuzluğunu, benlik parçalanmasını ele alan bu akımın temel problemi yabancılaşmadır.*” (Aydemir, 2016: 163). Bu yüzden yazarın eserlerinde mekân olarak seçtiği yol yabancılaşma kavramı üzerinden açıklanacaktır.

Yol; kişinin içerisinde bulunduğu çıkmazdan kaçış, yalnızlık, iletişimsizlik, bunalım, kişinin kendisiyle yüzleşme gibi duygusal durumları iç döküş olarak sunulan bir mekândır. Kişiyi bir düşünceden veya bir mekândan başka bir mekâna götürmek içinde kullanılan yol, düşüncelere yönelişi de sembolize eder: “*Hızlı değişimin, değerler dünyası üzerinde meydana getirdiği tahribat nedeniyle kendine ve hayata karşı yabancılaşan bireylerin boşluk ve hiçlik duyguları içinde kıvrınmaları, bireyleri yeni anlam arayışına iter.*” (Bulut, 2015: 77).

Aile Çay Bahçesi romanında Müzeyyen babasının durumunun ağır olduğunu öğrendikten sonra onun yanına gitmek için yola çıkar. Yola çıkarken kendisiyle bir iç hesaplaşmanın içerisine de girer:

“*Başımı cama dayadım biraz kestirebilmek için. Uyuyamadım. Geçmişten gelen görüntüleri kovamıyordum bir türlü.*”

“*O mide bulandıran otobüsler, ter kokan muavinler, virajlı yollar, çocukluğun utanç verici anılarından kaldı. Böyledir zaten, çocukluk, utanılacak sayısız anının birikimidir*”(Kopan, 2017: 24).

Roman kahramanı olan Müzeyyen, küçük yaşta annesini kaybeder. Annesi küçük kardeşi Çiğdem’e hamileyken babası annesini aldatır. Müzeyyen, annesinin ölümünü kardeşine bağladığı için onu hiç sevmez. Babasının annesini aldatması ve annesinin ölümünü küçük kardeşine bağladığı için Müzeyyen ile onlar arasında bir iletişimsizlik

söz konusudur. Bu şekilde iletişimden yoksun gençlik yıllarını geçiren Müzeyyen yapayalnız bir yaşam sürdürmektedir:

“Sadece bir görüntüydü artık annem. Öksüzdük biz.”

“Müzeyyen ve Çiğdem. Öksüz kardeşler.”

“Babalarının umurunda olmayan, babaannelerinin baktığı iki çocuk.”

“Annem yoktu benim. Ölmüştü. Çiğdem yüzünden ölmüştü. Sadece anılarım vardı” (Kopan, 2017: 27).

2.6.2. İç Mekânlar

2.6.2.1. Evler

Kopan’ın romanlarında evler, kahramanların zamanlarının çoğunu geçirdiği ve psikolojik durumlarının ayrıntılarda gizlendiği yerlerdir. Yazar, romanlarda zaman zaman evlere değişik anlamlar yükleyip onları sembolleştirir. Mekân, diğer yönden kahramanların içerisinde bulunduğu sosyal seviye hakkında da bilgi verir. Kopan’ın romanlarında geçen evler genellikle orta halli insanların evleridir. Bu mekânlar, kahramanların içerisinde bulunduğu ruhsal durumu belirtmesi bakımından da önemli bir işleve sahiptir.

Aile Çay Bahçesi romanında iç mekânlara pek fazla yer verilmemiştir. Romanda bahsedilen Müzeyyen’in babaannesinin yazlık evidir. Ama bu evin nerede olduğu hakkında bilgi verilmezken, evin tasviri hakkında da bilgi verilmemiştir. Sadece orada geçen çocukluk günleri hatırladığında yaşanan bir yer olarak bahsedilir. Bahsedilen bir diğer ev ise Müzeyyen’in küçükken annesi ve babasıyla yaşadığı evdir. Annesi o evin penceresinden düşerek hayatını kaybeder.

Müzeyyen’in annesi ve babasıyla yaşadığı ev Çiğdem doğduktan sonra mutsuzluğun simgelendiği bir yer haline gelir. Babası, annesi hamileyken başka kadınlara gittiğinde annesi bu evin camında sigara içerek onu bekler. Annesi bu evin camından düşerek hayatını kaybeder:

“Karnı burnunda, pencerenin önüne kurulup babamın yolunu beklediği gecelerde canım annem ne çok söylerdi bu kelimeyi: “Yine o orospuya gitti hayvan. Sanki ben, hamile bırak, dedim. Şimdi de şeyinin keyfine elin karısına dadandı tabi”(Kopan, 2017: 38).

İçimde Kim Var romanında mekân olarak ev Metin Konur’un evi ve çocukluk- gençlik yıllarının geçtiği Ankara’daki dedesinin evidir. Metin Konur için dedesinin evi mutsuzluğu ve huzursuzluğu simgeleri:

“Yemeğini yemediyse ya da sokakta oyuna dalıp eve geç geldiyse, biz affetsek bile deden affetmez, derlerdi, bak ne kadar sinirli. Sık sık elektrik kesintisi olurdu Ankara’da. Karanlıkta kalmaktan değil de fitili kısıp idare lambasının dedesinin fotoğrafının altındaki sehpanın üstüne konmasından korkardı; titreyen ışık resme alttan vurunca kalın kaşlar iyice kalınlaşır, kim bilir hangi eski fotoğraf ustasının el işçiliği olan renkler keskinleşir, dedenin çerçeveden çıkıp durgun hayatlarına karışması olanağı artardı”(Kopan, 2017: 43).

Romandaki bir diğer mekân, Metin Konur’un yaşadığı evdir. Bu evde yalnız yaşayan kahraman, evini bir siper olarak kullanır. Romanda evin tasvirine çokça yer verilmemiştir. Sadece evin salonunun tasviri yapılmıştır:

“Bir cephesi boydan boya cam kaplı küçük bir salon; perdeler açık, dışarıyla içeri arasında sadece tülден, şeffaf bir duvar var. İki tane koltuk, çaprazlama konulmuş; hep birilerinin gelip uzun gece sohbetlerine kalacağı beklentisi. Koltukların önünde bir orta sehpa, televizyon izlerken sehpanın üstüne yastık koyup ayaklarını uzatıyor. Televizyon-video-müzik setinden kurulu üçlü eğlence üçlüsü, koltukların karşısındaki duvarın dibinde, yerde duruyor. Sol tarafta iki kişilik bir kanepa var; kimi geceler üstüne bir battaniye çekip uzandığı, uyuyana kadar kitap okuduğu sarı kanepa. Kanepenin hemen arkasında dört kişilik bir yemek masası ve üstünde satranç tahtası, biblolar ve mumlar olan bir dolap; şarap şişeleri, bardaklar, kuruyemiş kâseleri, keyifli günlerde içilmek üzere sokak satıcılarından alınmış ucuz purolarla dolu bir dolap. Duvarlar... Duvarlarda tablolar var, loş ışıpta zar zor seçilen desenler. Ünlü ressamların, ünlü tablolarının kopyaları. Bir Hopper, bir Picasso, bir de... karanlık... Eşyanın düzenine,

alışılmış yerleşimine rağmen boşluk var salonda. Adlandırılmayan bir boşluk. Belki de... bitkisizlikten. Hiç bitki yok”(Kopan, 2017: 35).

Sıradan Bir Gün romanında evlerin tasvirleri verilmemiştir. Sadece yaşanılan bir yer olduğundan bahsedilmiştir. Armağan’ın Ankara’da yaşadığı ev ile ilgili bilgiye romanın on beşinci bölümünün başında değinilmiştir:

“Ankara’daki evimiz bir yokuşun tepesindeydi. Her gün o yokuşu tırmanmaktan nefret ederdim. Annemle babamın başına gelenleri öğrendiğim ergenlik günlerinde, o nefret bir tutkuya dönüştü”(Kopan, 2018: 171).

Armağan’ın yaşadığı ev hakkında romanın ikinci bölümünde üsten değinilmiştir: *“Tül perdeyi parmağımın ucuyla aralayıp sokağa baktım. Bir değişiklik yoktu. Aynı evler, aynı dükkânlar, aynı sokak lambaları, aynı çöp bidonları, aynı kirli köpek. Sıradan bir gün, diye düşündüm. Sabah kahvemi yudumlamaya başlayabilirdim.”*

“Gazeteyi yemek masasına yaydım. Boş gözlerle, çoğuna haber bile diyemeyeceğim yazı öbeklerine baktım.”

“Sadece sabahları giriyordum salona. Gazete okumaya. Sayfaları yemek masasına yaymak, okurken çıplak ayaklarımı yer döşemesine sürtmek iyi geliyordu. Ev sahibi, saatlerce övünmüştü bu döşemelerle. Bir kitapçık vardı elinde, “Bakın şu cümle tüm olayı anlatıyor,” demişti: “Ahşap döşemelerin psikolojik rahatlık yarattığı ve böylece verimin yükseldiği, yorgunluk ve kaza sayısının azaldığı tespit edilmiştir.”

“Şöyle bir baktım salona. Kim bilir hangi dekorasyon dergisinin hangi sayısından kopya çekilerek alınmış mobilyaları sevmiyordum. Bir tek plak dolabı güzeldi bence. Onu ben monte etmiştim. İki bölümlü dolabın, bağlantı yerlerindeki gevşeklik benim eserimdi yani”(Kopan, 2018: 11-12).

2.6.2.2. Oteller

Kopan’ın romanlarında otel, kimsesiz ve yalnız kalan kahramanlarının sığındığı yerlerin başında gelir. Evi ve düzenli işi olmayanlar için otel, kişinin iç dünyasına göre şekillenir ve anlam kazanır. Yoksulluk ve geçim sıkıntısı çeken kişiler için bu mekânlar,

mutsuzluğu, ümitsizliği, sefaleti ve perişanlığı ifade eden “*kapalı-dar mekân*” özelliğini içerisinde barındırır.

İçimde Kim Var romanında olay örgüsünün şekillenmesinde, mekân önemli bir işlevi öngörür. Yazar, mekân unsurunda olayların gerçekleştiği sahneyi düzenlemek amacıyla değil, olayların belirli bir atmosferde seyrini düzenlemek amacıyla yararlanmıştır. Romanda genellikle iç mekânlar ön plandadır. Orson Cezmi’nin işsiz ve parasız biri olması nedeniyle otel ve kahvehane yer almıştır. Cezmi, eşinden boşandıktan sonra otelde kalmaya başlar. Yıllar geçtikçe iş konusunda sıkıntı yaşamaya başlayınca bunalıma girer. Bu bunalım günlerinde çok yalnız ve çaresiz kalır. Bu otel adeta onun ruhi bunalımlarını gösteren bir mekân olarak gösterilir. Kendi dünyasında ümitsizliğe giren Cezmi, kaçıışı ifade eden bu mekâna sığınır:

“Cezmi Amca yıllardır bizim otelde kalır. Daha önce de babamla para yüzünden kavga ettikleri olmuştu ama ne yapar eder borcunu öderdi. Bazen bir süre uğramayacağını, merak etmememizi söyler, ortadan kaybolurdu. Aradan bir hafta geçmeden geri dönerdi” (Kopan, 2017: 165).

2.6.2.3. Kahvehaneler

Kopan’ın romanlarında kahvehaneler, kahramanların can sıkıntısını attığı, barınmak ve bazen de iş bulmak için seçtiği bir yer olarak geçer. Bu mekânın başka bir özelliği ise değişik insan manzaralarının bulunduğu, acının, sefaletin, çaresizliğin ve umudun yer aldığı fonksiyonlara da sahiptir. Kahramanların sık sık uğradığı bu mekânlar yeni karşılaşmalara da yer açar. Kahvehaneler, kahramanın hayatını, yaşama biçimini gösteren mekân olarak gösterilse de olay örgüsü noktasında belirleyiciliği yoktur.

İçimde Kim Var romanında Cezmi’nin takıldığı bir kahvehane vardır: *“Figüranlar kahvesi dedikleri bir yer vardı, oraya gidiyordum; hikâye kaynıyor orası demişlerdi, takılanların hepsi ayrı film. Çoğunun yaşı geçkin bir avuç sinema emekçisi bütün gün oturur, iş gelmesini beklerdi. Boya sarısı saçlı, buruşuk etekli, abartı makyajlı, yaşlıca kadınlar da olurdu kahvede, ama çoğunlukla erkeklerin arasındaydım.*

Hepsi senaristi, hepsi başrol oyuncusuydu, hepsi set görevlisiydi, hepsi figürandı. Renkli geçmiş bir ömrün siyah-beyaz fotoğrafları gibiydiler”(Kopan, 2017: 60).

“Acılarını soruyordum onlara, dertlerini, güvencesiz iş hayatlarını, dışlanmışlıklarını, unutulmuşluklarını...”

“Ama aralarında bir kişi vardı ki, yaralarını deşmeme, acıtmama,, kanatmama izin vermiyor, “Altın yerde paslanmaz, taş yağmurda ıslanmaz,” diyerek tek başına bütün saldırılarımı geri püskürtmeyi başarıyordu” (Kopan, 2017: 61).

2.7. ROMANLARDA ANLATICI TİPİ VE BAKIŞ AÇISI

Her anlatı türünde olduğu gibi romanın da bir anlatıcıya ihtiyacı vardır. Romanlarda olay örgüsü, eserin dili, anlatıcıya ve bakış açısına göre şekillenir. Roman anlatıcısı, romanının nasıl anlattığı ve anlatıcısının kim olduğu çok önemlidir. Bu yüzden edebi metinde “*ne*” anlattığından çok “*nasıl*” anlatıldığına dikkat edilir:

“ Her anlatı mutlaka bir anlatıcıya sahiptir. Bu durum, anlatmaya dayalı türlerdeki temel unsurlar arasına, kaçınılmaz olarak, anlatıcı ve bakış açısı kavramlarını yerleştirmeyi gerektirir. Anlatıcı, yazarın sözü teslim etmek için ihtiyaç duyduğu varlıktır” (Demiryürek, 2013: 120).

Gürsel Aytaç’a göre anlatıcı: “*olayları okuyucuya ya da dinleyiciye aktaran aracı*”(Aytaç, 2003: 326) şeklinde ifade ederken Alaattin Karaca’nın tanımı ise şu şekildedir: “*Bir roman kurmacası içinde olaylar, kişiler, zaman ve mekândan oluşan öyküyü okuyucuya anlatan bu kurgusal varlığa ‘anlatıcı’ denir*” (Karaca, 2003:1).

Nurullah Çetin’in anlatıcı yorumu şu şekildedir: “*Anlatıcı (narrator), romancının hikâyeyi anlattırdığı, romancı ile okuyucu arasında bir ara kişidir. Anlatıcı, romanda geçen tüm olan biteni, kişileri, kişilerin davranışlarını, düşünce, duygu ve hayallerini, çevreyi, mekânı, zamanı; kısaca romanda bulunan her şeyi okuyucuya aktaran, sunan kişidir*”(Çetin, 2013: 105).

Yekta Kopan'ın romanlarının genelinde kahraman anlatıcı ve bakış açısını kullanmıştır. Sadece *İçimde Kim Var* romanında yazar anlatıcı ve hâkim bakış açısına yer vermiştir.

2.7.1. Yazar Anlatıcı ve Hâkim Bakış Açısı

Hâkim bakış açısının kullanıldığı edebi metinlerde, her şeyi bilen ve gören bir bakış açısı egemendir. Her şeyi bilen ve görme yeteneğinde olan yazar anlatıcı, anlatılanlarda merkez konumdadır.

Yavuz Demir'e göre yazar anlatıcı: *“anlatıcının karakterlerin en gizli duygularını, düşüncelerini okuması, Tanrı gibi her zaman her yerde hazır bulunması ve her şeyi bilmesi, olağanüstü bir yetenekle donatılmış olması demektir”* (Demir, 1995: 58).

Aytaç'a göre yazar anlatıcı ise: *“olimpik (yani tanrısız)”* konumda olan yazar, *“anlattıklarının, öncesini, sonrasını, figürlerin aklından geçenleri bildiğini belli eder”* (Aytaç, 1995: 39).

İçimde Kim Var romanında zaman zaman ben anlatıcıya yer verilse de daha çok hâkim bakış açısı kullanılmıştır. Hâkim bakış açısı yazarın roman kahramanının neler düşündüğünü, neler hissettiğini okura yansıtan bakış açısidir. Roman hâkim bakış açısıyla başlar: *“Yağmur, gökten yere yolculuğuna başlamak için, gündüz insanların uykuya karışmasını bekledi. Gecenin, kendisini anlayışla karşılayacağını biliyordu”* (Kopan, 2017: 9).

“Üniversite sınavında İstanbul'dan da tercihler yapacağını öğrenince çok üzölmüştü annesi. Engel olmaya çalışmıştı, ben sensiz bir başıma ne yaparım buralarda, demişti. İlk o zaman fark etmişti annesinin yaşlandığını –annesini gençken nasıl bir kadındı? Günlerce kararsız kalmıştı, sabah-akşam gördüğü gözyaşları yüzünden. Tam tercihleri yapacağı gece dedesinin fotoğrafıyla karşılaşınca bütün o göz yaşlarını unutmuş, gitmesi gerektiğini düşünmüştü” (Kopan, 2017: 111).

Yazar, roman kahramanlarının geri dönüşlerle anlattıklarını aktarırken ben anlatıcıya başvurur. Buna örnek olarak Metin Konur'un annesinin kendisine yazdığı

mektupta yaşadıklarını anlatırken ve Orson Cezmi'nin en yakın arkadaşı Rıza'nın mezarlığa gittiğinde içinde biriken duyguları anlatırken görmek mümkündür. Roman kahramanı Suna'nın annesi vefat ettiğinde annesinin evine gider ve orada yaşadıklarını da yazar ben anlatıcıyla okuyucuya aktarır.

2.7.2. Kahraman Anlatıcı Ve Bakış Açısı

Kahraman bakış açısında olay örgüsü, şahıs kadrosu, mekân hakkındaki bilgileri verme işini kahramanlardan birinin üstlenmesidir. Kahraman anlatıcı her zaman ön planda olur. Kahraman anlatıcı, olayın yaşandığı zamanı, geçmişi ve anlatma zamanını bünyesinde barındırır. Her şey kahramanın bakış açısına göre şekillenir.

Şerif Aktaş'a göre kahraman anlatıcı: *“Anlatma esasına bağlı itibari metinlerde vaka, şahıs kadrosu ve mekâna ait hususiyetler kahramanlardan biri tarafından nakledilir. Bu durumda anlatıcı, söz konusu kahramanlardan birisiyle aynileşir. Böylece metnin yapısı ve üslubu üzerinde kahraman anlatıcısının kültür seviyesi, mizacı, dikkati ve içinde bulunduğu sosyolojik ve psikolojik şartlar etkili olur”* (Aktaş, 1998: 101).

Kahraman anlatıcı anlatımının seçilmesinin nedeni yazarın kendisini metnin içerisinde gizlemek istemesidir. Bu şekilde yazar, olaylara direk müdahale etmek yerine kendisini olayların dışında bırakmayı tercih eder. Selçuk Ünlü'ye göre kahraman anlatıcı: *“Yazarın kendi sesini ve varlığını elden geldiğince romandan silmesi, romanın baştan sona kendi içyapısının ilke ve gereklerine uygun olarak gelişmesini sağlamak için başvurduğu bir yöntemdir.”* (Ünlü, 1982: 18).

Bireyin yalnızlığını ve içe dönüşün anlatıldığı *Aile Çay Bahçesi* romanında anlatıcı tipi kahraman anlatıcıdır. Romandaki olaylar romanın başkahramanı olan Müzeyyen'in anlattıklarıdır: *“Market arabasını düz bir hatta yürütmeye çalışıyordum. Günde kim bilir kaç kişinin peynirini, zeytinini, ekmeğini, sebzesini, çamaşır suyunu, tuvalet kâğıdını, şişe şişe birasını taşıyan yorgun arabanın siyaha çalmış kırmızı tekerlekleri bir sağa bir sola hareketlenirken içimden küfrettim: Hay senin gibi arabanın”*(Kopan, 2017: 42).

“Siteye dönen patika hala asfaltlanmamıştı. Belki de böylesi daha iyi. Arızaları makyajla kapatmadan olduğu gibi bırakmak gerekmiyor.”

“Taksici tanımamıştı beni. Hatta tarif etmesem siteyi bile bulamayacaktı. Paranın üstünü de vermedi, “Bozuk yok, helal et” dedi. İndim.”

“İşte gelmiştim. Bu muydu hedefim? Artık zaman, kendi bildiği şekilde mi akacaktı?”

“Bahçe kapısının önünde durup eve baktım. Her geçen yıl biraz daha küçülüüyordu sanki. Tuğla tuğla eriyordu belki de. Bahçenin haline üzüldüm. Bir zamanlar koşup oynadığım, babaannemin türlü çiçeklerle bezediği güzellik, sararmış çimlere teslim olmuştu çoktan”(Kopan, 2017: 55).

Bakış açısı gözlemci bakış açısidir. Romanda geçen bütün olaylar roman kahramanı Müzeyyen’in gördükleriyle sınırlıdır. Olaylar Müzeyyen’in anlattıklarıdır: *“Hayriye Hanım tertipli kadın. Annem de öyleydi. Babam olacak adam, temizliğe düşkün kadınlardan hoşlanıyor. O kirl ettikçe, günlerini sonsuz bir geceye çevirdiği kadınlar temizliyor hayatı (Kopan, 2017: 43).*

Sıradan Bir Gün romanında da kahraman anlatıcı kullanılmıştır. Olaylar romanın başkarakteri olan Armağan tarafından aktarılır: *“Tül perdeyi parmağımın ucuyla aralayıp sokağa baktım. Bir değişiklik yoktu. Aynı evler, aynı dükkânlar, aynı sokak lambaları, aynı çöp bidonları, aynı kirli köpek. Sıradan bir gün, diye düşündüm” (Kopan, 2018: 11).*

Armağan, annesinin ve babasının bir trafik kazasında öldüklerini duyduğunda ise düşüncelerini şu şekilde aktarır: *“Ne yapacağımı bilememiştim. Bir yanım bağıra çağıra camı çerçeveyi indirmek istiyordu, bir yanım anneanneme sarılıp ağlamak. Dedemin mırıldanmalarını duyamaz hale gelmiştim, beynim zonkluyordu. “Bizim de biricik kızımızı aldılar, hayatımızı sana adadık, anneannen... ben... sen... katiller...” Anneannem, “Şşşt!” demişti hıçkırıklar arasında. Koyu bir hüznün kaplamıştı evi. Gözümü gazete kupürlerindeki fotoğraflardan kaçırmak istemişim, yapamamıştım”(Kopan, 2018: 52).*

Romanda gözlemci bakış açısı kullanılmıştır. Romanın ana kahramanı Armağan'dır. Bütün olaylar onun gördükleri ve anlattıklarıyla sınırlıdır. Romanda ben anlatıcı gözlemlediklerini anlatır. Diğer kahramanların duygu ve düşüncelerini bilmez.

2.8. ROMANLARDA TEMA

Bir sanat eserinin merkezinde yer alan duygu ve düşünceleri bünyesinde barındıran temadır. Akalın: *"söz konusu ama asıl konu değil onun bir ayrıntısı; açıklanan belirtilen, anlatılan olay, bir tasvirin tek bir yönü ve bölümü; özel anlamda bir yazının konusunu belli eden adı, başlığı"* (Akalın, 1980: 282) şeklinde temayı yorumlar. Doğan'a göre ise *"bir esere hâkim olan fikir ve his"* tir (Doğan, 1990: 1077).

Bir edebi eser, birden fazla temadan oluşabilir. Ancak bu temalardan biri veya birkaçı önem kazanarak okuyucuya aktarılır. Daha geri planda kalan temalar asıl temayı besleyerek onu gözler önüne serer. Bazen tema konu ile karıştırılabilir. Bunu önlemek için Yalçın, şöyle açıklar: *"Tema: Şiirde veya nesirde asıl konuyu değil de onun bir ayrıntısı; açıklanan, anlatılan tasvir edilen olayın tek bir yönü, parçası. Tema kelimesinin aslı Grekçe olup daha çok bir musikî terimidir. Bir sanat eserini oluşturan 'temel duygu ve düşünce' anlamında edebiyatta da -özellikle şiirde- kullanılmaktadır. Tema geniş anlamlı bir kelime olduğundan ana fikir ve konu ile karıştırılmaması gerekir. Çünkü genel bir duygu ve düşünce çerçevesinde birçok konular bulunabileceği gibi o konulara esas olabilecek ana fikirler de bulunabilir"* (Yalçın, 1989: 160-161).

Yekta Kopan'ın romanları çeşitli temalar etrafında şekillenir. Bu temalar genellikle yalnızlık, kimlik arayışı, nefret, özlem, aldatma gibi bireysel olanlardır. Yazar, tarihi ve sosyal temalara yer vermekten kaçınmıştır.

2.8.1. Yalnızlık

Yekta Kopan'ın romanlarında üzerinde sıkça durulan tema hiç şüphesiz yalnızlıktır. Bu durum, Kopan'ın kahramanlarına sinmiş bir ruh halidir. Hızla değişen, değer yargılarını kaybeden toplumla bireyin çatışması ister istemez bireyi yalnızlığa sürükler. Romanlardaki yalnızlık, bireylerin bilerek ve isteyerek kendilerini toplumdan soyutlamalarıdır.

İçimde Kim Var romanında yalnızlık teması üzerinde durmuştur. Yazar, yalnızlık temasını birçok kişi üzerinden işlemektedir. Yalnızlık duygusunu en yoğun yaşayan kişi hiç şüphesiz Orson Cezmi'dir. Orson, romanın başkarakterlerinden biridir. Mesleği gereği sürekli insanlarla içli dışlı olan kahraman aslında ruhsal dünyasında yapayalnızdır. Bu yalnızlığını içkiyle kapatmaya çalışan biridir. Romanda geçen yalnızlık kavramını Orson'un en yakın arkadaşı Rıza, onun mezarına giderken şöyle der:

“Yalnızlık insanın kafasını alabora ediyor be moruk. Kafamın içindeki tekneleri iskeleye çekebilmek için daha çok içer oldum son zamanlarda. Oysa zamanında alkolle aram çok yoktu bilirsin, senin ısrarların olmadıkça aramazdım bu mereti. Sende masadaki meze muamelesi çekiyordun bana; biraz peynir, biraz ekşi elma, birde Rıza yetiyordu sana. Sen o içki masalarından kalkınca ne hissediyordun bilmiyorum ama ben o masaya oturmadan da, kalktığımda da aynı bokun soyu olurdum: yalnızlık bokunun. Hani bir şarkı vardır ya, işte o şarkıdaki adamım ben. Nasıldı? “

“Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar,

Yeryüzünde sizin kadar yalnızım

Bir haykırsam belki duyulur sesim,

Ben yalnızım, ben yalnızım, yalnızım...”(Kopan, 2017:141-142).

Diğer kahramanlardan örnek verilecek olursa Behice bunlardan biridir. Behice, Orson'dan ayrıldıktan sonra ailesinin yanında yaşamaya başlar ama orada yalnızdır. Suna, bu yalnızlığı yaşayanlardan bir diğer kişidir. Babası vefat etmiştir, abisi ile anlaşamadığı için sürekli farklı yerlere gitmiştir. En son İstanbul'da Orson'la takılmaya başlar ve bu yalnızlığını onunla gidermeye çalışır.

Yazar, ilk romanında yer verdiği yalnızlık temasına *Aile Çay Bahçesi* adlı bu romanında da üzerinde durduğu bir temadır. Yazar, yalnızlık temasını en çok romanın başkarakteri olan Müzeyyen üzerinden vermiştir. Müzeyyen, kardeşi doğduktan sonra bu yalnızlığın içine girer. Kendisini sürekli kardeşiyle karşılaştırır. Kardeşi sevimli, çevre tarafından sevilen biridir. Durum böyle olunca Müzeyyen kendisini ailesinden

çevresinden tamamen soyutlar. Müzeyyen'in yalnızlığının bir diğer sebebi ise annesini kaybetmesidir. Annesini kaybettikten sonra tamamen yalnızlaşır. Çünkü onun için hayattaki en önemli varlığı annesidir. Babası tarafından pek sevilmez ve bu durum onu tamamen yalnızlığa iter.

Müzeyyen, babasının evinde kaldığı ilk akşam bir rüya görür. Rüyasında bir salyangozla konuşur. Bu konuşma sırasında aslında yalnızlığının altında yatan nedenlere yer verir:

“Ben de çok salyangoz ezdim çocukken,” dedim.”

“Şaşırmadı buna. Hatta gülümsedi. Belki de bana öyle geldi.”

“Neden?” diye sordu.”

“Bilmiyorum. Canımı sıkan her şeyden intikam almak için galiba. Solucanları parçalıyordum, salyangozların kabuklarını kırıyordum. İçimden bir şeyler akıyordu. Kendimi önemli hissediyordum öyle yapınca. Ağaçlar, kayalar, bulutlar kadar önemli. Yağmur kadar güzel. Rüzgar kadar güçlü. Güneş ışığı kadar neşeli. Rahatlıyordum.”

.....

“Beni kanatanlara neden bir şey demiyorsun? Benden güçlü olanların her gün ezdiği, parçaladığı ruhumu korumak için neden bir şey demiyorsun? Tuzaklarla, sahte gülüşlerle, riyakar cümlelerle beni hücre hücre azaltanlar, daha mı masum yani?”
(Kopan, 2017: 75-76).

Sıradan Bir Gün romanında, romanın başkarakteri olan Armağan'ın yalnızlığı üzerinde durulmuştur. Armağan annesini ve babasını küçük yaşta kaybetmiş, anneannesi ve dedesi tarafından büyütülmüştür. Armağan'ın yalnızlığı çevresinde kimsenin olmaması değildir. Bulunduğu çevrenin içerisinde yalnız olmasıdır:

“Karım beni sevsin diye yapabileceğim bir tek şey olduğuna inanıyordum sanki; yeni Mert Güriz kitabını bitirmek.”

“Bu ruh haline yalnızlığın neden olduğunu biliyordum. İlk Mert Güriz kitabındaki bir cümleden farkı yoktu durumumun: ‘Sevmek, ayrılmayı bilmekle başlar.’”

“Saçmalık!”

“Ayrılmayı bilmiyordum, bilmek istemiyordum. Bütün insanlardan nefret ediyordum”(Kopan, 2018: 26-27).

2.8.2. Nefret

Yazar, *Aile Çay Bahçesi* romanında nefret temasını romanın başkarakteri olan Müzeyyen üzerinden vermektedir. Müzeyyen kardeşi Çiğdem’i sevmemektedir. O doğduğunda artık onu kimsenin sevmeyeceğini düşündüğü için kardeşini sevmemektedir. Yazar, bu durumu kıskançlıktan nefrete dönüştürmek için Müzeyyen’in en değerli varlığı olan annesinin ölümünü Çiğdem’le bağdaştırır. Çiğdem dört yaşındayken annesinin cam sildiği bir gün bebeğinin gözü kapandığı için ağlar ve anne kızının başına bir şey geldi düşüncesiyle panikler ve dengesini kaybederek camdan düşer ve vefat eder. Annesinin ölümü Çiğdem yüzünden olduğunu düşünen Müzeyyen, kardeşinden nefret eder:

“Ama ablan, adı güzelliklerle bezeli Müzeyyen, seni sevmiyor. Hiçbir zaman sevmemi. Senin için kahkaha atmadı, gözyaşı dökmedi. Belki adı konulamaz kafa karışıklıklarıyla arada bir sarıldığım falan olmuştur, özür dilerim. Bir an için bile aramızda bir sevgi bağı olduğu duygusunu yarattıysam özür dilerim.”

“Bak nasıl da kafam karışık, bir nefret mektubunda iki kere ‘özür dilerim’ yazdım. Annem yüzünden böyle oldu. Seni sevmemi o kadar çok istedi ki, içimde bir yerlerde kararsız kuşlar uçtu yıllarca.”

“bil ki o sonu gelmez şımarıklıkların annemi aramızdan, annemi benden aldığın günden beri kendimden şüphe etmeyeceğim kadar keskin bir duyguyla nefret ediyorum senden” (Kopan, 2017: 71).

Müzeyyen, babasından da nefret eder. Çünkü Müzeyyen'in annesi, babasının onu aldattığını Müzeyyen'le paylaşır. Annesinin üzülmeye sebebi olduğunu düşündüğü için babasından da nefret eder:

“Çiğdem hayatımıza gireceği için babam başka kadınlara gidiyordu. Altı yaşındaydım ve orospuların annemi üzdüğünü biliyordum”(Kopan, 2017: 38).

2.8.3. Özlem

Yazarın üzerinde durduğu bir diğer temada özlemdir. *İçimde Kim Var* romanında yazar, bu temayı hemen hemen tüm kahramanlar üzerinden vermektedir. Her kahramanın özlemini duyduğu bir şey vardır. Metin Konur ve Suna'nın çektiği özlem baba özlemidir. Suna, babasını küçük yaşta kaybetmiştir ve bu özlemini doyurabilmek için yanlış ilişkiler yaşamıştır. En son bu özlemini Orson Cezmi'de bulmaya çalışmış fakat tam doyuramadan Orson vefat eder. Baba özlemini yaşayan diğer kişi Metin Konur'dur. Metin, yıllarca babasını ölü bilmiş ve yıllarca bu özlemini doyuramamıştır. Babasının yaşadığını öğrendikten sonra onu aramaya başlar fakat onun gerçekten öldüğünü öğrenir ve onun için artık doyurulması imkânsız hale gelen bir duygu haline gelir. Orson, hem eşinin hem de oğlunun özlemini yaşayan biridir. Behice, babasını erken yaşta kaybeder bunun özlemini yaşar ve eşi Orson'unda özlemini yaşar.

Yazar, *Aile Çay Bahçesi* romanında, diğer temalarda olduğu gibi özlem temasını da Müzeyyen üzerinden işler. Müzeyyen yıllarca ölen annesine duyduğu özlemin yanında aslında babasına olan özlemle de yaşar. Çünkü Müzeyyen'in babasıyla sağlıklı bir ilişkisi olmamıştır. Babasının, kardeşi Çiğdem'i daha çok sevdiğini düşünür. Ve babası için varlığıyla yokluğunun bir olduğu düşüncesindedir.

2.8.4. İletişimsizlik

Yekta Kopan'ın *Aile Çay Bahçesi* romanında en yoğun işlediği tema iletişimsizlik temasıdır. Bireyin iç dünyası işlendiği için kendi iç dünyasına yönelen kahramanlar arasında iletişimsizlik problemi ortaya çıkar. Bu problem aile fertleri içerisinde çok görülür. Müzeyyen'in ne kardeşi Çiğdem'le bir iletişimi vardır ne de babasıyla bir iletişimi vardır. Çünkü Müzeyyen, dış görünüşünden çok da memnun değildir. Göğüsleri büyük olduğu için insanların her şeyden önce gözlerinin göğüslerine

takıldığını düşünerek çevreyle ilgili de bir iletişimsizlik problemini yaşar. Kardeşinin kendisinden güzel olduğunu düşündüğü için babasının kardeşini daha çok sevdiğini düşünür:

“Müzeyyen. Annesinin kuzusu, babaannesinin biriciği. Babasının... Sahi ben babamın neyiydim?”

“Aradım. Babamın, ölümün kapısına geldiği haberini aldığımda, kendisine uçak süsü vermiş otobüsün camından geçen şehirleri izlerken, Hayriye Hanım sinekliği açıp sahte bir sevinçle boynuma atıldığında hep o cümleyi aradım”(Kopan, 2017:53-54).

2.8.5. Kimlik Arayışı

Kimlik arayışı Yekta Kopan'ın *Sıradan Bir Gün* romanında üzerinde durduğu önemli bir temadır. Roman kahramanları kendilerini gerçekleştiremeyen bireylerdir. Kendilerini sürekli bir arayış içerisinde bulurlar. Aslında: *“aradıkları şeyin ne olduğunun bile tam olarak bilincine varamamışlardır. Buna, kimlik kaybının şoku demek, belki daha doğru olacaktır. Çünkü herkes mutsuzdur, hep bir şey eksiktir”(a.g.t.: 33).*

Sıradan Bir Gün de kimlik bunalımı toplumsal özelliklerden ziyade bireysel özelliklerden kaynaklanmaktadır: *“Kendini gerçekleştirme, kimliğini ve kişiliğini tamamlama çabasına giren kişiler, sürekli bir anlam arayışı içerisinde olurlar”(Demir, 2011: 157).* Armağan'ın kitap yazarak kendi arayışı içerisine girmesi örnek gösterilebilir.

Aile Çay Bahçesi romanında yazar, bu temayı önceki temalarda olduğu gibi yine Müzeyyen üzerinden okuyucuya vermiştir:

“Bütün bu hikâyenin içinde benim rolüm neydi, diye düşündüm hep. Benim repliklerimi kim yazmıştı, mizansenlerimi kim belirlemişti? Sahneye hangi taraftan gireceğime, uslu kızı oynarken neler giyeceğime, içimdeki kötülüğü kusmaya başladığımda nelerden soyunacağıma kim karar vermişti? Okuduğum bütün kitaplarda beni bana anlatacak bir karakter aradım. Dinlediğim radyo oyunlarından, izlediğim

filmlerden bir cümlecik çalmaya çalışırdım. Saatçi Nejat Bey ile ev hanımı Meral Hanım'ın kızı Müzeyyen'i bana anlatacak bir cümle” (Kopan, 2017: 54).

2.8.6. Pişmanlık

Yazar, pişmanlık temasını *Aile Çay Bahçesi* romanında Nejat Bey'in düştüğü durum üzerinden vermektedir. Nejat Bey'in sağlık durumu kötüleşir ve gün geçtikçe ölüme bir adım daha yaklaşır. Bu durum üzerine kızları onun yanına giderler. Nejat Bey, kızı Müzeyyen'le konuşur ve hem ona hem de eşi Meral Hanım'a yaptıklarından dolayı çok pişman olduğunu söyler. Bu hataları yapmasının sebebi olarak kendi annesini gösterir. Çünkü yıllarca annesinin gölgesinde yaşadığını söyler. Bu durumdan kurtulmak içinde içkide ve başka kadınlarda teselli bulduğunu söyleyerek bir nevi kendini haklı çıkarmaya çalışmıştır:

“Kaçıyordum. Yoluma devam edebilmek için depomun hep dolu olması gerekliydi. Ne zaman tükense yakıtım, yeni bir deponun başına yanaşıyordum. Çekişiyordum hortumu. Bir sonraki durağa kadar Allah ne veriyse...”

“Bu kadar rahat kabullenmesi, şekerli cümlelerle kendini temize çekmeye çalışması delirtti beni bir an. Bağırarak, küfrederek istedim.”

“Kızdın değil mi? Böyle dememe kızdın. Ama artık yalan söyleyecek halim yok, Müzeyyen. Böyle yaşadım, böyle ölüyorum. Hayat peşimizden gelirken kaçmaktan başka çaremiz yok. Sen de aynı şeyi yapıyorsun, biliyorum. Kaçıyorsun kızım. Baban nasıl kaçtıysa sen de öyle kaçırıyorsun hayattan. Ama nereye gidersen git, peşini bırakmayacak”(Kopan, 2017: 126).

2.9. ROMANLARDA ANLATIM TEKNİKLERİ

2.9.1. Metinlerarasılık

Metinlerarasılık kavramı bugün kullanılan anlamıyla ilk defa Julia Kristeva tarafından: *“kabaca iki ya da daha çok metin arasında bir alışveriş, bir tür konuşma ya da söyleşim biçimi olarak”* ifade edilmiştir. (Baktin, 1975: Akt. Aktulum, 2007: 17).

Oya Batum Menteşe, metinlerarasılık hakkındaki fikirlerini “*Ayrıca bir edebiyat metninin diğer metinleri kullandığını oldukça yaygın olarak görürüz postmodern edebiyatta. Bunu bir kurmacanın diğer kurmacalardan yararlanması şeklinde düşünebiliriz. Bir metin başka bir metinle ilişkisi düzleminde okunmalıdır, der postmodernizm*” (Menteşe, 1996: 35) sözleriyle ifade eder.

Postmodern romanda önemli bir anlatım tekniği olan metinlerarasılık Kopan’ın romanlarında sıkça görülür. Özellikle Borges, Kafka, Camus, Tanpınar ve Oğuz Atay gibi yazarlardan etkilenmiş ve yazarların eserlerinden parçalara/esintilere, eserlerinde yer vermiştir.

İçimde Kim Var romanında metinlerarasılık ilişkilere şu şekilde değinilmiştir:

Suna’nın yalnızlığında kitaplara sığınması: “*Oğuz Atay vardı artık, Bilge Karasu vardı... Onların Ankaralılıklarının verdiği garip haz duygusu vardı. Ama en çok kadın yazarlar vardı: Adalet Ağaoğlu, Leyla Erbil, Tomris Uyar... ve Tezer Özlü... ve Sevgi Soysal... Hiç unutmam Yenişehir’de Bir Öğle Vakti’ni, İstanbul’un yağmurlu bir öğleden sonrasında, Hisar’da Ali Baba’ya oturup dört beş saatte, çay üstüne çay, sigara üstüne sigara içerek bitirmiştım. Sarıp sarmalamıştı kitap beni; Hisar, Ankara kokmuştu; Doğan, Ali, Olcay masada, yanımda oturuyorlardı ve en sonunda o kavağın yıkılışını gözlerimle görmüştüm...*” (Kopan, 2014: 58) cümleleriyle ifade edilmiştir.

Bülent Ortaçgil’in şarkısından parçalara yer verilmiştir:

“Yüzünü dökme küçük kız, bırak üzölmeyi,

Yalnız sen misin bir düşün, unutan sevlmeyi” (Kopan, 2014: 69).

Sinema ve edebiyat açısından metinlerarasılık tükniğe bir diğer örnek ise şu şekildedir:

“Ayhan Işık’ın bir soygunun ortasında kaldığı Kanlı Para, Neriman Köksal’ın vamp bir kadın olarak arzuları uyandırdığı Katil, kör genç kız Muhterem Nur’un izleyenleri gözyaşına boğduğu Üç Arkadaş, Kerime Nadir romantizminin her karesinde hissedildiği Hıçkırık, Sadri Alışık’ın alkolle boğuştuğu Üvey Baba, tüyler ürperten Metin Erksan polisiyesi Suçlular Aramızda, Zeki Müren’li Beklenen Şarkı, Türkân Şoray’ın geneleve düştüğü Vesikalı Yarım ve daha niceleri, kimi zaman gazeteden yayın saatini

öğrenip hazırlandığında, kimi zaman da davet beklemeden konuk oluyorlar evine.”
(Kopan, 2014: 77)

Aile Çay Bahçesi romanında metinlerarasılık tekniğe örnek kitabın on dokuzuncu bölümünde “Hamlet”ten alıntılar yaparak gösterilmiştir:

“Bana acıma; can kulağıyla dinle yalnız, sana bildireceğim gerçeği,” diyor Hayalet (Kopan, 2017: 92).

Sıradan Bir Gün romanında ise metinlerarasılık tekniğe Shakespeare’in *Soneler*’inden bir cümleyle örnek verilmiştir:

“Aşk demem aşka, değişen durumlarda değişip duruyorsa” (Kopan, 2018: 36).

Schopenhauere’den ise şu örnek verilmiştir:

“Gençliğin gözüyle bakıldığında, yaşam sonsuz uzunluktaki bir gelecektir; yaşlılık gözüyle ise oldukça kısa bir geçmiştir” (Kopan, 2018: 38).

2.9.2. İç Monolog

İç monolog tekniği hikâye ve roman kişilerinin kendi iç sesiyle baş başa kaldığı bir konuşma tekniğidir. Bu teknikle kişiler karşılarında muhatap oldukları birileri varmış gibi davranırlar.

Aile Çay Bahçesi romanında iç monoloğa örnek olarak Müzeyyen’le Çiğdem’in kayalıkların başındayken Müzeyyen’in içinden geçirdiği şu cümle verilebilir:

“Öyle şeyler anlatırdım ki sana, tek kelimesi aklını başından alır,” dedim.

“İçimden” (Kopan, 2017: 142).

Bir diğer örnek ise Müzeyyen, Çiğdem’le birlikte oldukları bir zamanda Müzeyyen, şu cümlelerle açıklamıştır:

“Annem bir hayalet mi artık? Yoksa hayalet olan babam mıydı, yanımızda olmadığı bütün o yıllar boyunca? Şimdi çıkıp gelse babam, otursa kanepenin orta yerine Özlem’le aramıza, bir hayalet olarak başlasa konuşmaya, anlatsa hikâyesini, biz de ölür müyüz? Ben de Hamlet gibi “Silerim de bütün boş anıları, bütün kitaplarda yazılan, çizilenleri, gençliğimden, öğrenciliğimden kalanları, yalnız senin buyruğun kalır,

beynimin defterinde, yapraklarındaki ıvır zıvır bütün bildiklerimin üstünde,” der miyim ona?” (Kopan, 2017: 94).

2.9.3. Geri Dönüş

Anlatıda kahramanlar, olaylar veya durumlar hakkında daha ayrıntılı bilgi vermek için metnin yazıldığı hâlden zamanda geriye gitme yöntemidir.

İçimde Kim Var romanında anlatıcı Metin Konur’un çocukluğunda yaşadıklarının daha iyi anlaşılması için geçmişe geri dönüş yaparak olaylar hakkında bilgi verir:

“Bir de dedesinin evi terk etmeyen hayaleti vardı. İyi bir şey yaptığında da kötü bir şey yaptığında da hem annesi, hem anneannesi, salon duvarındaki elle renklendirilmiş büyük fotoğraftan fırlayacakmış gibi duran, kalın kaşlı adamı gösterir, deden seni izliyor, derlerdi. Derslerinde başarılı olduysa, bak nasılda gülüyor, övünüyor torunuyla, diye sırtını sıvazlardı. Bakardı, gerçekten de gülüyor. Yemeğini yemediyse, biz affetsek bile deden affetmez, derlerdi, bak ne kadar sinirli. Bakardı, gerçekten de sinirli”(Kopan, 2017: 42).

Aile Çay Bahçesi romanında Müzeyyen’in geçmişinde derin iz bırakan annesinin ölüm anı hakkında bilgi vermek için geri dönüş tekniği kullanılmıştır:

“Öğrenciydim o yıl. Annem sabah temizliğine girdiğinde ben de sessiz sessiz ders çalışıyordum. O salı günü de kahvaltı sofrasının toplanmasına yardım etmiş, beslenme çantamı hazırlamıştım. Kek yapmıştı annem. Üzümlü kek.”

“annem, camları silerken ben salondaki masada ödevlerimin başındaydım. Çiğdem de haliya bebeklerini yaymış, şarkılar söyleyerek onlarla oynuyordu.”

“Çiğdem’in salonun ortasında ağlama krizine girişi. Yatırınca gözleri kapanan bebeğinin elbisesi yırtıldığı için çılgık çılgıca bağırması. Benim panik içinde salona koşmam. Küçük kızına bir şey oldu korkusuyla içeri girmeye çalışan annemin dengesini yitirisi.”

“O salı günü annem son kez el salladı ve gitti” (Kopan, 2017: 30-31).

Önceki romanlarda olduğu gibi *Sıradan Bir Gün* romanında da geri dönüş tekniği kullanılmıştır:

“Sis perdesinin dünyayı görmemi engellediği anlar dışında kendi halinde bir çocuktum. Anneannem disiplinli bir kadındı ama bir gün bile sesini yükseltmedi bana. Zaten çoğunlukla dalar, boş gözlerle uzaklara bakardı. Hayatımın merkezinde dedem vardı. İstedim konuda konuşabildiğim, şakalaştığım, sokakta arkadaş bulamadığımda kaleye dikip şut çektiğim dedem. Yine de o huzurlu ilişkinin karardığı, hepimizin tıkanığı bir nokta vardı. Sonunda bir gün karşlarına dikilip sordum, Annemle babam nasıl öldü? diye. On beş yaşımdaydım. Gerçeği daha fazla saklayamayacaklarını anlamışlardı, dedem karşısına oturtup bütün yaşananları anlatmıştı” (Kopan, 2018: 49).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEKTA KOPAN'IN HİKÂYELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

3.1. 1. *Fildişi Karası*

Fildişi Karası, yazarın ilk hikâye kitabıdır. Kitabın birinci basımı 2000 yılında Can Yayinevi tarafından yapılmıştır. İncelemeye alınan kaynak kitap ise 2014 yılında yine Can Yayinevi tarafından basılan kitabın dördüncü basımıdır. Bu kitaptaki hikâyelerin çoğu şehir hayatını, okuyan aydın insanın yaşantısını anlatır. Toplam on hikâyenin bulunduğu kitapta kendini toplumdan soyutlamış kişilerin hayat hikâyeleri anlatılır. Bu hikâyelerdeki ortak tema yalnızlaşan bireylerin içine düştüğü bunalımlardır. Kitap, yüz otuz bir sayfadan oluşur.

“Kızılmaske ile Diana’nın Öpüşmesini Gören Yaşlı Çocuk”

Hikâye kahramanı hasta çocuklara eğitim veren biridir. İsmi hikâyede geçmez. Küçük yaşta annesini ve babasını bir trafik kazasında kaybeder. On iki yaşına kadar dedesini ve anneannesini annesi ve babası olarak bilir. Eğitim verdiği hasta çocuklardan biri de Ozan’dır. Ozan, Progeria hastasıdır. Progeria “ihtiyar çocuk” hastalığıdır. Ozan gün geçtikçe yaşlı bir insan görünümü alır. Hikâye kahramanı onunla zaman geçirmek için ona sürekli sevdiği yazarların öykülerini anlatır. Bir gün sohbet arasında kendisinin de öyküler yazdığını söyler ve Ozan, ondan artık kendi yazdığı öyküleri anlatmasını ister. Kahramanın yazdığı öykünün karakteri Konkort Ziya’dır. Ziya liseyi ikinci sınıfta bırakmıştır. Futbola merak sarıp ve bir takımda oynamaya başlamıştır. Mahallenin kızı İnci’ye âşıktır. İnci mahalleden ayrıldığında Ziya, onu görmek için sürekli onun kaldığı mahalleye gider.

Ziya, futbolu İnci’nin abisi Selim sayesinde oynar. Selim onu kaptanın yanına götürür ve takıma alınmasını sağlar. Selim, Ziya’nın kardeşine olan ilgisini bilir ve onu kardeşi konusunda uyarır. Selim ve Ziya’nın takımları karşı karşıya gelir ve Selim, Ziya’yı takımını yenmemesi konusunda uyarır. Ziya, Selim’in maçı kazanması durumunda İnci’yi unutması gerektiğini söyler. Maç sırasında Ziya, İnci’yi düşünür, annesini, kardeşlerini düşünür. Kahramanımız bu hikâyesine Kızılmaske ve Diana’nın

Öpüşmesi adını verir. Kahraman, bu hikâyeyi anlatırken Ozan, onu durdurur ve artık ondan anlatmamasını ister. Hikâye burada biter. Hikâyenin ismi de progeria hastası olan Ozan'ın hikâyeyi dinlemesinden gelir. Ozan hastalanır ve hastaneye kaldırılır. Ondan sonra kahramanımız onu bir daha görmez ve hikâye biter.

“Köpekbalığı”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı üniversite üçüncü sınıfta yaşadığı bir olayı hikâye olarak yazar. Hikâyenin başında da: *“Sadece iyi bir okur olmaya çalışıyorum. Bu konuda söylenmiş çok şey okudum. İyi bir okur olmak, kimilerine göre iyi bir yazar olmaktan daha önemli. Ama ben yorum yapmayacağım. Sadece okumak, iyi okumak istiyorum. Dilerim, bir defalığına bu kuralımı unutup yazmayı deneyecek olmam nedeniyle ileride suçlanmam”*(Kopan, 2014: 29). Sözleriyle hikâye anlatacağını söyler.

Hikâye kahramanı üniversite üçüncü sınıftayken bir tiyatro oyunu için Sinan ve Özgür'le tanışır. Bu iki arkadaş birbirleriyle yarış içerisindeler, birinin yapmak istediğini önceden diğeri yapmaya çalışır: *“Onunla birdirbir oynuyor gibiydik. Bir o benim sırtıma basıp ileri sıçırıyordu, bir ben. Amaç hep, diğerrinin önünde olmaktı”*(Kopan, 2014: 34). İkilinin arasındaki ilişki bu şekildedir. Bir gün Özgür bir tiyatro yazdığını söyler ve sahnelemek için çalışırlar. Hikâye kahramanın sevdiği kız Beril de bu oyunda yer aldığı için o da oynamak ister. Sedat'ın kuzeni bir gün provalara katılır ve Sedat'a bir şey söyler o da oyunu paydos ettirir. Kimse bunun sebebinin ne olduğunu bilmez. Sedat, bir gün hikâye kahramanın yanına gider ve olan biteni anlatır. Aslında Özgür'ün yazdığı oyunun önceden Fransa'da amatör bir grup tarafından yazılıp bir yarışmada ikinci olduğunu söyler. İlk başta inanmak istemez Sedat ama sonradan kuzeni metni gösterince inanır ve oyun yazarı kısmındaki Özgür'ün adını siler oyun sahnelenir. Bu olayı hikâye kahramanı hikâyenin başında sadece iyi bir okur olmak için yazdığını söylerken bu olayı yazma nedenini açıklar. Yazdığı hikâyeyi arkadaşı Ergun'a okutur ve o da yazdığı hikâyeyle ilgili düşüncelerini söyleyerek hikâye sonlanır.

“Çağla Yeşili Bir Gece”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı ve dört arkadaşı bir tren yolculuğuyla yaşadıkları yere doğru giderler. Bu kişilerden biri hikâye kahramanıdır. Diğeri lise

yıllarında tanıştığı ve sevdiği kız Sibel’dir. Faruk, üniversite yıllarında tanıştığı en iyi arkadaşıdır. Ferhat, Sibel’in eşidir. Hikâye kahramanı ve Faruk ilk başlarda Ferhat’ı istemeseler de daha sonra onu kendi aralarına alırlar.

Bu dört arkadaş yıllarca hep birlikteler. Bu tren yolculuğunda her defasında bir araya geldikleri gibi bu defa da Faruk’un bulduğu bir oyunu oynarlar. Bu oyun öyküleme oyunudur. Oyun kibrit çöplerinin ucunu kırıp kısa çöp kime gelirse oyunu o başlatır. Oyunu başlatan kişi çok önemlidir. Çünkü diğerleri de onun anlattığı tarzda öykü anlatmak zorundadır. Bu yolculukta oyunu Faruk başlatır ve konu imkânsız aşktır. Hikâye kahramanı en sona kalır. Sırayla hikâyelerini anlatmaya başlarlar. Herkes imkânsız aşk hikâyelerini anlatır. Sıra hikâye kahramanına gelince o uydurmak istemez. Vagonda olan insanların hayat hikâyelerini anlatmak ister. Orada sarhoş bir adam yatıyordur. Neden sarhoş olduğunu sorgulamak ister. Kahraman, yıllarca sevdiği Sibel’e şiirler yazar ve şiirlerini ona okutur. Fakat Sibel, yorum yapmaktan kaçınmaktadır. Çünkü; kahramanın kendisini sevdiğini ve şiirlerin kendisi için yazıldığını bilmektedir. Kahraman ise Sibel’in neden şiirleri hakkında yorum yapmadığını merak ederken sıra hikâyesine gelmeden hikâye biter.

“Doğum Sancısı”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı eşinden boşanmış işine gidip gelen, sakin bir hayat süren biridir. Bir gün işten çıkıp eve gelir ve posta kutusunda bir zarf görür. Zarfı gördüğünde hayatında bir değişiklik olması düşüncesiyle mutlu olur. Kendisine güzel bir sofraya hazırlar ve sofrada zarfı açar. Bakınca midesinin kalktığını düşünür. Çünkü zarfta iki fotoğraf vardır, biri siyah-beyaz diğeri renkli iki tane ezilerek öldürülmüş kedi fotoğrafı. Arkadaşlarının ona kötü bir şaka yapmış olabileceğini düşünerek bu olayı on beş gün sonra unuttur.

Bir gün kahraman tekrar işten çıkıp eve geldiğinde tekrar bir zarf olduğunu görür ve aynı şekilde iki fotoğraf biri siyah-beyaz diğeri renkli öldürülmüş bir hayvan resmidir. Bu fotoğraflar gelince kahramanın küçükken babası ve abisiyle gittikleri av günleri aklına gelir. Orada öldürülen hayvanlardan çok korkar: “Çok korkardım. Geride

kalmaktan, düşmekten, av olmaktan, avlanan bir hayvanın ölümünü görmekten. Ben ölümlerden çok korkarım” (Kopan, 2014: 60) şeklinde korkusunu dile getirir.

Mektuplar günlerce gelmeye devam eder. Kahraman bunun kimin yapmış olabileceğini düşünür. Arkadaşlarından şüphelenir ve onların bir listesini çıkarır. Daha sonra bu fotoğrafları çeken kişi bunu başka yerde bastıramayacağını düşünerek basımını bilen birinin çektiğini düşünür ve bunun için de ayrı bir liste çıkarır. Bu durum gittikçe onu etkilemeye başlar ve iş yerinden on günlük bir izin alır. Bir gün tekrardan eve dönerken bir çığlık sesini duyar ve birinin bir kıza tokat attığını görür. Kahraman, o an kendisini kaybeder. O kişinin yanına giderek onu kaldırırma çarparak öldürür. Bu ölümü gerçekleştirmesinin gerekçesi olarak da kendisine gelen fotoğrafların etkisi olduğunu söyler. Kahraman bunların gerçek olmama ihtimalini de sezdirir. Ama yaşanan neyse içindekini dışarı çıkardığını söyler: *“Kim bilir, belki de siz haklısınızdır, belki de her şeyi içimdeki hayvan uydurmuştur. Belki de sadece içimdeki avcının tuzağına yakalandım. Avlandım. Ama artık rahatım. Size vahşice gelebilir ama yapmam gerekeni yaptım ve rahatladım”*(Kopan, 2014: 64-65).

“Turhan Bey’in Kehaneti”

Hikâye, genç iki gazetecinin bir huzurevine gittikten sonra orada kalan eski bir sanatçının anlattığı bir olayın peşine düşmelerini anlatır. Bu hikâyenin kahramanının adı belli değildir. Arkadaşının adı ise Cem’dir. Cem, bir dergide çalışır. Hikâye kahramanı ise gazetede çalışır. Cem, kendi şefi olan Tunç Bey’le konuşur ve onun da dergiye alınması için şefiyle konuşmasını rica eder. Bunun üzerine kahraman da artık dergide çalışmaya başlar. Bunlar huzurevindeki olayı duyduktan sonra olayın peşine düşerler. Hikâye kahramanı huzurevindeki Lütfü Bey’le görüşmesindeki konuşmaları yazıya geçirir. Cem de olaydaki diğer kişiyle görüşmek için taşraya gider.

Lütfü Bey’in anlattığı olay yıllar önce başlarından geçen bir olaydır. Lütfü Bey’in ailesi onun hukuk okumasını ister ama o tiyatroya merak salar ve bunun peşinden gider. Onun en yakın arkadaşı Orhan’dır. Kahraman arkadaşıyla sahnelerde komiklikler yapar ve insanları eğlendirerek para kazanırlar. Bir gün Turhan Bey’le tanışır ve birlikte sahneye çıkmaya başlarlar. Turhan Bey, sahnede sihirbazlık yapar. Eşi de onunla

birlikte sahnede yer alır. Bunlar turneye çıkarlar. Bir gün bir kasabada sahne alırlar. Turhan Bey'in bir sihirbazlık oyunu vardır. Bu bir kâğıt oyunudur. Herkes sıkıntısını bir kâğıda yazarak Lütfü Bey'in gezdirdiği torbaya koyarlar. Bunlar torbanın içindekilerini yakıyormuş gibi yaparak külleri Turhan Bey'in başından aşağı dökerler. Ondan sonra yazılı kâğıtları sopanın içine koyarlar ve Turhan Bey, sıkıntıları biliyormuş gibi kendini gösterir. Bu kâğıtlardan birinde adamın birinin günler önce bir kese altının çalındığı yazılıdır. Bunun üzerine Turhan Bey, altınları çalan kişinin kasabadan olduğunu söyler. Bu olay üzerinde salonda gürültü, kıyamet kopar. Herkes kasabada nasıl böyle bir şey olacağını tartışır. Turhan Bey, kendisine zaman verilmesini yarına kadar çalan kişinin ismini dahi vereceğini söyler.

Otele giden Lütfü Beyler, Turhan Bey'in yarın için başlarına bela açtıklarını düşünürler. Ama Turhan Bey çok rahattır. Sahne günü gelir ve salon tıklım tıklım olur. Turhan Bey, altınların bir karganın çaldığını söyler ve yerini söyleyerek herkesi şaşırtır. O gün salona kasabadaki jandarmada gelir ve bu olayın üzerinde Turhan Bey'in söylediği yere giderek altınları getirirler. Herkes çok şaşırır. Bu olaydan günler sonra olayın iç yüzü belli olur. Turhan Bey, otele gittiği gün oradaki resepsiyona bakan Ali onun bir telefon görüşmesi bahanesiyle aşağı çağırır ve altınları kendisinin çaldığını söyleyerek ondan adını kasabalıya vermemesini ister. Lütfü Bey'in anlattığı bu olaydan sonra Cem taşraya Ali'yi görmeye gider. Üç saat içerisinde dönmesi gerekir. Çünkü uçağa yetişmeleri gerekir. Hikâye kahramanı Cem, kız arkadaşlarının yanına gidip yılbaşını kutlamak için sözleşmişlerdir. Cem, uçak saatine kadar gelmez ve uçağı kaçırlar. Bu duruma sinirlenen hikâye kahramanı içki içerek yeni yılı kutlar: *“İnsanlar yeni bir binyıla sevdiklerinin yanında ve olmaları gereken yerde girerken, ben, ne zaman döneceğini bilmediğim kahramanımın şerefine kadeh kaldırıyorum ve fısıldıyorum: “Hoş geldin yeni binyıl...”* (Kopan, 2014: 84).

“Cemal Usta'nın Meşhur Tarhanası”

Hikâye, duyduğu bir sesle hayatı değişen Cemal Usta'nın hikâyesidir. Bursa'da Bol Kepçe namıyla Cemal Usta adında biri vardır. Hacı Şahap denen birinin yanında çırak olarak çalışır. Çalışkanlığı ve zekiliği sayesinde ustasından icazet alıp eşinin

altınlarını bozdurarak kendisine bir dükkân açar. Cemal ve Kemal adında iki oğlu vardır. Oğulları da onun yanında dükkânda çalışır. Onlara güvendiğinden evden geç çıkar olmuştur. Bir gün kahvesini içerken bir ses ona düşün der. Ama Cemal Usta ne düşünmesi gerektiğini bilmez. Günlerce bunu düşünür. Bir gün gazetede Aleaddin Tevfik'in bir köşe yazısını okur ve bu yazıda yıllar sonra uyku ilacının bulunacağını ve insanların uyumadan bu ilaçlar sayesinde uyku ihtiyaçlarını giderecekleri yazılıdır. Cemal Usta artık ne düşünmesi gerektiğini bilir.

Cemal Usta, günlerce uyku uyuyamaz hale gelir. Eşi ve çocukları bu durumundan endişelenirler ve çok üzülürler. Herkes artık onun bu uykusuz ve keyifsiz hallerinden haberdar olur. Cemal Usta, sürekli kitap alır, okur ve araştırmalar yapar. Bir gün annesinin tarhanası aklına gelir, tarhananın rahatlatıcı özelliği olduğu düşüncesiyle çarşıya çıkar ve en iyi yerlerden malzemeleri getirtir. O gün çok mutlu olur. Cemal Usta, günlerce uğraştığı tarhanasını yapar, yer ve uykuya geçer. Ama ne yazık ki uykusunda rüya görmez. Bu durum onu çok üzer ve günler sonra Aleaddin Tevfik'in yanına gitmeye karar verir. Onun yanına gittiğinde ev halkı onu çok güzel karşılar. Cemal Usta, durumunu Aleaddin Tevfik'e anlatır. Aylarca kendisine düşün denilen sesten yaptığı tarhanaya kadar her şeyi anlatır ve kendisinin yıllar sonra çıkacak olan uyku ilacını bulmaya çalıştığını anlatır. Aleaddin Tevfik, o yazının bir faraziyeden ibaret olduğunu elli yıl sonra kimin yaşayıp yaşamayacağını kimin nerden bildiğini söyler. Bu durum Cemal Usta'nın zoruna gider. Aylarca üzerinde düşündüğü bu duruma Aleaddin Tevfik'in umursamaz baktığını görünce üzülür.

Aleaddin Tevfik, Cemal Usta'ya kendisine verilenin bir hayalin peşinden koşmak olduğunu ve onunda hayattan küsmeyip bu hayalinin peşinden koşması, amacına ulaştığını gösterdiğini söyler. Bu konuşmalardan sonra Cemal Usta evinin yolunu huzurla tutar. Eşi onu gördüğünde çok mutlu olur ve Cemal Usta artık vaktinin çoğunu okumakla geçirir.

“Buluşma Yeri”

Hikâye kahramanının eşi Şule ile kızı evden ayrılır. Şule, eşine yokluklarını hissettirmek için hayali bir oyunla ona ders vermek ister. Hikâye kahramanının adı belli

değildir. Hikâye kahramanı bir işyerinin muhasebesinde çalışır ama daha sonra bu işten ayrılır. Kahraman, Şule'yle üniversite yıllarında tanışmış ve evlenmiştir. Ceren adında bir kızları vardır. Hikâye kahramanı içine kapanık insanlardan kaçan biridir. Bu yüzden muhasebe işinden ayrılır. Evde artık kızına bakar. Kızı okula başladığında eşinin maaşı yetmediği için kahraman, arkadaşı Adnan'ın bulduğu bir işte çalışmaya başlar.

Eşi onun insanlardan kaçmasını, ondan uzaklaşmasını kabul etmez. Kızını alıp evden ayrılır. Hikâye kahramanı eşini günlerce arar. Polise gider, fakat bir sonuç elde edemez. Artık evden çıkıp eşini ve çocuğunu aramanın zamanı geldiğini düşünür. Eşinin arkadaşı olan Aylin'in yanına gider. Aylin ona Şule'nin bir grupla tanıştığını bu grubun liderlerinin bu dünyanın çok kirlendiğini söyler. O yüzden kirlenmemiş insanları daha temiz bir yerde yaşamaları için farklı bir gezegene götürüleceklerini söyler. Yedi yaşından küçük olanların tek başlarına kalamayacaklarını, daha büyük yaşta olanların ise kirlenmiş olabileceklerini düşündükleri için kızı yaşındakilerin götürüleceğini bildirir. Hikâye kahramanı bunların gerçek olabileceğini düşünmez. Aylin de bunların garip olduğunu ama gerçeğin bu olduğunu söyleyerek onların buluşacakları yerin adresini verir. Ona kızını ve eşini almasını söyler. Hikâye kahramanı arkadaşı Adnan'ın yanına gider ve olanları anlatır. Birlikte o adrese doğru giderler. Adnan, onunla buluşma yerine gitmez. Hikâye kahramanı oraya doğru gittiğinde eşini çok sevdiğini oradakiler onları vermezlerse gerekirse canını verip onları kurtaracağını düşünür. Oraya gittiğinde eşi tek gelir ne kızı ne de grup liderleri ortada yoktur. Eşiyle karşılaştığında eşi onun bu insanlardan kaçış hallerinden sıkıldığını onların yokluğunu fark edebilmesi için de böyle bir oyuna başvurduğunu söyler.

Hikâye kahramanı, arkadaşıyla döndüğünde eşinin dediklerini sürekli düşünür. Aslında eşi amacına ulaşmıştır. Kahraman bu yaşananlardan sonra eşiyle kavgasının yeni farkına varır.

“Keşke Kahveyi Şekersiz İçmeyi Başarabilseydim”

Hikâye, önceki hikâyelerden tamamen farklıdır. Bir genç kızın ölüm anında hayatıyla ilgili aklına gelenler anlatılır. Hikâye kahramanın adı belli değildir. Bu kahraman bir avukat ve geçmişte mutsuz ilişkiler yaşamış aşta, istediğini bulamamıştır.

Bir gün bir doğum günü partisine katılır. Oraya tanımadığı biri gelir ve bu kişi onun dikkatini çekmek için elinden geleni yaparak onunla konuşmaya çalışır. Hikâye kahramanı konuşmayı çok sürdürmez. Bir konsere gider orada bilet sırasındayken bu kişi de onun arkasında bekler. Bilet alacakken karttan dolayı çıkan bir sıkıntıda yan yana bilet alırlar. Konser çıkışı kahve içmeye giderler. Arkadaşlıkları iyi gider. Arkadaşları ona evlenme zamanının geldiğini artık onunda evlenmesi gerektiğini söylerler. Çünkü yakın arkadaşları evlenmiştir. Daha sonra aklına bir boşanma davasında nafaka konusunda uzlaşamayan bir karı kocanın davası gelir. O sırada adama çok üzüldüğünü hatırlar. Ama sonrasında adamın kadını haksız çıkarmak için deliller topladığını öğrenir. Bütün bunlar aklından geçerken kendisini tekrar düşünür. Evlenmeye aşka bu kadar yakınlaşmışken bu ölüm anının çok erken olduğunu düşünür. *“Kimsenin ağlamasını istemiyorum. Bu gözyaşlarının neden döküldüğünü çok iyi biliyorum: bir kez daha aşk yaşanamadı”*(Kopan, 2014: 114).

“Öğleden Sonra, Budapeşte’de”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı ve yanında çalışan Ayşe arasında geçen konuşmalar anlatılır. Bir yazar olan kahramanın arkadaşı bir gün onu arar ve tez konusuyla ilgili bir kızın onunla görüşmek istediğini söyler. Kahraman, bu yazdığı yazılarla ilgili sorulan sorulardan hoşlanmadığını söylese de arkadaşı bu kızın öyle biri olmadığını söylemesi üzerine onunla görüşmeyi kabul eder. Ayşe’yle tanıştıktan sonra onunla iyi anlaşır ve işi bittikten sonra gideceğini söylediğinde kahraman üzülür, ama Ayşe, iki gün sonra onu görmeye geleceğini söylediğinde sevinir. Ayşe, onu görmeye geldiğinde onunla çalışması için teklifte bulunur ve Ayşe, okul çıkışlarında onun yanına gelip onunla çalışmaya başlar. Kahraman bazen yazı yazmakta tıkanıldığını söylediğinde Ayşe kendisine bir teklifte bulunur. Çalıştığı amatör dergiye öykü yazmasını ister. Kahraman, bunu düşündükten sonra iyi bir fikir olacağını düşünerek kabul eder ve öyküler yazmaya başlar. Kahraman, Ayşe’den etkilendiğini belli eder. Ama aralarında tahmin edilen bir ilişkinin olmadığını belirtir. Ayşe ona farklı alanlarda da yazabileceğini söyleyerek onu bir tiyatro oyunu yazmasına yönlendirir. Kahraman, Buda’ya giderek orada yazdığı tiyatro oyununu bitirmeye çalışır. Evinin bir odasını çalışmaya ayıran kahraman sürekli orada çalışır. Ama o gün Ayşe’den dışarı çıkmalarını

ister. Ayşe'yle birlikte sürekli gittikleri kafeye giderler. Ayşe garsondan pasta ve çay ister, onun için de kahve ister. Yazdıkları notlar hakkında konuştuktan sonra Ayşe, havanın karardığını bu yüzden kalkmaları gerektiğini söyler. Bunu söylediğine pişman olduğunu anlayan kahraman, onu rahatlatmak için küçükken gölgesini hep merak ettiğini söyler. Bu merakını gidermek için gölgesini cebine koyduğunu artık onun nerede olduğunu bildiğini söyleyerek onu rahatlatmaya çalışır. Kahramanın gözlerinin görmediğini ve aslında İstanbul'da oldukları hikâyenin sonunda anlaşılır.

“Taammüden Cinayet”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı ve arkadaşı Engin arasındaki ilişki anlatılır. Kahramanla arkadaşı okul yıllarından tanışıyorlar. Bir gün kahraman ona öyküler yazdığını söylediğinde Engin, bu durum karşısında çok heyecanlanır ve hemen öykülerini okumak istediğini belirtir. Kahraman, yazdığı öyküleri temize çektikten sonra onun yanına götürür. Engin, okuduğu öykülerin çok kapalı olduğunu söyler. Yazdığı cinayet sahnesinin adamın kadını neden öldürdüğü belli olmadığı için beğenmediğini ifade eder. Bu durum bu şekilde devam eder. Kahraman, her yazdığı öyküyü okuttuğunda Engin, o hikâyelerde bir kusur bulur. Bir gün kahraman, bir öyküsünü tekrar okuttuğunda Engin, o öyküden yola çıkarak bir senaryo yazdığını söyleyerek kahramandan okumasını ister. Kahraman, okuduğu senaryoyu beğenir. Çünkü Engin yetenekli bir yazar, kendisi ise bu konu da beceriksizdir. Engin, bir gün ona senaryo tarzında bir öykü yazmasını teklif eder. Kahraman da bunu dikkate alarak yazmaya başlar. Engin, ona telefon açıp o yazdığı senaryo hakkında konuşmak için onu eve çağırır. Engin, çayı koyar ve senaryoyu okumaya başlar. Acıktığını söyleyerek bir şeyler hazırlamaya mutfığa gittiğinde kahramana: *“Alınma ama yıllardır yazman hiçbir şeyi değiştirmede aslında. Hala kötü öyküler yazan kötü bir yazarsın”* (Kopan, 2014: 131). Sözlerini söylediğinde kahraman sinirlenerek elindeki mermer kül tablasını onun başına fırlatır. Kahramanın ölüp ölmediği belirtilmeyerek hikâye biter.

3.1.2. Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri

Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri, yazarın yayımlanan ikinci hikâye kitabıdır. Kitabın birinci basımı 2001 yılında Can Yayınevi tarafından basılmıştır. İncelemeye esas

alınan kitap ise 2015 yılında yine Can Yayınevi tarafından basılan kitabın on üçüncü basımı esas alınmıştır. Kitap on hikâye, yüz elli altı sayfadan oluşur ve 2002 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazanır. Yazar, anlattığı hikâyelerde kahramanların isimlerine yer vermemiştir.

“Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri”

Hikâye, ismi belli olmayan kahramanın havaalanına arkadaşını yolcu etmesi sırasında eski sevgilisiyle karşılaşması anlatılır. Kahraman, bir reklam ajansında çalıştığı sıralarda Figen'le tanışır. Figen, ajansa metin yazarı olarak işe alınır. İşlemlerini yapmak için kahramanın yanına gelir. Hikâye kahramanının dikkatini çeker. Artık işe daha heyecanla gitmeye başlayan kahraman, ajansın aldığı “*hazır çorba*” reklamı için yoğun çalışmaktadır. Hikâye kahramanın aklına bir fikir gelir, Figen'in dikkatini çekmek için ona bir metin yazar ve masasına bırakır. Bu durum sürekli hale gelir. Herkes bu gizemli kişinin kim olduğunu merak eder ve adını köstebek koyarlar.

Figen, bir gün kredi başvurusu için kendisine bir belgenin gerekli olduğunu söyler, kahramanın dalgınlığına gelen bu durum karşısında hemen bir belge hazırlayıp ona verir. Kahramanın belgeye yazdığı yazı ile Figen'e yazılan metinlerdeki yazının aynı olması Figen'in köstebeğin kim olduğunu anlamasını sağlar. Daha sonra Figen, onunla birlikte yemeğe gitmeyi teklif eder ve arkadaşlıkları başlar. Figen, ilk başlarda onu çok sever, onu romantik bulur. Ama kahramanın dünyasına girdikten sonra bu fikrinden vazgeçerek ondan ayrılmaya karar verir. Bu duruma kahraman inanmak istemez ama Figen'in ajanstan da ayrıldığını duyunca durumun ciddiyetini anlar. Figen, Adnan adında bir kişiyle evlenerek Amerika'ya yerleşir. Figen'in Amerika'ya gideceği zaman havaalanında onunla karşılaşır. Figen, ona hala yazıp yazmadığını sorar ve yazmaya devam etmesi gerektiğini söyleyerek oradan ayrılır. Bunun üzerine kahraman, dört kartpostal alarak yazmaya çalışır. Yazarsa Figen'in ona geri döneceğini düşünür. Fakat o da bu durumun olamayacağını farkındadır. Dört kartpostala ne yazacağını düşünerek kendisini yazmaya karar verir. Yalnızlığını yemek tarifine benzeterek yazmaya çalışır. Hikâyenin ismi buradan gelir.

“Düş Eş”

Hikâye, ismi belli olmayan kahramanın hastane odasında babasıyla tavla oynaması sırasında babası ile arasındaki ilişki ve yaşadıkları anlatılır. Kahramanın babası emekli bir Tarih öğretmenidir. Babasıyla ilişkisini baba-oğul ilişkisi değil de okuduğu okulda öğretmenlik yaptığı için öğretmen-öğrenci ilişkisi olarak görür. Kahramanın annesi iki yıl önce hastalıktan vefat etmiştir. Kız kardeşi yurt dışında yaşayan biriyle evlenerek oraya yerleşir. Bu evliliği babasının kısıtlamaları ve kendisinin serseriliklerinden dolayı kız kardeşinin bir kurtuluş yolu olarak düşündüğü için gerçekleştiğini düşünür.

Kahraman babasıyla birlikte tavla oyunu oynar. Ama bu oyun onun için baba-oğul olmanın göstergesi haline gelmiştir. Çünkü sadece bu oyunda baba-oğul olmayı başardıklarını söyler. Yıllarca baba özlemiyle yaşayan kahramanın hayali babasıyla maçlara gitmek, babasının omuzlarına çıkmak olmuştur. Ama babasıyla bunların hiç birini yaşamamıştır. Kahramanla babasının yaşadıkları bu gece onlar için yeni bir başlangıç haline gelir. Aslında bir itiraf gecesi de denilebilir. Kahramanın babası sevgisini belli etmeyen bir kişiliğe sahiptir. Hikâyede hastalığı belirtilmeyen kahramanın yarın ciddi bir ameliyata gireceği belirtilir. Kahramanın ara ara bu ameliyattan korktuğu anlaşılır. Bu durumu dile getirdiğinde babası soğukkanlılıkla bir şey olmayacağını söyleyerek onu rahatlatmaya çalışır. Bu tavla oyunu sırasında kahramanın aklından geçenler babası ile annesinin ilişkisi hakkında bilgiler verir. Evlilik fikrinden vazgeçme sebebi olarak babasının annesine davranışları olarak görür. Sevgi olmadan geçen bir evliliğin gerekli olmadığını düşünür. Kahraman gittikçe babasına benzediğini söyler. Konuşmaları sırasında babasının bilinmeyen özelliklerini öğrenir. Bunlardan biri babasının gençliğinde ud çaldığını öğrenerek şaşırır: “*Sakın yapma bunu. Seni tanımaya hazırım. Ama yıllardır tarih öğretmeni Fevzi Bey olarak tanıdığım adamın babama dönüşmesini görmeye hazır değilim. Sakın ağlama*” (Kopan, 2013: 37). Babası ondan bir iş güç sahibi olmasını ister, ama kahraman, yazar olmayı seçtiği için bir işte duramaz. Babası da hikâyeler yazarak yayınevlerine gönderir. Oğluna en son yazdığı hikâyeyi anlatır. Baba-oğul için ayrılık vakti gelir. Baba huzurevine gitmek için hazırlanır. Oğluna sarılır ve oradan ayrılır. Sarılma sırasında oğul için çok mutlu bir an olmuştur.

Çünkü ilk defa baba-oğul olmayı başarmışlardır. Yarın görüşmek üzere ayrılırlar ve hikâye biter.

“Rakı, Su ve Buz”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanının işten çıkarılması anlatılır. Kahraman, uykuya düşkün biridir. Sabah yataktan kalkar ve işe gitmek için hazırlanır. İşe gittiğinde işten çıkarıldığını öğrenerek iş yerine alınmaz. Eşyalarını almak için yukarı çıkar ve yukarıya güvenlik görevlisiyle gider. Eşyalarını alarak eve doğru gider. Eve giderken onun gibi gazeteci olan en yakın arkadaşı Cem’i aramak ister. Onu aradığında ona ulaşamaz. Onun yakınındaki herkesi arar ama yine de ona ulaşamaz. Cem, yalnız kalmak istediğinde telefonunu kapatır ve kimseyle konuşmak istemez. Kahraman, eve gelir ve o da yakın arkadaşı Cem gibi telefonunu kapatır. Ev telefonun fişini çekerek kimsenin ona ulaşmasını istemez. Birikmiş parasının olmadığını düşünür ve yazmak istediği kitabına başlar. Kitabını yazarken yanında içkisini de yudumlar. Küçüklükten gelen alışkanlığıyla lastikle kalemmini parmaklarına bağlar. Eli ağrıyana kadar yazmak ister. Yazmaya o kadar kaptırmıştır ki kendini elini açtığında ilk başta parmaklarını kıpırdatamaz. Ayağa kalkıp lavaboya gideceği sırada içkiyi çok içtiği için başı döner ve işsiz olduğu aklına gelir.

“Maskeli Süvari”

Hikâye kahramanı Toraman’ın annesinin onu arayıp çok sevdiği amcasının vefat ettiği haberini vermesinin üzerine amcasının evine gidişi anlatılır. Toraman, Galip Amcasını çok sever. Küçüklüğünde sürekli onun yanına gider ve onunla birlikte oyunlar oynar. Amcası bütün güzel anlarını teybe kaydeder. Amcasının ölümünden sonra onun evine giden kahraman, amcasıyla birlikte geçirdikleri bütün zamanlar gözlerinin önüne gelir.

Babasıyla ilişkileri iyi olan Toraman askerliğini bitirdikten sonra babası, ona bir işe girmesi gerektiğini söyler. Yoksa bu gidişle amcası gibi yalnız yaşamaya mahkûm olacağını söylemesiyle araları bozulur. Toraman, o zaman kapıyı çarparak evden çıkar. Bütün bunlar aklına gelirken, amcasının eşyalarını karıştırdığında bir kutu bulur. Kutunun içerisinde bir zarf ve zarfın içerisinde amcasıyla çekilmiş bir fotoğrafı bir de kaset bulur. Kaseti teybe yerleştiren Toraman zarfın içerisindeki mektubu çıkarır.

Mektupta amcasının babasına Toraman'ın evlatlık olduğunu ona ne zaman anlatacağını söylemesiyle abisinin ona tepkisi yazılıdır. Toraman, amcasının mektubuyla evlatlık olduğunu öğrenir. Teybe koyduğu kaseti çalıştırmadan önce amcasının küçükken onlara eğer teybin kırmızı düğmesine basarsa her şeyin silineceğini hatırlar ve kaseti çalıştırmadan hikâye biter.

“Oyun Evi”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanının küçükken tuttuğu günlüğü yıllar sonra tekrar tutmaya başlaması anlatılır. Hikâye kahramanı iş yerindeki Berrin adındaki arkadaşına âşık olur. Onunla yakınlaşmak için elinden gelen her şeyi yapar ve Berrin'le samimi olur. Berrin'le yemeğe gittikleri bir gün Berrin ona çocukluğuna gitmek isteyip istemediğini sorar. Bunun üzerine Berrin onu pazar günü sürpriz bir yere götüreceğini söyler. Ama Berrin pazar günü hastalandığı için gidemezler. Hikâye kahramanı hastalığın bir bahane olacağını düşünür. İş yerine gittiğinde onun gerçekten hastalandığını öğrenir.

Berrin, Salih adındaki iş yeri arkadaşıyla her gün öğle yemeğine birlikte gider. Bu durum hikâye kahramanın zoruna gidince Berrin'le arasına mesafe koymaya karar verir. Salih bir gün hastalandığı için işe gitmez. Hikâye kahramanı bu durumu fırsat bilerek Berrin'le birlikte yemeğe çıkarlar. Yemekte Berrin onu cumartesi günü bir yere götüreceğini söyler. Kahraman, eve gittiğinde bütün bunları günlüğüne yazar ve kendisine kurulan bir komplonun olabileceğini düşünür. Bunun önlemine almak için yanına bir ses kaydedici alarak gider. Oraya gittiklerinde oranın sahibi Tunç Bey'le tanışır ve Tunç Bey onlara bu evde ne yaptıklarını anlatır. Tunç Bey, eşiyle birlikte siyasiden dolayı üniversiteden uzaklaştıklarını ve daha sonra yurt dışına gittiklerini anlatır. Babası vefat ettikten sonra bu eve yerleştiklerini ve çocuk sahibi olmak istedikleri için evlerini ona göre döşediklerini anlatır. Eşi doğum sırasında oğluyla birlikte vefat edince Tunç Bey hayalini gerçekleştirmek için bu evi değiştirmediğini söyler. İnsanların şehrin gürültüsünden kaçıp çocukluklarındaki gibi eğlenmeleri için burayı kullandıklarını söyler. Hikâye kahramanı bütün bunlara inanmaz ve onların gerçek amaçlarını öğrenmek için onlara dost gibi davranmak zorunda olduğunu

günlüğüne yazar. Günlükte kahramanın işten artan bütün zamanlarını artık orada geçirdiğini belirterek hikâye biter.

“Elma Ağacındaki Cadı”

Üniversite yıllarından beri arkadaş olan ismi belli olmayan hikâye kahramanı ve diğer arkadaşları Zümrüt, Emel, Fatih, Büyük Reis, Tekin, Ersoy, Seda’nın her yıl bir araya gelmek için düzenledikleri yemek günleri anlatılır. Bu arkadaşlar kimseyi aralarına almazlar. Çünkü kendi aralarında şöyle demişlerdir: *“Biz bir avuç sıkı arkadaşız, biz her an birbirimize sahip çıkmalıyız, biz elma ağacının altında başka biriyle asla oturmamalıyız”* (Kopan, 2015: 90). Bu arkadaşlardan Tekin ve Büyük Reis dışında hepsi bankacıdır. Emel, banka müdürlerinden biriyle evlenir. Zümrüt yeni eşinden boşanmıştır. Seda sürekli sevgili değiştirir.

Hikâye kahramanı ve Zümrüt karşı evlerde otururlar. Dokuz yaşından beri arkadaşlar, hikâye kahramanı ilk başlarda onu beğenmez ama Zümrüt büyüdükçe güzelleşerek onun dikkatini çeker. Yıllarca bunu Zümrüt’e söylemeyi düşünür. Ama Zümrüt başka bir kişiyle sevgili olduğu için ondan vazgeçerek başka biriyle sevgili olur. Bu arkadaşlar Zümrüt sayesinde bir araya gelirler. Tekrar buluşmak için anlaşır ve bir balıkçı restoranına giderler. Herkes gelir. Ama Büyük Reis daha ortalarda yoktur. Büyük Reis edebiyatı çok seven biridir. Bir hikâye kitabı çıkarmıştır. Bu defa bunu kutlamak için bir araya gelmişlerdir. Büyük Reis, Zümrüt’ü arayarak yayınevinde işlerinin uzadığını onlardan özür dilediğini ve kendisini affettirmek için onlara kuryeyle birlikte kitabını gönderdiğini söyler. Bütün arkadaşlar kitabı alıp eve giderler. Hikâye kahramanı içkiyi fazla kaçırdığı için hemen uyumak ister. Gece yarısı telefonu çalar. Arayan Zümrüt’tür. Zümrüt sinirli bir şekilde Büyük Reis’in nasıl böyle bir şey yaptığını söyler. Hikâye kahramanı ne demek istediğini anlamaz. Zümrüt, ona Büyük Reis’in hikâyelerini onlara armağan ettiğini kime armağan etmişse onun hayatını anlattığını söyleyerek telefonu kapatır. Hikâye kahramanı hemen eline kitabı alır ve okumak ister. Kendisine armağan edileni okumadan önce Zümrüt’e armağan edileni okur. Orada Zümrüt’ün aldatma olayı anlatılır. Hikâye kahramanı, bu durumun Zümrüt’ün zoruna gittiği için sinirlendiğini düşünerek kendisine armağan edilen hikâyeyi okumaya başlar. Telefon

yine çalar, arayan kişi Zümrüt'tür. Zümrüt, hikâye kahramanının onu sevdiğini biliyor ve bunu Büyük Reis'e kahramanının anlattığını düşünerek sinirlenir ve yarın sabah kafayla konuşmak üzere telefonu kapatırlar. Hikayenin ismi bu arkadaş grubunun elma ağacının altına başka kimseyi almamaları konusunda verdikleri sözden ve ağacın altında tahminler neticesinde onlara ihanet eden Büyük Reis'in cadı olarak nitelenmesinden gelir.

“Çıkış Noktası”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanının deprem enkazından kurtulmaya çalıştığı an anlatılır. Hikâye kahramanı roman yazmak için sürekli çalışma odasına gider. Bu gidişin aslında eşinden kaçıp kendisiyle yalnız kalmak için uzatmak istediği bir oyun olduğunu düşünür. Kolunu kaldırmak istediğinde bir karanlıkta olduğunu ve sıkıştığını anlar. Çalışma masasının başındayken masasının sallandığını ve eşinin deprem diye bağırdığını hatırlar. Bütün bunları düşünürken aklına küçükken karanlıktan korktuğunu ve annesiyle sinemaya gittikleri an gelir. Sonra küçük bir ışık görür, ışığa doğru gitmek için sürünmesi gerekir. Sürünürken eline yumuşak bir stres topu gelir. Dokunduktan sonra kötü olmamak için onu hemen bırakır.

Kahraman, küçükken tebeşir tutamazdı, öğretmen onu tahtaya kaldırdığında defterinden bir sayfa kopartarak tebeşiri onunla tutmaya çalışır. Öğretmen bu davranışından dolayı onu cezalandırır. Eline tebeşir tutturup tek ayak üzerinde durma cezası verir. Annesi onu doktora götürerek tebeşire alerjisi olduğu öğrenir ve bunun için rapor alır. O günden sonra artık eline tebeşiri almaz. Tebeşirin yanında daha birçok şeye dokunamaz. Şeftaliye annesinin de dokunamadığını bilir. Bunlar aklından geçerken ışığa biraz daha yaklaştığını fark eder. Eliyle engelin ne olduğunu anlamaya çalışırken eşinin cansız bedeni onun eline gelir ve ağlayarak uzun zamandır ağlamadığını düşünerek hikâye biter.

“Mevsim Normalleri”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı kendisi gibi gazeteci olan arkadaşı Akın'ın bir gazete haberi için gittiği Sefalıköy'de başına gelenler anlatılır. Gazeteye gelen ihbarlar sonucunda Sefalıköy'de bir ışık görüldüğü ve oranın halkının bu ışığın nereden

geldiği üzerine ihbarları sonucu Akın oraya gider. Oranın halkıyla röportajlar yaparlar. Herkes birbirine benzer şeyler söylerler. Bunlar röportajdan sonra dönecekleri sırada feribotun iptal edilmesi sonucunda tekrar kasabaya giderler ve Sefalıköy'ün halkı bu haberi uydurdukları, turist sezonu yaklaştığı için ilgi çekmek amacıyla yaptıklarını öğrenirler. Bunları gören halkla aralarında bir kovalamaca sonucu Akın'ın bulunduğu araba bir ağaca çarpar ve Akın arabadan fırlayarak yaralanır ve yoğun bakıma alınır. Hikâye kahramanı arkadaşının yanına giderek hemşireler ona durumunda bir değişiklik olmadığını söylerler. O da gazeteye giderek Akınların yaptıkları röportajlara bakarak oranın halkından ne kadar nefret ettiğini düşünür. Sabah olur ve hastaneye gitmek için yola çıkar. Giderken arkadaşının ne türlü durumları atlattığını bu durumu da atlatacağını düşünür ve hikâye biter.

“Köprüden Görünüş”

Hikâye kahramanının arkadaşına yazdığı mektup anlatılır. Kahraman küçük bir kasabadan İstanbul'a yerleşir. Eski nişanlısı ve en yakın arkadaşının nişanlanması üzerine ona bir mektup yazar. Hikâye kahramanı mektubunda kasabada yaşamak istemediğinden dolayı İstanbul'a gitme nedenini açıklar. Hikâye kahramanı İstanbul'a gelirken babasıyla tartışır. Babası oraya gitmesini istemez, ama kahramanın: *“Boğulacaksam büyük denizde boğulurum”* (Kopan, 2015: 137) düşüncesiyle İstanbul'a gider. İstanbul'da tanıdıkları Doğan ve eşi Selma'nın yanına gider, onların yanında kalır. Selma ve Doğan ona iş bulma konusunda yardımcı olurlar ve onu bir şirkete getir-götür elemanı olarak işe yerleştirirler. Kahraman, arkadaşlarına yük olduğu düşüncesiyle ayrı eve çıkmayı düşünür ama arkadaşları buna izin vermezler. Selma, bir çözüm önerisinde bulunur ve ona evlerinden bir odayı kiraya verirler.

Kahraman, işe gittiği bir gün bir kız görür ve kız onunla metroda aynı koltuğa oturur. Onun elinde bir kitap gören kahraman, kitaptan laf açarak Deniz'le konuşma fırsatı bulup bir sonraki gün görüşmek üzere ayrılırlar. Görüştikleri günden sonra bir daha ayrılamazlar. Birbirlerinin aileleriyle tanışırlar. Kahraman, mektubunda arkadaşına kasabada yaşadığı zaman en büyük hayalinin İstanbul'a yerleşmek olduğunu ama şimdiki hayalinin ise Amerika'ya gitmek olduğunu söyler. Mektubunda arkadaşına eski

nişanlısı Demet’le nişanlandığı için ona kızgın olmadığını aksine onların adına sevindiğini ve onun da hayatında Deniz’in olduğunu söyler. Eskisi gibi arkadaşlıklarının devam etmesini söyler ve büyükşehir yaşantısından bahsederek mektubunu sonlandırır.

“Yayınlanmamış Bir Söyleşi”

Yazar olan kahramanın yayımlanmamış bir söyleşisi anlatılır. Soru cevap şeklindeki bu söyleşi yazarın yazma serüvenine nasıl başladığı ve yayımlanan kitabı hakkındaki konuşmaları yer alır. Yazar, yazmayla daha doğrusu okumayla nasıl tanıştığını anlatır. Kahraman, küçüklüğünde koşmaktan çok hoşlandığını ve sürekli koştuğunu söyleyerek bu koşma yüzünden annesi ve babası onu doktora götürürler. Doktor enerjisinin fazla olduğunu ona enerjisini yükselten yiyecekler vermemeleri gerektiğini söyler. Anne ve babası buna dikkat ederler.

Yazar, koşmaktan vazgeçtiğini bunun yerine kitap okumaya başladığını ve üniversitenin son yılına kadar üç bin kitap okuduğunu söyler. Daha sonra 11 Haziran 1999 tarihinde başına gelen ilginç olayla yazıyla tanıştığını anlatır. Kahraman, o gün uyandığında masasının başında bir öykü olduğunu görerek bu yazının kime ait olacağını düşünür. Kendi el yazısını tanımakta zorluk çekerek daha sonraki günlerde de aynı durum tekrar eder. Bunu anlamak için ilk başlarda geceleri uyumamaya karar veren kahraman, içtiği kahvelerin de faydasız olduğunu ifade eder. En son olarak çalışma masasını görecektir. Bir kamera yerleştirdiğini ve uykulu bir şekilde öyküler yazdığını görür. Yazdığı öykülerini bir arkadaşına gönderir. Arkadaşı bu öyküleri eleştirmen tanıdıklarına okutur ve yazarın öyküleri olumlu eleştiriler alır. Bunların sonunda kahraman, doktor gözetiminde bir psikiyatrik kliniğinde yatar. Doktor “*Uyuryazar*” (Kopan, 2015: 153) teşhisini koyarak oradan ayrıldığını söyler. Doktorun bu durumdan rahatsız olup olmadığını sorması üzerine kahraman, rahatsız olmadığını söyleyerek bu durumu araştırmaktan vazgeçer. Kahraman, günlerdir uyuyamadığını ve yazma işine biraz ara vereceğini söyleyerek söyleşiyi bitirir.

3.1.3. *Yedi Derste Vicdan Muhasebesi*

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi yazarın yayımlanan üçüncü hikâye kitabıdır. Kitabın birinci basımı 2003 yılında Can Yayınevi tarafından basılmıştır. İncelemeye esas

alınan kitap ise yine Can Yayınevi tarafından 2017 yılında dördüncü basımı ele alınmıştır. Kitap yedi hikâyeden ve yüz kırk iki sayfadan oluşur. Hikâyelerdeki kahramanların isimleri yazarın önceki hikâyelerinde olduğu gibi bu hikâyelerde de belirtilmemiştir.

“Şey...”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın çıktığı otobüs yolculuğunun sebepleri anlatılmıştır. Hikâye kahramanı Candan adında biriyle evlidir. Candan’la evliliğini babası onaylamamıştır. Ama annesi onunla gizliden gizliye görüşür. Kahramanın işe gittiği bir gün babası tarafından ona bir mektup gelmiştir. Babası mektupta oğlunun hatalarını ve oğlundan beklentilerini anlatır. Baba, oğlunun evliliğini oğlunun paraya olan düşkünlüğünden dolayı yaptığını bildiği için karşı çıktığını yazar. Oğlunun bu huyunu dayısına benzetir. Ama ondan beklentisi ona getirdiği bütün kitapları özümseyerek okumasını yaptığı bütün davranışlarının bilincinde olması ve hayata karşı bir duruşunun olmasını ister.

Kahraman, iyi bir üniversiteden mezun olmuştur. Candan’ın babasının şirketinde çalışır. Ama babasının beklentisini gerçekleştirememiştir. Babası aslında bağırıp çağırmasının sebebini evlat yetiştiremediğinden hatanın kendisinde olduğunu düşündüğü için yaptığını ifade eder. Kahraman, iş yerinde bu mektubu okumadan önce eşi onu arar ve akşam yemeğinde Vedat Beylerin geleceğini onun da işten erken gelmesini söyleyerek telefonu kapatmıştır. Kahraman, mektubu okuduğunda her şeyden sıkıldığını düşünür. Bir otobüse biner ve kimsenin bilmeyeceği bir yere gitmek ister. Otobüste de muavinle arasında iyi bir enerjinin olmadığını anlatır. Kahraman, bir mola yerinde durarak otobüse binmez canının gitmek istediği yere gitmek istediğini söyler: *“Binmeyeceğim o otobüse. Burada, bu masada oturacağım ve bir çay daha söyleyeceğim kendime. Koyu bir çay, uyanık kalmak istiyorum. Bana şüpheyle bakan garsona, “Otur da iki çift laf edelim yahu,” diyeceğim. Dolu dolu, “Yahu!” diyeceğim. Sabah olduğunda, canım nereye gitmek isterse o yöne giden bir otobüse bineceğim. Ben geldim sahil kasabası, ben geldim ormanlar, ben geldim hiç tanımadığım şehir, ben geldim Candan, ben geldim baba...”*(Kopan, 2017: 32).

“Afrika’dan Çok Güzel Hayvanlar Geldi...”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı küçük yaşta babasını kaybettikten sonra annesiyle birlikte annesinin halası olan Refika halanın evine yerleşirler. Üçü birlikte yıllarca yaşarlar. Kahraman, yalnızlığı, halasına ve annesine takılmayı seven biridir. Halası ve annesi küçüklüğünden beri onun gördüğü rüyaları yorumlamayı çok sever. Bir gün hayvanların olduğu bir rüyasını onlara anlatır. Anne ve hala rüyayı yorumlamaya başlarlar. Kırmızı rengin âşık olduğunda görüldüğü, denizin ferahlık getirdiğini anlatırlar. Hala, rüyanın evlilikle yorumlanabileceği sonucuna varır. Anne ve hala, kahramanın evlenip onları yalnız bırakacağı sonucuna vararak üzülürler. Ama kahraman, günlük okuduğu gazeteleri yanına alıp odasına giderek otuz yıl sonrasının hayalini kurar. Üçünün aynı şekilde aynı evde ve birlikte yaşadıklarını düşünür.

“Üç Korner Bir Penaltı”

Bir reklam ajansında çalışan hikâye kahramanından bir holdingin adını temize çıkarması adına düzenleyeceği futbol turnuvasına metin hazırlaması anlatılır. Hikâye kahramanın yazdığı metin üç kişinin hikâyesinin bir metinde birleşmesidir. İlk anlatılan hikâye kaleci Nihat’ın hikâyesidir. Nihat, takımda kalecidir. Nihat, yirmi altı yaşında Marmaris’teyken Kayseri’den ona teklif gelir ve oraya gider. Oradakiler kendisinden deneme maçı istemeleri üzerine kabul etmeyip geri döner. Geri dönmesi üzerine iki yıl kimse onu aramaz. İki yıldan sonra Kastamonu’dan teklif gelir. Kayseri’deki teklifi kabul etmediği için pişman olan Nihat bu teklifi hemen kabul eder. Ama takımın başkanı yolsuzluktan içeri girdikten sonra memleketine geri döner ve oradaki takımda oynamaya başlar.

Kahramanın yazdığı ikinci metin ise Hüseyin Bahtiyar’ın hikâyesidir. Hüseyin Bahtiyar evli ve iki çocuk babasıdır. Takımı yakından takip eden futbola gönül veren biridir. Yazılan üçüncü hikâye ise Metin Boyacı’nın hikâyesidir. Metin Marmaris’in bir köyünde toprak ağası olan Hacı Süleyman Ağanın en küçük çocuğudur. Askere gittiğinde futbolla arkadaşı Bahri sayesinde tanışır ve o da futbola gönül verir. Ama asker arkadaşı Sülo’yla şakalaşırken namludan çıkan kurşunla diz kapağı paramparça olur. Ameliyat olduktan sonra doktorlar topallayamadan koşabileceğini söyler ama bu Metin için ölüm haberi gibi olur. Bir daha futbol oynayamaz. Arkadaşı bu durumda

illaki futbol oynaması gerektiğini söylemez isterse İzmir’e gidip bir antrenörlük kurslarına katılıp sertifika alabileceğini söyler. Metin bunu babasına söylediğinde babası onu evden kovar. Babasıyla ancak babasının cenazesinde tekrar bir araya gelir.

Yirmi beş yaşındayken üçüncü lig takımların birinde yardımcı antrenör olur. Dürüstlüğü ve başarıları sayesinde sözü dinlenen biri olur. Aynı yıl sabah antrenmanlarını izlemeye gelen eczacının kızı Nebahat’e âşık olur. Ama Nebahat’ın takımın golcülerinden biri için geldiğini öğrendikten sonra aşka tamamen küser. Ama futbol sevdasından vazgeçmez. Çıkan dedikodularda abileri ve eniştelерinin gönderdiği paraları pavyondaki bir kıza kaptırdığı söylense de kimse buna inanmaz. Çünkü herkes onun futbol sevdasını ve takımdan bir an olsun ayrılmadığını bilir. Takımını büyük yerlere getirme hayalinden dolayı kendisine yapılan para tekliflerini kabul etmez. Ama o da bunun gerçekleşmesinin hayal olduğunun farkındadır. Bu üç kişinin oynadığı takım dokuz-sıfır yenilince takımın golcülerinden biri olan Ayhan dokuz-sıfırlık yenilginin takımın antrenörü olan Metin ve takımın kalecisi olan Nihat’tan kaynaklandığını söyler. Hikâye kahramanının yazdığı bu metin reklam ajansı tarafından beğenilmez. Bu durum ilk başta onu üzse de sonrasında bunu para için yaptığını ama ilerde belki bu kahramanları bir kitapta yaşatacağını söyleyerek hikâye biter.

“Newton’ın Üçüncü Yasası”

Hikâye kahramanı Maksut’un eski arabasıyla tatile gidecekleri zaman yaptığı kaza anlatılır. Maksut Bey ve eşi Suhandan Hanım oğullarıyla birlikte tatile gitmek için yola çıkarlar. Petek’in canı bol ketçaplı patates kızartması çeker, annesi ondan markete gidip yağ, ketçap almasını ister. Petek evden çıkarken ayakkabılarını topukları dışarda kalacak şekilde giyer. Markete gidip bunları aldığı anda eve giderken yere düşer. Yağ ve ketçap yola dökülür. Maksut Bey’in arabası dökülen yağa girip araba dengesini kaybeder. Demet, Nimet ve Çetin’in yurtdışı tatilleri için vize işlemleriyle uğraşırken karşıdan karşıya geçerken Maksut Bey’in arabası ona çarpar.

Nimet ve Çetin üniversite yıllarında sevgililer, ama daha sonra Nimet, Çetin’i sinemada bir kızla yakalayınca ayrılırlar. Yıllar sonra Nimet ve arkadaşı Filiz Abla dediği kişiyle bir otelin lobisine oturmaya giderken Çetin’le karşılaşır ve daha sonra

Çetin ve Nimet sürekli görüşmeye başlar. Çetin altı yıldır evlidir ve bir oğlu vardır. Nimet’e oğlu olmasa eşinden boşanmayı düşündüğünü söyler. Burada rahat görüşemediklerini eşi Lale’ye yurtdışı seyahatinin olduğunu söyleyeceğini ve bu fırsatla birlikte tatile gidip rahat edeceklerini söyler. Nimet evraklarını hazırlayıp vize işlemleri için başvuruda bulunur. Nimet kuaförden çıkarken telefonu çalar. Arayan kişi vize işlemleriyle ilgilenen şirkettendir. Nimet’e kötü haberi verir. Vize işlemleriyle ilgilenen şirketin ortaklarından Demet Hanım’a bir arabanın çarptığını ve hayati tehlikesinin devam ettiğini, kimsenin çalışacak durumda olmadığını, kendisinin de müşterilere haber vermek için işe gittiğini söyler. Nimet’in hayalleri suya düşer ve hikâye biter.

“Joker”

Hikâye kahramanın eşi Eda, bir yarışma programına katılır. Kahramanın bu yarışmaya telefon jokeri olarak katılması anlatılır. Kahraman, yarışmaya telefonla bağlanmayı beklerken eşiyle nasıl tanıştıkları ve çocukluğunda babasından gelen mektupların arkasındaki pulları toplaması aklına gelir. Kahramanla eşi eski sevgililerinden ayrılırlar. Bir arkadaş toplantısında tanıştıktan sonra birliktelikleri devam eder. Eda yurtdışında eğitimine devam etmek için bir yarışma programına katılır ve kahramanı da takıldığı bir soruda aramak için telefon jokeri olarak seçer. Kahramanla arama sırasında ne yapacaklarını önceden konuşmuştur. Kahramandan kaynak kitapları yanına almasını, hangi şıklar arasında kalmışsa onları bastırarak söyleyeceğini, eğer bilmiyorsa cevabı kahramanın net bir şekilde bilmiyorum demesini kararlaştırmışlardır.

Kahraman, gelebilecek soruları düşününce Franz Kafka’nın Milena’ya Mektuplar eseri aklına gelir ve küçükluğünde babasından gelen mektupların arkasındaki pulları nasıl biriktirdiği gelir. O biriktirdiği pullarla annesini babasının yanına göndereceğini düşünmüştür. Ama daha sonra babasından haber alamaz. Eda’nın yarışmayı kazanıp eve geldiği anı gözünde canlandırır. Eda eve gelir ve birlikte dışarı çıkıp kazandığı yarışmayı kutlamayı söyler. Kazandığı parayla yurtdışına doktora yapmaya gittiğinde sürekli görüşmek için imkânlarının olacağını söyleyeceğini düşünür. Eda giderse onu unutabileceği düşüncesiyle korkar. Çünkü Eda’yı çok sever. İlk tanıştıklarında arkadaşları bitirdikleri ilişkilerinden dolayı onların birbirine sarıldıklarını düşünse de

hikâye kahramanı Eda'ya o gözle bakmamıştır. Onu ilk gördüğü an ondan etkilenmiştir. Bütün bunlar aklından geçerken telefon çalar ve telefondaki kız ona Eda'nın bir soruda takıldığını ve kendisini yayına bağlayacağını söyler. Yarışmanın sunucusu Eda'nın bir sinema sorusunda takıldığını ve soruyu cevaplamak için yirmi saniyesi olduğunu söyleyerek onu Eda'yla baş başa bırakır. Eda sorusunu sorduğunda kahraman soruyla alakalı kaynak kitabı yanına alır. Soruyu araştırırken soruyu cevaplayamadan süre biter.

“Er Ryan’ı Kurtarmak”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın bankaya gidiş gelişlerinde huzurevinde kalan Vedat Amca'yla tanışması anlatılır. Hikâye kahramanı titiz bir insan olduğu için her şeyi kendi elleriyle yapınca rahat eden bir yapıya sahiptir. Her ayın birinde kirasını yatırmak için bankaya gittiğinde Vedat Amca'yla konuşur sohbet eder. Bir gün tekrar kirasını yatırmak için gittiğinde Vedat Amca'yı huzurevine kadar bırakmaya gider. Vedat Amca onu çay içmeye davet eder. Bu davet karşısında şaşırان kahraman daveti kabul eder. Vedat Amca, ona ihlamur ikram ederek İngilizce bilip bilmediğini sorar. İngilizce bildiğini söyleyen kahramana el yazısıyla özenle yazılmış mektubu okuyup İngilizceye çevirmesini söyler. Mektubu okumaya başlayan kahraman şaşkınlığını gizleyemez. Bu Amerika Birleşik Devletlerine yazılmış bir mektuptur. Mektupta Vedat Amca'nın bir Kore gazisi olduğu yazılmıştır. Vedat Amca, savaşta yaşadıkları zorlukları anlattıktan sonra mektubu yazma nedenine değinir. Savaşta Çinliler onlara saldırırken Tokatlı Hasan Çavuş adında birinin onun hayatını kurtardığını yazar. Bir filmde buna benzer bir olayın anlatıldığını anlatılanların gerçek hayatta yaşandığını bildiği için Amerika Birleşik Devletlerinden Tokatlı Hasan Çavuş hakkında bir bilgiye sahip olup olunmadığını kendisine bu konuda yardımcı olmalarını ister. Kahraman, mektubu bitirdiğinde mektubu özenle katlayarak zarfın içine koyar ve Vedat Amca'dan izin isteyerek oradan ayrılır. Ayrılırken yüzüne bir mutluluk geldiğini fark eder. Vedat Amca'nın kendisi gibi vicdanını rahatlatmaya çalıştığını düşünür. Çünkü eskiden o da insanların neden iyilik yapmaya çalıştıklarını anlamaz. Bu iyilik yapmaların bir vicdan rahatlığını yaşamak için yaptıklarını düşünür. Bu durumda onlar hakkında bu düşünceye vardığı için kendisi de rahatsız olur.

“Yedi Derste Vicdan Muhasebesi”

Hikâye kahramanın eşiyle birlikte doğacak olan çocuğunun doktor kontrolündeki bekleme anında aklından geçenler anlatılır. Kahramanın eşi doktorun yanındayken o da eşini beklerken eline bir kadın dergisi alır ve içerisinde bulunan soruları cevaplar. Çocukluğunda oynadıkları oyunlar aklına gelir. Daha sonra her soruda zihninde farklı bir şey canlandırır. Halkla ilişkiler sorumlusu Sevinç Hanım’la zihninde kendi kurduğu şekilde konuşur. Bir an Sevinç Hanım kahve almaya giderken kendisine kur yaptığını ve öpüştüklerini bu durumu eşinin gördüğünü ve eşinin nasıl bir tepki vereceğini düşünür. Daha sonra aklına nasıl çocuk yapmaya karar verdikleri geçer. Eşinin verdiği kararları bunu yaptıklarını düşünür. Eşinin ailesinin doktor konusunda özel klinik tercihlerini alayıcı bir şekilde aklından geçirir.

3.1.4. Daha Önce Tanışmış mıydık?

Daha Önce Tanışmış mıydık? Yazarın 2003 yılında internet ortamında yayımlanan hikâye kitabıdır. Hikâye www.altkitap.com adresinde yayımlanmıştır. İncelemeye alınan esas kaynağa 27.02.2019 tarihinde ulaşılmıştır. Kitap altı hikâyeden oluşmaktadır.

“Bir Sarı Yolculuk”

Hikâye kahramanı Kemal Turhal’ın yazar olan amcasının oğlunun kitaplarının yayımlandığı yayınevine gönderdiği mektupla kendisinin ve amcasının oğlunun hayat hikâyeleri anlatılır. Kemal, yayınevine gönderdiği mektupta küçüklüklerinde amcasının oğlu Sait’in ailesi ve kendi ailesiyle beraber Aydın’da dedelerinden kalma bir evde birlikte yaşadıklarını ve hayvancılıkla uğraştıklarını söyler. Sait’in babası oğlunun hemen büyüüp işlerin başına geçmesini ister. Kemal’in babası ise oğlunun okuyup sazla, sözle uğraşan biri olmasını ister. İki kardeş anlaşamayıp ayrı evlere taşınırlar ve ortaklıktan da ayrılırlar. Sait, hayvan işiyle uğraşmak istemez; okumayı ve yenilikleri daha çok sever. Kemal, ise okumayı sevmez hayvan işiyle uğraşmak ona daha kolay gelir ve onunla uğraşır. Sait okumak istediğini babasına söylediğinde araları bozulur ve Sait evi terk ederek Ankara’ya okumaya gider. Kemal’in babası ortaklıktan ayrıldıktan sonra lokanta işine girmeye karar vererek İstanbul’a yerleşirler. Kemal, işlettiği lokantanın karşısındaki okulda öğretmen olan Kadriye Hanım’a âşık olur ve onunla

evlenir, üç çocukları olur. Kemal, çocuklarını evlendirdiğini ve torunlarının olduğunu söyler.

Sait, Ankara'ya okumaya gittiğinde Kemal'in hiçbir yardımını kabul etmez, sıkıntılar içerisinde okulunu bitirir ve kitaplar yazar, kitapları yayımlanır. Sait bir gün kuzeni Kemal'in yanına gelir ve bu güne kadar kendisinden hiçbir şey istemediğini söyler. Ama bunca yıldan sonra bir isteğinin olduğunu belirtir. Kemal'e hayat hikâyesini yazdığı bir kitabının yayımlanmak üzere olduğunu ve babasının teknolojiye sürekli şeytan işidir demesi üzerine çok az fotoğrafı olduğunu anlatır. Benzerlikleri yüzünden Kemal'in gençlik fotoğraflarını kendisininmiş gibi kitabında yayımlayacağını söyler. Kemal, bundan bir sorun çıkmaz diye albümü getirir ve fotoğraflar seçip kitabın sonunda albüm olarak basılır. Kemal, eşi Kadriye Hanım'ın vefat etmesinden sonra yayınevine bir mektup gönderir. Mektupta bütün yaşananları anlatarak mektubunun amacını söyler. Kemal'in yayınevinden isteği Sait'e aitmiş gibi eşiyle çektiği fotoğrafın orada Sait bir bayan arkadaşıyla çay içerken diye basıldığı fotoğrafın eğer ki kitabın başka basımı olursa bu fotoğrafın eşinin hatırası olmasından dolayı çıkarılmasını isteyerek hikâye biter.

“Amcamın Yaşama Çabası”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı yeni taşındıkları evlerinde ayakkabı kutusuna benzeyen bir alet bulur. Bunun sonucunda çocukluğunda onlara hikâyeler anlatan, aletler hakkında bilgi veren Faik Amcasının aklına gelmesiyle çocukluğunu hatırlar. Kahraman, aynı iş yerinde çalıştığı Pınar'la tanıştıktan dört ay sonra evlenir. Annesi ve eşinin ailesinin çok iyi anlaştıklarını söyler. Kahramanla eşi yeni bir eve taşınırlar ve orada ayakkabı kutusuna benzeyen bir aleti gören kahraman, onu merak ederek açmak ister. Ama eşi ilk günden ev sahibiyle kötü olmamak için onu engeller. Yatağa geçen kahraman, daha fazla dayanamayarak eşini uyandırmadan yataktan çıkıp eline tornavida alıp aleti açmaya çalışır. Kahraman, çocukluklarında onların evine gelen Faik Amcasının da aynı şeyi yapacağını düşünerek aleti açar. Faik Amca, kahramanın çocukluğunda sürekli onlara gider ve yakılan sobanın başına kahramanla iki kardeşini alır onlarla resim oyununu oynar. Resim oyununda Faik Amca bir şeyler çizer ve bunun

ne olduğunu sorar bilen on puanı alır. Kahramanın abisi ondan üç yaş büyük olduğu için bazen çizilen şeyleri okulda gördüklerini söyleyerek bilgiçlik taslar. Ama kahraman, merakla amcasının ne çizdiğini ve onun hakkında anlattıklarını aklında tutabilmek ve sonradan arkadaşlarına anlatmak için dikkatlice amcasını dinler.

Faik Amca, lise mezunu devlet dairesinde memur olarak çalışır. Memuriyetten dolayı gittiği Eskişehir’de bir proje hazırlar. Proje arabalardaki hava yastığıdır. Bu proje araba üreticileri tarafından gereksiz görülerek onaylanmaz. Kahraman, bir gün uçurtma uçurtmak istediğini söylemesi üzerine amcası ona uçurtmanın ipini dolayabileceği bir tutamaç yapar. Kahraman, amcasının bu tarz şeylere olan merakının aklına gelmesi sonucunda kutuya benzeyen bu aletin ne olduğunu öğrenemeden bütün parçalara ayırır. Saatin geç olduğunu fark etmesi sonucunda işe geç kalmamak için yatağına geçer. İki gün sonra eve gelen ev sahibinin kahramana göre küçük bir çocuğun dahi bakıp bu kutunun erişte kesme makinesinin olacağını bilir. Kadın söylene söylene makineyi alıp evine gider. Amcası sağ olsaydı bu durum karşısında ona nasıl bir tepki vereceğini düşünerek hikâye biter.

“Daha Önce Tanışmış mıydık?”

Hikâye, kitap yazmak isteyen Sinem’in hikâye bulmak için gittiği otobüs yolculuğu sırasında yanında oturan adamla aralarındaki konuşmalar anlatılır. Sinem’in yanına oturan adam ona daha önce tanışıp tanışmadıklarını sorması üzerine Sinem yok der. Adam Sinem’in adını sorunca o da Ebru diyerek tanışırlar. Adam yol boyu konuşmaya başlar. Bir boya ve temizlik şirketinde çalıştığını, şirketin kartını vererek sürekli seyahat halinde olduğunu ama not bırakırsa kendisine ulaşabileceğini söyler. Kız adamın adının ne olduğunu merak etse de adam üç tane göbek adının olduğunu, dedesinin, babasının ve Naile Teyze’nin koyduğu adların olduğunu söyler. Ebru, Naile Teyze’nin kim olduğunu sorması üzerine adam onun ev sahipleri olduğunu, eşi vefat eden kadın yalnız başına oturdukları evin üst katında oturduklarını anlatır. Adam Naile Teyze’nin babasını hiç sevmediğini belki de eşi öldükten sonra erkeklere düşman olduğunu düşünür. Adam kırk altı yaşında ve daha evlenmediğini belirtir. Askerlikten geldikten sonra annesinin ona sürekli kız gösterdiğini, hatta bir gün ona bir yere

oturmaya gidiyoruz dediğinde adam kız görmeye gittiklerini anlar ve gittikleri yerde gelen kızın en yakın arkadaşının sevgilisi olduğunu görür. Kızla güлüşüklerini ve en sonunda annesine kızı beğenmediğini söyleyerek durumu atlattığını söyler. Adamın bu konuşmalarından sıkılan Ebru uyuma numarası yapar. Araba mola yerine geldiğinde adam ona birlikte çay içebileceklerini söylemesi üzerine Ebru lavaboya gideceğini söyleyerek oradan ayrılır. Ebru lavaboda erkek arkadaşı olan Volkan'ı arar. Ona istediğini bulamadığını adamın çok konuştuğunu, hangi konuyu anlatsa ayrıntılarına giremeden konuyu değıştirdiğini söyler ve aynı otobüse binmeyeceğini, bir sonraki otobüse bineceğini belki aradığını orada bulacağını söyler. Gelen bir sonraki otobüse binen Ebru yanında hamile bir bayanın oturduğunu görerek, adamın daha önce tanışmış mıydık? oyununu bayana oynayarak hayat hikâyesini anlamaya çalışır.

“Şerbetçi”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı bir gün işten gelir ve masanın üzerinde bir not bulur. Notta eşı Meltem'in ondan boşanmak istediğı yazılıdır. Karı-koca, tek celsede boşanır. Eşinden boşandıktan sonra geceleri uyuyamaz hale gelen kahramana çalıştığı şirkette ona süresiz izin verilir. İzne ayrıldıktan sonra uykusuz ve sıkıntılı günler yaşayan kahramanın yanına bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormaya gelip giden arkadaşı Okan, ona Şerbetçi'nin hikâyesini belki bir çözüm olur diye anlatır. Bundan kırk yıl önce Sellice denen bir köyde köy halkının gözüne uyku girmez olmuştur, köy halkı ilk başta bu durumu ciddiye almasa da sonradan gelen problemler yüzünden sıkıntı yaşamaya başlarlar. Gençler, ihtiyarlar, kadınlar, erkekler birbirlerine tahammül edemez hale gelir. Civar köylerden gelen üfürükçünün nefesi de köy halkına çare olmaz. Köyün öksüz delisi onlara çarelerinin ne olduğunu bildiğini o yüzden kendisine üç gün süre vermelerini ister. Köy halkı öksüz delinin ne yapacağını merak edip onu takip ederler. Öksüz deli dağlara tırmanır ve dağlardaki otlarla ve arılarla konuştuğunu gören köylü ona inanmazlar. Üç gün sonra köye inen öksüz deli onlara bu macunu birer kaşık yiyip yarın kuşluk vaktinde dualarını almaya geleceğini söyleyerek oradan ayrılır. Sabah olduğunda gelen öksüz delinin hayır duasını ancak birkaç kişi yapar. Çünkü köy halkının bazıları öğlene kadar uyur. Bu günden sonra öksüz delinin adını Şerbetçi koyarlar. Şerbetçi o günden sonra her gün dağları gezer köye yaptığı macunu getirip onlara

verdikten sonra tekrar dağlara gider. Öksüz deli bir gün dağa çıkmaz ve köye şehirden gelen arabaları görerek onların ne için geldiğini merak edip bakar. Köylü Şerbetçi'nin dağlara gittiğini düşünerek macunu satarlar. Şerbetçi köylünün macunu sattıklarını görmesi üzerine köylüden küsüp dağlara gider ve onu bir daha gören olmaz. Bu hikâyeyi duyduktan sonra Sellice köyüne gitmeye karar veren kahraman, yola koyulur. Köy yolunu zorluklarla aşan kahraman, Sellice köyüne geldiğinde köyde kimselerin olmadığını olan kişilerinde gelen yabancıyı umursamadıklarını düşünür. Gittikçe sıkılan kahramanın karşısına gençten bir çocuk çıkar. Ona Ayantepe'nin ilerde olduğunu ve yola arabayla gidemeyeceğini söyler. Ayantepe'nin yolunu tutan kahraman, genç çocuğun dediği gibi yola arabayla devam edemeyeceğini anlar. Havanın kararmak üzere olduğunu gören kahraman, anlatılanların yalan olduğunu düşünür. Aslında uyku problemi için gelmediğini onun için olsaydı eczaneye gidip uyku ilacı alıp sorundan kurtulacağını bilir. Ama gelme amacının Şerbetçi'nin arkasını dönüp nasıl gittiğini merak ettiği için yola düştüğünü belirtir. Bütün bunları düşünürken karşıdan kel, eski ama temiz elbiseli bir ihtiyarın geldiğini görür ve gelen kişinin Şerbetçi olduğunu anlar. Şerbetçi, kahramanın yanına oturup konuşmadan sigara içmeyi işaret eder ve ondan bir sigara ister. İkisi de konuşmadan oturur. Kahraman, gitmeye hazırlandığı anda Şerbetçi, ona Sellice köy halkı için mi geldiğini sorar. Eğer onlar için onu ikna etmeye gelmişse geri dönmeyeceğini ve onları affetmeyeceğini söyler. Şerbetçi ona hasta bir köpek verir, onu iyileştirmesini ister. Ancak dönüşte işler yolunda gitmez arabayla kaza yapar. Zaten öykünün asıl zamanı bu anlarda geçmektedir. Arabanın yarısı uçurumun ilerisinde diğer yarısı geridedir. Yani bir tahterevalli vaziyetinde kalmıştır. Bu “tahterevalli vaziyeti” anlatıcının çocukluğundan beri tahterevalliden korkması üzerinde şekillenmiş gibidir. Çocukluğunda annesiyle parka gittiklerinde çok eğlenmesi ancak tahterevallide yukarıda kaldığı zamanlar ağlaması ve bundan çok korkması, kaza anında yaşadığı duyguyla benzerlik içerisindedir. Kahraman ve Kiraz arabada yaşam savaşı verir. Arabanın düşüp düşmediği belirtilmeden hikâye biter.

“Güneşi Son Olarak Phra Keo’da Gördüm”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın balkonda oturup geçmişe ait bir defterinin eline geçmesiyle kendisini sorgulaması anlatılır. Hikâye kahramanı işletme bölümünü

üçüncülükle bitirir. Hocaları kendisine asistan olabilme yollarını sunar. Bir gün bölüm hocası ona çok uluslu bir şirketin dünyanın çeşitli ülkelerinden başarılı öğrenciler için bir program düzenlediklerini bunun için yüksek bir ortalama ve iki sınavı geçmek gerektiğini söyler. Kahraman, bu sınavları verdikten sonra program için Bangkok'a gider. Bangkok'ta yabancı iki üç kişiyle aynı odada kalır ve arkadaşlarıyla çok iyi anlaşır. Yapılan bütün gezilere katılan kahraman, Clare adında bir İngiliz kızın ona ilgi duyduğunu anlar ve o da ondan hoşlanır. Tapınak gezisine gittikleri bir gün Clare'ye bir hediye alır ve o günden sonra sevgili olurlar. Artık tüm zamanlarını birlikte geçirmeye başlarlar. Fırsat buldukları zamanlarda sürekli sevişirler. Bir gün seviştiklerinde kahraman, Clare'nin koltuk altındaki tüyleri görür. Deliler gibi sevdiği kızdan midesi bulanır ve bir daha onunla yan yana gelmez. O günden sonra aslında hiçbir şey istemediğini her şeyden midesinin bulandığını düşünür. Konuşma yapan kişiyle tartışmaya girmesi sonucu hayatının yönü tamamen değişir. Üçüncülükle bitirdiği üniversite hayatı ve bu üçüncülük sayesinde gittiği Bangkok programından eli boş dönen kahraman, girdiği her işten kovulur. Her işten kovuluşunda alkol ya da işe geç gelme gibi nedenler öne sürülürken bu defa hiçbir neden de gösterilmeden kovulur.

Balkonda sigara ve içki içen kahraman, hayatın kendisini ne kadar yorduğunu düşünür. Bangkok'takilerden nefret ettiği aklına gelir. Arkadaşları tarafından yazılan bir notta nefretinin haklılığını düşünür. Domuz eti yiyemeyen kahramana arkadaşları ona söylemeden köpek etini yedirdiklerini belirten notta nefreti tekrar aklına gelir. Yan tarafında uyuyan köpeğine bakar, köpek arada gözlerini açıp ona bakarak gözlerini tekrar kapatır. Eşi Arzu aklına gelir, onu defalarca aldattığını her işten kovulduğunda ses çıkarmadığını ve belki de ona acıdığı için boşanmaktan bahsetmediğini düşünür.

“Giriş Cümlesi”

Hikâye kahramanı Melih Erginöl, babası Orman İşletmeleri Genel Müdürlüğünde kısım şefi, annesi ofisinde çalıştığı bir gün posta idaresinin basılmasından sonra işinden ayrılarak ev hanımı olan ailenin ikinci çocuğudur. Babası sol görüşü seven, annesi ise işte çalıştığı zaman gözlerinin önünde birinin öldürülmesinden sonra kendisini tamamen dine veren biridir. Ailenin ilk çocuğu olan Salih, ailesinin karşı çıkmalarına

aldırmayarak, öğretmenın yönlendirmesiyle askeri okula gider. Salih'in evden ayrılmısıyla anne-baba evdeki sessizliğin bozulması için ikinci çocuğa karar verirler. Melih on üç yıl aradan sonra doğar. Melih, okul hayatında çok başarılı bir çocuk olur. Öğretmenleri bu başarıyla istediği üniversiteye gidebileceğini söylerler. Melih edebiyatla tanıştıktan sonra edebiyat dışında bir şey düşünemeyeceğini belirtir. Ama öğretmenleri bunu ancak bir yan dal olarak düşünebileceğini önceliğinin para kazandıran bir meslek sahibi olmasını söylemeleri üzerine bilgisayar mühendisliğine gider. Aylin adında bir sevgilisi olan kahraman yazdığı ilk kitabı ciltleyip ona hediye edeceği gün terk edilir, bu durum onu yazıdan biraz uzaklaştırır da onu vazgeçirmez. Melih, okul okuduğu zamanlar arkadaşlarıyla birlikte bir iş kurarlar. Genç yaşta para kazanmaya başlayan Melih üniversite de hoca olma hayallerinden vazgeçer. Askere gidip geldiğinde arkadaşları işleri büyütür ve şirket kurarlar. Edebiyat ve iş arasında kalan Melih, ikisini birlikte yürütmeye karar verir. Şirkette her fırsatta kendisini dışarı atmaya, türlü nedenlerle şirket dışına çıkmaya başlar.

Melih, kitap yazması gerektiğini düşünürken, bilgisayar yazılımlarıyla uğraşmak ona ağır gelir. Şirkette bunalan Melih sigarasının bittiğini, dışarı çıkma bahanesini bulduğunu söyleyerek dışarı çıkar. Bakkala kadar yürüyen kahraman bir parkın önünden geçerek dede ve torunun oyun oynadıklarını görür. Babasının da torunuyla oynama arzusunun olup olmadığını düşünerek yoluna devam eder. Bir çocuk yanından topla oynayarak geçer. Onunla topla oynama isteğinin uyandığını hisseder. Ama hemen sigarasını alıp işlerin başına dönmesi gerektiğini düşünür. Bakkala gider ve oradaki Faruk adlı kişiden sigara ister. Faruk'a işlerin nasıl gittiğini sorar. O da büyük marketlerin işlerini kötü etkilediğini söyler. Faruk, ona onun işlerinin nasıl gittiğini sorduğunda Melih bir hikâye konusu bulmanın sevinciyle işlerin pekiyi olmadığını ama üç beş kazandıklarını söyleyerek oradan ayrılır.

3.1.5. Kara Kedinin Gölgesi

Kara Kedinin Gölgesi yazarın yayımlanan beşinci hikâye kitabıdır. Kitabın birinci basımı 2005 yılında Can Yayinevi tarafından basılmıştır. Kaynak kitap olarak

incelemeye alınan kitap yine Can Yayinevi tarafından 2017 yılında basılan kitabın dördüncü basımı ele alınmıştır. Kitap yirmi altı başlık ve seksen dokuz sayfadan oluşur.

“Öylesine Sessiz”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın tanımadığı bir komşusunun ölüm haberini alması üzerine onun nasıl biri olduğu anlatılır. Yaşlı kadın bir sabah uyandığında eşi yatağında ölmüştür. Şehir dışında yaşayan çocukları ve torunları yılda bir kez onun ziyaretine gelirler. Hikâye kahramanı merakından iki bayram sabahı onun kapısına gider ama yaşlı kadın kapıyı açmaz. Bir gün yürüyüşe giderken onu durdurmak ve bir şeye ihtiyacı olduğunda kendisinden isteyebileceğini söylemek ister. Ama yaşlı kadın hızlı geçtiği için onu durduramaz ve soramaz. Hikâye kahramanı yaşlı kadının ölümünü bakkaldan öğrenir. Bakkal yaşlı kadının iki günlük ekmeğini almaması durumunda kapısını çalar, açan olmayınca meraklanır ve çilingir getirip kapıyı açtırırlar. Kadının öldüğünü görürler.

“Kekeme”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın yağmurun yağışının kendisinde bıraktığı etki anlatılır. Yağan yağmurun gökten yere inişi kahramanın üzerine düştüğünde bıraktığı etkiyi düşünür. Aslında onu ilgilendiren kısmın ona geldiğinde nasıl yorgun düştüğünü söyler. Kahraman yağmurun dindiği günü önemsemediğini belirtir. Çünkü kahramanın iç dünyasına güneş doğmuştur: *“Bir gün yağmur dindi, önemsemedim. Çünkü tam da aşkımın kekelediği günlerdi”* (Kopan, 2017: 19).

“Kalos-Eidos-Scop”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın iç dünyasına dönme sebepleri anlatılır. Kahraman, kendi iç dünyasına dönme nedenleri olarak artık insanlara güvenmediği ve insanın önce kendisine dönmesi gerektiğine inanır.

“Enginarın Kabukları”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı biriyle sinemaya gider. Sinemaya gittiklerinde karşısındaki kişi ona filmi sormadan bilet aldığı için mahcup bir bakışla ona bakar. Sinema salonuna giderler. Yerlerine oturduklarında eteğinin ucunun bir bayanın bacaklarına sürtünerek onun bacaklarının açılmasına neden olur. Yerlerine oturduğunda

kahraman, bluzunu düşünür. Onu mu giyseydi acaba diye düşünürken film başlar. Adam ona daha yakın olmak için ona doğru eğilir. Pantolonun çizgisi bozulmasın diye onu çekiştirir. Sinemaya ara verildiğinde adam bir sigara içer. Gong sesi çaldığında adam salona doğru giderken kahraman gitmez ve kendisini sokaklarda bulur. Filmin devamında ne olacağını düşünmeye başlar. Enginar soyan kadına baktığında kendi ellerinin nasıl karardığını fark ederek hikâye biter.

“Kırmızı Kurdele”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı ilkokul öğretmenini hatırlaması anlatılır. Kahraman, öğretmeninın yoğurt mayalayan bir annenin şefkatinde olduğunu, onlara şarkılar ezberlettiğini, okumayı belleten fişlerinin olduğunu söyler. Öğretmenin verdiği ödevleri yapmadıklarını ve bir gün yapmadığı bir ödevinin aklına gelerek onu yaptığını ve rahatladığını belirtir. Her cevaplanan sorunun bellekten silindiğini ve her silinen anının belleği rahatlattığını düşünür.

“Rüya Tabiri”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı sevdiği kişiyle birlikte rüyaya yattığını ve o kişinin hayatında yer etmek için bütün canını verdiğini belirtir. Hayatında başrol olmayacağını bildiği halde gene de buna kalkıştığını söyler. Hayata karşı gülmeyi, aslında zorlukların üstesinden gelmeyi ondan öğrendiğini düşünür. Onun hayatında başrol olamayacağını bilir. Ama onun hayatında bir figüran olmayı dahi istediğini söyler.

“Demiryolu”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın trendeki yolculuk anı anlatılır. Kahraman gece yarısı uykusundan uyanır, ayaklarının küçüldüğünü görür. Ellerini cebinden çıkarmaya korkar. Ya onlarda küçülüyorsa diye düşünür. Kompartımanın penceresini açıp tren raylarında çalışanlara bakar. Adam daha sonra camı kapatarak tekrar yatağına girmeye karar verir. Trenin beklenmedik hareketiyle sarsılınca ellerini cebinden çıkarmak zorunda kalır. Gece karanlık ve soğuktur.

“Radyo Mevsimi”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı elinde adres yazan kâğıttan uçak yapmaya çalışır. Genç adam ise bahçedeki tek ağacın gövdesinin yanında oturarak uzaklara dalar. Genç adam ağacın dallarında yere düşen yaprağı fark etmeyecek kadar dalgındır. Evin açık olan tek penceresinden radyonun sesi gelir. Yaşlı adamla genç adam radyonun sesini kısmak için içeri girerler.

“Refakatçi”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın ameliyat anında yaşadıkları anlatılır. Kahraman gözlerini açtığı anda gözlerini kamaştıran bir beyazlık vardır. Martı renginde bir muşamba gördüğünde annesinin anlattığı: “*Yeşil bereli orman cüceleri, yıllar öncesinden gelip doğurgan nehirlerde yıkamaya götürdüler, o çok sevdiği papatyalı çarşafı*” (Kopan, 2017: 43) masalı aklına gelir ve gözlerini tekrar kapatır. Gözlerini açtığı anda etrafındaki hortumları ve kabloları görür. Önce annesini, babasını sonra da saçlarını ve kaşlarını kaybeder. Gözlerini tekrar kapatır ve tekrar açtığı anda bir oda da yataktaki yorgun bedenine bakar.

“Karalama”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın yazılan yazılar hakkındaki görüşleri anlatılır. Kahraman yazılan kelimelerin zaten var olduğunu ama bunları anlamlı kılan şeyin ise onları sevdiği kişinin el yazısıyla yazılmış olmasıdır. Kahraman alınan bu notların bir romanın giriş cümlesi, bir öykünün notları ve yetiştirmek için bir yazının taslağı olan bu karalama notlara bakarken bunları gördüğünü söyler. Söylenen sözlerin zaten var olduğunu ve bu sözlerin dönüp dolaşıp yine ona gideceğini düşünür. O harflerin onun elinden çıkma bir yazıya döndüğü sayfaların kölesi haline getirdiği tutkuya bağlı olduğunu söyler. Bu tutkunun cinayet olduğunu, bu tutku için her şeyi yapabileceğini belirtir.

“Anons”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanları arasında geçen sevişme anı anlatılır. İki kahraman sevişirken radyodan gelen anons üzerine kanamalı bir hasta için kana ihtiyaç olduğu duyurulur. Bu anonsu duyan çift biraz dururlar kan gruplarını düşündükten sonra kendi kanlarıyla uyuşmadığını görünce sevişmeye devam ederler.

“Çıkamaz Sokak”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı şehrin sokaklarında gezmeye başlar. Kar yeni yağmış, yerler kaygandır. Bu durumun aşkın ilk günleri gibi olduğunu düşünür. Aşkı bu şehre benzetmiştir ve bu benzetmesini sever. Kendisine olan güveni artar. Aşkın kıyıları olduğu gibi bu şehirde kıyıları olabileceği aklına gelir. Daha sonra aşkı aldatmaların olduğunu düşününce, şehirde de boğulmaların olabileceğini düşünür. Kalkıp yürümeye devam eder. Yol onu nereye götürürse, nereye kadar gidebilirse, düşünmeden gidebilmek için.

“Kahkaha”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanlarından kız ve adam kar yağdığı akşam kız karları kürer. Adam karşı kaldırımda sigarasını yakmak için kibritle büyük mücadele verir. Adam tam kibritlerden birini yakmışken gözü yere düşen kıza takılır. Gülmek için kendisini zor tutar. Zorla yaktığı kibrit sönerek elini yakar. Kız adamın gevşeyen yüzüne bakarak kahkahayla güler. Adam da kızın güldüğünü görünce güler ve birbirlerini bir daha görmezler.

“Bedel”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın sıcak günleri geri de bıraktıklarını, soğuk havaların baş gösterdiğini söyler. Soğuğu önce ellerinde hissettiğini, bir çiçeğin dona çektiğini görür. Solucanlara yem olmamak için bedenini büzer. Bir taraçada oturup şarkı söylemek ister, soğğun bedenini yavaş yavaş sardığını söyleyerek hikâye biter.

“Nane Kokusu”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı nane emdiği bir anda gözü çocuklu bir kadına takılır ve nane emmeyi bir kenara bırakarak onlara bakar. Kahraman, çocuğun bakışlarındaki cesarete baktığında kendisinin korkak olduğunu, korkularını sessiz çığlık atarak aşmaya çalıştığını söyler. Kahraman, kadının konuştuğunu ve konuşmalarında çığlığını aradığını, ama bulamadığını söyler. Sonra kadının çıkıp gittiğini, kendisinin de yarım bıraktığı naneyi emmeye devam ettiğini belirtir.

“Yanmaz/ Yapışmaz”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı sahne provalarında oyunun provalarını yapan kadın sıranın kendisinde olduğunu söyler. Anlatıcı kahraman sahneye bakarken seyircilerin ya kendisini beğenmezlerse, sahneye çürümüş meyve, sebze atarlarsa diye düşüncesini söylerken kadın elinin yumuşaklığıyla yüzüne dokunarak, onu teflonla kapladıklarını ona bir şeyin yapışmayacağını esprisini yaparak onu rahatlatır.

“Temizlik”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı elma, portakal ve mandalinaları soyup melamin bir tabağa dilimleyip sehpanın üstüne koyar. Kül tablasını tabağa simetrik bir şekilde koyarak masanın üstündeki eşek biblosunu siler. Onu eşek gözlü diye sevdiğini söyler. Ama bunu kimin söylediğini hatırlamaz. O yüzden anılarını kanatmaktan korkar.

“Sil Dürçmesi”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı, bir ay öncesine kadar arkadaşlarının çöp çatanlık yapmak için getirdikleri adamla balıklar hakkında konuşurken o da bir şeyler söylemek ister ve “Çipuranın tavası” yerine “tipuranın çavası” deyip herkes gülme krizine girer. O zaman kendisi de bu duruma güler. Buna benzer bir başka olay ise telefon konuşmasında “falda çıktı” yerine “çalda fıktı” dediğinin farkına varmayarak konuşmasına devam eder. En son ise iş yerinde böyle bir olay başına gelir. Patronun ismini ve soy ismini yanlış söyleyerek herkesin ağzında dalga konusu olur. Tuvalete giderken patronun anne ve babasının ona böyle bir isim koydukları için onlara küfreder. İş yerindekilerin onun adını deliye çıkarmalarından korkar.

“Susam”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı bir erkekle simit yerken, herkesin yapamayacağı şeyleri yaparım der. Oğlan anlıyorum der. Kız bu cesaretimin takdir görmesi gerekir demesi üzerine oğlan anlıyorum der. Bu konuşma simitleri bitene kadar devam eder.

“Vahşi Batı”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı, vahşi batıda kasabayı ele geçirmek için gelen haydutlara karşı bir şerifin çıkıp onlarla mücadele etmesi gerektiğini düşünür. Ya

da kasaba dışından gelen bir yabancının gücünü kullanıp onları yendikten sonra geldiği yere gitmesi gibi bir olayı sevdiği kişiyle benzerlik kurmuştur. Kahraman o kişiye kasabayı ve kasaba halkını avucu gibi bilen şerif olmak yerine kendisini kasabaya gelen bir yabancı gibi davranmasını eleştirir.

“Belki”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı bir başka günün sabahından bahsedebilmek için o sabahtan daha önemli şeylerin olduğunu hissettirmek gerektiğini söyler. Aslında sezdirmek istediğini, istemediğine inandırmak olduğunu ifade eder. Bir başka günün sabahında ise aslında insanı ilgilendirenin sabahların olmadığını, zamanın sınırlanmamış, adlandırılmamış birliktelikler olduğunu düşünür.

“Kobay”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı babası tarafından memleketlisinin yanına çalışmak için verilir. Bir gün iş sahibi çocuğu kulaklarından tutup babasının yanına götürür. Bu çocukla artık baş edemediğini, kendisini bütün esnaflara karşı rezil ettiğini söyler. Babasına memleketlisi olmasaydı bu çocuğun elinde kalacağını sinirli bir şekilde belirtir. Esnaftan fare kapanı çaldığını söyleyerek, babası da evde leğenlere su koyduğunu, peynir koyduğunu, bu şekilde fare yakalayıp besleyeceğini söylediğini söyler. Babası çocuğun kuyruk sokumuna bir tekme atarak onu içeri gönderir. Çocuk o sızının içerisinde ikisine de küfrederek hikâye biter.

“Kâğıttan Kurbağa”

Hikâye kahramanının içinden geçenleri aktarması anlatılır. Okul arkadaşlarının sorduğu sorulara cevap vermeyerek onları tanımadığını, mevsim kavramının olmadığını düşünür. Zavallı annesinin kışlıkları ne zaman kaldırması gerektiğini bilmez artık. Hiçbir bilgisi olmadığı için kendisini zavallı olarak görür.

“Kestane”

Soğuk bir günde kestane satan çocuğun çatlamış elleri yüzündeki gülümsemeyi etkilemez. Küçük kese kâğıtları, büyük kese kâğıtları, el terazisi, gramlar ve en çokta sıcağı gördükçe sevişmeye hazırlanırcasına kabuklarını soyan kestaneler çocuğun sert elleri tarafından okşanırcasına çevrilir. Kestane almaya giden kahraman çocuğun

yüzündeki gülümsemeye içinin ısındığını düşünür. Çocuk ona yeni bir yılın geldiğini söyler. Ama kahraman kendisinin daha bu yılı bitirmediğini söyleyerek aldığı kestaneyi ağzına atarak yoluna devam eder.

“Uzak, Çok Uzak...”

Genç adam yıldızları seyrederken yoldan gelen arabanın farlarından gelen ışıkla sigarasını yere atar. Arabadan inen adam ona şehre nasıl gidebileceğini söyler. Genç adamın ses tonu değişir ve ellerini havaya kaldırarak böyle gidebilirsiniz der. Adam arabasına dönecekken, tekrar gence dönüp orada kalabileceği bir otelin olup olmadığını sorması üzerine genç oraya gitmediğini belirtir. Adam arabasına binip gittikten sonra genç adam yere attığı sigarasını tekrar eline alarak bir iki yudum daha alıp yıldızlara bakarak kendisinin buradan başka yere gitmediğini düşünür.

3.1.6. Karbon Kopya

Karbon Kopya yazarın yayımlanan altıncı kitabıdır. Kitabın birinci basımı 2007 yılında Can Yayınevi tarafından yapılmıştır. İncelemeye esas alınan kitap ise 2016 yılında yine Can Yayınevi tarafından basılan kitabın üçüncü basımıdır. Kitap on hikâyeden oluşur. Birinci hikâyeye *El Toreador* Yekta Kopan tarafından çevrilen Garcia Perez Samango’nun hikâyesidir.

“El Toreador”

Hikâyenin başkahramanı Pablo, kısa boylu okul çıkışında bir çiçekçinin yanında çalışan biridir. Babasını küçük yaşta kaybeden Pablo, annesi, iki ağabeyi ve küçük kardeşi Pere’yle birlikte yaşarlar. Evleri üç oda, mutfak ve tuvaletten oluşur. Pablo tuvaletten nefret eder. Çünkü evin en büyük penceresi oradadır. Pablo, ağabeyleri gibi iş çıkışında arkadaşlarıyla birlikte gezmeyi çok ister. Fakat annesi buna izin vermez. Çiçekçi kazandığı paraları da çiçekçi kilise çıkışı annesinin eline verir. Annesi Pablo’ya bir kuruş dahi vermez. Bu durum onun çok zoruna gider. Pablo boğa güreşçisi olan Suarez’in büyük bir hayranıdır. Gerçi ağabeyleri ona El Cordobez’in yanında Suarez’in adı bile anılmaz ama Pablo için Suarez bambaşkadır. Bir gün Pablo, Suarez’in bir kütüphanenin açılışı için kasabaya geleceğini belediyenin astığı ilanlardan öğrenir ve çok heyecanlanır. Oraya gitmek onu görmek ister. Giderken de Rosa’yı da davet etmek

ister. Bütün bunları düşünürken hayallere dalar. Suarez'in geldiği kütüphane açılışında o kalabalığın içerisinde Suarez onu fark eder ve ne kadar cesur biri olduğunu anladığını söyleyerek boğa güreşinde kendisinden yardımcısı olmasını ister. Başarılı boğa güreşinden sonra seyircileri selamlarken başının öndeki masaya çarpacağı aklına gelerek hayalinden vazgeçer.

Okuldaki bazı çocuklar Pablo'ya çok karışır. Bir gün çocuklar onu dövüp eve ağlamaklı gelir. Abisi ona neden karı gibi ağladığını: “*Savaşını kendi başına kazanmayı öğrenmeye erkek denmez*” (Kopan, 2016: 16) demesi onun zoruna gider o an abisini bıçaklamak, babası gibi güçlü olmayı çok ister. Babasının yokluğunu çok hisseder. Babası yaşıyor olsaydı en çok onu seveceğini düşünür. Daha sonra ailenin her birine bir gününü ayıracağını düşünür. Sıra ona geldiğinde babasıyla maçlara gittiğini gezip dolaştığını, babasının en çok onu sevdiğini hayal eder. Pablo, saate bakar ve annesinin gelmesine az kalmıştır. Musluğun tısladığını fark eder. Bu musluk sesinden çok rahatsız olur. Onu akbabaya benzetir: “*Musluğun borusuna baktı uzun uzun. Bakır boru, iki yanındaki vanaların ortasında, kıvrık burnuyla avının çürümeye başlamış etlerini kemirmeye hazırlanan akbaba gibiydi*” (Kopan, 2016: 13). Musluğun sesiyle rahatsız olur ve pencerenin önüne gider. Ama sokağın başında babasını görür. Annesi ona canı sıkıldığında ya da çok heyecanlandığında üç kere üst üste derin nefes almasını söylemişti o da üst üste derin nefes alır. Daha da dikkatli bakınca babasını kendisine el salladığını onu yanına çağırdığını görür. Bunlar aklından geçerken küçük kardeşi Pere'nin ağlamasıyla kendisine gelir. Babasının gittiğini düşünerek üzülür. Ama bütün bunların hayalden başka bir şey olmadığını bilir.

“Meme”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı rüyasında bir kadınla seviştiğini görür. Rüyada yatmakta olduğu yatak bir leğene dönüşür ve kahraman, leğenden düştüğünü gördüğü zaman uykudan uyanır. Uykusu kaçan kahraman, su içmek için mutfağa gittiğinde küçüklüğünde evlerinde elektrik gittiğinde ev halkının salonda olan masanın başında toplanmaları aklına gelir. Küçükken çok ders çalışan kahraman, elektrik gittiğinde masa başına toplandıklarında babasının kerrat cetveli sormasını ciddiye

almadığını kardeşi Cüneyt'in her defasında bilgiçlik taslayıp onun kerrat cetveli olmadığını çarpım tablosu olduğunu söyler. Daha sonra annesi kardeşine abisi mutfağa ya da tuvalete gittiğinde kendisini çağırmadan kendi işini gördüğünü belirtir. Ama bir gün onu izlediğini tuvalete gittiğinde buzdolabın kapısını açıp dolaptan yansıyan ışıkla tuvalete gittiğini esprili bir dille anlatır.

Kahraman, gördüğü rüyadan sonra uykusunun kaçtığını anlayınca mutfağa gidip bir şeyler atıştırmak ister. Ama aynadan kendisine baktığında kilo aldığını fark eder. Bu kararından vazgeçerek kütüphanesine doğru gider. Kütüphanesinde polisiye romanların arkasında cinsel içerikli kitapları bulunur. Bu kitapları saklamasına gerek olmadığını bilse de küçüklükten gelen bir alışkanlık olduğunu bilir. Kardeşi Cüneyt'ten bir şeyler sakladığında dolabın arkasına ya da yatağın altına sakladığı aklına gelir. Bütün bunlar aklından geçerken aldığı kitabı okumaya başlar. Kitabı okuduğunda boşandığı eşinin fotoğrafına gözü takılır ve kitabını okumaya devam ederek hikâye biter. Hikâye, ismini kahramanın rüyasında seviştiği kadının göğüs uçlarının sertleşmesiyle hissettiklerinden alır.

“Becerikli Bay Kerim İnal”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın yaşadıklarını bir mektuba yazarak itiraf etmesi anlatılır. Hikâye kahramanı metroya bindiği bir günde eski arkadaşıyla karşılaşır. Arkadaşı ona bir iş teklifinde bulunur. Ona farklı bir isimle polisiye romanları yazmasını ister ve ona kartını vererek onun yanından ayrılır. Birçok işe girip çıkan kahraman, bu teklifi kabul eder. Kahraman, Kerim İnal adını kullanarak artık polisiye kitaplar yazmaya başlar. Bu kitaplar sayesinde maddi olarak rahatlayan kahraman, farklı bir isimle kitap yazdığı için kendisini çok kötü hisseder. Artık buna devam edemeyeceğini anlayarak arkadaşına mektup yazar. Kahraman, yazı yazarak kendisini daha rahat ifade ettiğini ve bu yüzden mektup yazarak düşüncelerini yazdığını belirtir. Kahraman, yazdığı polisiye romanların sevdiği yazarların romanlarından kopyaladığını söyler. Arkadaşının yazdığı romanları beğenmediğini ve romanlara müdahale etmesinden sıkıldığını söyler. Bu durumdan ne kadar rahatsız olduğunu belirtse de arkadaşına onu maddi yönden rahatlattığı için ona teşekkür eder. Çünkü kahraman, birçok işe girip

çıkıştır ve bir işte uzun süre kalamamıştır. Biriktirdiği paranın ise apartman giderlerine ve harcamalarına ancak yettiğini söyler. Kahraman, kendi adıyla bir kitap tek basmıştır. Onu da bir arkadaş toplantısında bir arkadaşının sevgilisinin kitabı okuduktan sonra eleştirmesiyle ve kitabını yayınevlerinde gezdirirken yayınevlerinin onu geri göndermesiyle kitap yazmaktan vazgeçer. Ama arkadaşının bu teklifinden sonra kitapları Kerim İnal ismiyle yayımlar. Bir gün bir kızla tanışan kahraman, kızın ona kitaplarını okuduğunu ve yeni bir kitap yayımlayıp yayımlamayacağını söylemesi üzerine kahraman, artık bu oyunu sürdüremeyeceğini anlayarak arkadaşına bu mektubu yazarak düşüncelerini ve hislerini aktarır.

“Borges ve Ben”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın Borges’le nasıl tanıştığı anlatılır. Hikâye kahramanı Ankara’da yaşadığı zaman bir gün arkadaşı Sinan’ın gezici kütüphaneden “*Başsız At*” diye bir kitap alıp okuduğunu söylemesi üzerine kahraman kitap ve kütüphaneyle tanışır. Kahraman, kütüphaneyle tanıştıktan sonra bütün vaktini kütüphanede geçirir. Babasının iş için İstanbul’a yerleşeceklerini söylemesi üzerine kahraman, daha çok kütüphanenin olabileceğini düşünmesi üzerine çok sevinir. İstanbul’a yerleştikten sonra kahraman, kütüphanede olduğu bir gün kendisini okumaya kaptırdığını ve karnının gurultusundan etraftakilerin gülüşmeleri üzerine Mahir T. Şenel’le tanıştığını söyler. Mahir T. Şenel, bir Şiir Antolojisi yazmak için vaktinin çoğunu kütüphaneler de geçirir. İlerleyen günlerde onunla bazen sözleşerek bazen de rastlantı sonucu karşılaştıklarında birbirlerine okuduğu kitaplar hakkında sürekli konuşmaya başlarlar. Bir gün sohbet esnasında Mahir T. Şenel ona Borges’ten bahseder. Onunla eşi öldükten sonra yalnız kaldığı günlerde tanıştığını belirtir. Onu anlamak için kitapların Türkçe ve İngilizce çevirilerini okuduğunu buna içi rahat etmeyerek kendi çabasıyla İspanyolca öğrendiğini söyler. Borges’le ilgili aldığı notları kahramana gösterir. Bir öğretmen-öğrenci edasıyla bilgi alveriğinde bulunurlar. Mahir T. Şenel’le görüştüğü bir gün onun lavaboya gitmesiyle aldığı notları merak ederek dosyasını karıştırır. Kahraman, baktığı her notun altında Mahir T. Şenel’in imzasını görür ve her notta “Borges ve Ben” başlığını görmesi üzerine notlardan birini katlayarak cebine koyar. Oradan ayrıldıktan sonra bir kitapçıya giderek Borges alır ve okumaya başlar.

Onu artık elinden bırakamaz hale gelir. Mahir T. Şenel'i kütüphanelerde yalnız bıraktığı aklına gelse de Borges okuyarak onun hakkında bilgiyle donanıp dostunun karşısına çıkmaya karar verir. Ama her defasında kendisini eksik bularak bu fikrinden vazgeçer. Bir gün dostuna giderken berber dükkânın چراغından Mahir T. Şenel'in ölüm haberini alır. Onun ölümünden birkaç yıl sonra bir gazete haberinde “Edebiyatın Kadri Bilinmemiş Şövalyeleri” yazısında onun hakkındaki yazıyla tekrar aklına gelir ve Borges'le ilgili yazılar yazmaya karar verir. Mahir T. Şenel'in notlarından yola çıkarak yazmaya başlar. Kahramanın notlardan kayıtsız kalamadığını ve yazdıklarının kendisine mi yoksa Metin T. Şenel'e ait olduğunu bilmediğini belirtir.

“Kafka’yla Yolculuk”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın tramvayla yaptığı yolculuğu anlatılır. Kahraman, tramvaya bindiğinde çevresinde, tramvayda ve aile içerisindeki yerinin tam olarak ne olduğunu bilmediğini düşünür. Tramvayda gözüne onun gibi zayıf biri dikkatini çeker ve aklından o da onun gibi sorgulayıcı olup olmadığını düşünür. Kahraman, evde, arabada, tramvayda nerede olursa olsun ilk oturduğu yerin cam kenarı olduğunu belirtir. İçeriden dışarı bakmanın korunaklı olduğunu düşünür. Kahraman, zayıf adamın baktığı yön dikkatini çeker ve o da aynı yöne bakar. Baktığı yerde bir kızı görür. Kızın yüzünün üzerinden adamın gölgesinin geçtiğini görür. Bütün bunlar aklından geçerken tramvay durağa gelmiş olur ve adam inerek hikâye biter.

“Çarpışma Testi Kuklaları”

İsmi belli olmayan iki hikâye kahramanı arasında geçen konuşma anlatılır. Arabaya binen hikâye kahramanı arabayı kullanan kişiye çok bekleyip beklemediğini sorar ve karşılığında cevap gelmez. Kahraman, beklemeden kastın zamandan bahsettiğini söyler. Diğer kişi ise zaman kullanmadığını söylemesi üzerine kahraman, güneş merkezini anlatmaya başlar. Copernicus'un güneş merkezini nasıl bulduğunu anlatır. Zaman konusundan bahsederken birinci evliliğinin aslında buna benzer bir konu yüzünden bittiğini düşünür. Kahraman, daha sonra dakikaların nasıl bulunduğundan bahseder ve zaman kelimesini tekrar kullandığı için karşısındaki kişiyi kızdırmak için söylemediğini ağzından kaçtığını belirtir. İkinci evliliğinin de bu kelime yüzünden

bittiğini söyler. Kahraman, her şeyin bir şifresi olduğunu ve bu şifreleri kullanmadan anlaşılmayacağını belirtir. Dilinde bir şifreleme yöntemi olduğunu söyler. Kahraman, karşısındaki kişinin bunları söyleyerek özgün olmaya çalıştığını belirtir. Ama bunun mümkün olmadığını da söyler. Kahraman, emniyet kemerinin bazen hayat kurtardığını ama bazen de ölümlere sebep olduğunu söyleyerek gevezelik ettiğini düşünür ve karşısındaki kişinin sıkılmadığını bilseydi daha anlatacağı çok şeyin olduğunu söyleyerek emniyet kemerlerini takıp yolculuğa hazır olduklarını belirterek hikâye biter.

“Sevgili Kardeşim”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın kardeşine yazdığı mektup anlatılır. Kahraman, hastalandığını ama çabuk toparlandığını anlatır: *“İyileştğim için mi böyle hummalı çalışıyorum, çalışabilmek için mi iyileştim bilmiyorum* (Kopan, 2016: 113). Kahraman, kardeşine yolda yürürken eski öğretmeniyle eşini evinin balkonunda fal bakarken gördüğünü söyler. Öğretmeninden nefret ettiğini bu nefretin sebebinin de öğretmenin küçük çocukları taciz ettiği için olduğunu ifade eder. Öğretmen delil yetersizliğinden dolayı tutuklanmaz ama erken emekli olur. Eşinin de bu durumu bildiği halde ses çıkarmayarak suç ortağı olduğunu düşünür. Kahraman, kardeşine kitap, kalem, defter gönderdiği için teşekkür eder ve kardeşine de yazmanın insanı ne kadar rahatlatıldığını söyleyerek kendisinin de yazmaya başlamasını tavsiye eder. Kahraman, bir ruh bunalımı içerisinde. Tanrının olduğuna inanmadığını belirtir. Kardeşine artık yaşamak istemediğini her şeyden yorulduğunu yazar. Ama bu durumun onu üzmemesi gerektiğini gerçekte kendisini öldürme gibi bir düşüncesinin olmadığını söyler. Kahraman, kardeşine kendisini çok özlediğini mektuplaşmak yerine kendisiyle karşılıklı oturup sohbet etmek istediğini de yazar. Kendisinin artık eskisi gibi olmadığını çok çabuk yorgun düştüğünü ve hafızasının ona oyun oynadığını düşünür. Sabah kalktığında yazı yazmaya başladığından günün sonuna vardığında istediğini yaptığında kendisine gelen mutlulukla yatağa geçtiğini gözlerini kapattığında hafızasındaki ses ona yazdığı cümlelerin ona ait olmadığını söylemesinden rahatsız olduğunu ifade eder. O cümleyi nerede okuduğunu hatırlamaya çalışır ama bir türlü hatırlamamaktan şikâyetçidir. Kardeşinin herkesi mutsuz ettiğini yazması üzerine böyle bir düşüncenin kendisini üzdüğünü söyler. Kahraman, kardeşine kendisine yasakladığı konu hakkında da

konusmak istediğini belirtir. Kahraman, baş ağrısından dolayı kulağını kestigi için hastanede kalır. Kulağını kesmesinin nedeninin sadece baş ağrısından dolayı yaptığını söylemez. İnsanların sahte davranışlarından ve kendi acizliğinin verdiği acıdan dolayı yaptığını belirtir. Bu durumlardan dolayı kendisini sadece yazmaya verdiğini söyler. Ancak bu şekilde ayakta kalabildiğini bu yüzden kardeşine kendisinin de artık yazmaya başlamasını bu şekilde kendisini daha iyi hissedeceğini söyleyerek mektubunu bitirir.

“Gerçeğin Halleri”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın sıcak bir yaz günün de samanların gölgesine giderken etrafında gördükleri ve onlar hakkındaki düşünceleri anlatılır. Kahraman, samanların gölgesinde otururken gözü arabaya bağlanmış olan öküzlere takılır. Öküzlerin arabayı da alıp kaçabileceklerini bilseler kaçarlarmı diye düşünürken gözü samanların üzerinde uzanan kadın ve adama takılır. Kadının adama arkasını dönüp adeta adamdan kaçmak istercesine ayaklarını karnına doğru çektiğini görür. Adamın ise uyuyup uyumadığını düşünür. Belki de uyumayıp bir şeyler düşündüğünü aklından geçirir. Aynı sıcaklıktaki başka bir gün aynı sahneleri görerek başka düşüncelere dalar herkesin mutlu olduğunu düşünür. Arabaya bağlanan öküzlerin mutluluk içerisinde nasıl saman yediklerini görür. Karı-kocanın samandan yaptıkları yatağın üzerine birbirlerine sarılıp uyuduklarını görürken evli olup olmadıklarını düşünür. Evlilerse nasıl evlendiklerini merak eder. Severe mi evlenmişler, yoksa kaçmışlar mıydı? Bütün bunlar aklından geçerken gözleri tekrar karı-kocaya takılır ve ne kadar sıcak birbirlerine sarılıp uyuduklarını görünce birbirlerini sevdiklerini anlar.

“Metafor”

İsmi belli olmayan üç kişinin hikâyesi anlatılır. Bir sahaf dükkânı olan adamın yanına sürekli gelen bir genç adam vardır. Genç adam yazdığı hikâyeleri sahafa okutur ve sahaf her defasında metaforların olmadığını söyler. Sessiz ve sürekli sahaf dükkânında kitap okuyan sahafın yıllar sonra yurtdışından bir yeğeni gelir. Yeğeni yıllarca dayısının varlığından haberdar olmamıştır. Almanya’da annesi, kardeşi ve üvey babasıyla yaşayan genç kadın kardeşinin vefatından sonra annesinin intihar edip ona yazdığı mektup sonucunda Türkiye’ye annesinin geçmişini öğrenmek için sahaf olan

dayısının yanına gelir. Dayısından umduğunu pek bulmaz genç kadın. Çünkü dayısı içine kapanık, konuşmayı pek sevmeyen biridir. Genç kadın, dayısının yanına sürekli gelen genç adamla yakınlaşır. Genç adama neden sürekli dayısının yanına geldiğini ve dayısının ona sürekli aynı şeyi söyleyeceğini bildiği halde neden sürekli yazdıklarını okuttuğunu sorar. Genç adam, ona aslında yalnız ve sürekli sahaf dükkânında takılan bir adamın hikâyesini yazmanın okuyucu tarafından ilgi çekeceğine inandığı için sürekli onun yanında olup onun hikâyesini yazdığını söyler. Ama aklında kurduğu hikâyenin sonunu onun gelmesi üzerine tamamen değiştirdiğini anlatır. Bu durum genç kadının hoşuna gider. Bir hikâyenin kahramanı olmak kimin hoşu gitmez ki diye düşünür. Genç kadın sürekli dayısının yanına gelip annesiyle ilgili bir şeyler öğrenmek istediğinde her defasında: “*Anlıyorum. Hep böyle mi konuşacaksın? Anlıyorum. Olabilir. Bilmiyorum. Belki.*” (Kopan, 2016: 140-141) gibi aynı şeylerle karşılaşır. Genç kadın gideceği gün sahafın karşısına geçerek ve daha fazla dayanamayarak annesinin neden gittiğini, gittikten sonra neler olduğunu hiç merak etmediğini sorması üzerine sahaf annesinin kendisinden dört yaş küçük olduğunu kardeşi doğduğunda çok güzel bir bebek olduğunu söyler. Kardeşiyle aynı odada kaldığını, her doğum günlerinde tuttuğu dileklerin ne olduğunu merak ettiğini anlatır. Sahaf babasından bahseder. Babasının hafta sonları onu ve kız kardeşini balık tutmaya götürdüğünü ama hiç kimseyle konuşmadan geri döndüklerini, babasının sürekli takım elbise giydiğini ve sürekli pencere kenarında kitap okuduğunu anlatır. Sahaf, babasının bir gün gene takım elbisesiyle oturduğu köşesinde vefat ettiğini ama bu durumun onu ağlatmadığını belirtir. Kardeşini çok sevdiğini onunla sürekli konuşmak istediğini ve aynı odada tekrar birlikte kitap okumayı çok istediğini söyler. Daha sonra bir gün sabah uyandığında kardeşinin yatağının dağınık olduğunu ve yatağında olmadığını fark etmesi üzerine pencereden bakar, çöp bidonunda alevleri gören sahaf oraya doğru koşar. Ama kız kardeşini bulmadığını, babasının ölümüne ağlamadığı söyleyen sahaf, kız kardeşinin gidişine hüngür hüngür ağladığını anlatır. Bütün bunları dinleyen genç kadın sahafa annesinin yazdığı mektuptaki yazıları bildiğini o yüzden hiç sormadığını söyleyerek ve annesi evi terk ettiğinde kendisine hamile olduğunu anlatır. Genç kadın bu konuşmalardan sonra gitmeye hazırlanır. Sahaf ona istediği kadar kalabileceğini söyler. Ama genç kadın evini özlediğini söyleyerek gitmek

istediğini belirtir. Sahaf kaldığı yerden devam eder. Sahaf, genç adamın getirdiği yazıları okur. Bu defa Sahaf, genç adama yazdıklarını beğendiğini söyler ve hikâye biter.

“Epilog”

İsmi belli olmayan kahramanın etraftakiler hakkındaki düşünceleri anlatılır. Dışarıda oyun oynayan çocukların anne ve babalarının işten dönüp yemek masasında günün hesaplarını yaptıklarında onların neler düşünüyor olabileceklerini aklından geçirir. Sonra karı-koca arasındaki ödenmeyen borçların vadesi geçtiği için tartışmanın yaşanacağı bu tartışmada ilk etkilenenin çocuklar olacağını fırtınaya benzeterek anlatır.

3.1.7. *Bir de Baktım Yoksun*

Bir de Baktım Yoksun, yazarın yayımlanan yedinci hikaye kitabıdır. Hikâyenin birinci basımı Can Yayınevi tarafından 2009 yılında yapılmıştır. İncelemeye alınan kaynak kitap ise yine Can Yayınevi tarafından 2017 yılında yirmi birinci basımı incelenmiştir. Hikâye 2010 yılında Yunus Nadi Öykü Ödülü ve aynı yıl Haldun Taner Öykü Ödüllerini almaya hak kazanmıştır. Hikâye kitabı altı tane hikâyeden oluşur.

“Sarmaşık”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı bir gün evden çıktığında yıllardır apartmanın önünde yaşayan Goncagül adındaki kediye göremeyerek telaşlanır. Kahraman, sekiz yıl önce eşi Melek’le birlikte bu kediye ölmek üzereyken bulmuşlardır. Eşi hemen onu alıp veterineri götürerek aşılarını yapmış, haftalarca biberonla süt içirerek iyileştirmiştir. Uzun tartışmalardan sonra kedinin ismi Goncagül konulur. Yıllarca kahraman, kapıdan çıktığında kedi onun ayaklarına dolanarak onu yolcu ettiğini belirtir. Ama kahraman, bugün kapıdan çıktığında Goncagül’ü bulamaz, etrafa bakınırken bakkalın da onu aradığını ama bulamadığını, başına bir iş gelmiş olabileceğini söylemesi üzerine telaşlanarak onu aramaya başlar. Kahraman, iş yerindekilerin de onu çok sevmediklerini işe geç kalırsa da onun yüzünü görmek istemediklerini bildiği için bir sorun çıkmayacağını düşünür. İş yerindekilerin onun soy isminden dolayı işte durduğunu düşündüklerini bilir. Kahramanın dedesi zengin bir kişidir. Annesi ile babası evlendiğinde dedesi kızının getirdiği damat adayını beğenmese de kızı için bu evliliği onaylar.

Goncagül kaybolduğunda aramadığı tek yer babasının küçüklüğünde ona anlattığı Yeşil Ev kalır. Beş kardeşin anlaşmazlıkları yüzünden yıllardır boş olan evdir. Babası bir gün o evle ilgili bir hikâye anlatır. Evin, bir çocuğu balkondan attığını, alkol alan bir adamı kömür dumanından dolayı boğduğunu anlatır. Bir gün bu ev kardeşlerin arasındaki anlaşmazlığa dayanamayarak oradan kaçtığını söyler. Ama neden bilinmezdir ki ev bir gün bir çocuğun tuvalete gitmek için uyandığında evin yürüyerek eski yerine geldiğini ve bir çılgık bastığını, o günden sonra çocuğun sesini duyan kimsenin olmadığını söylemesi üzerine bu ev kahramanın çocukluğundan beri korkulu rüyası olur. Bu yaşa gelen kahraman kediye bulmak için oraya gitmeye karar verdiğinde aklına babasının bu anlattıkları gelse de Goncagül'ü bulmak için oraya gitmeye karardır. Kahraman, bakkaldan mama ve bir su aldıktan sonra yıllardır korktuğu eve gider. Çalılıkların arasına girdiğinde karşıda birinin olduğunu görür. Bir bankın yanında duran kişinin kaybettiği babasının olduğunu anlar. Babasıyla konuşur. Babası ona neler yaptığını sorar, kedisini aramak için mi buraya geldiğini söylemesi üzerine kahraman, şaşırır. Babasının bunu nerden bildiğini düşünür. Babası onun bu şaşkınlığını gördüğünde gülümser. Babasının orada ne aradığını düşünürken babası bir şeyler yazmak için dışarda biraz gezinmeye çıktığını söylemesi üzerine kahraman şaşkınlığını gizlemez ve babasına kendisini tuhaf hissettiğini anlatır. Babası ona rüyadaymış gibi düşündüğünü söylememesini bu tarz klişe sözlerden hoşlanmadığını söyler. Baba-oğul bahçedeki bankta oturup konuşmaya başlarlar. Oğlu babasıyla hesaplaşmaya başlar. Küçükken akşamları evden çıkıp nereye gittiğini sorar. Babası şiirle, yazıyla uğraştığını bu durumun ilk başta annesinin hoşuna gittiğini ama daha sonra annesinin sorun çıkarmaya başlaması üzerine arkadaş grubuyla içki eşliğinde şiirden edebiyattan bahsettikleri bir yerde toplandıklarını söyler. Annesi, ona babasının parasıyla başka kadınlara gittiğini söylediğinde babası bu durumu inkâr etmez. Hatta biriyle dost hayatını yaşadığını anlatır. Geceleri kadına gittiğini ve kadın çocuğunu uyuttuktan sonra onunla biraz seviştiğini ve daha sonra adam yazı yazmaya gittiğini söyler. Bu durumun daha fazla sürmeden eşinin ondan boşanma kararı alması ve kocasının bu durumu atlatması için onu psikoloğa götürdüğünü anlatır. Babası kahramana eşiyle durumunun nasıl olduğunu sorması üzerine kendilerinin de boşanmak üzere olduğunu belirtir.

Melek'in bir gün masanın üzerine bir not bırakarak ondan ayrılmayı düşündüğünü ve evi terk ettiğini söyler. Kahraman, babasıyla hesaplaştıktan sonra babasının gittiğini görür. Mama kokusuyla gözlerini açan kahraman Yeşil Ev'in bahçesinde yerde uzandığını gördükten sonra yerden kalkarak gördüklerinin bir hayal olduğu sonucuna varır. Eve dönerken marketten birkaç bira şişesi alarak gider. Bira şişelerini açıp içen kahraman, herkesin onu terk ettiğini düşünür. Başka bir bira şişesi almak için mutfağa giderken bir ses duyar. Bu ses Goncagül'ün sesidir. Kahraman, onun sesine doğru giderken kedinin kaçıp duvardan geçtiğini görmesi üzerine onunda babası gibi gittiğini, kendisinin ne zaman bu duvardan geçip gideceğini düşünerek hikâye biter.

“Portobello 22”

Hikâye kahramanı olan Yekta'nın babası yurt dışında gezmeyi ve kitap okumayı seven biridir. Babasının hayali, Londra'da oturup okuduğu *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* kitabını yıllar sonra oğlunun da gelip aynı yerde okumasıdır. Yekta, babasının bu hayalini gerçekleştirmek için Portobello'ya gider. Orada George Orwell'in evinin karşısında kitabını açar ve okumaya başlar. Kitabını okurken yanına bir kadın gelir kitabı sorar. Yekta'nın yanına oturur ve kitaptan konuşmaya başlarlar. Yekta, genç kadının gelip onun yanında kitaptan konuşmasına, sanki yıllardır tanışıyorlarmış hissi vermesine şaşırarak konuşmaya devam eder. Kadın ona neden bu kitabı okuduğunu sorar. Yekta, babasının burayı çok sevdiğini ve burada bu kitabı okumaktan büyük sevk aldığını, hayalinin onun da buraya gelip bu kitabı okuması olduğunu söyler. Yekta, kadına isminin ne olduğunu sorar. Kadın adının Yekta olduğunu söyleyerek erkek olan Yekta bu duruma şaşırır. Kadın onun adını sorduğunda o da Yekta der ve kadında şaşırır. İkisinin adları babaları tarafından konmuştur. Yekta, kadına burada ne iş yaptığını sorar. Kadın buraya yüksek lisans yapmaya geldiğini söyler. Kadın, Yekta'nın babasının burayı bu kadar sevmesini bir aşka bağlaması üzerine kendisinden bahseder. İstanbul'dan sıkıldığını ve bu yüzden oradan ayrılmaya karar verdiğinde ailesine yurt dışına gidip yüksek lisans yapmaya karar verdiğini anlatır. Ailesi de ona destek verirler. Londra'ya gelen kadın burada bir adama âşık olur. Adam bir grupla birlikte tiyatrolar sergilerler. Kadın da onlarla birlikte oynamaya başlar. Bunlar artık her yerde seyirci bulmaya çalışırlar. Kadın, seyirci bulmak için maç önceleri sahaların önünde oyunlar

sergilediklerini anlatır. Yekta, böyle bir düşüncenin işe yarayıp yaramadığını sorması üzerine kadın amaçlarına ulaştıklarını belirtir. Yekta, arkadaşına ne olduğunu sorar. Kadın, sevgilisinin bu işte ilerlediğini ama bir filmin üç sahnesi için bu işi bırakıp başka yere gittikten sonra da mailleştiklerini şimdi ise görüşmediklerini söyler. Kadın ona ne iş yaptığını sorar. Yekta, sosyoloji bölümü mezunu olduğunu, şimdi ise bir reklam şirketinde metin yazarı olduğunu ifade eder. Buraya da ilk başta tatil amaçlı geldiğini ama sonradan babasının hayalini gerçekleştirmek için bulunduğunu anlatır.

Yekta, kadına acıktığını, buralarda nerede yemek yiyebileceklerini sorması üzerine, kadın onu bir yere götürür. Orada hangi yemeklerin, hangi biraların güzel olduğunu tavsiye ettiklerini ister kadın. Birlikte yemek yiyip oturup sohbet ettikleri sırada Yekta tuvalete gitmek için kalkar. Tekrar geldiğinde kadın ona bir fotoğraf hediye eder: “*Bir hediyem var sana... The Beatles’ın bilinen bir fotoğrafı bu, orijinal baskı. Ringo bir sandalyede arkası dönük oturuyor, sol omzunun üstünde bakıyor kameraya*” (Kopan, 2017: 69-70). Daha sonra kadının aklına başka bir fikir gelir ve Yekta’ya ona yanaşmasını, fotoğrafı elinde tutmasını söyleyerek birlikte fotoğraf çekerler. Kadın bu duruma sevindiğini belirterek hem fotoğrafı ona hediye ettiğini, hem de onu özlediğinde fotoğrafa bakabileceğini söyler. Yekta o sırada onu öpmek istediğini hissettirir. Kadında bunu istediğini ama bu gün olamayacağını söyler. Yekta’yla yarın görüşmek üzere ayrılacağı sırada ona sarılmak ister ama kadın izin vermez. Otele giden Yekta hiçbir şey yapmak istemez aklında hep bugün tanıştığı kadın vardır. Otel de amcası onu arayarak babasını kaybettiklerini söylemesi üzerine Yekta o gün ilk uçakla geri döner ve Yekta’yı bir daha göremez. Bu olaydan altı yıl geçtikten sonra Yekta bu yaşananları yazmak ister. Masa başında aklında kalanları yazarken masanın üstünde *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* ve Yekta’yla birlikte çektirdikleri fotoğraf, Londra’dan getirdiği süs eşyaları vardır.

“Kırmızı”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanının arkadaşı Ayfer’in onu araması ve birlikte gazete haberinde gördükleri Muzaffer Köroğlu’nun hikâyesini dinlemek için onunla görüşmeye gitmeleri anlatılır. Kahraman, bir gün gazete haberinde Muzaffer Köroğlu’nun hikâyesini görür ve bu durumu yazar olan arkadaşı Ayfer’e anlatır. Ayfer,

hemen onunla görüşmek ister. Ama kahraman, ilk başlarda bir heyecanla yapmak istediklerini sonradan üşengeçlikle geçirir. Kahraman, vefat eden babasının onun bu huyunu sevmediğini söyler. Ayfer, günler sonra kahramanı arar ve görüşmeye gitmek istediğini belirtir. Kahraman, bahaneler öne sürmeye çalışsa da ikna olur. Kahraman ve Ayfer, Muzaffer’le görüşmek için yola çıkarlar. Ayfer, sigara almak için bir büfeye girer, sigaranın parasını vermek için çantasını karıştırdığında kahraman, arkasından sessizce gelir ve kısık sesle fındık almasını söylemesi üzerine Ayfer çok korkar ve kahramana kızgın bakışlarla bakar. Bu duruma gülen tek kişi büfeci olur. Muzaffer’le görüşmeye gittiklerinde kahramanın bir kahveye giderken Dursun adında biriyle tanışması aklına gelir. Dursun, öksüz ve yetim biridir. Köyün muhtarı onu evlatlığı olarak yanına alır. Muhtarın eşi de öksüz olmasından dolayı evlatlarından ayırmaz. Kahraman, onu gördüğünde cebinde Ömer Seyfettin ve Sait Faik kitapları bulunur. Dursun, bulduğu bütün gazete yazılarını okuyan biridir. Muzaffer, bir masada oturmuş onları bekler. Kahraman ve Ayfer onun yanına geldiklerinde Muzaffer kendisinden bahsetmeye başlar. Muzaffer’in adını büyükbabası halası olan Muzaffer’in adını bırakır. Herkesin halasının adı olur mu tepkilerine kulak asmayan dede kadını erkeği mi olur diye adını bırakır. Muzaffer, halasının çok bilgili tam bir Cumhuriyet kadını olduğunu söyler. Bir gün oğlu Bahtiyar’ın okuluna gider ve oradaki hocalara bu ders kitapların verimli olmadığından bahseder. Orada tepkiyle karşılaşan halasının sinirinden ders kitaplarını yeniden yazdığını anlatır. Bahtiyar Almanya’ya yerleşir. Muzaffer ise babası ve amcası gibi ticarete atıldığını söyler. Muzaffer, Edward Hopper’in hayranıdır. Bahtiyar onu Almanya’ya çağırır ve Edward Hopper’in eserinin olduğu bir müzakereye de gidebileceğini söyler. Muzaffer, aile yadigârı dairesini satar ve bankadan kredi çekerek Almanya’ya gitmeye karar verir. Muzaffer o eseri almasa da en azından hayranı olduğu sanatçıya müzakerede bir iki defa el kaldırarak ona yakınlaştığını anlatır. Bahtiyar, onun bu sevgisini bildiği için bu durumu gazeteci arkadaşlarına anlatır ve onlar da bu durumu haber konusu yaparlar. Bu durumun o sanat eserinin sahibi olmasını sağladığını söyler. Ayfer ve kahraman bu eseri görmek ve Muzaffer’in hayat hikâyesini öğrenmek için onunla görüşmeye gelmişlerdir. Kahraman, bazı yerlerde daldığını ama Ayfer’in dikkatle onu dinlediğini belirtir. Bu hikâyeyi dinledikten ve eseri gördükten

sonra oradan ayrılırlar. Kahraman, hikâyeye inanmadığını söylemesi üzerine Ayfer, zaten bu gerçek olsa da onu öyle anlatsa bunun kuru bir metin olacağını boşlukları kendilerinin doldurması gerektiğini söyler. Kahraman, yazar olan arkadaşının dediklerini yapacağını kendisinin de hikâyelerinin kahramanı olduğunu söyleyerek hikâye biter.

“Battaniye”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın küçüklüğünde annesi ve babasıyla birlikte gittikleri balıkçıya kahramanın babası vefat ettikten sonra annesi ve kızıyla birlikte gitmesinde ve sonrasında yaşananlar anlatılır. Kahraman, eşinden boşanmış konuşmayı sevmeyen biridir. Günlerce rüyasında üzerinde bir battaniye olduğunu ve bu battaniyenin altından çok üşüdüğünü görür. Annesi ve kızıyla birlikte balık yemek için gittikleri balıkçıda aklında gördüğü rüya geçerken kızının garsondan salata istemesiyle kendisine gelir. Kızı salata siparişi verdikten sonra babaannesi de salata istediğini söylemesi üzerine torunu garson gitmeden önce neden söylemediğine kızar. Babaanne ona alınır. Torunu babaannesinin gönlünü almak için garsonu geri çağırır ve istediği salatayı sipariş verir. Kahraman, kızının bu davranışlarına hayranlıkla bakar. Kızına okulun nasıl geçtiğini sorar. Kızı Ezgi okul derslerin zor geçtiğini ama bir şekilde vermeye çalıştığını anlatır. Ezgi, babasına tiyatro kulübüne yazılmak istediğini söyler. İlk başta siyasetle ilgilenen bir gruba takıldığını ama aslında onların siyaset konusunda bilgilerinin olmadığını, bunun için tiyatro kulübüne yazıldığını söyler. Ezgi, siyasetten konuşmak istediğini, tiyatroyla ilgilenmek istediğini belirtir. Kahraman, kızına bakarken boşandığı eşine ne kadar benzediğini düşünür ve Ezgi’ye annesiyle boşanmaya karar verdiklerinde aslında onu düşünmediklerini üzülerek belirtir. Ya da söylediğini düşünmüştür. Annesini en son Ezgi’nin dedesi vefat ettiğinde görmüştür. Annesi babasını çok seven biridir. Kahraman, eski eşinin babası vefat ettiğinde başsağlığı için gittiğinde eski eşinin ona sarılıp ağladığını hatırlar. Ezgi balık siparişlerini verirken kahramanın gözü annesine takılır. Annesiyle konumunun aynı olduğunu düşünür. İkisi de duldur. Annesiyle aynı gün evlendiğini hayal etmesi üzerine Ezgi’yi de düşünür. Üçünün eski Türk filmlerinde olduğu gibi dede, baba ve torunun birlikte evlenmeleri gibi evlendiklerini hayal eder. Kahraman, rakı içmeye başlar. Yemeklerini bitirdikten sonra taksiyle eve dönecekleri zaman şoför müziğin sesini çok açmıştır. Kahraman, sesi

kısmasını söylese de şoför onu dikkate almaz. Duruma Ezgi müdahale eder ve şoföre babaannesinin rahatsız olduğunu bu yüzden müziğin sesini kısmasını söyleyerek şoför sesi kısar. Eve gittiklerinde kızı babasına bir soda içip içemeyeceğini sorar. Kahraman, içmeyeceğini söyleyerek uykuya dalar ve battaniye rüyasını tekrar görür. Kızının sesiyle uyanan kahraman, kızının ağladığını görür ve onun yanına gittiğinde annesinin cansız bedeniyle karşılaşır. Daha sonra hastaneye kaldırdıkları kadının bir sedyenin üzerinde battaniyeyle örtülü bir şekilde gözlerinin önünden geçmesiyle hikâye biter.

“Kertenkele”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın eşi vefat ettikten bir hafta sonra dışarı çıkması anlatılır. Hikâye kahramanı eşini bir trafik kazasında kaybeder. Eşini kaybettikten günler sonra dışarı çıkmaya karar verir. Günler sonra dışarı çıkacağı için telaşlanan kahraman, korktuğu şeyleri yaşamaz. Sokaklara karışan kahramanın aklına gördüğü rüyalar gelir. Bir rüyasında bir kadınla birlikte olduğunu görür. Başka bir rüyasında ise araba sürdüğünü ve kaza yaptıkları anı görür. Kahraman, eşinin vefat etmesinden sonra çevresindeki insanların ona acıyarak baktıklarını, ağlamamasını kullandığı iğnelere bağlarlar ve eşinin bu durumda güçlü olmasını isteyeceğini söylerler. İş yerindekiler de toparlanabilmesi için ona iki haftalık izin verirler. Kahraman, insanların içerisinde geçerken eşiyile birlikte arkadaşlarını davet ettikleri zaman aklına gelir. Gelen arkadaşları kahramanın küçüklüğünden kalma bir hayali olan iki balığı alması ve eşinin bu balıkları sevmemesini, eşinin bu balıklara Naci ve Naciye ismini koymasını anlatır. Kahramanın eşinin arkadaşlarının toplandığı bir gün eşi ışığın fişini takılı unutmasının ardından balıklar ölür. Arkadaşları onların yerinin boş kalmasının daha iyi olduğunu söylerler. Kahramanın arkadaşı Okan, ona bir kaçamak yapmak ve eğlenmeye haklarının olduğunu söyleyerek onu ikna etmeye çalışması sonuçsuz kalır. Okan’la eşi Melike’nin onlara gelmesinin iki çiftin bir araya gelip eğleniyormuş gibi ve daha sonra aynı durumun devam etmesi içinde sözleşmenin samimi olmadığını düşünür. Kahraman, dışarıda olduğu müddetçe gelgitlerle geçmişe dönüp anılarını hatırlamaya çalışır.

Kahraman, acıktığını ve uzun zamandır kokoreç yemediğini düşünür. Kokoreç yemeye gider. Oradan çıktıktan sonra bir akvaryuma gider ve oradaki hayvanlara bakar. Papağan görür, eski balıkları gibi balıklar görür. Ama gözü bir kertenkeleye takılır. Kertenkelenin kuyruğu koptuktan sonra kuyruğunu onarabilme özelliği onun dikkatini çeker. Bu kertenkelenin yalnızlığı eşinin yokluğuna bağlar. Ama ya kertenkele dişiye diye düşünür. Bu düşünce aklına geldikten sonra hemen kertenkeleyi almaya karar verir. Hikâye burada biter ve ismini bu kertenkeleden alır.

“İyi Uykular”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın vefat eden babasına yazdığı mektup anlatılır. Kahraman, babası vefat ettikten sonra babasının sürekli onun rüyasına girmesinden rahatsız olur ve ona bir mektup yazarak içinden geçenleri anlatır. Kahraman, babasının vefat haberini bir cumartesi günü duşa girmeye hazırlandığı sırada babasına bakan bakıcının telefon edip haber vermesiyle öğrenir. Babasının ölüm haberini duyan kahraman o sırada çıplak olduğunu ve ağlamamak için sol kolunu ısırdığını belirtir. Kahraman, mektubuna devam ederken babasının cenaze töreninde yaşananları anlatmaya çalışır. Babasının eş dostunun cenaze törenine katılmadıklarını anlatır. Törene katılanların ise yapmacık hareketler sergilediklerini söyler. Mektubun devamında kahraman, babasına bir şikâyetle bulunur. Neden ona hayata karşı nasıl davranacağına dair sözler söylemediğine kızar. Daha sonra kahraman onun ölümünü kabullenebilmek için defterinin üzerine büyük harflerle “BENİM BABAM ÖLDÜ” sözünü yazarak ölümünü kabullenmeye çalıştığını yazar. Kahraman, ölen babasına annesi ve ablasının nasıl olduklarını merak ettiği düşüncesiyle annesi ve ablasının iyi olduğunu ablasının babasını daha çok yaşatacağına inandığını belirtir. Daha sonra kahraman, ülkenin ve dünyanın içerisinde bulunan durumdan bahsederek babasını bilgilendirdiğini düşünür. Babasının cenazesi sırasında ona toprak at oğlum diyen adama çok sinirlendiğini ve artık kimsenin oğlu olamayacağının acı gerçeğiyle karşılaşmasını anlatır. Kahraman, hikâyenin sonlarına doğru geldiğinde babasının ölümünün onun canını nasıl yaktığını ve bu acı gerçeği zor da olsa kabullendiğini bundan sonra ondan bir daha rüyalarına gelmemesini söylemesiyle hikâye biter.

3.1.8. Kediler Güzel Uyanır

Kediler Güzel Uyanır yazarın yayımlanan sekizinci hikâye kitabıdır. Hikâyenin birinci basımı Can Yayinevi tarafından 2011 yılında basılmıştır. İncelemeye alınan kaynak kitap ise yine Can Yayinevi tarafından kitabın 2013 yılında basılan beşinci baskısıdır. Kitap üç bölümden ve her bölüm ayrı başlıklardan oluşur. Kitabın birinci bölümü “Bulutlar Konuşurken” ikinci bölümü “Düşmüş Bir Harf” üçüncü bölümü ise “Yarın Sabah Öp Beni” başlıklarından oluşur. Kitap yüz yirmi dört sayfadan oluşur.

“Bir Gün Sonra”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın bir hayalinden ya da içindekilerini anlatamaması anlatılır. Kahraman, tahminler neticesinde sevgiliye bir seslenişte bulunur. İçindekileri aktarabilmesi için içindekileri toparlaması gerekir. Bunun olabilmesi içinde kahramanın belirli bir zamanı beklediği anlaşılır. Kahraman, sevgilisinin içindekilerini duymasından korkması gerektiğinden: *“Bir dilin yaşayan yaşamayan bütün kelimelerini ezberlediğim günün ertesinde, benim de sesimi duyacaksın. O gün yağacak yağmurdan kork!”* sözleriyle anlatır.

“Salyangoz”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın bir kız çocuğu üzerindeki gözlemi anlatılır. Küçük kızın ayağında beyaz bir sandalet vardır ve kız elinde sarı bir kavun taşır. Kahraman küçük kızın ayağındaki sandaletin bir an ayağından fırlayacağını ve elindeki kavunun yerde parçalanacağını, küçük kızın ayağının kanayacağını gözünde canlandırarak hikâye biter.

“Yağmur”

Hikâye, yazarın gözleminden oluşur. Annesi tarafından berbere götürülen yaş aralığı belli olmayan bir kişinin yazar tarafından içinde bulunduğu durum anlatılır. Kişi yaşlı annesinin onu berbere götürülmesi anında saçlarının kesilmesini ve saçlarının yere düşüşünü izler. Saç tıraşı bittikten sonra fırçanın ensesinde dolaşırken huylanma hissi ve çırağın tuttuğu kolonyanın yazar, çocukluğunun bu şeyler arasında sıkıştığını söyler.

“Piknik Havası”

İsmi belli olmayan kahramanın dokuz yaşındayken bir piknik anında babasıyla yaşadığı bir anısı anlatılır. Kahraman, anne ve babasıyla gittiği bir piknikte babasıyla çimenlerin üzerinde uzanırken, babası ona bulutların hareket ederken bir şeyler söylediklerini bunun içinde onları dinlemek gerektiğini ve hızlı olunması gerektiğini anlatır. Hayatında böyle geçip gittiğini, iyi dinlenilmezse ne dediğinin anlaşılmayacağını söyler. Kahraman, babasının yaptığı her şeyi taklit ettiğini belirtir. Babasına orada duran şeyin kuzu mu olduğunu sorması üzerine annesinin ıslak çimlerden kalkmalarının söylemesiyle sorusu cevapsız kalan kahraman, annesi bağırمامış olsaydı babasının bu sorusunu cevapsız bırakmayacağından emin olduğunu bilerek hikâye biter.

“Kim Önce Kırpacak Gözünü?”

İsmi belli olmayan kahramanın bir kitap okumasıyla kitaptaki kadınla bir oyun oynamaya çalışır. Bu oyun; kim önce gözünü kırparsa o kişi yenilir. Kahramanın kirpiklerinin dibinin kaşınması üzerine kaslarının gevşemesi için başka şeyler düşündüğünü söyler: “İçi küf kokan gardiropoları. Sadece ilk on sayfası dolu ajandaları düşündüm, ucu zamansız kırılan kurşun kalemleri...” (Kopan, 2013: 21). Aklının dağılması için ne kadar çok şey düşündüğünü söylese de saatlerdir bakıştığı kitaptaki kadına yine kendisinin yenildiğini söyler.

“Tarçın Kokusu”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın tahminler neticesinde sevgilisinin onu bıraktığı günden sonra yaşadığı yalnızlığı anlatır: “Sen, ey fısıltılı şarkı, ardından hesaplaşması bitmeyen bir tarçın kokusu bıraktın ya, işte o geceden beri lanet okuyorum aklını çelen yıldızların puşluğuna. Göz kırpmasalar da sana, düşmezdin gecenin idam etmeyi seven karanlığına” (Kopan, 2013: 24) sözlerinden sevgilinin intihar etmiş olma ihtimalini barındırır. O günü hatırladıkça aldığı nefesin canını ne kadar yaktığını söyler. Geceleri artık uyuyamadığından rüya dahi görmediğini söyler. Bu durumu atlatmak için nefes aldığı tek yerin kitaplar olduğunu söyler. Kahraman, her geçen gün yaşadığına nefret eder.

“Anadoluhisarı”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın çocukluğundaki mahalle ilişkilerine duyduğu özlem anlatılır. Hikâye kahramanı mahallede bulunan bakkala gidip siparişlerini verdikten sonra berbere selam vermesiyle berberin ısrarla onu tıraş etmek istemesi ve o esnada çırağın çay içip içmeyeceğini sorması üzerine içeceğine onay alıp hemen çayı almaya gitmesi ve berberin, çırağın kuşuna soğuk su içirmesinden dolayı kuşun ses çıkarmayışından dolayı çırağı şikayet etmesi ve onların arasını düzeltmenin kendisine düşmesini hayal eder. Bir başka hayali ise bakkaldaki siparişler hazır olana kadar oradakilerle balığa çıkma sözünü almaktır. Kahraman, hayalindeki mahalle ilişkilerini böyle düşünürken oturduğu iskeledeki çaycının çay içip içmeyeceğini sorması üzerine hayallerinden çıkarak hikâye biter.

“Saat”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın yıllar önce aldığı çalar saatin hikâyesini anlatır. Kahraman, yıllar önce bir çalar saat almak için dolaştığında eski bir dükkâna girdiğini ve dükkân sahibine bir çalar saat almak istediğini söyler. Dükkân sahibi çevresi sarı kadranı beyaz bir saat verir. Kahramanın dikkatini dükkân sahibinin üzerindeki yelek çeker. Tam dükkândan çıkacakken arkasına dönen kahraman, dükkân sahibinin cebinden sigara yakmak için eski bir tabak çıkardığını gördükten sonra aldığı saati bir daha yanından ayırmaz.

“Diyet”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın sevgilisinden ayrıldıktan sonra yaşadıklarının özetini anlatır. Kahraman, sevgilisine “Sevgilim” diye hitap eder. Ayrıldıktan sonra da böyle seslenince ona başka bir şekilde hitap edemeyeceğini söyler. Eski günleri hatırlamaya çalıştığını ama başaramadığını söyler. Eskiden sevgilisine buğdaydan makarnanın nasıl olduğunu sorduğunu söyler. Sevgilisinin kendisinden onu öpüşünü unutmasını istememesini söyler. Eğer bir diyet yapılması gerekiyorsa makarna yemeyeceğini söyleyerek hikâyenin başlığı buradan gelir.

“O Nokta”

İsmi belli olamayan hikâye kahramanın sağ tarafında binaların olduğunu sol tarafında ise ağaçların olduğunu söyler. Sol tarafındaki ağaçların arkasında bir parkın olduğuna inandığını söyler. Parkta oynayan çocukların olduğunu, semaverlerin yakıldığını, ağaçların ardında iki sevgilinin öpüştüğünü, camekânlı bir simitçinin olduğuna emin olduğunu söyler. O simitçiden bir simit aldıktan sonra bir banka oturup yiyeceğini söyler. Ama en önemli sorunu bu ağaçların arasından geçip parka gitme cesaretini gösterememesidir.

“Aşk mı? O da Ne?”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın kütüphanede bir kitapla karşılaşmasını anlatır. Kahraman, kütüphanedeki raflarda bulunan bir kitaptan habersiz onunla karşılaştıktan sonra onu beklediğini bilmeden neler yaşayacaklarının farkında olmadan onu alıp gerisinin kendiliğinden geldiğini söyler.

“Beş Duyu”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın sitemi anlatılır. Kahraman, insanların rüyalar sayesinde yaşadıklarını söyler. Bazılarının bunu söylediklerini bazılarının ise bunu söylemedikleri ama gerçeğin bu olduğunu söyler. Bunu öğrenmek için bir an olsun gökyüzüne bakmanın yeterli olduğunu söyler. Gökyüzüne bakınca önce renklerin oluşacağını, sonrasında ise seslerin kulaklarına geleceğini söyler. Bu öğrendiklerini başkalarına anlatmak isteyeceğini söyler. Ama kimsenin onu dinlemeyeceğini, aynalarla konuşmaya çalışacağını, aynaların belli bir süre sonra gözünde kararacağını söyler. Yine de yaşamaya devam edeceğini, güleceğini, şarkılar söyleyeceğini, çocuklarının olmasını istediğini bunların ise rüyalar sayesinde olduğunu söyler.

“Teklif”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın doğum gününde kendisine gelen bir hediyeyle olanları anlatır. Kahraman, sürpriz doğum günü partilerini sevmeyen biridir. Ama arkadaşları gene de bir sürpriz doğum günü partisi düzenlerler. İlk başta istemese de sonrasında hoşuna gider. Kahraman, gelen hediyelere bakar bu hediyelerden biri gömlektir. Gömleği alan arkadaşı istemsiz bir ifadeyle beğenmediyse değiştirebileceğini söyler. Başka bir hediyein ise değişik bir şey olduğunu söyler. On santim uzunluğunda

ve dört santim genişliğinde olan bu cam kutunun içerisinde bir dairenin olduğunu görür. Kahraman, arkadaşının bakışından dolayı güzel bir şey olduğunu, ama bunun ne olduğunu anlamaz. Hediye alan kız arkadaşının artık kendisini bir kahve içmeye çağıracağını umduğunu söylemesi üzerine kahraman, arkadaşının davetinde özel bir neden olup olmadığını anlamadan hikâye biter.

“Ünlem ve Mat”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın bir kitabın ilk paragrafını okuduktan sonra aklına gelenler anlatılır. Kahraman, okuduğu kitapların bazen ilk paragrafından sonra bazen de ilk cümlesinden sonra kitabın kapağını kapatarak yazarın devamında ne yazmış olabileceği üzerinde fikirler yürütür. Gün boyu bunu düşündükten sonra akşam kitabı bitirdiğinde kurduğu şeylerin yazarınkinden daha güzel olmadığını her defasında yazarın kanıtladığını görür.

“Pazar Günü”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın Pazar günleri yaşadıkları anlatılır. Kahraman, Pazar sabahları uyanıp televizyonun karşısına geçip çıkan filmleri izlemek ister. Pazar sabahları her defasında uykuda kaldığı için kahvaltıya geç kalktığı için filmleri izlemeyi de kaçar. Pazar sabahları annesi bayat ekmekleri yumurtaya banıp kızartır kahraman bunu çok sever. Pazar günü deyince temizliğin aklına geldiğini, annesi evi temizleyince odasından çıkmak istemediğini dile getirir. Çünkü annesi oralara basmaması gerektiğini söyler. Dışarı çıkmak istediğinde annesi ona izin vermez. Arkadaşlarının ders çalıştığını onunda gidip ders çalışması gerektiğini ona söyler. Ama ablası dışarı çıkma özgürlüğüne sahip olduğu için onu kıskanır. Annesi öyle yapınca babasına sığınmaya karar verdiğini söyler. Babasının yanına gittiğinde bir yandan babasının radyo dinlediğini, bir yandan da elinde çıplak bir kadının resminin olduğu bir kitap okuduğunu görür. Babasına okuduğu kitabın ne olduğunu söylemesi üzerine babası polisiye der. Polislerin neden çıplak kadın kovaladıklarını anlamadığını söyler. Kahraman, Pazar günleri annesinin onu fırına pide almaya gönderdiğinde pide sırasında beklemesini sevmese de pideyi çok sever. Annesinin evde ayran yapmasını sevmediğini, dışarı çıkma izni olmadığında, ders çalışmaktan nefret ettiğini söyler.

“...” İçin!”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın tahminler neticesinde yazdığı bir yazısını sevdiği kişiye ithaf edeceğini anlatır. Kahraman, yazılan yazıların falanca kişiye ya da falanca dergi ve gazeteye yazılan yazıları anlamadığını söyler. Aklına bir fikir gelir ve kendisinin neden böyle bir şey yazmadığını söyler. Bunu yazmak için o kişinin baş harfini koyarak “... için” der. Ama daha sonra aklına başka bir düşünce gelir. Bu yazıyı yazdığı kişinin bu yazıyı üzerine alınmama korkusu başlar. Ya sevdiği bir takımın harfi olduğunu, sevdiği bir kitabın baş harfinin vb. olduğunu düşünürse amacına ulaşamayacağını düşünerek üzölür. Ama ilk başta içinden adını yazmak gelir ve bu yazının ona ait olmasını istediğini söyleyerek hikâye biter.

“Şehrin Duvarları”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın bulunduğu şehre çok ünlü ya da çok sevilen bir sanatçının konser haberinin günler öncesinden verilmesi anlatılır. Şehrin içindeki panolara afişleri asılır, günlerce o konser gününün gelmesini büyük bir heyecanla bekler. Konser günü gelip geçtikten sonra günlerce aynı afişlerin bulunduğunu ama belli bir zaman sonra afişlerinde ortadan kalktığını, bu günün belli kişilerin aklında sadece bir anı olarak kalacağını düşünür. Kahraman, kendisini de bu afişlerle özdeşleştirir. Ama kendisinin gelip geçtiğinde kimsenin anısında yer etmeyeceğini söyler.

“Tensikat”

Bir şirkette çalışan ismi belli olmayan hikâye kahramanın şirket içinde toplu bir işten çıkarma dedikodularının dönmesinden sonra bunun doğru olup olmama ihtimali üzerinde küçüklüğünde uyguladığı bir deneyle içinin rahat etmesi anlatılır. Kahraman, bir sabah evden çıkarken oturduğu apartmanın kapısından yola kadar olan mesafeyi yedi adımda ve bitişin sol adımda bitmesini hesaplamaya çalışır. Kahraman, yedinin tek rakam olmasından dolayı sağla başlayıp sol adımla bitireceğini hesaplar. Adımları teker teker atmaya başlamasıyla yedinci adıma gelince o da sağ ayağa denk geleceğini anlayınca ayağını yere indirerek kendisini düşürür. Yanlış bir hesaplama sonucunun böyle olduğunu düşünür. Yedi tek sayı olduğu için hangi adımla başlasan o adımla biteceğini sonradan anlar.

“Seni Bağırmak İsterken”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın perdeyi açtığında bir kadının kayıp arıyor yazısıyla fotoğrafını görür. Kahraman, bu fotoğrafın dün olup olmadığını düşünür. Dün bu fotoğrafın olmadığına emin olmak için fotoğrafa dokunup, fotoğrafın boyasının ıslaksa yeni yapılmış olduğunu değilse de dün de bu fotoğrafın orada olacağına karar vereceğini düşünür. Perdeyi kapatmadan önce son bir defa kadının resmine ve altındaki yazıya bakmak ister.

“Kalın Ün’lü Aşklar”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın sevgilisinin onu terk etmesinin ardından bir içki masası kurarak ona içini dökmesi anlatılır. Kahraman, kurduğu içki masasına sevgilisinin fotoğrafını koyarak onu ne kadar özlediğini dile getirir. Sevgilisinin onu bıraktığı gün onun fotoğrafını karşısına almadığını düşünür. Bunu yapmaya şimdi cesaret ettiğini düşünür. Yazar, bu hikâyede sadece kalın ünlü harfleri kullanır. Hikâye, ismini buradan alır.

“İnce Ün’lü Aşklar”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı sevgilisinin onu terk edişini anlatır. Bir gece bu durum aklına gelir. Sevgilisi onu terk ettiğinde çok sinirlendiğini hatırlar. Ama keşke o zaman bu durumun yaşanmamasını ister. Sevgilisinin fotoğraflarına bakınca onu ne kadar özlediğini düşünür ve böyle bir gece de neden aklına geldiğine üzülür. Yazar, bu hikâyede sadece ince ünlü harfleri kullanmıştır. Hikâye, adını buradan alır.

“Hayır!”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın sevgilisinin onu uyandırıp, banyo yaptıktan sonra dışarı çıktıkları, bir yere gittiklerini, burada konuşulanlara sinirlendiklerini, eve gelip tekrar soyunduklarını, yemek yediklerini ve ölüm korkusuyla yaşadıklarını yazar, bunları tek kelimeler kullanarak anlatır.

“Geometri”

İsmi belli olmayan kahramanın sevgilisinden ayrılışı anlatılır. Kahraman, sevgilisinden ayrıldıktan sonra her şeyin anlamsız olduğunu söyler: “*Grevdeydi güneş,*

griydi gökyüzü. Gökkuşağı görünmüyordu. Göçebe gemiler, gaddar gardiyanlar gibi gizleniyorlardı gecelere”(Kopan, 2013: 61). Sözleriyle yalnızlığını dile getirir.

“Matruşka”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın sevgilisinin gidişinden sonraki yalnızlığı anlatılır. Kahraman, sevgilisiyle yan yanayken her şeyin çok güzel geçtiğini, ama gittikten sonra derin bir yalnızlığın içerisine düştüğünü ve bu yalnızlığın kendisine ağır gelmeye başladığını söyler. Bu yalnızlığın gitmesi için tek bir sese ihtiyacı olduğunu söyleyerek sevgilisini çok özlediğini ve yalnızlığı sevmediğini belirtir.

“Matematik”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın arkadaşıyla geçmişte yaşadığı anıları anlatılır. Kahraman, arkadaşının âşık olmasından dolayı 1 sayısını ifade ettiğini ama kendisinde bu duygunun olmadığından dolayı 0 sayısını temsil ettiğini düşünür. Arkadaşıyla hep uç noktalarda buluştuğunu söyler. Bir gün arkadaşı ondan uçurtma yapmasını istediğinde arkadaş ondan uçurtma yapmamasını, uçmak istediğini söyler. Kahraman, daha sonra aynı kızın peşinden koşarlar. Bu yüzden ikisi kızın bulunduğu tepeye denk geldiklerini düşünür. Kendisini de yolun sonundaki uç noktada görür.

“Yürümek. Denize.”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın denizin üzerinden yürünebilir mi? Sorusu üzerine düşünceleri anlatılır. Kahramanın aklına takılan denizin üzerinden yürünebilir mi? Ama bunu dini olarak ya da masallar da, mitoloji de değil gerçek manada yürünebilir mi? Sorusunu sorması üzerine kahraman, insan hayatında neden bu kadar soruların yer kapladığını sorgular. Kahraman, insanların içerisinde bulunduğu anın tadını çıkarmak yerine neden geçmişte yaşadığı bir olayın gelip hayatını etkilemesine izin verdiğini sorgular. İnsanların yalnızlıklarını kelimelerle büyütme derdinde olduğunu düşünür.

“Fil Mezarlığı”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın eşiyle birlikte bir anısı anlatılır. Kahraman, eşiyle birlikte çıktıkları alışveriş sırasında bir fil biblosu alırlar. Kahraman, eşini çok sever. Eve geldiklerinde bir sigara almaya gittiğinde eşinin komşuyla birlikte

hararetli bir şeyler konuştuklarını görür. Ama bunu sormayı unuttur ve ne konuştuklarını merak eder. Eşyaları yerleştirirken aldığı fil biblosunu eşinin saçına sürerek diğerlerin yanına koyar. Bütün evin eşinin kokmasını istediği için böyle bir şey yapar. O gün gelip yemek yedikten sonra ikisi de ellerine kitaplarını alıp okumaya başlar. İkisinin de televizyon izlemeyi sevmediklerini söyler. Kahraman, eşinin onun neyi sevip neyi sevmediğini çok iyi bildiğini söyler. Bu gecenin sonunda uyumaya gittiklerinde eşi yatağına geçer. Kahraman, eşine iyi geceler öpücüğü vermeden mi uyuyacağını sorması üzerine eşi yarın sabah bunu yapmasını isteyerek uyumaya geçer. Kahraman, o gece salonda yazdığı öykü kitaplarının notları üzerindeyken öldüğünü söyler. Bu ölümün gerçek bir ölüm olup olmadığı belli değildir.

“Solucan”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın babası gazete okurken sayfaları çevirirken çok ses çıkartır. Babası gazete okurken babasını izlediğinde babasının bu durumu seviyor olabileceğini düşünür. Babası gazete okumayı bitirdiğinde onu yanına çağırıp, gözlükleriyle uykuya dalmaya başladığında gözlükle yaşamayı öğrendiğini söyler. Kahraman, kanepenin üzerinde bulunan kırlentlere başını koymasına annesi izin vermez. Uyumayı düşünür. Ama babasının çevirdiği gazete sayfaları uyumasını engeller. Aklına o gün bahçedeki konserve kutusuyla ikiye böldüğü solucan aklına gelir ve o görüntü onun midesini bulandırır. Çıkardığı gözlükleri olmadan her şeyi bulanık gördüğünü söyleyen kahraman, tavandaki çatlağın onu ortadan ikiye ayıracak bir katil gibi sırtıttığını söyleyerek uyumaya karar verir.

“Alışkanlık”

İsmi belli olmayan karı kocanın tatile gitme anıları anlatılır. Karı koca dört yıl önce evlenmişlerdir. Adam doktor olan kuzeniyle eskiden sürekli olarak görüşürler. Ama evlendikten sonra muayeneden muayeneye görüşür oldular. Adam kuzeniyle tatil bile hayal etmiştir ama bu hayalleri gerçekleşmemiştir. Kadının kuzeni yoktur. Yani evlenmeden önce kocasına yıllar önce sebebini unuttuğu bir nedenden dolayı kuzeniyle küstüğünü söyler. Ailenin tek torunu olarak büyüdüğü için tek yaşamaya alıştığını

söyler. Karı koca yıllık izinlerini takip ederek tatile çıkarlar. Kadın kocasına aldığı saate bakıp daha yollarının uzun olduğunu düşünerek başını kocasına yaslayarak uyur.

“Müsvedde”

Hikâye kalem alan bir kişi ve tezgâhtar arasında geçen bir olay anlatılır. Kalem alan kişi mürekkep akıtmadığı için aldığı kalemi mürekkep akıttığı için geri getirir. Tezgâhtar kız ona mürekkep doldurmuş mu sorusu üzerine adam evet şu marka mürekkep kat der. Kız ona sadece belirli bir mürekkebin doldurulması gerektiğini, isterse başka bir kalem önerebileceğini söylese de adam istemeden oradan çıkar. Elllerine kalem alan iki adam bu konuşmalara şahit olduktan sonra kalemleri yerine bırakarak hikâye biter.

“Hanımefendi”

İsmi belli olmayan yazar bir bayanın başından geçen olay anlatılır. İki bayan bir yerde oturur. Biri diğerine başından geçen olayı ellerini ve kollarını kullanarak anlatmaya çalışır. Kadın geçen günlerde yanına kızıl saçlı bir kızın gelip ve yazarın hayatını yazmak istediğini söyler. Yazar bu görüşmeyi kabul eder. Görüşmeye gelen kız kendisinden hayatını yazacağı için para ister. Kadın neye uğradığını şaşırır. Karşısında oturan diğer bayan tanımadığı birinin bu teklifini neden kabul ettiğini sorar. Yazar olan kadın ilk başta kimin onun hayatını ne yapacağını düşündüğünü söyler. Ama sonrasında kitaplarının unutulmaya başladığını, yılların yazarı olarak bunun güzel bir şey olacağını düşündüğü için kabul ettiğini söyleyerek hikâye biter.

“Bilgi Çağı”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın duş alırken geçmişte tanıştığı bir kızın yıllar sonra tekrar aklına gelmesi anlatılır. Kahramanla kız en son bir ev partisinde birbirlerini görürler. Kızın düğmesi koptuğu için göğüsleri gözüktür ve kahraman her defasında gözünü oradan alamayarak genç kıza yakalanıp utanır. Genç kız okuldan bir yıl erken ayrılıp yurt dışına gideceğini söyler. Kahraman, belirsiz bir kıskançlıkla onu dinlediğini söyler. Daha sonra kendi elleriyle hazırladığı içeceği ona getirdiğinde arkadaşları tarafından alay konusu olur. Kahramanla genç kız yakınlaşır ve öpüşürler. Ertesi gün buluşacaklarını sanan yazar hayal kırıklığı yaşar, görüşemezler. Yıllar sonra

aklına gelen bu olayda kahraman hemen bilgisayarın başına geçerek adını yazarak arama butonuna basar ve genç kızın bir trafik kazasında hayatını kaybettiğini öğrenir. Tam bu sırada eşi gelip arabayı kendisinin alabileceğini söylemesi üzerine kahraman cevap vermeden hikâye biter.

“Perde 2, Sahne 4”

Hikâye, bir tiyatro sahnesinde oynanan bir oyunu anlatır. Sahne Melahat Hanım ve başka bir kadın arasında geçen konuşmalardır. Melahat Hanım öğretmen olan oğlunun bir gazete haberinde yabancı bir öğretmenin öğrencilerine dersini sevdirmek için dersi tiyatro oyunları ile anlattığını, oğlunun bu haberi gördükten sonra kendisinin de böyle bir şey uyguladığını söyler. Karşısında olan kadın bu durumu garipseyerek babasının kemiklerinin sızlayacağını söyler. Melahat Hanım, önceleri böyle söylediğini ve sürekli bu dersi bu oyunla, diğer dersi bu sahneyle anlatırım dediğini söyler. Artık odasından çıkmaz hale gelir ve sürekli rol çalışmaya başlar. Melahat Hanım, oğlunun geçen gün gelip öğretmenliği bırakacağını ve artık tiyatrocusu olmak istediğini söylediğini söyler. Karşıdaki kadınla vedalaşıp daha eve gidip yemek yapacağını söyleyerek sahnenin kapanmasıyla izleyicilerin alkışlarıyla hikâye biter.

“Korku”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın biriyle arasında geçen konuşma anlatılır. Kahraman, karşısındakine neden hiç dostu olmadığını sorması üzerine karşıda bulunan kişi tabloya dalar ve kahramanda sorusunun cevabının burada olabileceğini düşünerek o da bakar. Baktığı tabloda bir park olduğunu ve parkın içinde bir dönme dolap olduğunu görür. Daha dikkatli bakınca resim içinde resim olduğunu görür. Oradaki ahşap evin bu sorunun cevabı olabileceğini düşünür ve kendisinin de korkularıyla yüzleşmesi için bunun bir çağrı olabileceğini düşündükten sonra en büyük korkusunun eve hırsız girmesinin olduğunu söyleyerek hikâye biter.

“Mektup”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın parkta otururken karşısında oturan bir adamla arasında geçenler anlatılır. Kahraman, sırt çantasından bir şey almak için eğildiğinde karşısında oturan bir adamın gözlerini ayırmadan ona baktığını görür.

Kahraman, bu bakışlardan rahatsız olmaya başlar. Bu durumdan kurtulmak için dikkatini başka yöne çevirmeye çalışır. Parkta oynayan bir çocukla ve bakıcısı olduğunu düşündüğü kadın arasındaki konuşmalara dalar. Adamın hala bakıp bakmadığını anlamak için çantasına eğilir ve çantasının içerisindeki sigara paketine, çakmağına ve çantanın içerisinde bulunan mektuba bakar. Başını kaldırdığında adamın ona doğru geldiğini görür ve yanına gelip ondan çakmak ister. Kahraman, çakmağı verir. Ama adam onun yanında oturup sohbet etmeye başlar. Bu durum ilk başta kahramanın hoşuna gitmese de sonradan mektubun içerisinde yazılanları unuttuğunu söyleyerek hikâye biter.

“Our Bazaar!”

Ahmet’in baktığı halı dükkânına bir kadın girer. Ahmet, bu güzellikteki bir kadın karşısında ne yapacağını şaşırır. Kadın birkaç halıya baktıktan sonra çıkarken İngilizce teşekkür ederek çıkar. Tam o sırada dükkâna Fransız oldukları belli olan iki kişi girer. Ahmet, Fransızca bilmediğine üzülür. Hayran olduğu kadınla konuşamadığı için çok üzülen Ahmet hemen onun arkasından ona seslenerek dükkânın kartını verir.

“Muasır Medeniyetler Mertebesi”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın kaybettiği bir kartını araması anlatılır. Kahraman, karşılaştığı kızıl saçlı adamın ona bir kart vermesinin ardında kartı kahverengi ceketinin cebine koyduğunu hatırlar. Fakat kartı arar hiçbir yerde bulamaz. Adamın adının ne olduğunu da hatırlamaz. Dört harfli bir isim olduğunu düşünür. Çünkü görsel hafızasının iyi olduğunu, gördüğü bir şeyi bir daha unutmadığını söyler. Daha sonra aynanın karşısına geçip kendisini incelemeye başlar. Aklına bir şeyler getirip yüksek sesle konuşmak ister. Ama normalde yüksek sesle konuşmayı sevmez. Daha sonra eşini düşünür. Üç çocuğunun anasını mutfakta ona yemek yaparken düşünür. Kahraman, daha sonra boğazına kaçan balık kılçığıyla öleceğini düşünür ve insanın en kolay kendisinden utandığını, bu yüzden aynaları sevmediğini düşünerek hikâye biter.

“Brüksel’deki Öküzler”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanın Brüksel’e giden arkadaşının orayı anlatması anlatılır. Brüksel’e giden karı koca ve çocuklar orada yapılan ineklerin

heykellerini anlata anlata bitiremez. Adamın karısı her defasında başka yeri gezmemiş gibi sadece inekleri anlatmasına sıkılır. Adam inek heykellerin çok güzel yapıldığını krallığında buna ses çıkarmamasının çok hoşuna gittiğini söyler. Kendilerinin cumhurbaşkanlığı önüne böyle bir şey yaparlarsa başbakanın kıyameti koparacağını söyleyerek ve yanına oturduğu hikâye kahramanına onlar yokken nelerin değiştiğini sormasıyla hikâye biter.

“Midye”

Yazarın yaz sonunda şehre dönenlerin yaşadıkları ve yaşayacakları anlatılır. Tatilden dönenlerin toz kokan evlerine gidip temizleyeceklerini, okul kantininde yaşananlardan kimsenin haberinin olmadığını, orada geçen iki kişiden birinin gidip midye yemek istediğini söylemesi üzerine diğerinin ayın isminde “R” harfi bulunmayan ayda midye yenmeyeceğini, zehirleneceğini söyler. Kız bunu İngilizce mi? Türkçe mi? Ay isimlerine bakılıp karar verileceğini söyleyerek gülerler. Yazar “R” harfin bulunmadığı diğer ayların hep hüzünlü olduğunu söyleyerek bitirir.

“Evlilik Cüzdanı”

İsmi belli olmayan karı kocanın bir otel resepsiyonunda yaşadıkları anlatılır. Resepsiyona bakan kişi onlardan evlilik cüzdanını ister. Karı koca evlilik cüzdanlarını yanlarına almadıklarını söyleyerek yanlarında ehliyetlerinin bulunduğunu söyler. Kahramanın aklına nikâh günlerinde yaşadıkları mutluluk gelir. Balayına çıktıklarında gittikleri otelde evlilik cüzdanını sormaları için can attıkları aklına gelir. Evliliklerini herkese kanıtlamak ve duyurmak için bunu sormalarını ister. Resepsiyondaki kişi ehliyetleri evirip çevirip bakar. Otele polis falan geldiğinde sorun oluşmaması için istediğini söyler. Adam eşine üç gün karı koca değilmiş gibi davranmalarını isteyerek hikâye biter.

“İki”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı, arkadaşı Murat’la gittikleri barda yaşadıkları anlatılır. Kahramanla Murat aynı tarzda ama farklı renkte olan kalemleri kullanırlar. Oturdıkları masanın üstünde bira, sigara ve defterleri bulunur. İkisi de orada çalışan kıza bakarlar. İkisi de aynı anda kalemlerini açıp defterlerine bir şeyler

yazdıklarında birden yer sarsılır. Masanın devrilmemesi için ucundan tutarlar. Ama ikisinin gözü kızdadır. İkisi de ona bir şey olmasından korkar. Sarsıntıdan sonra duran dünya, kahramanlardan biri sigarasını yakar. Diğer kahraman, piposunu doldurur ve hikâye biter.

“Belki de Bu Son”

İsmi belli olmayan iki kişinin çay bahçesinde oturduklarında aralarında geçen konuşma anlatılır. Biri kahramana artık yazı yazması gerektiğini söyler. Kahraman, cevabını geciktirmek için garsonun getirdiği çaydan bir yudum alarak tekrar ne sorduğunu sorar. Karşısındaki de tekrar ona yazmaya başlaması gerektiğini söyler. Garson karşı masaya bir pasta siparişi götürdüğünü gören kahraman, canının pasta çektiğini düşünür. Yazdıklarının kimsenin okumadığını bunun için bir pasta yiyerek intihar edeceğini düşünür ve hikâye biter.

3.1.9. İki Şiirin Arasında

İki Şiirin Arasında yazarın yayımlanan dokuzuncu hikâye kitabıdır. Kitabın birinci baskısı 2014 yılında Can Yayınevi tarafından basılmıştır. Kitabın aynı basımı incelemeye alınmıştır. Kitap iki bölümden oluşur. Kitabın birinci bölümü farklı hikâyelerden oluşur. İkinci bölümü ise *Daha Önce Tanışmış Mıydık?* Adlı hikâye kitabından hikâyeler eklenmiştir. Kitabın ikinci bölümünde bulunan hikâyeler değerlendirildiği için tekrar değerlendirilmeyecektir. Kitap 136 sayfadan oluşur.

“Şarkılar Seni Söyler”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanının dört arkadaşıyla birlikte sürekli kurdukları içki masasında yaşadıkları anılar anlatılır. Bu dört arkadaştan Savaş ve Atilla gazetecilik yaptıkları dönemden beri arkadaşlardır. Haber için gittikleri Afganistan’a arabalarının tekerine bir kurşun sıkılmasıyla arabayı takla atmaktan son anda şoför kurtarır. Duran arabanın etrafını saran mücahitler onlardan arabadan inmelerini ister. Savaş, Müslüman olduklarını söyler. Şoför inanmadıklarını, inanmaları için namaz kılmalarını ister. Atilla, ömründe camiye gitmediğini söyler. Savaş, imamlık yapıyor gibi ayetleri yüksek sesle söyler ve Atilla da onun yaptıklarını taklit ederek durumdan kurtulurlar. Bu dörtlü gruba Cihat Hoca da katılır ve onlara askerlikte askerlere yedirdiği tilkişenin idrarda koku

yapmasıyla komutanın kokudan bayılma olayını anlatarak herkes gülme krizine girer. Mücahit, tarihçi profesörden aldıkları teleskopa çarparak onu yere düşürür. Herkes dikkat et diye onu azarlarlar. Yıllar önce tatile gelen tarih profesörü on günlük tatile ayarladığı parasının bitmesi üzerine bu arkadaşlar aralarında para toplayarak onun tatilini tamamlamalarını sağlar o da giderken bu teleskopu onlara hediye eder. Mücahit'in ailesine "Dattirili" denilir. Mücahit'in dedesi otlatmaya çıkardığı koyunları önüne kattığında "deh" der. Köylüler bunu evirip çevirip dattiriye çevirmişler. O günden sonra onlara dattiriler denir. Mücahit buna ses çıkarmaz ama dattirilik yapma denmesine çok sinirlenir.

Kahraman, babasıyla olan hiçbir anısını hatırlamaz. Sadece on yedi yaşındayken elindeki tabakla mutfağa gideceği sırada babasıyla karşılaşır ve babası ona mimarlık okuyacağı haberinin doğru olup olmadığını sorar. Kahraman ses çıkarmaz babası bunu ablasından mı duyacağını söyleyerek ona muhasebe okumasını söyler. Kahraman yine ses çıkarmayarak arkasını dönerek gider. Babasının kendi kendine söylendiğini ama ne söylediğini duymadığını söyler. Kahramanın aklından bunlar geçerken arkadaşları onun aklını dağıtmak için kadeh kaldırırlar. Kahraman, onlardan onu biraz rahat bırakmalarını söylemesi üzerine Savaş, babasının öldüğünde arkadaşlarıyla balığa çıktığını ama kendisinin gelmediğini ve balığa çıktıklarında arkadaşlarının oltaları aldığında kendisinin hüngür hüngür ağladığını söyler. Kahramana kendisinin de ya ağlamasını ya da anlatmasını isterler. Kahraman, on yedi yaşındaki o olaydan başka hatırladığı bir anısının olmadığını düşünür. Mücahit, o an söze girer ve müdüriyete astığı oltanın Ömer Amca'ya ait olduğunu söyleyerek oltanın hikâyesini anlatır. Stelyo'nun dedesi buralıymış ve çok iyi Türkçe bildiğini söyler. Stelyo ve Ömer Amca çok iyi anlaşır. Sürekli oturur saatlerce sohbet ederler. Kardak zamanı balıkçılar ve karşıdaki balıkçılar birbirlerine düşerler. Çipura Kardak'a âşık bir balık o yüzden herkes kardakın onlara ait olmasını ister. Tam bu dönemde Stelyo ve Ömer Amca içki masası kurarlar. Bu sohbetten sonra Ömer Amca eve giderek iki olta alır ve balığa çıkılır der. Mücahit onları durdurmak istese de Ömer Amca'nın inadı tutar. Daha sonra Mücahit, sandalcıya kayığın su bastığını söylemesini söyler. Bu durum onlara zaman kazandırır. İki saat

sonra da gazetecinin biri gidip bayrak astığını ve Ömer Amcalar önceden gitseydi durumun onlara patlayacağını söyler. Stelyo bu olaydan sonra apar topar gider ve oltayı da hatıra olarak yanına alır. Ömer Amca da diğer oltayı müdüriyete asar. Kahraman, babasının anılarını bu arkadaşlarından dinleyerek ağlamaya başlar.

“Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun”

Hikâye kahramanı Selim, bir yayınevinde çevirmen olarak çalışır. Selim’in eşi Aslı onu terk etmiştir. Selim liseden arkadaşı olan Hakan’ın plak dükkânına onun yanına gider. Hakan ona aldığı işin ne olduğunu sorar. Selim’in arkadaşı Betül bir sergide Türkan Hanım’la tanışır ve Türkan Hanım ondan biyografisini yazdırmayı düşündüğünü söylediğinde o da bu işi Selim’in yapabileceğini söyler. Hakan ona nasıl yapacaklarını sorar. Selim, Türkan Hanım’ın görüşmek için onu evine davet eder. Selim onu gördüğünde ellerinin ve bacaklarının ne kadar genç görüldüğünü düşünür. Oğlunun fotoğraflarını gören Selim’e oğlunun iki yıl önce bir trafik kazasında hayatını kaybettiğini söyler. Oğlunun bulut fotoğraflarını çekmeyi çok sevdiğini söylediğinde aklına eşi gelir. Aslı da fotoğraf çekmeyi sever. Hakan, ona teklifi kabul etmek için neyi beklediğini sorar. Selim, yayımlanan kitabının başarısızlığından sonra biyografileri parayla yazan yazar olarak adının çıkmasından korktuğunu söyler. Bu konuşmalardan sonra Selim oradan ayrılır. Selim bir bankta oturur, Türkan Hanım’ı arar ve hikâye biter.

“Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı ve arkadaşı Fethi’nin bahçede kurdukları fırına patates atıp pişmesini beklerken aralarında geçen konuşmalar anlatılır. Kahramanla arkadaşı Fethi bir başka arkadaşlarından “Tommiks” almak isterler. Çocuk bunun için çok para ister. İki arkadaş bunu almanın yollarını düşünürler. Fethi değiş tokuş yapmalarını söylese de kahraman, çocuğun bunu kabul etmediğini söyler. Kahraman, anneannesinin geçen bayram harçlık vermediğini bu bayram vereceğini söylemesi üzerine Fethi, üzerine bu kadar düşersen zam isteyeceğini söyler. Kahraman, babasının bu zam için her gün gazete okuduğunda küfrettiğini söyler. Öyle olursa artık hiç alamayacaklarını söyler. Fethi ve Bahadır’ın kömürlükte sigara içtiklerini ama kendisinin annesinin korkusundan içemediğini söyler. Babasının Tarık Akan’ı

sevmediğini, solculuğun ona mı kaldığını söyler. Annesinin ise onu çok sevdiğini ve yakışıklı bulunduğunu söylediğinde babasının kızıp gazeteyi katlamasını sinirle söylediğini söyler. Kahraman ve Fethi Tommiks almaktan vazgeçerler. Fethi zaten abisinin o çocuğun çok kötü olduğunu söylediğini söylemesi üzerine kahraman ne yaptığını sorar. Fethi kızlara sataştığını ve kızlarla birlikte olduğunu söyler. Kahraman, bunun nasıl olduğunu sorar. Fethi, bunun olabilmesi için banyoda ikisinin çıplak olması gerektiğini söyler. Kahraman, bunu nerden bildiğini sorması üzerine oda Betül'ün söylediğini söyler. Kahraman şaşırır. Pişmeyen patateslere sinirlenip onu yere atar. Fethi de kurduğu fırını yıkarak hikâye biter.

“Öğretmen”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanı ve yakın arkadaşı arasında geçen konuşmalar anlatılır. Kahraman, Antakya'dadır. Arkadaşı iki günlüğüne onun yanına gelir. Arkadaşının durgun olduğunu gören kahraman ona bunun sebebini sorar. Arkadaşı ona edebiyat öğretmenin her gece rüyalarına geldiğini ve onu yeni yeni anladığını söyler. Edebiyat öğretmenin sürekli camdan dışarı baktığını ve üstünü başını değiştirmedeğini, saç sakal tıraşı olmadığını fark ettiğini ve bir gün dayanamayarak öğretmene bu durumun sebebini sorar. Öğretmeni de bunu bekliyormuşçasına anlatmaya başlar. Arkadaşlarını kaybettiğinde, ailesi memleketinden sürüldüğünde bütün bunlara dayandığını ama öğrencilerinin onun yanından alınıp sorguya çekmelerine dayanamadığını söyler. Kendisi de öğretmen olduğu için öğrencilerini çok sevdiğini söyler. Bir gün öğrencilerine mektup yazdırmayı sevmek için aklına bir oyun gelir ve öğrencilerinin zevklerine, yaşam şekillerine göre yazarlar seçer, onların adına öğrencilerine mektup yazarak okula getirir ve oradaki temizlikçiye verir. Dersin ortasında gelen temizlikçi öğrencilere mektupları olduğunu söyleyerek onlara mektupları dağıtır. Gelen mektuplara şaşırان öğrenciler mektupları alırlarken durumu anlarlar. Ama öğretmenlerine hissettirmezler. Öğrenciler öğretmenleri için bu oyunu sürdürür. Onlarda bu yazarların hayatını araştırıp mektup yazarlar. Öğretmen altı kişi olsa dahi mektuba cevap veren olursa kendisi için büyük bir mutluluk olacağını arkadaşına söyler. Ama altmış kişilik sınıfın tamamı bu mektuplara cevap yazar ve bunun ne kadar güzel bir şey olduğunu söyler. Yemeklerini bitirdikten sonra künefe isteyecekken ikisinin de dili

varmaz istemeye çünkü öğrencileri tatlıya çok düşkündür. Öğretmen ister tatlıyı ve arkadaşına tatlı neyse de Ahmet'in bir gün maç izlerken üşümesin diye ona verdiği montu bir daha giyemeyeceğini söyler. Kafasından vurulan Ahmet'in terinin kokusunun olduğu o montu nasıl giyinebileceğini söyleyerek hikâye biter.

“İki Şiirin Arasında”

İsmi belli olmayan hikâye kahramanının bir trafik kazasında kaybettiği eşine yazdığı mektubu anlatılır. Kahraman, kızı Gizem'i okula gönderdikten sonra evdeki kütüphaneyi düzenlemeye karar verir. Kütüphaneyi düzenlerken eşinin nüfus kâğıdına rastlar ve o gün bu nüfus cüzdanını çıkarmak için çıktıklarında, eşi ondan kravat takmasını ister o da yok deyince küserler. Fotoğrafçıya giderler fotoğraf çekerler. Öğlene kadar işleri biter. Nüfus müdürlüğüne gittiklerinde oradaki kadına isminin çizgiyi geçmemesi için uyardığında kadın artık bilgisayarla yazılıyor deyince kocasının kulağına eğilip tam da babasının kafasından deyince ikisi de gülüp barışırlar. Kahraman, daha sonra mektubunda annesinin babasıyla zorla evlendirildiğini, ilk başlarda hamile kalamayınca babaannesinin onu dışladığını ve halasının annesine hizmetçi gibi davrandığını söylediğinde ilk başta üzüldüğünü ama sonradan annesinin babasını sevdiğini söyler. Annesi babasını sevmemiş olsaydı onun ölümünden iki ay sonra evi temizleyip pijamasını giyinip ölüme yatmayacağını düşünür. Kahraman, kızına nasıl iyi baktığını anlatır. Kızının her sabah yumurta yemeye başladığını yumurtayı değişik değişik yaptığı ve kızının nasıl iştahla yediğini anlatır. Kızının parka gitmek istemediğini onun yerine kendisinin gittiğini anlatır. Parka gittiğinde yaşlı bir teyzenin onunla konuşmaya çalışmasını, kızının torununa bakıcı tuttuğunu ve kendisinin bakamayacağını söylediği için üzüntüsünü kahramana anlatır. Kahraman da bunu mektubunda eşine yazar. Kahraman, eşini çok özlediğini ve bir dahaki mektupta kızının doğum gününden bahsedeceğini, bu nüfus cüzdanına ne yapacağını sorarak mektubunu bitirir.

3.2.1. HİKÂYELERDEKİ ŞAHİS KADROSU

İnsanı ve insana dair konuları ele alan metinlerde kendine özgü bir şahıs kadrosuna sahiptir: "*Hikâyenin veya romanın olabilmesi için mutlaka kişi veya kişilere ihtiyaç*" vardır (Ayyıldız, 2011: 179). Bu kişilerin birbirleriyle olan ilişkileri sayesinde eser oluşturulur: "*Destan, mesnevi, roman, hikâye ve tiyatro gibi vak'aya dayanan edebi eserlerde, o vak'ayı gerçekleştiren asli bir kahraman vardır. Eserin belkemiğini o teşkil eder. Eser boyunca önemli vak'alar, duygular ona bağlanır. Bazı eserlerde bu kişiler basittir, bazılarında karmaşıktır. Hayatı en ince ayrıntılarına kadar tasvir eden romanlardaki şahıslar umumiyetle karmaşıktırlar. Çeşitli yönleri vardır. Onları bir kelime veya bir formül ile özetlemek hemen hemen imkânsızdır.*" (Kaplan, 2005: 5). Yazar görüşlerini "*hikâyeyi, olayların içindeki bir ya da birkaç kişinin açısından anlatması kişilerin eserin en önemli ögesi haline gelmesine yol açmıştır. Çünkü gerçekçi romanda olguların verilmesinde ve yorumlanmasında en ağır yük, yazarın her şeyi bilen bakış açısına değil, yarattığı kişilere ve onların bakış açısına düşer.*" (Tekin, 1989: 77).

Yazar, yarattığı kişiler sayesinde okura seslenir ve okur bu kişilerde kendilerinden, hayatlarından birer parça bulurlar: "*Edebi eserler de kişiler karakter yapılarına göre sınıflandırılır. Metinlerde genel olarak dört karakter yapısı bulunur. Bunlar; başkişi, norm karakter, fon karakter ve kart karakterdir. Başkişi anlatının merkezinde yer alır. Olayların gelişmesi ona bağlıdır. Norm karakter başkişiyi tamamlaması özelliği ile anlatıda yer alır. Kart karakter tek bir özelliğe sahip kişidir. Fon karakter ise okura metindeki olayların geçtiği atmosferi yansıtır*" (Bağcı, 2014: 59).

Yekta Kopan'ın öykülerinde karakterler modern yaşamın içine düşmüş bireyin yalnızlaşması, bireyselleşmesi, kaçışması ve yozlaşmanın içerisine düşen kişilerdir.

Kopan'ın öykülerinde yer alan karakterler genel olarak başkişi karakterlerdir. Başkişiler anlatının merkezinde yer alırlar. Hikâyelerdeki karakterler, babalarıyla barışık karakterler, babalarıyla sorun yaşayan karakterler, katiller, yalnızlar ve cinsellik düşkün olanlar başlıklarında ele alınacaktır.

3.2.1.1. Babalarıyla Barışık Karakterler

Aile, insan ilişkilerinin üzerinde birçok işleve sahiptir. Aile en etkili eğitim kurumudur ve kişilik ailede şekillenir. Bu yüzden çocuğun toplum değerlerine saygılı bir şekilde yetişmesi aile içerisinde sağlanır: *“Aile, insan ilişkilerinin sergilendiği bir sahne gibi düşünülebilir. Çocuk bu sahnede, insan ilişkilerini, bütün karmaşık yönleriyle gözlemler ve yaşar. İnsan ilişkilerini belirleyen anlaşma, uzlaşma, bağlılık, işbirliği gibi olumlu nitelikleri evde kazanır. Anlaşmazlık, çekişme ve çatışma gibi olumsuz durumlarda takınacağı tutumları da evde öğrenir”* (Yörükoğlu, 1984: 94). Bu yüzden çocuğun toplum içerisinde uyumlu bir birey olmasının en önemli özelliği anne ve babanın tutumudur. Anne ve baba birey yaşamında çok önemli bir yere sahiptir. Geleneksel aile yapısında annenin şefkatinin yanında babanın otoritesi yer alır. Bu otorite çocuğun üzerinde korku ve özgüvensizliğe neden olur. Baba, anneyi çocuk ile arasında bir iletişim aracı olarak kullanır:

“Günümüzde teknolojik ve ekonomik alanlardaki sürekli ve hızlı gelişme aile yapısında ve aileyi oluşturan bireylerin görev ve sorumluluklarında da değişmelere neden olmuştur. Geleneksel geniş ailenin yerini, anne-baba ve çocuklardan oluşan aile yapısı almıştır. Ekonomik şartların ağırlaşması, kadınların eğitim düzeylerinin yükselmesi, teknolojideki gelişme her geçen gün kadın iş gücüne duyulan ihtiyacı arttırmıştır. Annenin çalışma hayatına atılması, ailede babanın görev ve sorumluluklarında değişmelere neden olmuştur. Bu gelişim ve değişmelere paralel olarak baba, ailenin gelirini sağlamanın yanı sıra, çocukların bakım ve eğitimlerinde önemli rol oynamaya başlamıştır” (Çağdaş, 2002: 28-29).

Modern aile yapısında, geleneksel aile yapısındaki gibi anne üzerinden yapılan iletişim yerini yüz yüze olan iletişime bırakır. Modern aile yapısında baba, yeri geldiğinde çocuklarına arkadaş, yeri geldiğinde onlara sırdaş olan biri konumuna gelmiştir.

Modern yaşamla beraber baba, çocuk üzerinde bu kadar etkiliyken onun üzerinde yapıcı veya yıkıcı etkiler bırakabilir. Bireyin davranışları üzerinde yoğunlaşan bilim dalları baba ve çocuk üzerinde yoğunlaşmaya başlamışlardır. Bu alanda yapılan en

önemli çalışma “*Oedipus Kompleksi*”dir. Bu kavrama göre: “Her iki cinsten çocuklarda karşı cinsten olan ebeveyne karşı güçlü bir bağ gelişirken, kendi cinsinden olan ebeveyne karşı da düşmanca birtakım duygular oluşmaya başlar” (Kulaksızoğlu, 2001: 21). Bu kavramdan yola çıkılarak baba-çocuk ya da baba-oğul ilişkisi Yunan Mitolojisinden başlayarak günümüze kadar devam eden bir konu olmuştur: “Psikanalist yöntemin roman incelemelerinde kullanılmasıyla sistematik biçimde teorize edilen bir tema olarak beliren baba-oğul ilişkisi, edebi metnin çözümlenmesinde de önemli bir anahtar haline gelmiştir. Önceleri Freudyen bakış açısının etkisiyle sadece cinsel bilinçaltının sorgulanmasına indirgenen bu ilişki, farklı boyutları ve çağrışımlarıyla genişleyip anlam çeşitliliği kazanarak varlığını korumuştur. Modernizm ve modernizm sonrası edebiyatta psikanalitik anlamın dışında, iktidar ilişkilerinden yabancılaşılmaya kadar geniş bir gönderme çeşitliliği biçiminde ele alınan baba-oğul ilişkisi hem yazarlar hem de edebiyat eleştirmenleri için hala güncel ve popülerdir” (Demir, 2010: 26).

Türk edebiyatında baba oğul ilişkilerini ele alan birçok yazar vardır. Bunlardan biri de Yekta Kopan’dır. Kopan, baba-oğul ilişkisini bazı öykülerinde olumlu yönde ele alırken bazı öykülerinde ise baba-oğul çatışması olarak ele almıştır.

Kopan, *Joker*, *Giriş Cümlesi*, *El Toreador*, *Portobello 22*, *İyi Uykular*, *Solucan* öykülerinde babalarıyla barışık karakterleri işlemiştir.

Joker öyküsünde hikâye kahramanının eşi bir televizyon yarışmasına katılır. Kahraman, eşinin katıldığı yarışmaya telefon jokeri olarak bağlanır. Kahraman, karşısına gelebilecek sorulara karşı yanına kaynak kitaplar alır. Bu kaynaklar içerisinde *Milena’ya Mektuplar* adlı kitaba bakınca küçüklüğünde, babası farklı bir yerde çalışırken onlara gönderdiği mektupların arkasındaki pulları biriktirdiğini hatırlar. Bu pulları biriktirerek annesini babasının yanına göndereceği aklına gelir. Babası iş için onlardan uzak bir yerde çalıştığı için kahraman, babasını çok özler. Babası onlara gönderdiği mektupları dört gözle bekleyen kahramanın babasıyla olan ilişkisi olumludur.

Giriş Cümlesi öyküsünde kahraman iki kardeşten küçük olanıdır. Edebiyatla tanıştığında üniversite eğitimini de edebiyat üzerinden yapmayı düşünür. Ama hocaları

bunu bir yan dal olarak yapması gerektiğini önceliğinin parasal anlamda onu rahatlatacak bir meslek seçmesini söylerler. Bunun üzerine kahraman, bilgisayar mühendisliğini okur. Arkadaşlarıyla birlikte bir ofis kurarlar. Kurduğu ofiste çalışırken her fırsatta dışarı çıkan kahraman, markete sigara almaya giderken dede ve torunun top oynadıklarını görür. Babası aklına gelir. Babasının da torunu olsa onunla oynamak ister miydi? Diye düşünür. Babası ve annesi on üç yıl aradan sonra bu çocuklarını doğurmuşlardır. Kahramanın babasıyla ilişkileri iyidir. Kahramanın babasıyla ilişkisinin iyi olmasından dolayı babasının bir torunu olursa nasıl bir ilişkilerinin olabileceğini ve onun çocuğuyla oyunlar oynamak isteyebileceğini düşünür.

El Toreador öyküsünde Pablo, annesi ve ağabeyleriyle küçük bir evde yaşar. Pablo, babasını küçük yaşta kaybetmiştir. Babası yaşasaydı en çok onu seveceğinden emindir. Babası herkese bir gününü ayırsaydı, onunla parka gitmeyi, maç izlemeyi hayal eder. Pablo, kasabaya boğa güreşçisinin geleceğini duyduğunda havalara uçar. Ama annesi işten gelene kadar kardeşine bakmak zorunda kalır. Kardeşine bakarken canı sıkılır ve cam kenarına gider. Babasını boğa güreşçisine benzetir. Babasına olan özleminden dolayı babasının sokağın başından ona el salladığını görerek şaşırır. Cama daha da yaklaşarak onu yakından görmeyi düşünür. Tam cama yakınlaşmışken kardeşinin sesiyle kendisine gelir ve gördüğü şeyin bir hayalden başka bir şey olmadığını anlar. Pablo, küçük yaşta babasını kaybettiği için babasının özlemiyle yaşar. Babasını çok seven Pablo sürekli onun hayaliyle yatar-kalkar. Bu yüzden baba ve oğul ilişkileri olumludur.

Portobello 22 öyküsünde hikâye kahramanı Yekta, babasının hayalini gerçekleştirmek için Portobello'ya gider. Babası yıllar önce George Orwel'in evinin karşısında oturup *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* kitabını okumuştur ve oğlunun da yıllar sonra aynı yere gelip bu şekilde aynı kitabı okumasını istemesidir. Yekta, babasının bu hayalini gerçekleştirmek için oraya gider ve kitabını okumaya başladığında yanına bir bayan gelir ve tanışır. Birlikte yemek yerler ve bir sonraki gün görüşmek için sözleşirler. Yekta, otele gittiğinde kendisine gelen telefon üzerine babasının hayatını kaybettiğini öğrenir. Apar topar oradan ayrılır ve tanıştığı bayanla bir daha görüşemez.

Yekta'nın babasıyla olan ilişkileri olumludur. Babasının hayalini gerçekleştirmek için Londra'ya gitmiştir. Ama babasını görmeden babası vefat eder.

İyi uykular öyküsünde hikâye kahramanı bir cumartesi sabahında duşa girmeye hazırlanırken babasının bakıcısının ona telefon etmesiyle babasının öldüğünü öğrenir. Kahraman, cenaze töreninde ve sonrasında yaşadıklarını babasına mektup yazarak anlatır. Mektupta babasının ölüm haberini aldığı anda ağlamamak için kolunu nasıl ısırdığını anlatır. Cenaze sırasında oraya gelenlerin ona oğlum kelimesini kullanmalarının nasıl zoruna gittiğini söyler. Bu saatten sonra kimsenin oğlu olamayacağını düşünür. Kahraman, babasının ölüm gerçeğini zor da olsa kabullendiğini yazarak hikâye biter. Hikâye bu açıdan ele alındığında baba-oğul arasındaki ilişki olumludur denebilir.

Solucan öyküsünde hikâye kahramanı, babası gazete okurken babasının çıkardığı gazete sesinden hoşlandığını düşünür. Babası gazeteyi okumayı bitirdiğinde oğlunu yanına çağırarak, ona gözlükleriyle uyuduğunda gözlükle yaşamayı öğrendiğini, rüyalarında İngilizce konuşmaya başladığında İngilizceyi öğrendiğini vb. şeyler söyleyerek oğlunu rahatlatır. Baba-oğul arasında geçen bu diyaloglarda onların arasındaki ilişkinin olumlu olduğu anlaşılır.

3.2.1.2. Babalarıyla Sorun Yaşayan Karakterler

Şey öyküsünde hikâye kahramanı babasının onaylamadığı bir evliliği yapar. Kahraman eşinin babasının şirketinde çalışır ve yaptığı evlilikten dolayı babasıyla araları bozuktur. Kahraman, bir gün iş yerindeyken kendisine bir mektup gelmiştir. Mektup babasındandır. Babası mektupta oğluna evliliğini onaylamamasının nedeni olarak oğlunun bu evliliği para için yapmış olduğunu düşünmesidir. Baba, mektupta aslında oğlundan tek isteğinin ona küçüklüğünden beri aldığı kitapları özümseyerek okumasıdır. Ama oğlu bunu yapmamıştır. Babası oğlunu paraya olan düşkünlüğünden dolayı onu dayısına benzetir. Kahraman, bu mektubu okuduğunda canı çok sıkılır. Mektuptan önce de eşi onu aramış ve akşam misafirlerinin olduğunu bu yüzden eve erken gelmesini söylemiştir. Kahraman, eşinin ve babasının istekleri doğrultusunda yaşadıklarından sıkılmıştır. Kimseye haber vermeden bir otobüse binerek kimsenin bilmeyeceği bir yere

gitmek ister. Babasının gönderdiği mektupta anlaşılıyor ki kahramanla babasının diyaloglarının iyi olmadığı ve aralarındaki baba-oğul ilişkisinin zayıf olduğu söylenebilir.

Düş Eş öyküsünde hikâye kahramanı bir hastane odasında yarın olacak ameliyatı için yatmaktadır. Huzurevinde kalan babası onun yanına gelmiş ve tavla oyunu oynarlar. Tavla oyunu oynarlarken kahramanın geçmişi aklına gelmesiyle, annesini iki yıl önce kaybettiği ve kız kardeşinin yurtdışında evli olduğu anlaşılır. Kahraman, kız kardeşinin evliliğini babasının baskısı ve kendisinin davranışlarından dolayı bir kurtuluş olarak yaptığını düşünür. Kendisinin evliliği düşünmemesinin sebebi olarak da babasının annesine olan davranışları olarak gösterir. Kahramanla babası arasındaki ilişki babasının okulda onun tarih öğretmeni olmasından dolayı da baba-oğul gibi değil öğretmen-öğrenci ilişkisi olarak görür. Kahramanın küçüklüğünden beri hayali babasıyla oyunlar oynamak, onunla birlikte gezmek olmuştur. Ama bunların hiçbirini yaşamamıştır. Kahraman, babasıyla olan tek ilişkisini oynadıkları tavla oyunu olarak görür. Bu hastane odasında babasıyla oynadıkları tavla oyununda kahramanın geçmişi hatırlaması babasıyla olan ilişkilerinin iyi olmadığı anlaşılır.

Sarmaşık öyküsünde hikâye kahramanı yıllardır kapının önünde olan kediye göremeyince şaşırır. Bu kediye daha yeni doğmuşken bulan kahraman ve eşi onu alarak veterinerine götürürler. Aşılamalarını yaparak ismini Goncagül koyarlar. Bu sabah kahraman, Goncagül'ün başına bir şey gelmiş olabileceğinden korkar. Bakkala onu görüp görmediğini sorar. Bakkalda onu görmediğini çırağına etrafa bakındığını ve onun da görmediğini söyler. Bu durum karşısında daha fazla telaşlanan kahraman eline mama ve su alarak onu aramaya başlar. Her yeri arayan kahraman onu bir türlü bulamaz. Aklına babasının küçüklüğünde anlattığı Yeşil Ev gelir. Oraya tek bakmadığını düşünür. Bu ev küçüklüğünden beri anlatılanlardan dolayı onun için çok korkunç bir yer olmuştur. Oraya gitmeye cesaret edemeyen kahraman bunu Goncagül için yapması gerektiğini düşünür. Kahraman, evin bahçesine gittiğinde karşı da bir adamın durduğunu görür. Ona yaklaştıkça bu kişinin babası olduğunu görerek şaşırır. Çünkü babası vefat etmiştir. Kahraman şaşkınlığını atlattıktan sonra babasıyla konuşmaya başlar.

Konuştukça konu babasının annesini neden geceleri yalnız bıraktığına gelir. Babası şiirle, edebiyatla uğraşmayı sevdiğini söyler. Annesinin bu durum ilk başta hoşuna gitmiş ama daha sonra bunu kaldıramadığını söyler. Babası da bunun için arkadaş toplantılarına ve başka kadınlara giderek oralarda şiirle ve edebiyatla uğraştığını söyler. Bütün bunları konuştuktan sonra kahraman, mama kokusuyla gözlerini açtığında evin bahçesinde uzanarak yattığını görür. Kendine gelen kahraman gördüğü şeyin bir hayalden başka bir şey olamayacağını düşünür. Kahraman, o bahçeye gittiğinde yıllardır babasına karşı beslediği duyguların açığa çıkması ve babasıyla hesaplaşması olarak düşünülebilir. Kahraman, babasının annesini neden yalnız bıraktığının hesabını sorar. Bunun yanında kendi yalnızlığının da nedenini anlamaya çalışmıştır.

Şarkılar Seni Söyler öyküsünde kahraman, babasını kaybetmesiyle yakın arkadaşları aklını dağıtması için onu dışarı çıkarırlar. Dışarı çıktıklarında herkes kahramanın babasıyla olan anılarından bahsederler. Kahraman, babasıyla ilgili hiçbir anısının olmadığını düşünür. Aklına sadece bir tek anısı gelir. O da kahraman sınava gireceği zaman mutfağa bir şey almaya giderken babasıyla karşılaşır ve babası ona mimarlık okumak istediğini ablasından öğrendiğini söyler. Ona muhasebe okumasını söyler. Babasını dinlemeyerek oradan ayrıldığını ve babasının söylendiğini hatırlar. Arkadaşları babasını anlattıklarında kahraman, her konuşma da daha da şaşırır. Çünkü babasıyla olan iletişimsizliğin farkına varır. Babasının saz çaldığını arkadaşlarından öğrenir. Babasının böyle bir özelliğinin olduğunu bilmeyen kahraman başka özelliklerini de arkadaşlarından öğrenir. Bütün bunlar sonucunda kahraman ile babası arasındaki ilişkinin, iletişimsizliğin ne kadar büyük olduğu sonucuna varılır.

3.2.1.3. Yalnız Kişiler

Kopan'ın hikâyelerinde işlediği yalnız karakterler toplum tarafından dışlanıp da yalnızlaşan bireyler değildir. Modern hayatın getirdiği teknolojik ve ekonomik şartların insanları sürüklediği yalnızlıktır: *“Yaşadığımız toplum biçiminin kapitalizmin getirdiği yaşam biçimi içinde sağladığı ekonomik ve teknolojik olanaklar, hiç kuşku yok ki bireylerin kendine daha çok dönmesine neden oldu”* (Gümüş, 2010: 15).

Buluşma Yeri öyküsünde kahraman, evli ve bir kızları vardır. Muhasebede çalışan kahraman insanlarla içli dışlı olmayı sevmediği için işinden ayrılır. Evde kızına bakmaya başlayan kahraman, eşinin çalıştığı para onlara yetmeyince arkadaşının bulduğu işte çalışmaya başlar. Eşi kahramanın insanların içerisine karışmaktan kaçınmasından sıkılarak kızını alıp evi terk eder. Kahraman, eşini ve kızını günlerce arar. En son eşinin arkadaşının yanına giderek onların nerede olabileceğini anlar. Bunu bir oyunla ona anlatırlar. Kahraman, buluşma yerine gittiğinde eşinin tek geldiğini görür. Eşi onun insanlardan kaçma hallerinden ve onları görmemezlikten gelme hallerinden sıkıldığını söyler. Kendilerini fark etmesi için böyle bir şeye kalkıştığını söyler. Kahraman, yalnızlığa kendisini nasıl alıştırmışsa eşinin onu terk etmeden önceki kavganın nedenini dahi eşiyile konuştuktan sonra farkına varır.

Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri öyküsünde kahraman arkadaşını havaalanına bıraktığında orada eski sevgilisiyle karşılaşır. Kahraman, bir reklam ajansında çalışırken eski sevgilisi de orada metin yazarı olarak işe alınır. Bir çorba reklamı için herkes çalışırken kahraman, eski sevgilisine metinler yazarak onun masasına bırakır. Eski sevgilisinin yaptığı bir oyunla kimliği ortaya çıkar ve o günden sonra sevgili olurlar. İlk başta her şey güzel gider. Ama zamanla kahramanın yalnızlığına ördüğü duvarlara kız dayanamayarak ondan ayrılır. Adnan adında biriyle evlenerek yurtdışına yerleşir. Kahraman, yalnızlığının bedelini gene yalnız kalarak öder.

Çıkış Noktası öyküsünde kahraman, roman yazmak için sürekli çalışma odasına gidip orada zaman geçiren biridir. Kahraman, aslında bunu bir oyuna çevirir. Eşinden ve insanlardan kaçmak için sürekli odasına gider.

Şerbetçi öyküsünde kahraman, yalnız bir karakter olarak karşımıza çıkar. Eşiyile boşandıktan sonra derin bir yalnızlığın içerisine düşer. Boşanmadan sonra geceleri uyuyamaz hale gelir. Buna bir çözüm olarak da arkadaşının anlattığı bir hikâyeyle ilgili o köye giderek hikâyenin peşine düşer.

Güneşi Son Olarak Phra Keo'da Gördüm öyküsünde kahraman, yalnız karakter olarak karşımıza çıkar. Kahraman, işletme bölümünü üçüncülükle bitirdikten sonra yurtdışında bir programa katılarak yükselmeyi hayal eder. Kahraman, oraya gittiğinde hayal ettiklerinden çok farklı şeylerle karşılaşır. Domuz eti yemediğini bilen arkadaşları

onun haberi olmadan ona köpek eti yedirirler. Kahraman, bu olaydan ve konuşma yapan hocanın sözlerinden sonra oradan ayrılır. Bu hayatın ona uygun olmadığına karar verir. Kahraman, yıllar sonra not aldığı defterine baktığında bu yazılanları görür ve hatırlar. Kahraman, hiçbir işte barınamaz artık kendisini sürekli içkiye veren kahraman köpeğinin dahi onun yalnızlığıyla dalga geçtiğini düşünür.

Sevgili Kardeşim öyküsünde kahraman, yalnız karakter olarak karşımıza çıkar. Ama bu defa kahramanın yalnızlığının nedeni farklıdır. Kahraman, kardeşine yazdığı mektupta kulağını kesip hastanede yatmasının sebebi olarak artık insanların ikiyüzlülüklerine dayanamadığını bunun için böyle bir şey yaptığını yazar. Kahraman, yalnızlığına çare olarak hissettiklerini yazmaya karar verir. Kardeşine kendisinin de böyle yaparak yaşamasının onun için daha iyi olacağını söyler.

Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun öyküsünde kahraman yalnız karakter olarak karşımıza çıkar. İnsanlarla içli dışlı olmayı sevmeyen kahraman, eşiyle boşandıktan sonra derin bir yalnızlığın içerisine düşer. Kahraman, bu yalnızlıktan kurtulmak için arkadaşının bulduğu bir iş görüşmesine gider. Orada bir yazar kadın ondan kendisinin hayat hikâyesini yazmasını ister.

3.2.1.4. Cinsellik Düşkünü Kişiler

Kopan'ın hikâyelerinde cinselliğe az da olsa rastlamak mümkündür. Yazar, bu konuya geniş yer vermemiştir. “Meme” öyküsünü bu konu hakkında yazmıştır. Birkaç öyküsünde de geniş olmamakla birlikte yer vermiştir.

Meme öyküsünde kahraman cinsellik düşkünü olarak karşımıza çıkar. Kahraman, saplantıları olan biridir. Rüyasında bir kadınla seviştiğini gören kahraman, uykudan uyanır. Küçüklüğünden beri cinsellik içeren kitapları okumayı seven kahraman, kimse görmesin diye onları saklar. Şimdi de eşinden boşandıktan sonra evde tek başına kalan kahraman bu tarz kitaplarını kitaplığında gizli bir yer açarak onları saklamaya çalışır. Gördüğü rüyadan sonra kahraman hemen kitaplığın olduğu yere giderek sakladığı kitaplarını çıkarıp okumaya çalışır. Kahramanın küçüklüğünden beri tek korkusu birilerin onun bu tarz kitapları okuduğunu öğrenip onunla dalga geçmeleridir.

Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun öyküsünde cinsellikle ilgili geniş olmasa da yer verilmiştir. Kahraman, işsiz kaldığı bir dönemde arkadaşı ona bir iş bulunduğunu söyler.

Bir kadın yazarla görüşmesini söyler. Kahraman, kadınla görüşmeye gittiğinde kadın ona kendisinin hayat hikâyesini yazmasını söyler. Kadın ona bunları anlatırken kahramanın gözü kadının bacaklarına takılır ve ne kadar genç gözüktüğünü düşünür.

Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi öyküsünde cinselliğin açık olmamakla birlikte geçtiği öyküdür. Kahramanla arkadaşının aralarındaki konuşmada arkadaşlarından birinin Tommiks oyununu vermemesinden şikâyetçilerdir. Kahraman, abisinin o çocuğun kötü biri olduğunu söyler. Arkadaşı nasıl kötü olduğunu söylemesi üzerine kızlara sataştığını ve onlarla birlikte olduğunu söyler. Arkadaşı bunun nasıl olduğunu sormasıyla kahraman Betül'ün banyoda çıplak olarak yaptıklarını söyler.

Anons öyküsü de cinselliğin geçtiği öyküdür. İki sevgilinin sevişme anı anlatılır. Sevgililer sevişirken bir anons sesini duyarlar. Aranan kanın kan gruplarıyla uyuşmadığını anladıklarında sevişmeye devam ederler.

Bilgi Çağı öyküsünde cinselliğin açık olmamakla birlikte geçtiği öyküdür. Bir arkadaş toplantısına giden kahraman, orada bulunan genç kızın gömleğindeki düğmenin koptuğunu görür. Kopan düğmeyle kahramanın gözü genç kızın göğüslerine takılır. Kızla göz göze gelen kahraman utanır.

3.2.1.5. Katiller

Kopan'ın hikâyelerinde çok olmamakla birlikte bu konuda yazdığı birkaç öyküsü vardır. *Doğum Sancısı* ve *Taamüden Cinayet* bu öykülerdendir.

Doğum Sancısı öyküsünde kahraman, eşinden boşandıktan sonra işine gidip gelen sakın biridir. Bir gün işten eve gelince posta kutusunda bir zarf görür. Bu zarfı gördüğünde çok sevinir. Bu sevinçle kendisine güzel bir sofrta hazırladıktan sonra zarfı açar. Zarfı açtığında iki tane fotoğraf görür. Biri siyah-beyaz diğeri ise renkli çekilmiş başı ezilen bir kedi fotoğrafı vardır. Kahraman, neye uğradığını şaşırır. İlk başta bunun kötü bir şaka olabileceğini düşünerek olayı unutmaya çalışır. Günler sonra aynı fotoğraflar tekrar gelmeye başlar. Kahraman, bunu kimin yapabileceği düşüncesiyle günlerce düşünür ve iş yerinden izin alır. Eve gittiği bir günde bir çığlık sesi duyar. Sesin geldiği yöne doğru gittiğinde bir erkeğin bir kadına tokat attığını görür. Kahraman, bunun karşısında kendisini kaybederek adamın kafasını yere çarparak onu öldürür.

Taammüden Cinayet öyküsünde kahraman, öyküler yazan biridir. Yakın arkadaşı Engin de senaryolar yazan biridir. Kahraman, yazdığı öyküleri ona okutmak ister. Engin her okuduğunda beğenmediğini dile getirir. Bir gün kahraman yine yazdığı bir öyküsünü ona okutur. Engin geldiğinde ona yazdığı öyküden esinlenerek bir senaryo yazdığını söyler ve kahramana okutur. Kahraman, okuduğunda öyküsünden daha güzel olduğu sonucuna varır. Engin ona bir teklifte bulunur. Ona yazdığı öyküleri senaryolaştırmayı teklif eder. Kahraman da bunu kabul ederek yazmaya başlarlar. Engin onu arayarak yazdığı öyküyü getirmesini söyler. Kahraman, öyküyü alarak onun evine gider. Çalışmaya başladıktan sonra Engin acıktığını söyleyerek mutfağa giderken ona aslında öykü yazmada başarılı olmadığını söyler. Kahraman, bu söze sinirlenerek kül tablasını başına atar ve onu öldürür.

3.2.1.6. Çocuklar

Kopan'ın hikâyelerinde çocuk karakterlere bazen kahraman geçmişine gidilerek çocukluğu anlatılır. Bazen de yazar olayları çocuk gözüyle anlatır.

Maskeli Süvari öyküsünde Toraman çocukluğuna gidilen şahıslardandır. Toraman annesinin ona telefon açıp çok sevdiği amcasının vefat ettiğini haber verdikten sonra amcasının evine gider. Oraya giderken amcasıyla birlikte çocukluğunda yaşadıkları aklına gelir. Toraman küçükken amcasının her şeyi bir teybe kaydettiğini hatırlar. Amcasının eşyalarını karıştırırken bir zarf bulur. Zarfın içerisinde bir kaset ve bir mektup vardır. Toraman mektubu okuduğunda amcasının babasına Toraman'ın evlatlık olduğunu ona ne zaman söyleyeceği yazılmıştır. Toraman kaseti teybe koyduğunda amcasının küçükken söylediği söz aklına gelir. Eğer kırmızı düğmeye basarsa her şeyin silineceğini hatırlar.

Amcamın Yaşama Çabası öyküsünde kahraman, çocukluğuna gidilen şahıslardandır. Kahraman, evlendikten sonra eşiyle birlikte taşındıkları evde bir alet bulur. Bu aletin ne olduğunu merak eden kahraman onu açıp bakmak ister. Eşi ilk günden ev sahibiyle kötü olmamak için buna izin vermez. Kahraman, yatağına geçtiğinde aklına çocukluğu gelir. Küçükken amcasının onların evine gelip sobanın başına geçip onlara yeni şeyler öğretmesi aklına gelir. Amcası icatlara meraklı biridir. Yatakta daha fazla duramayan kahraman, tornavidayı alarak aleti açmaya çalışır.

Amcasının yerinde olsaydı onunda aynı şeyi yapacağını düşünerek aleti parçalara ayırır. Saatin geç olduğunu fark edince uyumaya gider. Sabah ev sahibi eve gelerek erişte kesme aletinin parçalara ayrıldığını görünce söylenerek oradan gider.

Piknik Havası öyküsünde kahramanın babasıyla birlikte gittiği bir piknik gününü anlatır. Kahramanla babası pikniğe gittikleri bir günde çimlerin üzerine uzanarak gökyüzündeki bulutlara bakarak onların hangi şekillere benzediklerini konuşurlar. Kahramanın annesi onlara çimlerin ıslak olduğunu ve üşüteceklerini söyler. Kahraman, tam da o sırada babasına bulutun kuzuya mı benzediğini söyler. Annesini bu şekilde söylemeseydi babasının sorusunu cevapsız bırakmayacağını bildiğini söyler.

Pazar Günü öyküsünde kahramanın bir Pazar gününde yaşadıkları anlatılır. Kahraman, Pazar günleri televizyonda çıkan filmleri izlemeyi sever. Ama uykuda kaldığı için hem filmleri izlemeyi kaçıır hem de kahvaltı yapmayı kaçıır. Annesi Pazar günleri temizlik yaptığında etrafta dolanmaması gerektiğini söylediğinde sinirlenerek dışarı çıkmak ister. Annesi arkadaşlarının ders çalıştığını kendisinin de çalışması gerektiğini söylemesinden nefret eder. Annesi onu pide almaya gönderdiğinde kuyrukta beklemeyi sevmeyen kahraman, babasının çıplak kadın fotoğraflarına bakmasına bir anlam vermez. Babasına onun ne olduğunu sorduğunda ise babası polisiye roman okuduğunu söyleyerek onu başından savar.

Kobay öyküsünde çocuk kahraman, babası tarafından bir memleketlisinin yanında çalışmak için oraya bırakılır. Adam bir gün çocuğun kulaklarından tutarak onu babasının yanına getirir. Bütün esnafa onu rezil ettiğini söyler. Fare kapanı aldığını ve fareleri yakalamaya çalıştığını söyler. Babası evde de bu tarz şeyler yaptığını söyleyerek ona bir tekme atar. Çocuk içeri girerken ikisine de küfreder.

Kestane öyküsünde kahraman kestane satan bir çocuktur. Soğuk kış gününde çocuk dışarda kestane satır.

3.2.2. HİKÂYELERDE ZAMAN

Anlatı türlerinde olay, şahıs kadrosu ve mekânın önemi kadar zaman da önemlidir. Çünkü olaylar belirli bir zaman içerisinde gerçekleşir. Bu zaman içerisinde gerçekleşen olayların anlaşılabilmesi için de zamanın incelenmesi gerekir. Emile Benviste'e göre: "*Dünyanın fiziksel zamanı tek düze, sonsuz, çizgisel, istendiği biçimde bölümlenebilen bir süreklilik niteliği taşır*" (Benviste, 1995: 130). İnsanoğlu zamanı yıl, ay, hafta, gün gibi çeşitli bölümlere ayırmıştır. Bu değişkenlik gösteren zamandır. Başı ve sonu belli olmayan zaman ise değişkenlik göstermez. Zamanı bölümlere ayırmakla birlikte anlatmaya dayalı edebi metinleri zaman yönünde incelememizde kolaylık sağlar.

Anlatı türlerinde zaman karşımıza üç şekilde çıkar: "*Maceranın kendi zamanı, anlatma zamanı, yazıya geçirme zamanı ve okuma zamanı*"dır (Aktaş, 1984: 113-114). Olayların geçtiği zaman kurmaca zamandır. Vaka zamanı olayın gerçekleştiği zamandır. Eğer anlatıcı vaka zamanına şahit olmamışsa bunun yanında anlatma zamanından bahsedilir. Okuma zamanı ise metnin okuyucuyla buluştuğu zamandır.

Nurullah Çetin zamanı nesnel zaman, vaka zamanı ve anlatma zamanı olarak üç şekilde açıklar. Nesnel zaman takvime bağlı denilen zamandır. Anlatı türlerinde gerçek zamanı temsil eden nesnel zaman: "*Dış dünyanın, toplumların yaşamış oldukları, insan bilincinin bir bakıma dışında kalan genel zamandır. Romanın dışında da var olan, herkesin paylaştığı ortak zaman dilimi. Romanda nesnel zaman, romana göre canlı olan, gerçek olan, ya da yüzey yapıda, ön planda yer alan zaman dilimidir. Roman içinde yer alan diğer öğelerin tersine, nesnel zaman kurgusal değildir*" (Çetin, 2013: 117). Vaka zamanı: "*Romanda olayların geçtiği zaman dilimi. Nesnel zamanın tamamını kapsamayan, sadece olayların cereyan ettiği zaman süresi*" (Çetin, 2013: 129) olarak ifade edilir. Anlatma zamanını ise Şerif Aktaş: "*Anlatma zamanı, onların konuştuklarını duyabilen, tavır ve hareketlerini görebilen anlatıcının müşâhadelerini itibarî âleme has bir vasat içerisinde naklettiği andır. Bu, yazma zamanından farklıdır. Zira sonuncusu yazara ait bir işin gerçekleştiği süreyi karşılar*"(Aktaş, 2005: 116). Şeklin de ifade eder.

Hayatımıza giren teknolojiyle birlikte ekonomik durumun etkili olduğu durumlar insanı bireyselliğe yönlendirmiştir. Bununla birlikte: "*Modernist roman ve hikâye ile*

birlikte zaman unsuru yalnızca olay eksenli olmaktan sıyrılarak birey eksenli olmaya başlar. Çünkü amaç, tüm yönleriyle bireyin iç dünyasını vermektir”(Bekiçboğa, 2018: 59). Bireyin iç dünyasına yönelen postmodernizm olaylarla birlikte olayların gerçekleştiği zaman kavramını da belirsizleştirdiği söylenebilir: “*Postmodern metinlerde zaman mekanik, belirli ve ölçülebilir olmaktan uzaklaşır*”(Oktay, 2011: 99). Olayların ne kadarlık bir zaman dilimini yansıttığı bilinmez. Bu zaman dilimi bir yıl, bir gün, bir saat gibi olabilir.

Mehmet Tekin zamanı: “*Bir vaka - veya olay- hiçbir zaman sığağı sığağına anlatılamayacağına göre, ‘vaka zamanı’ ile ‘anlatma zamanı’ arasında geçen süreyi de hesaba katmak*” gerekliliğine inanır (Tekin, 1999: 118).

Vaka zamanı tüm olayları ele alırken anlatma zamanı olayların belirli kısımlarını ele alır. Vaka zamanı olayları tüm sırasına göre ele aldığı için hem zor hem de okuyucu tarafından sıkıcı hale gelebilir. Bunun için yazar eserlerinde zamandan bazı kısıtlamalar yaparak okuyucuyu bu durumdan kurtarır. Kopan, eserlerinde vaka zamanını açıkça belli etmez. Bunun yerine zamanı sembolik olarak kullanır:

“*Şahısların ruh durumlarına göre zamanı algılamalarına “psikolojik zaman”, evrenin anlayışından etkilenen zaman anlayışına ise “sosyal zaman” diyebiliriz*”(Narlı, 2002: 93). Eserlerde yer alan sosyal zaman döneminden izler taşıdığı için önemlidir. Her eser dönemini yansıttığı sürece gerçekçiliğini korur. Kopan’ın eserlerindeki zaman yaşadığı zaman diliminden seçilmiştir. Kendi yaşadığı dönemden eserler veren yazar döneminin ruhunu okuyucuya anlatması bakımından önem teşkil eder. Sosyal zamanın kişilerin ruhsal durumlarına etkisiyle psikolojik zamanın da önemini ortaya çıkarır.

Anlatılan bilgiler ile beraber Yekta Kopan’ın eserlerinde öncelikle sosyal zaman ve psikolojik zamanı belirlemeye daha sonra da anlatma zamanı ve vaka zamanını nasıl işlediğine değineceğiz.

Kopan’ın hikâyeleri, zamanı kullanma bağlamında romanlarıyla aynı özellikleri gösterir. Hikâyelerde kahramanın içerisinde bulunduğu zaman ve geri dönüşlerle gittiği geçmiş zaman kullanılır. Hikâyelerinde genellikle insan merkezli sıkıntıları,

iletişimsizliği, uyumsuzluğu ele aldığı için tarihi ve sosyal olaylara yer vermez. Yazar, hikâyelerinde insan psikolojisi üzerinde yoğunlaştığı için zamanı tespit etmek zordur.

Yazar, bazı hikâyelerinde sol görüşten bahsetmesi ve kendisinin de doksanlı yıllardan sonra yazmaya başlaması hikâyelerdeki olayların 1990 yılından sonra gerçekleştiği söylenebilir. Her eser yazıldığı dönemde olsun ya da kendi zamanının olaylarını ele alsın “*açıkça ve ima yoluyla*”(Philip, 1988: 234) yazıldığı dönemin bir sosyal yorumudur.

Kopan’ın *Yedi Derste Vicdan Muhasebesi* hikâye kitabındaki “Er Ryan’ı Kurtarmak”, *Daha Önce Tanışmış mıydık?* Hikâye kitabındaki “Giriş Cümlesi”, *Bir de Baktım Yoksun* hikâye kitabındaki “Kırmızı”, *İki Şiirin Arasında* hikâye kitabındaki “Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi” ve “Öğretmen” hikâyeleri yukarıda bahsettiğimiz olayları tespit etmek daha kolaydır.

Kopan’ın hikâyelerinde: “*Zamanın ilk boyutu, hikâyedeki kahramanların ve anlatılan olayların gelişip büyümelerini, herhangi bir aksiyon içine girmelerini sağlayan sürekli, değişken ve dinamik bir yapı arz eder*”(Aydemir, 2013: 285).

Kopan’ın değerlendirmeye aldığımız yüz yirmi hikâyeden vaka zamanı yetmiş dokuz tanesinde yaklaşık olarak birkaç gün, altı tanesi yaklaşık olarak bir hafta, on üç tanesi yaklaşık olarak birkaç ay, yirmi iki tanesi yaklaşık olarak birkaç yıldan fazla zaman dilimini kapsamaktadır.

Kopan’ın hikâyelerinin çoğunda vaka zamanı birkaç günlük zamandır. “*Çağla Yeşili Bir Gece*”, “*Müsvedde*”, “*Perde 2 Sahne 4*”, “*Korku*”, “*Mektup*”, “*Our Bazaar*”, “*Midye*”, “*Evlilik Cüzdanı*”, “*Belki de Bu Son*”, “*Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi*” hikâyeleri yaklaşık olarak bir günlük zaman dilimini kapsarken; “*Turhan Bey’in Kehaneti*”, “*Taammüden Cinayet*”, “*Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri*”, “*Rakı, Su ve Buz*”, “*Çıkış Noktası*”, “*Mevsim Normalleri*”, “*Şey*”, “*Afrika’dan Çok Güzel Hayvanlar Geldi*”, “*Üç Korner Bir Penaltı*”, “*Newton’un Üçüncü Yasası*”, “*Er Ryanı Kurtarmak*”, “*Yedi Derste Vicdan Muhasebesi*”, “*Daha Önce Tanışmış mıydık?*”, “*Kekeme*”, “*Kalos Eidos Scop*”, “*Enginar’ın Kabukları*”, “*Rüya Tabiri*”, “*Demiryolu*”, “*Radio Mevsimi*”,

“Refakatçi”, “Anons”, “Çıkmaz Sokak”, “Kahkaha”, “Nane Kokusu”, “Yanmaz Yapışmaz”, “Temizlik”, “Susam”, “Vahşi Batı”, “Belki”, “Kobay”, “Kağıttan Kurbağa”, “Kestane”, “Uzak Çok Uzak”, “El Toreador”, “Kafkayla Yolculuk”, “Çarpışma Testi Kuklaları”, “Gerçeğin Halleri”, “Epilog”, “Kırmızı”, “Battaniye”, “İyi Uykular”, “Bulutlar Konuşurken”, “Salyangoz”, “Yağmur”, “Piknik Havası”, “Kim Önce Kırpacak Gözünü”, “Tarçın Kokusu”, “Anadoluhisarı”, “Diyet”, “O Nokta”, “Aşk mı O da Ne?”, “Beş Duyu”, “Teklif”, “Ünlem ve Mat”, “Pazar Günü”, “...İçin”, “Şehrin Duvarları”, “Tensikat”, “Seni Bağırarak İsterken”, “Düşmüş Bir Harf”, “İnce Ünlü Aşklar”, “Hayır”, “Geometri”, “Matruşka”, “Matematik”, “Yürümek, Denize”, “Solucan”, “Alışkanlık”, “Hanımefendi” hikayelerinde ise vaka zamanı birkaç günü kapsar.

Fildişi Karası kitabında bulunan “Çağla Yeşili Bir Gece” hikâyesinde vaka zamanı bir günlüktür. Vaka, kahramanın arkadaşlarıyla birlikte gittikleri yolculukları anlatır.

Fildişi Karası kitabında bulunan “Turhan Bey’in Kehaneti” hikâyesinde gazetede çalışan kahraman ve arkadaşı bir gazete haberi için taşraya gitmeleri anlatılır. Buradaki vaka zamanı birkaç günden ibarettir.

Vakanın çok kısa olduğu hikâyelerden *Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri* kitabında bulunan kitabın adını taşıyan “Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri” hikâyesinde kahramanın havaalanında eski sevgilisiyle karşılaşması anlatılır. Buradaki vaka zamanı kahramanın: “*Arkadaşını yolcu etmek için sabahın dördünde havaalanına gelip, hiç beklemediği bir anda eski sevgilisiyle karşılaşan sıradan bir muhasebeci*”(Kopan, 2015: 11) sözlerinden vaka zamanının sabahın saat dördünde başladığı anlaşılır. Vaka birkaç saatlik zaman dilimini kapsar.

Yazarın vaka zamanlarını kısa tuttuğu bir başka hikâye ise; *Yedi Derste Vicdan Muhasebesi* kitabında bulunan “Afrika’dan Çok Güzel Hayvanlar Geldi” hikâyesidir. Hikâye de babasını kaybeden kahraman, annesiyle beraber annesinin halasına yerleşir. Kahraman, akşam gördüğü rüyayı sabah annesine ve büyük halasına anlatır. Buradaki

vaka zamanı kahramanın gece gördüğü rüyayı sabah anlatması vaka zamanının bir gün olduğunu gösterir.

Daha Önce Tanışmış mıydık? Hikâyesinde bulunan hikâyenin adını taşıyan “Daha Önce Tanışmış mıydık?” hikâyesinde Sinem’in yazacağı öyküler için hikâye konusu bulmak amacıyla otobüs yolculuğuna çıkar. Buradaki vaka zamanı bir gündür.

Kopan’ın “Doğum Sancısı”, “Buluşma Yeri”, “Öylesine Sessiz”, “Kertenkele”, “Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun” gibi hikâyelerinde vaka zamanı bir haftadan fazladır.

Fildişi Karası kitabında bulunan “Doğum Sancısı” hikâyesinde kahraman işten eve geldiği bir gün posta kutusunda bir zarf görür. Zarfı açtığında içerisinde ölü hayvan resimleri bulur. İlk başlarda bunun bir şaka olabileceğini düşünen kahraman ilerleyen günlerde de devam eden bu durumdan rahatsız olmaya başlar. Bu olayların sonucunda kahraman bir cinayet işleyerek son bulur. Buradaki vaka zamanı birkaç haftadır.

İki Şiirin Arasında kitabında bulunan “Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun” hikâyesinde vaka zamanı tam olarak belirtilmemiştir. Hikâye kahramanı Selim’in ünlü bir kişi olan Türkan Hanım’ın biyografisini yazması olayı anlatılır. Selim’in arkadaşı olan Betül bir sergide Türkan Hanım’la tanışır. İlerleyen sohbetlerinde Türkan Hanım biyografisini yazdırmayı düşündüğünü söyler. Bunun üzerine Betül bu işi Selim’in yapabileceğini söyler. Selim, Türkan Hanım’la buluşmaya gittikten sonra kararsız kalır. Betül’ün olayı Selim’e anlatması ve Selim’in Türkan Hanım’la buluşması ve karar verme aşaması göz önünde bulundurulduğunda olay bir haftadan fazladır.

Kopan’ın “Kızılmaske ve Diana’nın Öpüşmesini Gören Yaşlı Çocuk”, “Keşke Kahveyi Şekersiz İçebilseydim”, “Öğleden Sonra Budapeşte’de”, “Köprüden Görünüş”, “Şerbetçi”, “Sil Dürçmesi”, “Sevgili Kardeşim”, “Fil Mezarlığı”, “Muasır Medeniyetler Mertebesi”, “İki” gibi hikâyelerinde ise vaka zamanı birkaç aydır.

Fildişi Karası hikâye kitabında bulunan “Kızılmaske ve Diana’nın Öpüşmesini Gören Yaşlı Çocuk” hikâyesinde olay kahramanın hasta olan Ozan’la yaşadıkları anlatılır. Kahraman, hasta çocuklara ders veren biridir. Ozan’da ders verdiği kişilerden biridir. Buradaki vaka zamanı kahramanın Ozan’la tanışması ve ilerleyen süreçte

Ozan'ın hastalanıp hastaneye kaldırılması olayları göz önüne alındığında ve hikâyede geçen: “*Arkadaşlığımızın (bu ilişki başka nasıl adlandırılabilirdi ki sizce) ikinci ayında birçok güzel öykü okumuştum ona*” (Kopan, 2014: 16) sözlerinde vaka zamanının birkaç ay olduğu söylenebilir.

Fildişi Karası kitabında bulunan “Keşke Kahveyi Şekersiz İçebilseydim” hikâyesinde vaka “*bir Cuma günü*” başlayıp geri dönüşlerle anlatılır. Bir avukat olan kahraman, arkadaşının doğum gününde tanıştığı bir kişiyle aralarında geçen ilişki anlatılır. Kahraman, sevgilisini havaalanından almak için kendi kullandığı arabasıyla bir kamyonla çarpışarak hayatını kaybederek son bulur. Buradaki vaka zamanı birkaç aydır.

Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri kitabında bulunan “Köprüden Görünüş” hikâyesinde vaka kahramanın, arkadaşına yazacağı bir mektupla başlar. Kahramanın en yakın arkadaşı eski nişanlısıyla evlenir. Kahraman, arkadaşına eski nişanlısıyla neden ayrıldığını ve onların evlenmelerinde kendisi için hiçbir sorun yaratmadığını geri dönüşlerle anlatır. Buradaki vaka zamanı kahramanın büyük şehre gitmesi ve arkadaşının askerden sonra gelip evlenmesi göz önüne alındığında vaka zamanı birkaç aydır.

İki Şiirin Arasında kitabında bulunan “Şerbetçi” hikâyesinde vaka birkaç aydır. Kahraman, eşinden ayrıldıktan sonra uyku problemi yaşamaya başlar. Bir gün işyerinden bir arkadaşı ona Secelli köyünde geçen bir olayı anlatır. Kahraman, bu olayın aslını merak ederek köye gider. Tepeye arabayla çıkan kahraman bir anda dikkatini kaybederek uçurumun kenarına gelir. Kendisine tepeye arabayla çıkmaması gerektiğini söyleyen genci dinlemediği için pişman olan kahraman için iş işten geçmiştir.

Kara Kedinin Gölgesi kitabında bulunan “Sil Dürçmesi” hikâyesinde: “*Bir ay kadar önce arkadaşlarıyla balık yemeye gitmişti*” (Kopan, 2017: 70). Sözlerinden vaka zamanının en az bir ay önce olduğu ve hikâyenin devamında gerçekleşen olaylar göz önüne alındığında vaka birkaç aydır.

Kediler Güzel Uyanır kitabında bulunan “Muasır Medeniyetler Mertebesi” hikâyesinde kaybettiği kartı arayan bir kişi anlatılır. Buradaki vaka zamanı tam olarak belirtilmese de anlatılanlardan vaka zamanının birkaç ay olduğu söylenebilir.

Kopan’ın “Köpek Balığı”, “Düş Eş”, “Maskeli Süvari”, “Elma Ağacındaki Cadı”, “Joker”, “Bir Sarı Yolculuk”, “Cemal Usta’nın Meşhur Tarhanası”, “Amcamın Yaşama Çabası”, Güneşi Son Olarak Phro Keo’da Gördüm”, “Giriş Cümlesi”, “Kırmızı Kurdele”, “Meme”, “Becerikli Bay Kerim İnal”, “Borges ve Ben”, “Metafor”, “Sarmaşık”, “Portobello 22”, “Saat”, “Bilgi Çağı”, “Brüksel’deki Öküzler”, “Şarkılar Seni Söyler”, “Öğretmen”, “İki Şiirin Arasında” hikâyelerinde vaka süresi birkaç yıldan fazladır. Kopan, hikâyelerde geçen bu geniş zamanı ya geri dönüşlerle sağlar ya da zamanda atlamalar yaparak aktarır. Bazen de sadece yılların varlığını özetlemelerle geçirir.

Fildişi Karası kitabında bulunan “Köpek Balığı” hikâyesinde: “... Onlarla tanıştığımızda üçüncü sınıftaydık” (Kopan, 2014: 30). Sözlerinden vakanın üniversite üçüncü sınıfta gerçekleştiği söylenebilir. Kahraman, iki arkadaşının arasında geçen olayı yıllar sonra bir kitapta yazmaya karar verir. Buradaki vaka zamanı birkaç yıldır.

Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri kitabında bulunan “Düş Eş” hikâyesinde yarin sabah olacağı ameliyatı stresle bekleyen kahraman bir hastane odasında babasıyla tavla oyunu oynar. Oynadıkları oyuna dalan kahraman babasıyla yaşadıklarını geri dönüşlerle hatırlar. Buradaki vaka zamanı kahraman daha ilkokuldayken başlar. Kahramanın bugün içerisinde bulunduğu yaş düşünüldüğünde on beş, yirmi yıllık bir zaman dilimi gösterilebilir.

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi kitabında bulunan “Joker” hikâyesinde kahramanın eşi bir yarışma programına katılmıştır. Kahraman, eşinin katıldığı yarışmada takıldığı bir soruda telefon jokeri olarak katılmak için telefonun başında bekler. Bu bekleme esnasında kahramanın aklından eşiyle nasıl tanıştığı geçer. Daha sonra eşine yöneltilen bir soruyla geri dönüşlerle çocukluğunda yaşadıkları aklına gelir. Küçükken babası yurt dışında çalışır. Annesini babasının yanına göndermek için mektupların

arkasındaki pulları nasıl topladığını hatırlar. Buradaki vaka zamanı tam olarak belirtilmese de yirmi, otuz yıllık bir zaman olarak gösterilebilir.

Hikâyelerde anlatılan olaylar kronolojik bir sıra dâhilinde değil de daha çok muhtelif zamanlarda yapılan geri dönüşlerle okuyucunun dikkatine sunulur: “*Ancak, vakanın bu zaman boyutu, her zaman saat ve takvim gibi ölçü aletleri sınırlamasına girmeyebilir. Böyle vakalarda zaman, dış âleme ve onun ölçü birimlerine bağlanmak yerine, hayatın özüne bağlı psikolojik bir süreyi kapsar*” (Aydemir, 2013: 287).

Kopan, uzun zamanlı hikâyelerinde zamanı geri dönüşlerle ve atlamalarla okuyucuya aktarır. Kısa bir anlatıma sahip olan hikâyede yazar, her şeyi kronolojik olarak aktarmaz. Sadece kısa ifadelerle onları hissettirir ve kahramanların geçmişleriyle ilgili detaya inmeden genel hatlarıyla onlar hakkında bilgi verir. Bu bilgiler vakayı aydınlatmak amacıyla yapılır.

Kahraman anlatıcı bakış açısının hâkim olduğu bu uzun zamanlı hikâyelerde vaka zamanı ve anlatma zamanı arasında net bir zaman ayrımı vardır. Anlatma zamanında olay tamamen bitmiş olup kahramanın olayı hatırlaması veya bir olaya benzetmesi gibi geri dönüşler yaparak vaka zamanı ile anlatma zamanı arasında geçişlerle hikâye anlatılır.

Kahraman anlatıcının hâkim olduğu *İki Şiirin Arasında* kitabında bulunan “Amcamın Yaşama Çabası” hikâyesinde vaka yıllar önce olup bitmiştir. Ancak kahraman evlendikten sonra eşiyle birlikte yeni taşındıkları eve eşyalarını yerleştirirlerken gördüğü bir aletle birlikte geçmişte amcasıyla yaşadıklarını hatırlaması anlatma zamanıyla vaka zamanını arasında bir ayrımın olduğunu gösterir.

İki Şiirin Arasında kitabında bulunan “Bir Sarı Yolculuk” hikâyesinde vaka zamanı ve anlatma zamanı arasında net bir ayrım söz konusudur. Vaka yıllar önce bitmiştir. Kahraman anlatıcının hâkim olduğu hikâyede kahramanın yayınevine gönderdiği bir mektupla yazar olan amcasının oğluyla yaşadıklarını anlatarak onlardan bir ricada bulunur. Bu rica yıllar önce bir fotoğrafını amcasının oğluna vererek

amcasının oğlunun bu fotoğraftaki kişinin kendisiymiş gibi göstermiş olmasını düzeltmelerini istemesidir.

Hâkim bakış açısına sahip olan *Fildişi Karası* kitabında bulunan “Cemal Usta’nın Meşhur Tarhanası” hikâyesinde: “*Günümüzden elli yıl önce Bursa’da Bol Kepçe namıyla ün salmış Cemal Usta adında, orta yaşını çoktan geride bırakmış bir aşçıbaşı vardı*” (Kopan, 2014: 85). Giriş cümlesinde vakanın elli yıl önce gerçekleştiği açıkça belirtilmiştir. Hikâye Cemal Usta’nın aklına takılan bir soruyla aylarca uğraşması anlatılır. Buradaki vaka zamanı ile anlatma zamanı arasında giriş cümlesinde de belirtildiği gibi elli yıllık bir zaman diliminin olduğu görülür.

Karbon Kopya kitabında bulunan “Becerikli Bay Kerim İnal” hikâyesinde üniversite de arkadaş olan iki kişinin yıllar sonra birbirleriyle karşılaşp birlikte iş yapmaya karar vermeleri anlatılır. Kahraman anlatıcıya sahip hikâye de vaka zamanı belirtilmemiştir. Kahramanın anlattıklarından yıllar sonra üniversiteden bir arkadaşıyla metroda karşılaşır. Arkadaşı onun yazmaya meraklı biri olduğunu bilir ve ona bir teklifte bulunur. Kendisinden farklı bir kimlikle polisiye romanlar yazmasını ister ve pazarlama işini ise kendisinin yapacağını söyler. Bu işi kabul eden kahraman belli bir zamandan sonra devam edemeyeceğini düşünerek ona bir mektup yazarak buna son vermek istediğini söyler.

Karbon Kopya kitabında bulunan “Borges ve Ben” kitapla ve kütüphaneye nasıl tanıştığını anlatan kahramanın hikâyesidir. Kahraman, kitap okumaya dokuz yaşında bir arkadaş sayesinde başlar. Babasının işinden dolayı İstanbul’a yerleşen kahraman orada Mahir T. İle tanışır. Onunla tanıştıktan sonra kütüphaneye ve kitaplarla daha içli dışlı olan kahraman Mahir T. Ölüm haberinden yıllar sonra bir gazetenin köşe yazısında değeri bilinmeyen yazarlar başlıklı bir yazıda onun adını görünce yaşadıkları aklına gelir. Kahraman, başından geçenleri yer yer atlamalar yaparak kronolojik olarak anlatır. Buradaki vaka zamanı kahraman dokuz yaşındayken başlar. Ancak vaka süresi tam olarak belirtilmemiştir. Anlatma zamanı ve vaka zamanı arasında net bir ayırmadan söz edilebilir. Çünkü kahramanın gazete haberini gördükten sonra bunları hatırlaması vaka zamanı ve anlatma zamanı arasındaki ayrımı gösterir.

Kahraman anlatıcıya sahip *İki Şiirin Arasında* kitabında bulunan “Güneşi Son Olarak Phra Keo’da Gördüm” hikâyesinde kahramanın bir yaz gününde balkonda içki içerken yıllar önce Bangkok’ta yaşadıklarını yazdığı defteri eline aldığı oradaki olayları tekrar hatırlaması anlatılır. Vaka kahramanın üniversiteyi bitirdiği yaz Bangkok’a gitmesiyle başlar. Vaka zamanı ve anlatma zamanı arasında net bir ayrım vardır. Vaka olup bitmiştir. Anlatma zamanı ise kahramanın balkonda içki içerken bu olayları hatırladığı andır.

Bir de Baktım Yoksun kitabında bulunan “Portobello 22” hikayesinde kahramanın babasının isteği üzerine gittiği Londra’da yaşadıklarını anlatmasıdır: “*Altı yıl önce yaşanmış bir olayı bütün ayrıntılarıyla hatırlamaya çalışmak çok yorucu, üstelik insan ne yaparsa yapsın bütün resmi göremiyor, mutlaka eksik parçalar –sesler, sözler, görüntüler- kalıyor*” (Kopan, 2017; 51). Sözlerinden vakanın altı yıl önce gerçekleştiği söylenebilir. Anlatma zamanı ise kahramanın bütün bu yaşadıklarını yazmaya karar verdiği içerisinde bulunduğu zamandır.

3.2.3. HİKÂYELERDE MEKÂN

Mekân, geleneksel ve modern anlatılarda metnin ana unsurlarından birisidir. Mekân şahısları ve zamanı da belirleyen bir unsurdur. Mekân, kişilerin içerisinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve ruhsal durumları hakkında bilgi verme açısından da önemlidir: “*Kültür, mekânda hayat bulur; mekânda yaygınlaşır. Mekân, kültürün hayata dahil olduğu mahaldir; onu varlık sahnesine çıkaran zemindir. Kültürün kendini üretmesi, yaygınlaştırması ancak mekânlarda gerçekleşebilir. Her kültür ortamı öncelikle mekân üretmek ve mekânda kendini ifade etmek zorundadır*”(Alver, 2008: 558).

Mekân, üzerinde yaşayan kişilerin bakış açılarına ve algılamalarına göre şekillendiği için: “*İnsanlığın ekonomik, ideolojik, sosyo-psikolojik boyutlarından bağımsız*” (Karaküçük, 2004: 78) düşünmek olanaksızdır. Çünkü mekân: “*olayın geçtiği tarihsel zamanı ve kişilerin sosyal durumunu belirlemek işlevi taşır*” (Elçi, 2003: 13). Berna Moran’ın mekân hakkındaki düşünceleri şöyledir: “*Sanat eserlerinde*

gördüğümüz, doğadır, insandır, hayattır ve sanatçı eserinde bize bunları yansıtır; bir ayna tutar dünyaya sanki” (Moran, 2007: 17).

Anlatmaya dayalı edebi eserlerde mekân olayların sahnelendiği yerdir. Çünkü: *“Mekân, olayın dili olma özelliğini kazanır”* (Kolcu, 2006: 23). Yazar, bir olay veya durumu yansıtırken mekânın gücünü önemli ölçüde kolaylaştırıcı bir unsur olarak kullanır: *“Mekân, sadece olay ve hareketleri değil, zihni plândaki yansımaları, sosyal ve kültürel hayattaki değişim ve farklılıkları da sergileyen bir çevre, atmosferdir”* (Zambak, 2007: 2). Korkmaz’a göre ise mekân: *“Oysa anlatı türlerindeki mekân, kurgusaldır ve içinde yaşayan insanların bakış açıları, algı kapasiteleri ve duyuşsal gelişimleri doğrultusunda şekillendirilmiştir; sürekli yeniden yaratılır, biçimlendirilir ve mekân etkin kurucu bir değer olarak üzerindeki etkiler, onları tinsel doğuş ve oluşlara hazırlar”* (Korkmaz, 2017: 10).

Sevinç Ergiydiren mekâna farklı bir anlam yüklemiştir: *“İnsanın varoluşunu dünya üzerinde konumlandırılmış oluşuna bağlayan Heidegger’den yola çıkarsak, bir tecrübeyi yaşayacak olan varlığın roman içinde de bir zemine yerleştirilmesi gerekir. Bazı kuramcıların dilinde “mekân”, bazılarının terimiyle “çevre” romanda da yalnızca bir hareket zemini teşkil etmez. Varoluş biçimini belirleyici bir tarzda rol oynar”* (Ergiydiren, 2001: 19) açıklamasıyla mekânı Heidegger’in varoluş biçimiyle açıklayarak mekânı kişiler için bir zemin olmaktan çıkararak edebi eserleri oluşturan bir varoluş simgesi haline getirmiştir.

Modernite, insan hayatı üzerinde etkili olduğu gibi mekân üzerinde de etkili olmuştur. İnsanoğlu modernitenin sunduğu beton binalardan ve insani ilişkilerin yok olmasına yakın kendisini bütün bu olumsuzluklardan kurtaracak yeni bir dünyanın, mekânın özlemini dile getirir. Bu özlem ütopyadır. Hiçbir yerde anlamında olan ütopya: *“Bir yerde bulunduğunun düşünülmesiyle ya da bir yerde yaratılması isteğiyle, toplumsal değişme özlemini, mevcut durumu yadsımayı, kıskırtan bir gelecek tasarımı dile getirir”* (Özkeraz, 2007: 125).

Postmodernitenin kurduğu dünya ve mekân ise heterotopiadır. Her yerde bulunabilirlik anlamındadır. İsmet Emre, mekânın: “*Yer değiştirdiğini, renkten renge girerek, biçim değiştirdiğini; akışkan, şeffaf, ele avuca sığmaz bir görüntü olarak belirdiğini, yani, modernite ve modernizmin somutlamaya çalıştığı her durum ya da görüntüyü soyutlama eğilimine girerek mekânda da karmaşa yarattığı*”nı söyler (Emre, 2004: 183).

Işık’ın Jameson’dan aktardığı fikre göre mekân: “*Herhangi bir bütünlüğü olmayan, birbirinden kopuk parçaların bir kolajıdır. Kişinin gündelik yaşamında bu kopuk mekânları zihninde bile birbirine bağlayabilmesi son derece güç, hatta olanaksızdır*”(Jameson, akt. Işık, 1994: 26) der.

Postmodern eserlerde mekânın, klasik ve modern eserlere göre ikinci planda tutulduğu söylenebilir. Kopan da hikâyelerinde, karakterlerin kişisel dünyaları üzerinde dururken mekân kavramını arka planda tutmuştur.

3.2.3.1. Dış Mekânlar

3.2.3.1.1. Köyler

Kopan’ın hikâyelerinde mekân tasvirleri bulunmaz. Yazar mekânları sadece olayların geçtiği yer olarak belirtir. Yazarın, *Mevsim Normalleri*, *Şerbetçi* hikâyelerinde mekân olarak köyü görürüz.

Mevsim Normalleri öyküsünde mekân Sefalıköy’dür. Sefalıköy’ün tasvirlerine çok yer verilmez. Sadece olayın geçtiği yer olarak belirtilir. Olayın sebebinden yola çıkılarak oranın turistik bir yer olduğu ve yaşanan olayın turistlerin gelme zamanının yaklaşmasıyla dikkat çekmek için yapılan bir şey olduğunu belirtmeleriyle Sefalıköy hakkında biraz bilgi verilir.

Şerbetçi öyküsünde mekân Secelli köyüdür. Yazar köyün tasvirlerine yer vermez. Olayın geçtiği yer olarak geçer. Kahramanın eşi onu terk ettikten sonra uyku uyuyamaz hale gelir. Arkadaşının Secelli köyü hakkında anlattıklarından yola çıkarak oraya gitmesi anlatılır.

3.2.3.1.2. Şehirler

Yazar, *Cemal Usta'nın Meşhur Tarhanası*, *Öğleden Sonra Budapeşte'de*, *Köprüden Görünüş*, *Üç Korner Bir Penaltı*, *Bir Sarı Yolculuk*, *Güneşi Son Olarak Phre Keo'da Gördüm*, *Borges ve Ben*, *Portobello 22*, *Şarkılar Seni Söyler*, *Öğretmen* hikâyelerinde mekân olarak şehirleri tercih etmiştir.

Cemal Usta'nın Meşhur Tarhanası öyküsünde olay Bursa'da geçer. Bursa'nın herhangi bir tasvirine yer vermez. Sadece kahramanın Bursa'da yaşadığı ve orada bir lokantada çırak olarak çalıştıktan sonra ustasından icazet alarak kendine ait bir yer açtığı belirtilir. Daha sonraki olayların gelişiminden bahsedilir.

Öğleden Sonra Budapeşte'de öyküsünde yazar Budapeşte hakkında hiçbir tasvire yer vermez. Kahramanın yanındaki asistan kızla oturdukları bir kafede yazdıkları hikâyeler üzerinde çalışmaları anlatılır. Kahramanın gerçekten de orada olduğu ya da orada olmasının hayal mi? olduğu belirtilmemiştir.

Köprüden Görünüş öyküsünde mekân olarak İstanbul'u görürüz. Kahraman, kasabadan İstanbul'a yerleşir. Yazar, burada mekân tasvirine yer vermez. Olayın geçtiği yer olarak belirtilir. Kahraman, İstanbul hakkında konuşurken burada insanların birbirlerine karışmadıkları her şeyin ve herkesin özgür olduğundan bahseder.

Üç Korner Bir Penaltı öyküsünde kahraman, bir holdingin adını temize çıkarmak için bir öykü yazar. Öykü üç kişinin hikâyelerinin birleşmesiyle anlatılır. Bu yüzden olaylar farklı yerlerde gerçekleşir. Kastamonu, Marmaris, Kayseri olarak mekân seçilir. Mekânların tasvirlerine yer verilmez sadece olayların gerçekleştiği yer olarak belirtilir.

Bir Sarı Yolculuk öyküsünde mekân olarak kahramanın küçükken kaldığı Aydın ve okumak için gittiği Ankara olarak gösterilir. Yazar, mekân tasvirlerine yer vermez. Olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Güneşi Son Olarak Phre Keo'da Gördüm öyküsünde mekân Bangkok'tur. Kahraman, eğitim hayatında yükselmek için gittiği Bangkok'ta yaşadıklarını anlatır. Yazar buranın tasvirlerine yer vermez olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Borges ve Ben öyküsünde mekân farklı yerlerdir. İlk olarak kullanılan mekân Ankara'dır. Daha sonra kahramanın babasının iş dolayısıyla geldiği İstanbul'dur. Yazar mekân tasvirlerine yer vermez önceki öykülerde olduğu gibi olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Portobello 22 öyküsünde mekân Londra'dır. Kahraman, babasının hayalini gerçekleştirmek için oraya gider. Yazar mekân tasvirlerine yer vermez olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Şarkılar Seni Söyler öyküsünde dört arkadaşın bir araya gelerek anılarından bahsetmeleri anlatılır. Burada gazeteci olan Savaş ve Atilla haber için gittikleri Afganistan'da yaşadıkları bir olayı anlatırlar. Buradaki mekân Afganistan'dır. Yazar tasvirlerine yer vermez kahramanların yaşadıkları olayın geçtiği yerdir.

Öğretmen öyküsünde kahraman arkadaşının yanına gelerek Antakya'da öğretmen olduğunda öğrencileriyle ilgili yaşadıkları anlatılır. Buradaki mekân Antakya'dır. Yazar mekân tasvirine yer vermez olayın geçtiği yer olarak belirtir.

3.2.3.1.3. Tabii Çevre

Yazar önceki mekân seçimlerinde olduğu gibi burada da mekân tasvirine yer vermez onun için burada kullanılan mekân sadece olayın geçtiği yer olarak belirtir. Tabii çevre olarak seçtiği mekânlar: *Piknik Havası*, *Anadoluhisarı*, *Mektup*, *Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi*, *Buluşma Yeri* hikâyeleridir.

Piknik Havası, kahramanın ailesi ile birlikte gittikleri piknikleri anlatılır. Kahraman orada babasıyla birlikte uzanıp bulutlara bakarak olan şekillere anlam verirler. Piknik yapılan yerin tasvirine yer verilmemiştir.

Anadoluhisarı öyküsünde kahraman iskelede oturup eskiden olan mahalle ilişkilerini düşünür. Burada mekân tasvirine yer verilmez olayın geçtiği yer olarak belirtilir.

Mektup öyküsünde mekân olarak bir parktır. Kahraman parkta otururken bir adamın ona sürekli bakıp en sonunda dayanamayarak onun yanına gelip konuşması anlatılır. Yazar parkın tasvirine yer vermez olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi öyküsünde kahramanla arkadaşı bahçede kurdukları fırında patates pişirirler. Arkadaşları hakkında konuşurlar. Burada mekânın tasviri hakkında bilgi verilmemiştir. Sadece olayın geçtiği yer olarak belirtilir.

Buluşma Yeri öyküsünde mekân tam olarak belirtilmese de kahramanın eşini ve kızını bulmak için gittiği yer bir sahil kenarıdır. Yazar buranın tasvirlerine yer vermez sadece olayın yaşandığı yer olarak belirtir.

3.2.3.2. İç Mekânlar

3.2.3.2.1. Evler

Kopan'ın hikâyelerinde mekân olarak evler çok kullanılmıştır. Evlerin tasvirlerine yer verilmemiştir. Fakat hikâyelerinde ele aldığı kişiler bakımından ev çok önemli bir faktöre sahiptir. Yazar kendilerini toplumdan soyutlayan, insanlarla iç içe olmaktan kaçan karakterlerine evi bir saklanma yeri ve kişilerin kendilerini güvende hissettikleri bir yer olarak kullanmıştır denilebilir. Mekân olarak kullandığı ev *Kızılmaske ve Diana'nın Öpüşmesini Gören Yaşlı Çocuk*, *Köpekbalığı*, *Doğum Sancısı*, *Taammüden Cinayet*, *Rakı*, *Su ve Buz*, *Maskeli Süvari*, *Oyun Evi*, *Çıkış Noktası*, *Afrika'dan Çok Güzel Hayvanlar Geldi*, *Joker*, *Amcamın Yaşama Çabası*, *El Toreador*, *Meme* hikâyeleridir.

Kızılmaske ve Diana'nın Öpüşmesini Gören Yaşlı Çocuk öyküsünde mekân olarak ev kullanılmıştır. Kahraman, hasta çocuklara evde eğitim veren biridir. Ozan da hasta olup evde eğitim gören biridir. Yazar, burada mekânın tasvirlerine yer vermemiştir. Sadece olayın geçtiği bir yer olarak kullanmıştır.

Doğum Sancısı öyküsünde kahraman, eşinden boşandıktan sonra evden işe gidip gelen biridir. Kendisine gelen zarfta gördüğü fotoğraflardan sonra evden çıkmak istemez. İş yerinden izin aldıktan sonra vaktinin çoğunu evde geçirir. Yazar, burada

mekânın tasvirine yer vermemiştir. Kahramanın insanlardan kaçmak için sığındığı bir yerdir.

Taammüden Cinayet öyküsünde mekân kahramanın arkadaşı Engin'in evidir. Kahraman, yazdıkları senaryo hakkında konuşmak için gittiği arkadaşının evinde onu öldürür. Yazar, mekânın tasvirine yer vermemiştir. Olayın geçtiği yer olarak ele almıştır.

Rakı, Su ve Buz öyküsünde mekân olarak ev kullanılmıştır. Kahraman, bir sabah işe giderken işten çıkarıldığını öğrenir. İş yerinden eşyalarını alarak eve gider. Arkadaşı Cem kimseyle konuşmak istemediğinde telefonunu kapatır. Oda kimseyle görüşmek istemediği için aynısını yaparak eve kapanır. Yazar önceki öykülerinde olduğu gibi burada da mekân tasvirine yer vermemiştir.

Maskeli Süvari öyküsünde hikâye kahramanı Toraman'ı annesi arar ve amcasının vefat ettiğini söyler. Toraman, bunun üzerine amcasının evine gider. Amcasının eşyalarını karıştırarak bulduğu mektup üzerine evlatlık olduğunu öğrenir. Yazar, burada mekân tasvirine yer vermemiştir.

Oyun Evi öyküsünde kahraman, iş yerinden arkadaşının onu bir yere davet etmesiyle arkadaşından şüphelenir. Arkadaşının onu nereye götürebileceğini düşünür. Kahramanla arkadaşının gittiği yer bir evdir. Bu ev küçükken oynadıkları oyunlarla dizayn edilmiştir. Burada azda olsa mekân tasvirine yer verilmiştir. Yazar evin büyüklüğü ve karı kocanın önce oturmak için döşedikleri evi daha sonra bazı nedenlerle bu oyun evi haline getirmeleri hakkında bilgi verir.

Çıkış Noktası öyküsünde kahraman, evinde çalışırken deprem olur. Kahraman, gözlerini açtığında karanlıkta ve üzerinde bir ağırlık olduğunu görür. Kahraman oradan kurtulmaya çalışır. Kahraman, gördüğü ışığa doğru ilerlemeye çalışırken bir engele takılır. Takıldığı engel eşinin cansız bedenidir. Burada yazar depremde yıkılan duvarlar ve kahramanın takıldığı eşyalar hakkında bilgi verir.

Afrika'dan Çok Güzel Hayvanlar Geldi öyküsünde kahramanın babası vefat ettikten sonra annesiyle beraber annesinin halasının evine yerleşir. Kahraman, ev hakkında önce oturdukları evden daha büyük olduğunu söyler. Mekân hakkında yapılan

tek tasvir budur. Büyüklüğü hakkında kesin bir bilgiye yer verilmemiştir. Yazar, sadece olayın geçtiği bir yer olarak belirtir.

Joker öyküsünde kahramanın eşi bir yarışmaya katılmıştır. Kahramana gelen telefon üzerine eşinin takıldığı bir soruda joker olarak katılabileceğini söylerler. Kahraman, eşini evde bekler. Yazar, burada mekânın tasvirine yer vermez olayın geçtiği bir yer olarak belirtir.

Amcamın Yaşama Çabası öyküsünde kahraman, eşiyle birlikte yeni taşındıkları evde bir alet görür. Bunun ne olabileceği hakkında düşünür. Aleti incelediğinde küçüklüğünde evlerine sürekli gelen amcası aklına gelir. Yazar burada mekân tasvirine yer vermemiştir.

El Toreador öyküsünde Pablo'nun çok sevdiği bir boğa güreşçisi gelmiştir. Oraya gitmeyi çok ister. Ama annesi gelmeden gidemez. Evde onu bekler. Evleri küçüktür. Evin en büyük camı tuvalettendir. Pablo bu durumdan nefret eder. Çünkü cam kenarında oturup hayal kurmayı çok sever. Bu ayrıntı bize kahramanın maddi durumu hakkında bilgi verir.

Meme öyküsünde mekânın tasviri verilmemiştir. Kahraman, kompleksleri olan biridir. Evi bir sığınma yeri olarak görür. Kahraman cinsel içerikli kitapları kitaplığının bir köşesinde saklar. Yazar, mekânı olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Pazar Günü öyküsünde mekân evdir. Kahraman, bir Pazar gününde yaşadıklarını anlatır. Yazar, burada mekân tasvirine yer vermemiştir.

3.2.3.2.2. Diğer Mekânlar

Çağla Yeşili Bir Gece öyküsünde mekân bir trenin vagonudur. Kahramanla arkadaşları birlikte yaşadıkları yere gitmek için yola çıkmışlardır. Yazar, mekân tasvirine yer vermemiştir. Olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Düş Eş öyküsünde mekân hastane odasıdır. Kahramanın sabah geçireceği ameliyat için hastanede yatar. Babası onu ziyarete gelmiştir. Babasıyla oynadığı tavlâ

oyununda geçmişte yaşadıkları aklına gelir. Yazar, mekân tasvirine yer vermemiştir. Olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Elma Ağacındaki Cadı öyküsünde mekân bir restorandır. Kahraman ve arkadaşları bir arkadaşlarının kitabının çıkmasıyla kutlamak için toplanırlar. Olaylar burada gelişir. Yazar, mekân tasvirine yer vermemiştir. Sadece olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Şey öyküsünde mekân hem işyeri olarak geçer hem de otobüs olarak geçer. Kahraman, babasının istemediği bir evliliği gerçekleştirmiştir. Ofiste çalışırken babası tarafından bir mektup gelir. Mektubu okuduktan sonra bir otobüse atlar ve bilmediği bir yere doğru yola çıkar. Yazar, burada mekân tasvirine yer vermemiştir. Olayların geçtiği yer olarak belirtir.

Er Ryan'ı Kurtarmak öyküsünde mekân huzurevidir. Kahraman, kirasını yatırmak için gittiği bankada sürekli karşılaştığı yaşlı amcayla sohbet eder. Bir gün yaşlı amca ondan kendisiyle birlikte huzurevine gelmesini söyler. Kahraman, yaşlı amcayı huzurevine bırakırken onunla birlikte içeri girer ve ondan bir mektup yazmasını ister. Yazar, mekân tasvirinde bulunmamıştır.

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi öyküsünde mekân bir hastanenin muayene odasıdır. Kahramanın eşi kontrol için doktora gelmiştir. Kahraman, eşini bekleme salonunda beklerken eline bir kadın dergisi alır. Orada sorulan sorulara cevap verir. Yazar, mekân tasvirlerine yer vermemiştir. Olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Daha Önce Tanışmış mıydık öyküsünde mekân bir otobüstür. Sinem yazacağı öykü için hikâye arayışına çıkar. Bunun en iyi yolu olarak da bir otobüs yolculuğu yapmanın olacağını düşünür. Otobüste insanlarla sohbet edip onların hayat hikâyelerini öğrenip kendisi için bir şeyin çıkıp çıkmayacağını araştırmaya çıkar. Yazar mekân tasvirine yer vermemiştir.

Öylesine Sessiz öyküsünde mekân apartmanın önüdür. Kahraman, yaşlı komşusundan ses çıkmayınca merak edip bakkalcıya sorar. Bakkal kadının iki gün

ekmek almaya gelmeyince kapısına gittiğini ve çilingir çağırıp kapıyı açtığında kadının öldüğünü gördüğünü söyler. Yazar, burada mekân tasvirine yer vermemiştir.

Becerikli Bay Kerim İnal öyküsünde mekân metrodur. Yazar, metroya bindiğinde bir arkadaşıyla karşılaşır. Arkadaşı ona bir teklifte bulunur. Ona başka bir isimle öyküler yazmasını söyler. Kahraman, bu teklifi kabul eder. Bu durum belli bir süre devam eder. Kahraman tekrar metroya bindiğinde bu yaşadıkları aklına gelir. Yazar, burada önceki öykülerde olduğu gibi mekân tasvirine yer vermemiştir.

Kafkayla Yolculuk öyküsünde mekân tramvaydır. Kahraman, tramvaya bindiğinde hayattaki yerinin ne olduğunu düşünür. Bunu düşünürken karşısında oturan genç kıza gözü takılır. Genç kız camdan dışarıyı seyreder. Durağa geldiğinde iner. Yazar, mekân tasvirine yer vermemiştir.

Metafor öyküsünde mekân sahaf dükkânıdır. Sahafın yıllar sonra bilmediği bir yeğenin ortaya çıkmasıyla düzeni bozulur. Almanya'dan gelen yeğeni annesinin bıraktığı mektupta dayısından bahsetmiştir. Genç kız dayısını görmek ve annesiyle neden yıllarca görüşmediklerini anlamak için gelmiştir. Yazar, mekân tasvirinde sadece sahafın dizilen kitaplarla ilgilendiğini söyler. Onun dışında mekân tasvirine yer vermemiştir.

Battaniye öyküsünde mekân balıkçı restoranıdır. Kahraman, annesi ve kızıyla balık yemek için küçüklüğünde annesi ve babasıyla birlikte sürekli geldikleri restorana giderler. Kahraman, oraya gittiğinde babası ve annesiyle birlikte neler yaşadıkları aklına gelir. Yazar, burada mekân tasvirine yer vermemiştir. Sadece olayın geçtiği yer olarak belirtir.

Kertenkele öyküsünde mekân bir akvaryumdur. Kahraman, eşini kaybettikten bir hafta sonra dışarıya çıkar. Gezdikten sonra bir akvaryuma girer ve orada bir kertenkele görür. Kertenkelenin kuyruğu koptuğunda onu onarma özelliğini bilmesinden dolayı ilgisini çeker ve bir kertenkele alır. Yazar, burada mekân tasvirine yer vermemiştir.

Perde 2, sahne 4 öyküsünde mekân bir tiyatro sahnesidir. Burada iki bayan arasında olan konuşmalar anlatılır. Yazar, mekânın tasvirini vermemiştir.

3.2.4. HİKÂYELERDE ANLATICI TİPİ VE BAKIŞ AÇISI

Her anlatı türü bir anlatıcıya ihtiyaç duyar. Bu yüzden bir hikâye veya olay anlatıldığında “ne” anlattığından ziyade “nasıl” anlattığı önemli olduğu için anlatıcının gerekliliğini ortaya koyar: “*Roman, öykü gibi anlatı türleri, anlatılacak bir öykü ile bu öyküyü okuyucuya sunacak bir anlatıcıdan oluşur*” (Aytür, 1977: 17).

Gürsel Aytaç’a göre anlatıcı: “*Olayları okuyucuya ya da dinleyiciye aktaran aracı*”dır (Aytaç, 2003: 326). Alaattin Karaca’nın tanımı ise şu şekildedir: “*Bir roman kurmacası içinde olaylar, kişiler, zaman ve mekândan oluşan öyküyü okuyucuya anlatan bu kurgusal varlığa ‘anlatıcı’ denir*” (Karaca, 2003:1).

Nurullah Çetin’in anlatıcı yorumu şu şekildedir: “*Anlatıcı (narrator), romancının hikâyeyi anlattırdığı, romancı ile okuyucu arasında bir ara kişidir. Anlatıcı, romanda geçen tüm olan biteni, kişileri, kişilerin davranışlarını, düşünce, duygu ve hayallerini, çevreyi, mekânı, zamanı; kısaca romanda bulunan her şeyi okuyucuya aktaran, sunan kişidir*” (Çetin, 2013: 105).

Anlatı türlerinde gözlemci anlatıcı ve kahraman anlatıcı yer alır. Gözlemci anlatıcı kahramanla kendini özdeşleştirerek olayları aktarır. Kahraman anlatıcı ise olaylar birinci tekil kişiyle anlatılır.

Bakış açısı anlatı metinlerinde olayları kimin gözüyle ve ağzıyla anlatıldığı ile ilgilenen bir kavramdır. Şerif Aktaş’a göre bakış açısı: “*Anlatma esasına bağlı metinlerde vaka zincirlerinin ve bu zincirlerin meydana gelmesinde kullanılan mekân, zaman, şahıs kadrosu gibi unsurların kim tarafından görüldüğü, idrak edildiği ve kim tarafından, kime nakledilmekte olduğu sorularına verilen cevaplardan başka bir şey değildir*” (Aktaş, 2005: 78). Alaattin Karaca’ya göre de “*kim anlatıyor?*” sorusunun cevabını anlatıcıyı “*kim idrak ediyor?*” sorusunun cevabını ise bakış açısını gösterdiğini söyler.

3.2.4.1. Yazar Anlatıcı ve Hâkim Bakış Açısı

Hâkim bakış açısıyla anlatılan metinlerde her şeyi gören ve bilen bir bakış açısı egemendir: “Öyküleme içerisinde iç çözümleme, iç monolog, özet, geriye dönüş, gözlem gibi tekniklerle anlatıcı, hikâye kişisini tanıtmaya yoluna başvurur” (Aydemir, 2013: 327).

Hâkim bakış açısıyla anlatılanlar samimi ve içtenliğiyle birlikte insan hayatında olup biten her şeyden de haberdardır. Gürsel Aytaç’ a göre yazar anlatıcının: “Anlattıklarının, öncesini, sonrasını, figürlerin aklından geçenleri bildiğini” (Aytaç, 1995: 39) söyler. Demir ise şöyle özetler: “Anlatıcının karakterlerin en gizli duygularını, düşüncelerini okuması, Tanrı gibi her zaman her yerde hazır bulunması ve her şeyi bilmesi, olağan üstü bir yetenekle donatılmış olması demektir.” (1995:58). Bütün bunlara hâkim yazarı hikâyenin merkezinde görmek mümkündür. Ancak yazar olayları ve durumları kahramanın gözlemiyle verir. Yani olayı anlatan da olayın içinde olan da kahramandır. Kopan’ın hikâyelerinde bu özelliği görmek mümkündür.

Kopan, Fildişi Karası kitabında bulunan *Cemal Usta’nın Meşhur Tarhanası*”, Kara Kedinin Gölgesi kitabında bulunan “*Demiryolu*”, “*Radyo Mevsimi*”, “*Refakatçi*”, “*Anons*”, “*Çıkmaz Sokak*”, “*Kahkaha*”, “*Temizlik*”, “*Sil Dürçmesi*”, “*Susam*”, “*Vahşi Batı*”, “*Kobay*”, “*Kestane*” Karbon Kopya kitabında “*El Toreador*”, “*Metafor*” Kediler Güzel Uyanır kitabında “*Alışkanlık*”, “*Hanımefendi*”, “*Perde 2, Sahne 4*”, “*Our Bazaar*” hikâyelerinde yazar hâkim bakış açısını kullanmıştır.

Yazar, Fildişi Karası kitabında bulunan “*Cemal Usta’nın Meşhur Tarhanası*” hikâyesini tamamen hâkim bakış açısıyla ele almıştır. Bu anlatım biçiminde her şey yazarın elindedir. Yazar olayları gören ve olayları tüm yönleriyle ele alan bir bakış açısına sahiptir. Okuyucu, hikâyelerde yazarın anlattıkları kadar bilgi sahibi olurlar. Yazar, hikâyede hâkimiyetini içsel görüş ve düşüncelere de değinerek gösterir:

“*Muzaffer Hanım’ın beşibiryerlerinden, sarı burmalarından gelen parayı katıp Hacı Şahap’ın da icazetiyle çarşının içinde kendine bir dükkân açmıştı. Dükkânı açtıktan hemen sonra çarşının en sevilen, hatta kimi zaman işlerinin bolluğundan dolayı gıptayla bakılan esnafı haline gelmişti*” (Kopan, 2014: 85).

Yekta Kopan, Kara Kedinin Gölgesi kitabında bulunan *Demiryolu*”, *“Radyo Mevsimi*”, *“Refakatçi*”, *“Anons*”, *“Çıkamaz Sokak*”, *“Kahkaha*”, *“Temizlik*”, *“Sil Dürçmesi*”, *“Susam*”, *“Vahşi Batı*”, *“Kobay*”, *“Kestane*” hikâyelerinde hâkim bakış açısını kullanmıştır. Bu bakış açısı hikâyelerin devamında hâkimiyetini korur. Hikâyelerden art arda belirli paragraflarla örnek gösterilecektir:

“Adam uyandı. Geceydi ve soğuktu. Hiç kimseyi uyandırmadan, tedirgin etmeden ruhları, verdi kararını. Bildiklerini yastığının altında bıraktı, bileceklerine merakını kapattı. İşte, böylece açtı kopartmanın penceresini. Yağmur yağıyordu” (Kopan, 2017: 37).

“Yaşlı adamın elinde adres yazılı bir kâğıt var. O küçük kâğıt parçasından uçak yapmaya çalışıyor, kat yerlerine sararmış tırnaklarıyla keskin izler bırakarak. Delikanlı uzaklara bakıyor; koyu kahverengi gözlerinin menzili, kâğıt uçaklardan daha uzun” (Kopan, 2017: 41).

“Gözlerini açıyor. Tepesinde hayata yeniden yazılmayı reddeden beyazlıkta bir ılık var. Elleri yeryüzünü okşayan sonbahar yağmurlarıymışçasına yatağın yüzeyinde dolaşıyor; açlıktan çöplüklere dadanmış martı renginde bir muşamba... Annesinin anlattığı masal geliyor aklına” (Kopan, 2017: 43).

Kopan, Karbon Kopya kitabında bulunan *“El Toreador”* hikâyesinde de hâkim bakış açısına yer vermiştir. Özellikle hikâyede babasını yıllar önce kaybeden kahramanın düşüncelerine de yer verir. Kahraman, babasına duyduğu özlemi şehre gelecek olan boğa güreşçisiyle özdeşleştirir:

“Babası yaşıyor olsaydı böyle olmazdı. Belki bütün aileyi aynı anda sevemezdi babası; ama mutlaka bir çözüm bulurdu. Örneğin... örneğin her gün birinin günü olurdu; ilk sıra annesinin tabii, sonra Jorge, sonra Joacguin, sonra Pablo, en son da Pere... Kendisine sıra beş günde bir geleceğine göre... bir ay otuz gün desek... otuz bölü beş... tersten gidecek olursak... beş kere altı... otuz... ayda altı kere babası sadece Pablo’yu severdi. Sadece Pablo’yu” (Kopan, 2016: 17).

“Sahaf; sonbaharı geride bırakmak üzere. Yağmur kokusu ruhları terk edecek. Kış aralık kapının ardında bekliyor. Bir yıl önce yüklüklere, dolapların kuytu köşelerine kaldırılan kazakların, paltoların çıkarıldığı, odaları naftalin kokusunun sardığı günler bunlar. Erken inen akşamların özlenen iç sıkıntısı evden eve dolaşıyor. Kısa süre sonra çocuklar, her yeni güne yolların beyaz örtüyle kaplandığını görmek umuduyla uyanacak. Fazla beklemeyecekler; kar da yağacak” (Kopan, 2016: 133).

Kopan, Kediler Güzel Uyanır kitabında küçük hikâye tarzını kullanmıştır. Burada bulunan *“Alışkanlık”, “Hanımefendi”, “Perde 2, Sahne 4”, “Our Bazaar”* hikâyelerin de de hâkim bakış açısını kullanmıştır.

Yazar, *“Alışkanlık”,* hikâyesinde bir karı ve kocayı gözlemlemektedir. Onlar arasındaki ilişkiye birbirleri hakkındaki görüşlere tanrısal bir bakış açısıyla okuyucuya aktarır. Bu bakış açısını diğer üç hikâyede de devam ettirir. Hikâyelerden art arda belirli paragraflarla örnek gösterilecektir:

“Adamla kadın birbirlerinden biraz uzak duruyorlar. Sevgisizlikten değil bu. Uykusuzluğun getirdiği öfkeye yenik düşmüşler. Kadının kirpik dipleri kaşınıyor. Otobüse binerken sağa sola dokundu; ellerini ovuşturuyor durmada. Elleri pis. Birazdan muavinden kolonyalı mendil isteyecek. Adam dalga geçiyor, ılıman bir ses tonuyla: “Kolonyalı deme, yaşın ortaya çıkacak, artık ıslak mendil, diyorlar ona.” Kadının çenesinde bir et beni çıktı geçen yıl. O günden beri kendini yaşlı hissediyor zaten” (Kopan, 2013: 85).

“Gümüş yüzükler var parmaklarında. Hikâyesini heyecanla anlatırken ellerini sallayıp duruyor. Sağ elindeki kehribar taşlı yüzük, güneş ışığını kırıp sarı bir tokat gibi düşürüyor kareli masa örtüsüne” (Kopan, 2013: 89).

“Onca yıl boşuna mı okumuş oldu yani? Rahmetli izin vermezdi bunlara ama... Susuyor aniden. Kaşlarını kaldırıyor, alnını kırışıyor. Yüzündeki bu maske, yok edici bir fırtına kadar güçlü kılıyor sözlerini. Sessizliğinde bir gölge var, bedeni belli olmayan bir gölge” (Kopan, 2013: 95).

“Tam da öğlen ezanı okunuyordu. Birden caminin hoparlörü bozuldu, tiz bir çığlık kapladı çarşayı, sonra da kesiliverdi müezzinin sesi. Nazarlığı tutan çivi gevşedi, takvim yere düştü. Enikliğinden beri girişteki paspasın üstünde uyuyan sokak köpeği, havlayarak hırlayarak, belirsiz bir düşmanı kovalamaya başladı. Kadın içeri girdi, dünya değişti. Bir daha da asla aynı dünya olmadı”(Kopan, 2013: 105).

3.2.4.2. Kahraman Anlatıcı ve Bakış Açısı

Anlatıcı olayları ya bizzat kendisi yaşamış ya da tanıdığı olduğu olayları anlatmasına denir. Kişi yaşadıklarını, gördüklerini, duygu ve düşüncelerini kendisi anlatır. Kahraman anlatıcılar etraflarında olup bitenlere kayıtsız değillerdir. Sürekli etraflarında olan bitenle meşguldürler. Yazar bu anlatım şekliyle olayların içine direk girmez kendisini olayların dışında tutar. Selçuk Ünlü’nün bu konu hakkındaki yorumu şöyle: *“Yazarın kendi sesini ve varlığını elden geldiğince romandan silmesi, romanın baştan sona kendi içyapısının ilke ve gereklerine uygun olarak gelişmesini sağlamak için başvurduğu bir yöntemdir”* (Ünlü, 1982: 18).

Kopan, hikâyelerinin büyük çoğunluğunda kahraman anlatıcı ve bakış açısını kullanmıştır. Olayları, duygu ve düşüncelerini kahramanın ağzından okuyucuya aktarır. Yapılan incelemede doksan dokuz hikâyede bu bakış açısı kullanılmıştır. Hikâyelerin belirli bir kısmından örnekler verilecektir.

Kahraman anlatıcı ve bakış açısının kullanıldığı hikâyeler şunlar: Fildişi Karası kitabında bulunan *“Kızılmaske ile Diana’nın Öpüşmesini Gören Yaşlı Çocuk”*, *“Köpekbaliği”*, *“Çağla Yeşili Bir Gece”*, *“Doğum Sancısı”*, *“Turhan Bey’in Kehaneti”*, *“Buluşma Yeri”*, *“Keşke Kahveyi Şekersiz İçebilseydim”*, *“Öğleden Sonra Budapeşte’de”*, *“Taammüden Cinayet”*.

Aşk Mutfağında Bulunan Yalnızlık Tarifleri kitabında *“Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri”*, *“Düş Eş”*, *“Rakı, Su ve Buz”*, *“Maskeli Süvari”*, *“Oyun Evi”*, *“Elma Ağacındaki Cadı”*, *“Çıkış Noktası”*, *Mevsim Normalleri”*, *“Köprüden Görünüş”*, *“Yayınlanmamış Bir Söyleşi”*.

İki Şiirin Arasında kitabında “Şarkılar Seni Söyler”, “Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun”, “Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi”, “Öğretmen”, “İki Şiirin Arasında”, “Bir Sarı Yolculuk”, “Amcamın Yaşama Çabası”, “Daha Önce Tanışmış mıydık?”, “Şerbetçi”, “Güneşi Son Olarak Phre Keo’da Gördüm”, “Giriş Cümlesi”.

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi kitabında “Şey”, “Afrika’dan Çok Güzel Hayvanlar Geldi”, “Üç Korner Bir Penaltı”, “Newton’un Üçüncü Yasası”, “Joker”, “Yedi Derste Vicdan Muhasebesi”.

Kara Kedinin Gölgesi kitabında “Öylesine Sessiz”, “Kekeme”, “Kalos-Eidos-Scop”, “Enginarın Kabukları”, “Kırmızı Kurdele”, “Rüya Tabiri”, “Karalama”, “Aura”, “Bedel”, “Nane Kokusu”, “Yanmaz/Yapışmaz”, “Belki”, “Kâğıttan Kurbağa”, “Uzak, Çok Uzak”.

Karbon Kopya kitabında “Meme”, “Becerikli Bay Kerim İnal”, “Borges ve Ben”, “Kaşkayla Yolculuk”, “Çarpışma Testi Kuklaları”, “Sevgili Kardeşim”, “Gerçeğin Halleri”.

Birde Baktım Yoksun kitabında “Sarmaşık”, “Portobello 22”, “Kırmızı”, “Battaniye”, “Kertenkele”, “İyi Uykular”.

Kediler Güzel Uyanır kitabında “Yağmur”, “Piknik Havası”, “Kim Önce Kırpacak Gözünü”, “Tarçın Kokusu”, “Anadolu Hisarı”, “Saat”, “Diyet”, “O Nokta”, “Aşk mı O da Ne?”, “Beş Duyu”, “Teklif”, “Ünlem ve Mat”, “Pazar Günü”, “...için”, “Şehrin Duvarları”, “Tensikat”, “Seni Bağırarak İsterken”, “Kalın Ünlü Aşk”, “İnce Ünlü Aşk”, “Hayır”, “Geometri”, “Matruşka”, “Matematik”, “Yürümek, Denize”, “Fil Mezarlığı”, “Solucan”, “Müsvedde”, “Bilgi Çağı”, “Korku”, “Mektup”, “MMuasır Medeniyetler Mertebesi”, “Brükseldeki Öküzler” hikâyelerinde kahraman anlatıcı ve bakış açısı kullanılmıştır.

Fildişi Karası kitabında bulunan *Kızılmaske ile Diana’nın Öpüşmesini Gören Yaşlı Çocuk* hikâyesinde yazar olayları tamamen kahramanın ağzından vermiştir. Hikâye de anlatıcı ismine yer verilmemiştir. Kahraman, hasta çocuklara ders veren biridir. En son gittiği evde ders verdiği öğrencisi Ozan, Progeria hastasıdır. Yani yaşlılık hastalığı

da denebilir. Kahraman, burada olayları anlatırken tamamen kendi gözleminde olan olayları anlatır:

“Bugüne kadar pek çok farklı öğrenciye ders verdim. Önceleri ek gelir olsun diye yapmaya başladığım bu iş, giderek hayatımın merkezine oturmuştu ve ben dersten derse koşar olmuştum. İki yıl önce lösemi hastası bir çocuğu çalıştırmaya başladıktan sonra da, hasta çocukların eğitimi için aranan bir insan haline gelmiştim. “Sağlıklı” bir hayat süren bizler pek bilmeyiz ama, hasta aileleri arasında sıkı bir dostluk, zorunlu hale gelmiş bir bilgi alışverişi vardır” (Kopan, 2014: 14).

Kahraman hakkındaki bilgilere yine kendisinin anlattıkları kadar bilgi sahibi olunur:

“Ailemin, gerçek ailem olmadığını öğrendiğimde Ozan’la aynı yaşıyordum. Henüz dokuz aylık bir bebekken geçirdiğimiz trafik kazasından sadece ben kurtulmuşum. On iki yıl boyunca anne ve baba diye bildiğim insanların aslında anneannem ve dedem olduğunu öğrendiğimde, hem çok üzölmüş hem de çok sevinmiştim. Üzüntümün nedenini tahmin edebilirsiniz. Sevincime gelince; arkadaşlarımın anne-babaları bu kadar gençken benimkiler neden iki büküm diye hayıflanmama gerek kalmamıştı. Dedim ya gerçeğin bize nasıl duygular yaşattığını, onunla yüzleşene kadar bilemiyoruz”

Hikâye kişilerin görünömleri, duygu ve düşönceleri hakkında da yine kahramanın ağzıyla bilgi sahibi olunur:

“Ozan, on iki yaşındaydı. Yumuşacık sesi vardı ama bunu anlayabilmek için onunla uzun uzun konuşmanız ve nefes alıp verirken çıkardığı hırıltıları duymamanız gerekiyordu. Ciğerleri, böbrekleri kötü durumdaydı. Damarlarındaki tıkanma nedeniyle ciddi bir kalp krizi riskiyle yaşıyordu. Geçen bir hafta da daha da yaşlanmıştı. Gözbebeklerinin çevresinde saydam bir halka oluşmuştu sanki. Yüzünde parça parça sakal yığınları duruyordu, elleri incelmış, kamburu biraz daha belirginleşmişti” (Kopan, 2014: 14-23).

Köpekbalkı hikâyesinde hikâyenin giriş bölümünde geçen şu sözlerden: *“Sadece iyi bir okur olmaya çalışıyorum. Bu konuda söylenmiş çok şey okudum. İyi bir*

okur olmak, kimilerine göre iyi bir yazar olmaktan daha önemli. Ama ben yorum yapmayacağım. Sadece okumak, iyi okumak istiyorum. Dilerim, bir defalığına bu kuralımı unutup yazmayı deneyecek olmam nedeniyle ileride suçlanmam”(Kopan, 2014: 29). Yazar, olayları sadece kahramanın ağzından aktaracağını sinyali veriyor. Bu hikâyede olay, kahramanın üniversiteden arkadaşı olan Özgür ve Sinan arasında geçen bir olaydır. Kahraman, bu olayı anlatırken tamamen kendi gözleminde olan olayları aktarır. Özgür ve Sinan hakkındaki bilgilere de yine kendisinin aktardığı kadar bilgi sahibi olunur:

“Özgür ve Sinan üniversitenin en faal öğrencileriydi. Derslerdeki başarılarının yanı sıra, sosyal faaliyetlerde de dikkat çeken çıkışları vardı. Sosyal Bilimler’in kantinindeki panoda asılı duran afişlerin çoğunda ya Özgür’ün, ya Sinan’ın ya da ikisinin birden adlarına rastlardık. Düzenlenecek bir panel, açılacak bir sergi, oluşturulacak bir tartışma grubu ya da verilecek bir konserin organizasyon komitesinde mutlaka bu harika çocukların adları geçerdi”(Kopan, 2014: 29).

Anlatıcı ile yazar arasında kurulabilen özdeşlikler kimi zaman hikâyeyi bir anı ya da günlük biçimine sokar (Aydemir, 2013: 329). *Çağla Yeşili Bir Gece* hikâyesi buna örnek gösterilebilir. Olaylar kahramanın ağzından okuyucuya aktarılır. Dört arkadaşın çıktığı tren yolculuğunda olaylar geri dönüşlerle anı denilecek şekilde anlatılır. Kahraman, arkadaşlarıyla ilişkilerinin nasıl başladığını iç monolog tarzında anlatır:

“Gece, camdaki ay-yıldızın içinde yırtıcı bir hayvan gibi koşuyor ve ben, önümüzdeki rakı bardaklarına hapsettiğimiz hayatlarımızı seyrediyorum. Tren, geç kalmaktan korkan, değişmez melodisiyle ilerliyor. Yıllardır birbirinden ayrılmamış dört arkadaş, biz o gün oradaydık demek istercesine, parmak izlerimizi hediye etmek istercesine sıkı sıkı sarılıyor demiryollarının amblemleri bardaklarına. Hepimiz, farklı bir nedenle aynı yere, doğduğumuz şehre gidiyoruz. Arada bir dostlarımızın yüzlerine bakıp, geçen yılların oynadığı oyunları yakalamaya çalışıyorum. Garip, insan zamanın nasıl geçtiğini bir tek kendisinde göremiyor”(Kopan, 2014: 39).

Doğum Sancısı hikâyesinde kahraman anlatıcının adı verilmemiştir. Ama yazar yine olayları kahramanın ağzından okuyucuya aktarır. Burada anlatıcı “ben” anlatıcıdır. Kahraman, başından geçen bir olayı anlatır ve olay tamamen kahramanın kendi gözleminden, bir konuşma havasında aktarılır:

“İşten eve geldiğimde posta kutumda bir zarf görmek çok şaşırtmıştı beni. Artık posta kutuları faturalarla dolmaktan başka bir işe yaramıyor çünkü. Tanımadığım bir el yazısından adımlı-soyadımı, adresimi okumak beni nedense çok mutlu etmişti. “Bir yenilik!” diyordum. Belki de bu sevinç biraz uzun sürsün diye eve girer girmez açmadım zarfı. Önce kendime güzel bir yemek hazırladım, özenli bir sofraya kurdum, hatta bir şişe şarap açtım. Yenilik ziyafeti hak ediyordu. Sonra zarfı özenle açıp, içindekileri çıkardım”(Kopan, 2014: 59).

Turhan Bey’in Kehaneti hikâyesinde kahraman anlatıcı kullanılmıştır. Kahraman, arkadaşı Cem ile bir gazetede çalışıyorlar. Gazete haberi için gittikleri yerde karşılaştıkları olaylar anlatılır. Kahraman, olayları geri dönüşlerle bir konuşma havası içerisinde okuyucuya aktarır:

“Uçağımızın kalkmasına beş saat var ve Cem’den hala haber yok. Cep telefonu da yanıt vermiyor. Elim kolum bağlı bekliyorum. Yaklaşık dört yıldır aynı yayın grubunda çalışıyoruz. Ben geçen yıla kadar gazetede idim. O hep dergi grubunun altın çocuğu oldu. Küçük bir olaydan bile, ilgi çekici bir haber yaratabilir. ...Kasabadan şehir merkezine gitmemiz en az bir saat sürer. Yani üç saat içerisinde dönmemiş olursa uçağı kaçırabiliriz. Bu düşünce aklıma geldikçe delirecek gibi oluyorum”(Kopan, 2014: 67-68).

Buluşma Yeri hikâyesinde anlatıcı kahraman anlatıcıdır. Önceki hikâyeler de olduğu gibi bu hikâyede de kahramanın adı belirtilmemiştir. Kahraman, eşiyle arasında geçen olayı geri dönüşlerle okuyucuya aktarır. Bunu yaparken tam bir konuşma havası içerisinde aktarır:

“Günlerdir cebimde durmaktan yıpranmış olan fotoğrafın arkasındaki bu satırları bir kez daha okuyorum. Karım, kızım ve ben, dört yıl önce çıktığımız tatilde, bir

köy kahvesinde ayran içerken oradaki garsona çektiymiştik bu fotoğrafı. Kızımın dudaklarının üstünde ayranın beyazlığı duruyor hala. Annesiyle babası arasında olmaktan öylesine mutlu ki.O gün aldığımız çiçekli mayosunu giymiş. Belki de mutluluğunun tek nedeni budur. Ama sonuçta mutlu”(Kopan, 2014: 95).

Bir genç kızın ölüm anında yaşadıklarının anlatıldığı *Keşke Kahveyi Şekersiz İçebilseydim* hikâyesinde olaylar kahramanın gözleminde aktarılır. Kahraman, sevgilisini havaalanından almak için giderken bir trafik kazası geçirir. Kaza geçirdikten sonra hastaneye kaldırılır ve orada hayatını kaybeder. Ama kahraman, orada yaşananları görür. Annesinin, babasının ve arkadaşlarının davranışlarını, duygu ve düşüncelerini aktarır:

“Herkes burada. İlk olarak annemle babam geldi. Sonra arkadaşlarım... Ama ben sadece onu bekliyorum. Bunca zamandır yaşananları bilenler, gelmesini istemediğimi sanabilirler. Ya da annemi, babamı, dostlarımı bir kenara bırakıp onu düşündüğüm için beni suçlayabilirler. Bana ne... ben sadece onu bekliyorum...

İşte geldi sonunda... bu kadar üzgün olacağını tahmin etmezdim. Elleri, o güzelim elleri titriyor. Belli ki kapının önündeki dostlara ne olduğunu soramamış bile, o çocuk bakışlı gözlerinde sonsuzluk bir şaşkınlık var. ...”neden kızım, neden benim kızım?” diyor babam gözyaşları içinde. Kimsenin ağlamasını istemiyorum”(Kopan, 2014: 107-114).

Kahraman anlatıcının kullanıldığı bir başka hikâye ise *Öğleden Sonra, Budapeşte’de...* Hikâyesidir. Kahraman, görme engelli bir yazardır. Tez ödevi için kendisiyle çalışmak isteyen Ayşe’yle tez bittikten sonra da çalışmaya devam ederler. Kahraman, bunları anlatırken geri dönüş tekniğini kullanır. Olaylar hakkında tamamen kahramanın “ben” anlatımıyla bilgi sahibi olunur:

“Üç yıldır üstünde uğraştığım oyunumu burada bitirmek istediğimi söylediğimde, Ayşe hem şaşırmış hem de sevinmişti. Genelde büronun dışında çalışmayı sevmeyen biriyim. Aslında bu konuya bir açıklık getirmem gerekiyor. Yıllardır evimin bir

odasını büro olarak kullanıyorum. Bu durumda, evimin dışında çalışmayı sevmeyen biriyim demeliyim” (Kopan, 2014: 115).

Yazarın kahraman anlatıcı yöntemini kullandığı bir diğer kitabı Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri kitabıdır. Yazar, bu kitapta yer alan hikâyelerin çoğunda kahraman anlatıcıyı kullanmıştır. Kahraman anlatıcının kullanılması hikâyeye daha gerçekçi bir hava vermesinin yanı sıra hikâyeyi daha samimi kılar.

Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri hikâyesinde kahraman anlatıcı, havaalanında eski sevgilisiyle karşılaştıktan sonra eski anılarını geri dönüş tekniğiyle aktarır. Hikâye, kahramanın havaalanında eski sevgilisini görüp geçmişi hatırlaması anlatılır. Kahraman anlatıcı, yıllar sonra gördüğü eski sevgilisiyle ilgili hatıraların gözünde tekrar canlanmasıyla eski hatıralarla yenilerini birleştirerek okuyucuya aktarır:

“Tükenmez kalem ve kartpostallarla birlikte aldığım sigaradan bir tane yakıyorum. Midemin yanmasına neden olacak kadar büyük bir yudum alıyorum viskiden. Neden viski söyledim? Yıllar önce bıraktığım halde neden sigara içiyorum? Her zamanki gibi kendimi hüznümlü bir tablonun merkezindeki figür olarak görmekten aldığım garip zevk mi beni bu saatte burada tutan? Yoksa Figen’in sözleri mi?” (Kopan, 2015: 12).

Düş Eş hikâyesinde kahraman anlatıcı kullanılmıştır. Yazar, bu hikâyede iç monolog tekniğiyle anlatılan kahraman kendi kendine konuşmakta ve okuyucuya olayı bu iç konuşma sayesinde aktarır:

“Öyle değil de ne? Sadece bu oyunda değil her zaman seninle yarışıyorum baba. Bunun bana özel bir durum olmadığını biliyorum. Bütün erkek çocuklar babalarıyla yarışmaz mı? Geçen yıl bizim oğlanlarla yazın gelişini kutlamak için meyhaneye gitmiştik. Konu dönüp dolaşıp, babalarımıza ne kadar benzediğimize gelmişti. Herkes büyük bir gururla babasının kopyası olduğunu anlatmaya başladığında, ne diyeceğimi bilememiştim. Ben babama benziyor muydum?”(Kopan, 2015: 28).

Rakı, Su ve Buz hikâyesinde yazar farklı bir metod kullanarak hem ilahi bakış açısını kullanmış, hem de kahraman anlatıcı tekniğini kullanmıştır. Hikâye iki kısımdan oluşmaktadır. Hikâyenin birinci kısmı anlatıcı ve Cem hakkındaki olay ilahi bakış

açısıyla anlatılmıştır. Ancak hikâyenin ikinci kısmı yani anlatıcının yazdığı hikâye tamamen kahraman anlatıcı tekniğiyle anlatılmıştır. Hikâyenin büyük çoğunluğu ikinci kısım olduğu için kahraman anlatıcı başlığında ele alınması uygun görülmüştür. Hikâyede kahraman anlatıcı Fahrettin Serimoğlu'dur:

“Çocukluğumdan beri insanları güldürebilmek için elimden geleni yaparım. O yıllarda, komşularımız akşam oturmasına geldiğinde rahmetli anneciğimin ısrarıyla, taklitler yapardım. Nur içinde yatsın, Vahi Öz'ün tavuk gibi yürümesini ve, “Mualllaaa!...” demesini taklit ettiğimde, izleyenler gülmekten yerlere yatarı. Ailece gittiğimiz yazlık sinemalarda ne seyrettiysem, aynen yapardım. Hatta kimi zaman koca filmi, taklitlerle süsleyerek anlattığım olurdu. Gerçi babam kadın taklidi yapmama kızardı, ama komşuların keyfi kaçmasın diye ses çıkarmazdı”(Kopan, 2015: 48).

Maskeli Süvari hikâyesinde kahraman anlatıcı tekniği kullanılmıştır. Hikâye, kahramanın vefat eden amcasının evine gittiğinde hiç beklemediği bir sürprizle karşılaşmasını anlatır. Burada olaylar amcanın evine gidene kadar kahramanın ağzıyla anlatılır:

“Amcamın ölüm haberini iki gün önce işyerindeyken aldım. Öğlen yemeğinden yeni dönmüştüm. Annem telefon etti ve, “Galip Amcanı kaybettik,” dedi. Üç kelime, hepsi bu. Anneme ne dediğimi hatırlamıyorum. Telefonu kapadım ve uzun bir süre boş boş, masamın üstünde duran gözlüğümü seyrettim” (Kopan, 2015: 59).

Kahraman, amcasının evine gittikten sonra orada bulduğu mektubu açarak okumaya başlar ve olayların devamı artık amcanın ağzıyla anlatılır:

“Sen kendi işine bak, benim aileme de karışma, dediği anı asla unutmayacağım. Oysa bu biçarenin belli bir yaşa gelince gerçeği öğrenmesi gerekiyor. Ama ağabeyim her konuda olduğu gibi bu konuda da o kadar katı, o kadar dediğim dedik ki...”(Kopan, 2015: 67).

Oyun Evi hikâyesinde kahraman anlatıcı tekniği kullanılmıştır. Hikâye günlük tarzında yazılmıştır. Kahraman, iş yerinde âşık olduğu Berrin'in onu oyun evine davet etmesi aklını kurcalamaya başlar. Kendisine oynanacak bir oyun ihtimali karşısında

yaşadıklarını not tutmaya başlar. Bu olaylar anlatılırken yazar iç monolog tekniğine de başvurur:

“Nereye gideceğimizi çok merak ediyorum. Ya bu bir tuzaksa? Ya gider gitmez polis baskın yaparsa? Suçsuz olduğumu, o çeteyle ilgim olmadığını nasıl kanıtlayacağım? Tabii ya!.. Nasıl akıllı bir adamla uğraştıklarını bilmiyorlar. Büyük balık, küçük balığı yutar sanıyorlar ama yanılıyorlar. Giderken yanıma küçük teybi alacağım. İçeri girdiğimiz andan itibaren bütün konuşulanları kaydedeceğim”(Kopan, 2015: 78).

Elma Ağacındaki Cadı hikâyesinde de kahraman anlatıcı tekniği kullanılmıştır. Anlatıcının adı belirtilmemiştir. Ancak olaylar tamamen kahramanın ağzından aktarılmıştır. Kahraman ve üniversiteden arkadaşları Büyük Reis’in kitap kutlaması için uzun bir aradan sonra bir araya gelirler. Büyük Reis aralarına katılamayacağını ve kendilerine imzalı birer kitap gönderdiğini söyler. Ellerine gelen kitabı okuyan arkadaş grubu büyük bir şaşkınlık yaşarlar. Çünkü Büyük Reis kitabın konusunu onların hayatlarından almıştır. Hikâyede bütün bunlar anlatılır:

“Bütün öykülerin başlarında adlarımız var. Zümrüt’e, Tekin’e, Ersoy’a, Seda’ya... Öyküleri hızlı hızlı okuyorum. Her bir cümlede kafam biraz daha bulanıyor. Adlar farklı ama benim gözümün önüne hep olayların gerçek kahramanlarının yüzleri geliyor. Bildiğim olaylar, bildiğim sözlerle bir kitabın içinde karşımda duruyor. Büyük Reis’in neden böyle bir şey yaptığını düşünüyorum. Bir insan neden arkadaşlarının özel hayatlarını yazar?”(Kopan, 2015: 101).

Çıkış Noktası hikâyesinde kahraman, deprem anında yaşadıklarını anlatır. Burada kahraman anlatıcı tekniği kullanılmıştır. Yazar, bir insanın deprem anında neleri hissedeceğini başarılı bir şekilde aktarmıştır:

“Ne kadar zamandır burada, bu şekilde yattığımı bilemiyorum. Bir an sağ kolumun kopmuş olduğu hissine kapılıyorum, oysa sadece bedenimin altında kalmış. Kıpırdatmaya çalışıyorum ama öylesine yumuşak ki bu çabam bana büyük acı veriyor. Yavaşça kolumu bedenimin ağırlığından kurtarıyorum. Şimdi de sol dizim ve sol

omuzumdaki dayanılmaz sızıyı hissediyorum. Yoğun karanlık, düşüncelerimi toparlamamı engelliyor ama bir an önce kendime gelmeliyim”(Kopan, 2015: 107).

Köprüden Görünüş hikâyesinde büyükşehirde yaşayan kahramanın kasabada yaşayan arkadaşına mektup göndermesi anlatılır. Buradaki olaylar kahraman anlatıcı tekniği kullanılarak aktarılmıştır:

“Bir mektuba özür dileyerek başlamak doğru olur mu bilmiyorum ama aklıma başka bir giriş de gelmiyor. Günlerdir bu mektuba kaç kez başladığımı ve kaç kez yırtıp attığımı bir bilsen. Araya zaman girdikçe o başlangıç cümlesini bulmak daha da zor oluyormuş meğer. Hatırlar mısın, çocukluğumuzda, büyüyüp birbirimizden uzak düşünce, nasıl mektuplaşacağımızı konuşurduk kimi zaman” (Kopan, 2015: 129).

İki Şiirin Arasında kitabında bulunan hikâyelerin hepsinde yazar, kahraman anlatıcı tekniğini kullanmıştır. Kitap iki bölümden oluşur. *Biraz Konuşabilir miyiz?* ve *Daha Önce Tanışmış mıydık?* İkinci bölüm olan *Daha Önce Tanışmış mıydık?* Yazarın yayımlanmış e-kitap kitabıdır.

Şarkılar Seni Söyler hikâyesinde kahraman anlatıcı tekniği kullanılmıştır. Kahraman, bir dost meclisinde arkadaşlarıyla sohbet etmektedir. Sohbet esnasında teleskobu nasıl edindiklerini hatırlayıp konuşurlar. Kahraman, burada babasıyla olan ilişkisini de geri dönüş tekniğiyle hatırlar:

“Ne zaman evin verandasında otursam o gün geliyor aklıma. Hafızamda neden bu kadar yer ettiğini anlamadığım o sahne. On yedi yaşımdan beri hiç aklıma gelmeyen baba oğul konuşması, son iki aydır rahat bırakmıyor beni.

“Hiç söylemiyorsun, sınav haftasıymış,” diyor babam. Bu sıcak havada kahverengili sarılı, iri kareli yün bir gömlek var üstünde. Onun yerine ben terliyorum.

“Ablan olmasa haberim olmayacak.”

“Daha on gün önce söyledim, kışınla dinlemeseydin,” cümlesi zihnimden ağzıma gidene kadar başkalaşıyor. “Özür dilerim baba,” diyorum.” (Kopan, 2014: 20)

Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun hikâyesinde kahraman anlatıcı Selim'dir. Selim, bir yazardır. Yayımlanmış bir kitabı da olan Selim, yayın hayatında istediği başarıyı elde edememiştir. Karşısına çıkan Türkan Sönmez adında biri biyografisini yazdırmak ister. Bunun için Selim'le görüşür. Selim, bu işi yapıp yapmamakta kararsızdır. Bu olayların hepsini yazar, Selim'in ağzından okuyucuya aktarır. Selim, gözlemlerini kendi yorumuyla aktarır:

“Hakan'ın işaretparmaklarının hızlı hareketine bakıyorum. Balkonda oturup pirinç ayıklayan komşu teyzelerle uzun sürmüş bir meyhane akşamının en rakılı dakikalarında akordu bozuk taksimlerde dolaşan bir kanuni arasında gidip geliyor zihnim.”

“Herkesinki kadar,” diyorum. Verdiğim cevabı beğeniyorum” (Kopan, 2014: 27).

Hikâyenin ilerleyen kısmında Selim'in babasının gölgesinde kalmış biri olduğunu hisseder. Yazar, okuyucuya bunu iç monolog tekniğiyle aktarır:

“Evet Türkan Hanım; ben üç ay önce kırk yaşına basmış olan başarısız yazar-çalışkan çevirmen Selim İyigün, ünlü yazar-sevilen insan-bir kuşağın temsilcilerinden-rahmetli Yusuf İyigün'ün oğluyum. Allah vergisi tek bir yeteneğim var, yabancı dillere olan yatkınlığım. Bildiğim her dilde kitap okurum. Bildiğim her dilde müzik dinlerim. Bildiğim her dilde mutsuzum. Soyadımdan başka sermayem olmadığını biliyorum. Karım terk edene kadar mutlu olduğunu sandığım evliliğimi özlüyorum. Böyleyim ben” (Kopan, 2014: 36).

Tommiks Gelse Kurtaramaz Bizi hikâyesinde kahraman anlatıcı tekniği kullanılmıştır. Yazarın kahramanı çocuktur. Kahraman, bir çocuğun kullanabileceği üslupla olayları anlatır. Hikâyenin belirli yerlerinde argo cümlelerle olayları aktarır:

“Almayalım oğlum bu heriften bir şey. Zaten abim görürse mahveder beni!”

“Neden?”

“Oğlum bir sürü pis şey yapıyormuş o herif!”

“Nasıl yani?”

“Pis işte oğlum. Kızlara pandik atıyo, dedi abim.”

“Pandik ne ki?”

“Pis bi şey, kızlara şey gibi işte... Hamile falan kalıyorlar ya sonra...”

“Oha!”

“Öyle işte...”

“Ama kızın hamile kalması için şey yapmak lazım... Beraber banyoya gireceksin... Çırılçıplak!”

“Hadi lan! Abimden iyi mi bilecen sen? Hem kim dedi ki onu sana?”(Kopan, 2014: 45).

Öğretmen hikâyesi Antakya’da bir rakı sofrasında iki arkadaştan biri eski edebiyat öğretmenini rüyasında gördüğünü anlatmasıyla ikili arasındaki sohbeti kahraman anlatıcı gözlemleriyle aktarır:

“Antakya’da, rakı sofrasındayız. Kışın ortası ama o keskin soğuklar henüz başlamamış. “Şansına,” diyor. Şansa inanmam, demiyorum. Zaten öyle güzel anlatıyor ki ağzımı açıp konuşasım yok.

“Bir süredir lisedeki edebiyat öğretmenin hayaleti yakasını bırakmıyormuş. Düşlerinde görüyormuş onu. Uyanıp kurtulmak istese de başaramıyormuş. Geçmişin kemikli eli, yatağa çekip uykuya hapsediyormuş ince uzun bedenini. Her gece, uykunun kuytusunda, aynı kâbusla karşılaşıyormuş” (Kopan, 2014: 49).

İki Şiirin Arasında hikâyesinde kahraman anlatıcı tekniği kullanılmıştır. Kahraman, ölen eşine mektup yazmaktadır. Mektubunu yazarken geri dönüş tekniğiyle eşiyle arasında gelişen olayları aktarır:

“Nüfus memurluğuna gittiğimiz günü dün gibi hatırlıyorum. Kavgaya etmiştik. Hani şu meşhur kravat kavgası. “Sevmiyorum biliyorsun, zorla taktırma şunu bana,”

diye söylenmeme kızmıştın. “Uğraşmayacağım senin inadınla, katır gibisin,” demiştin. Çok sinirlenmişim bana katır demene. Takmamıştım kravat. Evlendikten sonraki ilk kavgamızdı” (Kopan, 2014: 56-57).

Bir Sarı Yolculuk hikâyesinde kahraman anlatıcı, amcasının oğlunun kitaplarını yayımlayan yayınevine gönderdiği mektupta mektubu yazma amacını anlatır. Kahraman, mektupta geri dönüş tekniğini kullanarak geçmişte gençlik yıllarında amcasının oğluyla yaşadıklarını da anlatır. Böylece hikâye iki olay etrafında şekillenir. Birincisi anlatıcının ve çevresinin hayatların hakkında öğrendiklerimiz, ikincisi ise anlatıcının mektubu yazma sürecinde yaşadıklarıdır. Bu iki olayı da kahramanın ağzından öğreniriz:

“Sizi böyle bir mektupla rahatsız etmemin sebebi de az önce sözünü ettiğim *Bir Sarı Yolculuk* adlı kitap. Bu kitapla ilgili birtakım bilgileri ve çok önemli bir gerçeği bilmeniz gerektiğini düşündüm. Belki haddim değil ama adı geçen eserde bir değişiklik yapmanızı rica etmek zorunda hissediyorum kendimi. Ne demek istediğimi tam olarak anlatabilmem için biraz geriye gitmem gerekiyor.”

“Çocukluğumuz Aydın’da, iki ailenin iç içe yaşadığı, büyükbabamdan kalma evde geçti. Babalarımız büyükbaş hayvan ticaretiyle uğraşıyordu. Benim babam okumamı çok istiyordu, Sait’in babasının tek hayali ise oğlunun bir an önce işlerin başına geçmesi idi” (Kopan, 2014: 69-70).

“Kahraman anlatıcı hikâyelerdeki yaşanmışlık, her zaman gerçek yazarla ilgili olmasa da, anlatıcının yaşamını özetleyen ya da belli yaşam kesitlerinden sahneler gösteren metinler ortaya çıkar” (Aydemir, 2013: 332). Yekta Kopan’ın *Kediler Güzel Uyanır* ve *Kara Kedinin Gölgesi* kitaplarında yer alan hikâyeler bir konu, olay veya duruma yaslanmaz. Yazar, kendi kişisel anlatım konumunu kullanarak duygu ve düşüncelerini aktarır. Yazarın bu iki kitabı Amerikan tarzı küçürek öykülerden oluşur. Hikâyelerin geneline bakıldığında olayların kronolojik bir sıralamasına ya da olayın bir bütününden bahsedilmez. Ama bu hikâyelerdeki anlatıcı tamamen kahraman anlatıcıdır.

Kediler Güzel Uyanır kitabında bulunan hikâyelerde şiirsel bir hava kullanılarak olaylar kahraman anlatıcı tekniğiyle aktarılır.

Piknik Havası hikâyesinde kahraman anlatıcının ailesiyle gittikleri bir piknik gününde yaşananları hatırlaması anlatılır:

“Oysa biliyorum ki, hafızada biriktirilenler anlamlı kılıyor her şeyi; bulutların şekillerini de. Biliyorum bunu, hem de dokuz yaşında, ailece pikniğe gittiğimiz o günden beri. Kuru köftenin şişkinliği geçmeden çimenlere uzanmıştık babamla. Bulut okumayı öğretmişti bana. “Bulutlar geçerken konuşur,” demişti, “ne dediklerini hemen duymam, hızlıca okuman lazım.” Elimi göbeğime koymuştum, ne yapsa babam, taklit ederdim” (Kopan, 2013: 19).

Tarçın Kokusu, yazarın, şiirsel bir havada, kahraman anlatıcı tekniğini kullandığı bir diğer hikâyedir.

“Üzgün uyandım o sabah. Çürümüş bir hurmanın, istemeden dışarı taşmış çekirdeği gibi sarkıyordu kalbim göğüs kafesimden. Atıyordu yine de. Kanıma doldurduğum harfleri pompalıyordu, bedenimin en ücra köşesine. Zamanın akıp gittiğini bilmenin korkaklığıyla kaybettim kendimi. Mürekkep siyahı sıvının akışını kabullenemedim, hoyratlaştım. Düşüncesi hapsedilemez bir tutuklunun boncuktan yaptığı kırbaçla hırpaladım kendimi. Derimi sıyırdım, anatomi atlasından rüyalara sızmış bir kas yığını haline gelene kadar” (Kopan, 2013: 23).

Anadoluhisarı hikâyesinde kahraman anlatıcı geçmişte kullanılan esnaf anlayışını araması sonucunda içine düştüğü hayal kırıklığı anlatılır:

“Çocukluğumda okuduğum kitapların dünyasına adım atmak istiyordum. Bakkal, büyük dağıtıcıların dağıtım sorumlularına sipariş veren satıcı kimliğinden sıyrılıp bakkal amca olacaktı. Adını öğrenecektim. Ona “Ağabey,” diyecektim, “bana yüz gram zeytinle bir de özel tenekeden yağsız peynir versene.”

“Bakkal siparişimi hazırlarken hemen yan dükkâna uğrayacaktım. Sadece bir merhaba demek isterken, “Böyle dağınık saçlarla, iki günlük sakalla işe gidemezsin,” diyen berberin zorlamasıyla kendimi koltukta buluvorecektim. Berberin hızlı bir hareketle çırpıtığı kolalı, beyaz örtünün sesi, radyodan yükselen Yurttan Sesler korosunun sesine karışacaktı.”

“Bakkal telefonla sipariş alıyordu, bozuk yoksa sigara veremeyeceğini söyledi, sonra aldığı siparişi hazırlamak için tezgâhın arkasına geçti. Berber, kasap, yufkacı, nalbur ve diğerleri benim çocukluk kitaplarımın dünyasından çok uzaktaydılar. Geçmişe bağlılığımıza söylene söylene yürüdüm” (Kopan, 2013: 25-26).

Pazar Günü hikâyesinde kahraman anlatıcı, bir pazar gününde yaşadıklarını gözlemleriyle anlatır. Kahraman, klasik bir Pazar gününde yaşananları aktarırken geçmişe duyulan bir özlemin olduğunu okuyucuya hissettirir:

“Sabah kahvaltısını bir an önce bitirip televizyonun karşısına geçmek istiyorum. Pazar sabahı güzel filmler oluyor çünkü. Annesiyle babasını arayan çocuklar, bir köpeğe bir sürü numara öğretip onun sayesinde hırsızları yakalayan kardeşler, silahını şimşek hızıyla çeken kovboylar, ne bileyim işte, bir sürü güzel film. Ama Pazar sabahları erken uyanamadığım için kahvaltıya geç oturuyorum ve annem kahvaltı bitmeden kalkmama izin vermiyor.”

“Pazar günleri ev, ozon kokuyor. Hafta boyunca evin içinde savaş olmuşçasına özenle temizlik yapıyor annem.”

“Babama sığınmaya karar veriyorum. Ama o da radyodaki maç yayını dinliyor.” (Kopan, 2013: 41-42).

“Anlatı kişilerinin ruhsal durumlarının sunumunda elverişli bir teknik olarak görülen iç konuşma tekniği öykü ve roman yazarlarınca sıkça kullanılır. Anlatıcının öykü kişilerinin iç dünyalarını kurmaca evrenden dilsel ortama aktarmada iç konuşma tekniği hem anlatıcının hem de anlatıcı dışındaki hikâye katılımcıların iç gerçekliklerinin sunumunu sağlar” (Aydemir, 2013: 332). “...” için! hikâyesinde kahraman anlatıcı iç monolog tekniğini kullanarak karşısındaki biriyle dertleşiyormuş gibi konuşur:

“İşte tam o anda adını yazmak geldi içimden. Bu metin tümüyle sana ait olsun istedim. Hem bunu daha önce hiç yapmamıştım. Okuduğum kitaplarda, hatta bazı dergi yazılarında birine adanmış öyküleri, şiirleri gördükçe garip hissederdim kendimi. Nasıl oluyordu bu iş? Acaba bu yazılar önce tamamlanıyor, sonra da filancaya adanmasına mı karar veriliyordu, yoksa tümüyle o kişinin çağrıştıklarından yola çıkılarak mı kaleme

alınıyordu? Yazıyı okuyup bitirince bu sorunun yanıtını bulmak zor olmuyordu. Asıl yanıtını bulamayan soru, benim neden bunu yapamadığım, neden herhangi bir yazımın başına “... için? yazamadığımdı” (Kopan, 2013: 45-46).

3.2.5. HİKÂYELERDE ANLATIM TEKNİKLERİ

3.2.5.1. Metinlerarasılık

Öğretmen hikâyesinde metinlerarasılık tekniği kullanılmıştır:

“Güneşin sofrasına oturmuş kız erkek, bütün çocuklar için söylüyor. İnadına.” (Kopan, 2014: 53) cümlesi, Nazım Hikmet’in Güneşin Sofrasında Söylenen Türkü şiirini çağrıştırır.

İki Şiirin Arasında hikâyesinde kahraman eşinin kimliğini Edip Cansever’in *Yerçekimli Karanfil* kitabında, sol tarafta Sevişen, sağ tarafta Dağılgan şiirlerinin arasında bulur. Hikâyede metinlerarasılık şu şekilde geçer:

“Sol sayfada “Sevişen”, sağ sayfada “Dağılgan” şiirleri var. “Bir anlık gecesinde bir günlük mevsimlerin / Bildik mi yaşamayı ikimizce / Biz getirdik demektir anlamayı evrene / Sevişmek alanıdır yüreğin” diyor şiirlerden biri. Öbürü, “Güzdü, yapraklar vardı/ Biz yitirmek için yaşadık bu ölmezliği / Güzdü, yapraklar vardı/ Her bir bakışıyla o şimdi / Dağılan beni sevdiğinin dağılışı gibi” diye fısıldıyor. Acaba sen hangisini sevdiğin için koydun nüfus kâğıdını bu iki şiirin arasına?” (Kopan, 2014: 58).

Güneşi Son Olarak Phra Keo’da Gördüm hikâyesinde metinlerarasılık bir kullanımla başlar:

“Başka bir yaşamı yargılamak bana düşmez”

“Ben kendi yaşamımı yargılamalıyım”

“Ben seçip ben yadsımalıyım HERMANN HESSE, Siddharta”(Kopan, 2014:109).

Borges ve Ben, hikâyesinde metinlerarasılıktan faydalandığı daha öykünün başından okura hissettirilmiştir:

“Sayfaları durmadan çoğalan kitabı, kanla elde edilişi sırasında görünmez yüzünün üstüne düşerek ebedi yok oluşa yenik düşen Odin’in kursunu, Bekleyiş’te gerçek bir olaydan esinlendiğini ve metindeki İtalyan kahramanın gerçekte bir Türk olduğunu,

“Zamanın Yeni Çürütülüğü”ndeki farklı zaman çizgisini, “El Mu’tasım’a Yaklaşım”ın nasıl bölüm bölüm çözümlenmesi gerektiğini hep bu dersler sırasında öğrendim” (Kopan, 2016: 84).

Muasır Medeniyetler Mertebesi hikâyesi de metinlerarasılık tekniğe örnek verilebilir:

“Neredeysen, ne halde olursan ol, ister eksili zaman uzayında, ister artılı gönül zamanında süzülüyor ol, beni bu -parantez de dâhil olmak üzere- söylediklerim için bağışla!” *Lolita*, Vladimir Nabokov (Kopan, 2012: 107).

Şey hikâyesinde metinlerarasılık türe Edip Cansever’in bir şiirinden örnek verilmiştir:

“Ki bazı sözlerin anlamı / O sözlerin söylenişindedir” (Kopan, 2017: 22).

Elma Ağacındaki Cadı hikâyesi metinlerarasılık tekniğe örnektir:

“Aklıma çocukluğum boyunca en çok Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler masalından nefret ettiğim geliyor. Çoğu çocuğun hiç bıkmadan tekrar tekrar dinlediği bu masal benim için bir kâbustan farksızdı. Cüceleri o kadar severdim ki, Prenses’in bir Prens’in aşkı uğruna onları terk etmesini bir türlü kabullenemezdim” (Kopan, 2017: 105).

Sarmaşık hikâyesi metinlerarasılık tekniğe örnek gösterilebilir:

“Gözümün doğrusuna yürüsem, göğün yerle birleştiği çizgiyi geçince bütün bilinmezlerin çözüleceği inancına kapılırdım” *DOSTOYEVSKİ (Budala)* (Kopan, 2013: 11)

“Daddy didn’t affection, no... And the boy was something that momy wouldn’t wear. King Jeremy the wicked... oh, rules his world! (Pearl Jam-Jeremy) (Çev: Baba şevkat vermedi ve çocuk annenin dayanabileceği bir şey değildi Yaramaz kral jeremy... kendi dünyasına hükmetti) (Kopan, 2013: 11).

“Duvardaki geçit masalını anlatmıştım değil mi? Sonradan onu yazayım diye çok düşündüm. Ama iyi ki de yazmamışım. Poe, Borges falan çok daha iyilerini yazdı öyle metinlerin. Benimki ayağı yere basmayan sırtan bir şey olurdu” (Kopan, 2013: 31).

Metinlerarasılık tekniğin kullanıldığı bir diğer hikâye ise *Portobello 22*’dir:

“On dört yaşıma girdiğim gün Kürk Mantolu Madonna’yı hediye etmişti babam. Londra tatiline çıkacağımı duyduğunda da, Saatleri Ayarlama Enstitüsü’nü hediye etmişti” (Kopan, 2013: 54).

“İnsan neyi anlatabilir? İnsan insana insanlara hangi derdini anlatabilir? Yıldızlar birbiriyle konuşabilir, insan insanla konuşamaz” (Kopan, 2013: 55).

Battaniye hikâyesi metinlerarasılık tekniğe örnektir:

“Biz böylesi bir yazıya başlamak için her şeyi, gerçekten de her şeyi deneriz, en korkunç olan bile olsa bizi böylesi bir yazı yazmaya sürükleyen hiçbir şeyden ürkmeyiz, bu en büyük hainlik ve en büyük sapıklık ve en ağır suç da olsa.” Thomas Bernhard(Beton)

“Hayatın bize rüya kadar saçma gelmemesinin nedeni alışkanlıktır.” Marguerite Yourcenar (*Rüya ve Kader*).

İyi uykular hikâyesinde yazar, Oğuz Atay’dan alıntılar yaparak metinlerarasılık tekniğe örnek vermiştir:

“Oğuz Atay’ın bir babaya yazılmış en güzel mektupta dediği gibi tabut çukura konduktan sonra üstüne beton bloklar yerleştirildi. Bu teknik geleneği sevmiyorum babacığım; aşılmaz engellere karşıyım” (Kopan, 2013: 152).

3.2.5.2. Geri Dönüş

Şarkılar Seni Söyler hikâyesinde geri dönüş tekniği kullanılmıştır:

“Ne zaman evin verandasında otursam o gün geliyor aklıma. Hafızamda neden bu kadar yer ettiğini anlamadığım o sahne. On yedi yaşımdan beri hiç aklıma gelmeyen baba oğul konuşması, son iki aydır rahat bırakmıyor beni.”

“Hiç söylemiyorsun, sınav haftasıymış,” diyor babam. Bu sıcak havada kahverengili sarılı, iri kareli yün bir gömlek var üstünde. Onun yerine ben terliyorum.”

“Ablan olmasa haberim olmayacak.”

“Daha on gün önce söyledim, kışınla dinlemeseydin,” cümlesi zihnimden ağzıma gidene kadar başkalaşılıyor. “Özür dilerim baba,” diyorum” (Kopan, 2014: 20).

Hikâyede, *Huysuz ve Tatlı Kadın* şarkısından alıntılar yapılır. Burada alıntıların yapılması öyküyü tamamlayıcı mahiyettedir.

Bir Sarı Yolculuk hikâyesinde kahraman yayınevine gönderdiği mektupla onlardan bir istekte bulunur. Bu isteğinde bulunurken de geri dönüş tekniğiyle kendisi ve kuzeni hakkında bilgiler verir:

“Sizi böyle bir mektupla rahatsız etmemin sebebi de az önce sözünü ettiğim Bir Sarı Yolculuk adlı kitap. Bu kitapla ilgili birtakım bilgileri ve çok önemli bir gerçeği bilmeniz gerektiğini düşündüm. Belki haddim değil ama adı geçen eserde bir değişiklik yapmanızı rica etmek zorunda hissediyorum kendimi. Ne demek istediğimi tam olarak anlatabilmem için biraz geriye gitmem gerekiyor. Çocukluğumuz Aydın’da, iki ailenin iç içe yaşadığı, büyükbabamdan kalma evde geçti”(Kopan, 2014: 69).

Amcamın Yaşama Çabası çocukluk ve şimdi arasında geri dönüşlerle yazılmış bir hikâyedir:

“Bir uçurtma yapmak istediğimi söylemiştim bir gün. Büyük bir iştahla kendi buluşu olan bir mekanizmayı anlatmıştı bana. Uçurtma ipinin bağlı olduğu bir makarayla bu makaranın yanına sabitlenmiş bir ağırlık çizdiğini anımsıyorum”(Kopan, 2014: 81).

Afrika’dan Çok Güzel Hayvanlar Geldi hikâyesinde de geri dönüş tekniği kullanılmıştır:

“Rüya yorumlamak. En sevdikleri şey. Bir başkasının hayatının sırlarını öğrenmek, yarınını yorumlamak. Çocukluğumda onlar sorardı gece rüya görüp görmediğimi. Birbirlerinin sözünü kese kese yorumlardı sonra da. Hep olumlu şeyler söylerlerdi ama arada bir, “Esmer bir arkadaşın varsa bugün onun sözlerine dikkat et, aman başına dikkat et tabelaların altından yürüme, atkınla boğazını iyice sar da nezle olma,” diye uyarırlardı beni anlattıklarımından yola çıkarak. İşe girdikten sonra önce rüya anlatma törenleri sonra da giderek kahvaltı sofraları yok oldu. Ama bu sabah içimde garip bir neşe var. Kendimi küçük bir çocuk gibi hissediyorum. Rüyasını anlatmaya hazırlanan küçük bir çocuk” (Kopan, 2017: 41).

Joker hikâyesi geri dönüş tekniğinin kullanıldığı başka bir hikâyedir. Kahraman, eşiyle tanışmasını geri dönüş tekniğiyle okuyucuyla paylaşır:

“O günlerde ikimizde aşk acısı çekiyorduk (ben üç yıllık kız arkadaşımın, o da evlilik aşamasına geldiği sırada nişanlısından ayrılmıştı) ama yine de birlikteliğimizi

böyle bir ruh halinde olmamıza bağlamak bana saçma geliyordu. Ortak arkadaşlarımız bizi yara almış iki insan olarak görüyordu. Tedavi belliydi; birlikte olmamız. Açıkçası ben onu daha ilk gördüğümde beğenmiştim ve böyle bir tedaviye itiraz etmeyi kesinlikle düşünmedim” (Kopan, 2017: 89).

Düş Eş hikâyesinde geri dönüş tekniği kullanılmıştır. Baba-oğul çatışmasının işlendiği bu hikâye de yazar, kahramanın çocukluğundan başlayıp içerisinde bulunan zamana kadar olan olayları bu teknikle aktarır:

“Ne zaman elimde kırık bir pul olsa, babamın bütün kapıları kapalı oluyor. Alanına girmemem için ördüğü duvar, her zar atışında bana, biraz daha bekle, diyor.”

“Öyle değil de ne? Sadece bu oyunda değil her zaman seninle yarışıyorum baba. Bunun bana özel bir durum olmadığını biliyorum. Bütün erkek çocuklar babalarıyla yarışmaz mı?” (Kopan, 2017: 28).

“Ben babama her zaman yenildim. Çocukluğumda bu yenilgileri taşımak daha kolay oluyordu” (Kopan, 2017: 29).

Maskeli Süvari hikâyesinde geri dönüş tekniği kullanılmıştır. Kahraman, amcası vefat ettikten sonra onun evine gider. Yazar, kahramanın amcasıyla olan ilişkisini geri dönüş tekniğini kullanarak okuyucuya aktarmıştır.

“Gel bakayım buraya toraman,” diyor amcam. Bir koşuda zıplayıveriyorum kucağına. “Ne o,” diyor ince parmaklarıyla Dagle bıyığını düzeltirken, “bugün kötü adam avı yok mu?” En sevdiğim oyunlardan birinin işareti bu. İçimdeki çılgılığı bırakmaya dünden hazırım: “Haydi Silver iiiierrrii!..” Amcamın sağ dizi rahvan koşan bir at oluyor anında. Ben de gözlerimi kısıp, koskoca çölde ne yöne doğru gideceğimizi kestirmeye çalışıyorum” (Kopan, 2017: 57).

3.2.5.3. İç Monolog

Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun hikâyesinde iç monolog tekniği kullanılmıştır:

“Evet Türkan Hanım; ben üç ay önce kırk yaşına basmış olan başarısız yazar-çalışkan çevirmen Selim İyigün, ünlü yazar-sevilen insan-bir kuşağın temsilcilerinden-rahmetli Yusuf İyigün’ün oğluyum. Allah vergisi tek bir yeteneğim var, yabancı dillere olan yatkınlığım. Bildiğim her dilde kitap okurum. Bildiğim her dilde müzik dinlerim.

Bildiğim her dilde mutsuzum. Soyadımdan başka sermayem olmadığını biliyorum. Karım terk edene kadar mutlu olduğumu sandığım evliliğimi özliyorum. Böyleyim ben.” (Kopan, 2014: 36)

Şerbetçi hikâyesinde iç monolog tekniği kullanılmıştır. Kahramanın kaza anında iç konuşmaları şu şekilde geçer:

“Kendi hayatımı ne kadar tanıyorum? İnandığım, gerçekten bağlandığım, ardında sonuna kadar gitmekten çekinmediğim bir şey var mı? Delice bir kahkaha... Bu yolculuğa kovalamaktan korkmadığım bir şeye sahip olmak için çıkmamış mıydım? Arabanın içini kaplayan kahkaham Kiraz’ın şaşkın gözlerle bana bakmasına ve belli belirsiz inlemesine neden oluyor. “Aman” diyorum, “sakın yanıma gelmeye kalkma”(Kopan, 2014: 103-104).

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi hikâyesinde eşini doktor kontrolüne götüren kahramanın bir dergideki soruları cevaplarken içerisinde bulunduğu durumu iç Monolog tekniğiyle okuyucuyla paylaşır:

"Bakin, örneğin ben, bu testteki yedi soru sayesinde önemli dersler almış olacağım. Yedi!... Hafta yedi gündür (Beş gün olsaydı neler yaşırdık hiç düşündünüz mü?), Tanrı'nın dünyayı yedi günde yarattığı söylenir (aslında ben buna pek inanmam), gök yedi kattır, yer yedi kat (anneannem dua ezberletirken böyle bir şeyler söylemişti, emin değilim), yedi sanat dalını ve dünyanın yedi harikasını hemen sayabilirim (yoksa sekiz sanat ve dokuz harika mı vardı, unutkanlığımı bağışlayın), Pamuk Prenses'in yedi cücesi vardır (cücelerden biriyle evlenmediği için Pamuk Prenses'ten nefret ederim), uykucu yedi kişiyle ilgili bir masal vardı (ne olduğunu tam hatırlayamadım, kusura bakmayın), yedi kere yedi kırk dokuz eder (ama ben en çok üç kere yedi yirmi bir/ Bu ciğeri kim yedi Allah bilir, demeyi severim)... İşte yedi yine karşıma çıktı. Bana ders vermek için... Yedi Derste İngilizce, Yedi Derste Kâğıt Katlama Sanatı, Yedi Derste Marangozluğun İncelikleri, Yedi Derste Baba Olmanın Püf Noktaları..." (Kopan, 2017: 138).

İç monoloğun hâkim olduğu bir diğerk hikâye *Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri* hikâyesidir. Kahraman, havaalanında arkadaşını beklerken eski sevgilisiyle karşılaşır. O sırada kahramanın aklından geçenler iç monolog tekniğıyle okuyucuya aktarılır:

“Evet, yalan söylüyorum. Pencereden her bakışında ne köpekleri seyrediyorum, ne de en karşı konulmaz yalnızlıkları aydınlatan sokak lambalarını. Belki senin adımlarınla sakinleşir de, timpani seslerini unutmuş bir piyano salonuna dönüşür diye yolu seyrediyorum. Yolunu bekliyorum” (Kopan, 2015: 15).

SONUÇ

Hikâye ve romanın ortaya çıkması ve yüzyıllardır yazılmasının sebeplerinden biri de insanları eğitmek olmuştur. Okuyucu bu anlatıları ilk başlarda geleneksel olarak olayları başlangıcından bitişine kadar bir düzen içerisinde anlamaya çalışmıştır. Fakat yıllar içerisinde gelişen teknolojiyle değişen değerlerle birlikte insanlar bireyselliğe ve yalnızlığa yönelerek toplumdaki soyutlanmıştır. Bu değişim edebi eserlerde de kendini göstermeye başlamıştır. Mevcut birikimlere ve kalıplaşmış inançlara bir başkaldırı olarak postmodernizm ortaya çıkmıştır. Bu anlayışlar kalıplaşmış düzeni yıkarak yerine alışlagelmemiş yenilikler getirmişlerdir. 1980 sonrası Türk edebiyatında birçok yazar da bu anlayışın etkisinde kalmıştır.

Kopan, yazın dünyasına ismini bir grup arkadaşıyla birlikte çıkardıkları Hayalet Gemi dergisiyle duyurmuştur. Bu dergi yazarın kendisini geliştirmesine olanak sağlamıştır.

Kopan, iki binli yıllardan sonra yazmaya başladığı eserleriyle postmodernizme ait unsurları kullanmıştır. Bu esinlendiği yazarlara bakılarak da anlaşılır. Oğuz Atay, Borges, Kafka, Camus gibi yazarların büyük etkisi olmuştur. Yazar, en çok Oğuz Atay'dan etkilendiğini eserlerinde onun eserlerinden alıntılar yaparak okuyucuya gösterir. Atay'ın avangardist ve postmodern bir düşünce yapısına sahip olması Kopan'ın eserlerinde postmodern yansımalarının çok fazla görülmesinde etkili olmuştur.

Yekta Kopan, işlediği konular ve özgün üslubu ile okuyucusunun beğenisini kazanan günümüz yazarlarından biridir. Yazarın eserlerinde işlediği konular kişilerin ayrı ayrı hayat hikâyeleriymiş gibi gözükse de aslında kişileri bir usta işiyle birbirine bağlayan bir tarza sahiptir.

“Yekta Kopan'ın Hayatı, Sanatı ve Eserleri Üzerine Bir İnceleme” adlı bu çalışma doğrultusunda yazarın edebiyat dünyasının neresinde olduğunu tespit etmek amacıyla eserleri olay örgüsü, şahıs kadrosu, zaman, mekân ve işlediği temalar üzerinde durularak; öncelikle Türk edebiyatında Tanzimat Döneminden başlayarak günümüze

kadar gelen postmodernizm de incelenerek Yekta Kopan'ın hangi dönemden etkilendiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Yazarın hayatına bakıldığında sanatla içli dışlı bir aileden geldiği ve bunu eserlerine de yansıttığı görülür. Yazarın seçtiği kahramanlar da sanatla ilgilenen eğitilmiş kişilerdir.

Kopan, anlatı kişilerini oluştururken klasik edebiyat kişilerinden farklı bir anlayışla oluşturduğu görülmektedir. Öncelikle kişi tasvirinden tamamen kaçınmıştır. Kahramanların ya bir iki kelimeyle dış görünüşü hakkında bilgi vermiştir ya da bir cümleyle cinsiyetinin anlaşılmasını sağlamıştır. Bu şahısların çoğunluğu erkek kahramanlardır. Kadın kahramanlara ise çok az da olsa yer verilmiştir. Kadın kahramanlar, erkek kahramanlar gibi yalnız kalan bireylerdir.

Yazarın; hikâye ve romanlarında belli başlı temaları ön plana çıkardığı ve modern dönem insanının durumu ile birlikte bu temaları işlediği görülmektedir. Yazarın eserlerinde en çok karşılaşılan temalar; yalnızlık, özlem, aile içi kopukluk ve bireyin iç dünyasına yönelişleridir. Yazar, bu temaları okuyucuyu derinden etkileyen bir üslupla eserlerinde işlemiştir. Yalnızlık ve bireysellik temasının ön plana çıkartılması kişi bazlı olarak toplumdan soyutlanmış bireyleri ortaya çıkarmıştır. Kahramanların çoğu yalnız yaşayan, eşinden boşanmış, bir aile kuramadığı için insanlardan soyutlanmış kişilerdir. Aile hayatı kurabilmiş olan kahramanlar ise evlilik problemi yaşayan kurmaca dünya ile reel dünya arasında sıkışmış kişilerdir. Yalnız ve toplum dışı bireylerin özellikle işlenmesinde modern sonrası birey vurgusunun yapılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Kopan, hikâye ve romanlarının hemen hemen hepsinde alıntı ve gönderge oluştururken bunu gizlemeden açık bir şekilde alıntılar yaparak tutumunu gösterir. Alıntılarının bazılarını metin içerisinde gizlerken bazılarını yüzeysel bir şekilde bırakarak eserlerinde isimlere yer vermiştir.

Eserlerinde yer verdiği alıntılar ve göndergeler bir şarkı sözü, bir film adı ya da esinlendiği yazarların eserlerinden alıntılar yapmaktır. Örnek verilecek olursa Kırmızı adlı hikâyede Hopper'in tablolarını gönderge olarak ele almıştır.

Kopan'ın eserlerinde kullandığı dil akıcı ve anlaşılırdır. Bunun yanında pornografi ve argo sözler içeren birkaç eseri de vardır. Pornografiye örnek verilecek olursa; *Meme* adlı hikâye gösterilebilir. Argonun ve pornografinin yoğun kullanıldığı bir diğer hikâye ise *Tomriks Gelse Bile Kurtaramaz Bizi* adlı hikâyedir.

Yazar, yenilikleri seven biridir ve eserlerinde farklı tekniklerden faydalanmıştır. Bunlardan biri mektup tekniğidir. *Bir Sarı Yolculuk* ve *Er Ryan'ı Kurtarmak* hikâyelerini mektup tekniğiyle yazılmıştır.

Yazar, eserlerinde genellikle kahramanların muhatap olduğu kişilerin isimlerini belirtirken kahramanın kimliğini belirtmekten kaçınmıştır. *İki Şiirin Arasında*, *Yedi Derste Vicdan Muhasebesi*, *Şarkılar Seni Söyler* ve *Anadoluhisarı* öykülerinde anlatıcıların adları belirtilmemiştir. Yazar, *Portobello 22* hikâyesinde farklı bir yöntem deneyerek hem kahraman anlatıcının adını hem de kahraman anlatıcının muhatap olduğu kadına kendi ismi olan Yekta adını koymuştur.

Kopan, kişi isimlerinde kullandığı belirsizliği zaman ve mekân belirsizliğinde de kullanmıştır. Eserlerinde geçen mekânların tasviri yapılmamıştır. Yazar bunu okuyucunun muhayyilesine bırakmıştır. Örneğin *Aile Çay Bahçesi* romanında bir konaktan bahsedilir. Ama bu konağın nerede ve nasıl olduğu hakkında bir bilgi vermemiştir. Zaman da net bir şekilde belirtilmemiştir. Okuyucu eseri okuduğunda bunu ya kahramanın cümle içerisinde kullandığı bir sözden ya da geçmişte yaşanmış bir olaydan bahsedilirken anlar.

Yazar, eserlerinde hem açık hem de kapalı mekânlara yer vermiştir. Açık mekân olarak daha çok İstanbul ve Ankara işlenir. Kapalı mekân olarak ise daha çok ev ve iş yerleri işlenir. Bunun yanında kahvehaneler ve oteller diğer kapalı mekânlardır. Yazarın bu şekilde kapalı mekâna başvurması yalnızlık ve bireysellik temasıyla bir bütünlük oluşturmak istemesidir.

Kopan'ın eserlerinde zaman, yazarın yaşadığı zaman diliminden seçilmiştir. Yaşadığı çağdan seçtiği bu zaman dilimi, yazarın dönem ruhunu yansıtmaları bakımından önemlidir. Kimi zaman roman içinde yer verilen geriye dönüşler ise vaka zamanının

sınırını genişletmektedir. Yazar, romanlarında anlatma zamanına ise çok az yer verir. Kopan, klasik eserlerde yer alan zincirsel zamanı bir kenara bırakarak modern ve postmodern açılımların etkisiyle belirsiz ve göreceli bir zaman kullanmıştır.

Kopan'ın eserlerinin bir diğer özelliği ise eserlerin sonunu ucu açık bitirmesidir. Yazar, *Aile Çay Bahçesi*, *Sıradan Bir Gün* romanları ve *Mektup*, *Şerbetçi*, *Aşkın Ne Olduğunu Bilmiyorsun* gibi hikâyelerinde olayların sonu ucu açık bir şekilde bırakılmıştır. Yine okuyucunun hayal dünyasına bırakılmıştır. Bazı eserlerini ise kesin bir sonuca bağlamıştır.

Bütün bu özelliklerin yanında yazarın eserlerinde kullandığı kişiler okur-yazardır. Bu kahramanlardan bazıları ya yazardırlar, ya da yazar olmak isteyen kişilerdir. Bazen yaratma isteğiyle yanıp tutuşan bir yazara yer verirken, bazen de para kazanması gereken birinin yazma serüvenine nasıl başladığına yer verir. *Giriş Cümlesi* ve *Yayınlanmamış Bir Söyleşi* hikâyeleri yazma serüvenine nasıl başladıkları ve yaratma sancısı çeken kahramanlara yer verilirken, *Becerikli Bay Kerim İnal* hikâyesinde para kazanmak için polisiye hikâyeler yazmak zorunda kalan bir kahramana yer verilmiştir.

Kopan'ın eserlerine baktığımızda postmodernizme ait metinlerarasılık ve geri dönüş tekniğine yer vermiştir. Metinlerarasılık tekniğini en çok *Karbon Kopya* adlı hikâye kitabında kullanmıştır.

Romanların ve hikâyelerin olay örgüsü; ana karakter etrafında oluşarak, genellikle “tek zincirli olay örgüsü” şeklinde olduğu görülür. Bütün olaylar onun yapıp ettikleri etrafında şekillenir.

Kopan'ın eserlerinde işlediği temalara da baktığımızda modern dünyanın getirdiği bireysel temalardır. Bunun yanında üzerinde en çok durduğu yalnızlık temasıdır. Bu tema, çağımızın bir hastalığı olarak görülür.

Yazar, aşk temasının üzerinde de çok durur. Bu aşk genellikle ya geçmişte yaşanmıştır kahraman unutamamıştır, ya da kahraman, karşı kişi tarafından terk edilmiştir. Yani yazar mutsuz aşkları işlemiştir. Bu temalar dışında ölüm, baba özlemi

üzerinde de durur. Genellikle babalarıyla sorun yaşayan karakterlere çoğunlukla yer verse de, babalarıyla barışık kişilere de yer verir.

Yazar, eserlerinde genellikle kahraman anlatıcıyı kullanmıştır. Burada olayları tamamen kahramanın gözleminde geçenler olarak aktarır. Bunu yaparken de iç monoloğa yer vermiştir.

Kopan, eserlerinde yenilikleri kullanmayı seven biridir. Amerikan tarzı olan küçürek hikâyelerden oluşan iki kitabı vardır: *Kara Kedinin Gölgesi* ve *Kediler Güzel Uyanır*.

Eserlerinde kullandığı bir diğer yenilik ise İnce Ün'lü Aşk'ta yalnızca ince ünlü sesleri kullanarak bir kısa öykü yazar. Geometri öyküsünde yalnızca “g” sesini kullanarak metin oluşturmuştur.

Kısacası Kopan'ın eserlerine baktığımızda; işlediği konular, olay örgüsü, zaman, mekân, tema, kişiler ve biçim açısından ele alındığında yazar, Türk edebiyatında yeniliklere açık olan ve bu yenilikleri eserlerinde kullanan özgün şahsiyetlerden biridir.

KAYNAKÇA

1. İncelenen Eserler

1.1. Romanlar

Kopan, Yekta (2017). *İçimde Kim Var*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2017). *Aile Çay Bahçesi*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2018). *Sıradan Bir Gün*, İstanbul: Can Yayınevi.

1.2. Hikâyeler

Kopan, Yekta (2014). *Fildişi Karası*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2015). *Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2017). *Yedi Derste Vicdan Muhasebesi*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2017). *Kara Kedinin Gölgesi*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2016). *Karbon Kopya*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2017). *Bir de Baktım Yoksun*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2013). *Kediler Güzel Uyanır*, İstanbul: Can Yayınevi.

Kopan, Yekta (2014). *İki Şiirin Arasında*, İstanbul: Can Yayınevi.

2. Faydalanılan Diğer Kaynaklar

2.1. Kitaplar

Aktaş, Şerif (1984). *Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş*, İstanbul: Birlik Yayınları.

AKTULUM, Kubilay; (2007.), *Metinlerarası İlişkiler*, Öteki Yayınevi, İstanbul,

Akyüz, Kenan (2000), *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri 1860-1923*, İstanbul. İnkılâp Kitapevi.

- Aydemir, Mustafa (2013). “*Sardunya Aşığı Adam Faik Baysal*” AFM İletişim Yayınları.
- Aytaç, Gürsel (1995). *Edebiyat Yazıları III*, Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Aytaç, Gürsel (2003). *Genel Edebiyat Bilimi*, İstanbul: Say Yayınları.
- Aytür, Ünal (1977). *Henry James ve Roman Sanatı*, Ankara: DTCTF Yayınları.
- Ayyıldız, Mustafa. (2011). *Roman Tanım-Tarihçe-Teknik*, (1. Baskı), Ankara: Akçağ Yayınları.
- Benviste, Emile. (1995), “*Genel Dilbilim Sorunları*”. Çeviren: Erol Öztokat. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Berna Moran, (1987), *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış*(A. Mithat’tan A. Hamdi Tanpınar’a), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bilge Ercilasun, (1997), *Yeni Türk Edebiyatı Üzerine İncelemeler 2*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bolat, Salih, (2007). *İletişim ve Edebiyat*, (1. Baskı), İstanbul, Varlık Yayınları
- Çağdaş, Aysel(2002). *Anne-Baba-Çocuk İletişimi*, Ankara: Nobel Yay.
- Çelik, Yakup (2007). *Türk Edebiyat Tarihi*, İstanbul: C.4, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Çetin, Nurullah (2009). *Roman Çözümleme Yöntemi*, Ankara: Öncü Basımevi.
- Çetin, Nurullah. (2013). *Roman Çözümleme Yöntemi*, (13. Baskı), Ankara: Öncü Kitap.
- Çetişli, İsmail, (2004) *Metin Tahlililerine Giriş/2: Hikâye-Roman-Tiyatro*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Demir, Yavuz, (1995). *İlk Dönem Hikayelerinde Anlatıcılar Tipolojisi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Dino, Güzin (1978). *Türk Romanının Doğuşu*, İstanbul : Cem Yayınları.

Ecevit, Yıldız (2006). *Türk Romanında Postmodernist Açılımlar*, İstanbul: İletişim Yayınları.

ELÇİ, Handan İnci (2003). *Roman ve Mekân Türk Romanında Ev*, İstanbul: Arma Yayınları.

Emre, İsmet; (2004). *Postmodernizm ve Edebiyat*, Ankara: Anı Yayıncılık (1. Basım).

Gümüş, Semih (2010) “*Modernizm ve Postmodernizm Edebiyatın Dünyü ve Yarını*” İstanbul: Can Yayınevi.

Gümüş, Hüseyin (1989) “*Roman Dünyası ve İncelemesi*” Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.

Geçgel, Hulusi (2003) *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, Ankara: Anı Yayıncılık.

Karaca, Alaattin (2003). “*Sessiz Ev’de Anlatıcı ve Bakış Açısı*”, Dergâh Yayınları, C.14, 164, 115-19.

Kıran, Zeynel (2000). ayşe (eziler) Kıran,*Yazınsal Okuma Süreçleri*, Seçkin Yay., Ankara.

Kolcu, Ali İhsan (2006). *Öykü Sanatı*, Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi.

Korkmaz, Ramazan (2006). *Yeni Türk Türk Edebiyatı El Kitabı, 1839-2000*, Ankara: Grafiker Yayınları.

Korkmaz, Ramazan (2017). Veysel şahin, *Romanda Mekân, (Romanda Mekân Poetiği ve Çözümlemeler)*, Ankara: Akçağ Yay.

Kulaksızoğlu, Adnan (2001). *Ergenlik Psikolojisi*, İstanbul: Remzi Kitapevi.

Kutlu, Şemsettin (1972). *Servet-i Fünun Dönemi Türk Edebiyatı Antolojisi*, İstanbul: Bateş Yayınları.

Menteşe Oya Batum, (1996).*Bir Düşün Yolculuğu*, Ankara: Bilkamat Yayınları.

Moran, Berna (2007). *Edebiyat Kuramları ve Eleştirisi*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Narlı, Mehmet (2002). *Orhan Kemal'in Romanları Üzerine Bir İnceleme*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Okay, Orhan (2011). *Batılılaşma Devri Türk Edebiyatı*, İstanbul: Dergay Yayınları.

Önertoy, Olcay (1984). *Cumhuriyet Dönemi Türk Roman ve Öyküsü*, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Özkiraz, Ahmet (2007). *Modernleşme Teorileri ve Postmodern Durum*, Konya: Çizgi Kitabevi, 2. Baskı, , s.125.

Philip, Stevick (1988). “*Roman Teorisi*” (Çev. Sevim Kantarcıoğlu), Ankara: Gazi Üniversitesi Yay.

Plisnier, Charles, (2003). *Roman Üzerine Düşünceler*, (Çev. Hilmi Uçan), Hece Yayınları, Ankara.

Tanpınar, Ahmet Hamdi (1992), *Edebiyat Üzerine Makaleler*, İstanbul: Dergâh Yayınları.

Tekin, Mehmet (2004). *Roman Sanatı-Romanın Unsurları*, İstanbul: Ötüken Yayınları, s. 122.

Tekin, Mehmet, (1989). *Roman Sanatı ve Romanın Unsurları*, Selçuk Üniversitesi yay., Konya, s.77

Tekin, Mehmet, (1999). “*Peyami Safa*” İstanbul: Ötüken Yay.

Tonga, Necati (2014). *Yaşayan Hikayemiz*, İstanbul: Kesit Yayınları

Ünlü, Selçuk (1982). *Romanlarda anlatıcı figür: Wilhelm Raabe'nin Romanlarında Bir Deneme*, Atatürk Üniversitesi Yay.

Yörükoğlu, Atalay (1984). *Çocuk Ruh Sağlığı*, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yay.

2.2. Tezler ve Makaleler

Amet, Sezen (2018). *Hüseyin Su'nun Hikâyeleri Ve Hikâye Hakkındaki Görüşleri*, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydemir, Mustafa (2013). *Sardunya Aşığı Adam Faik Baysal*, Doktora Tezi, AFM İletişim, Adapazarı.

Bağcı, Betül (2014). Postmodern Açından Mustafa Kutlu Öykülerinde Biçim Ve Biçem Karadeniz Teknik Üniversitesi * Sosyal Bilimler Enstitüsü

Bekiçboğa, Özge (2018). “*Necati Cumalı'nın Hikâyelerinde Zaman-Mekân-İnsan*” Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bulut, Ayhan (2015). *Rasim Özdenören'in “Hışırta” Ve “Göl” İsimli Öykülerinde Kadınların Ontolojik Sorunlarla İmtihani: İntihar*, Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları, s. 77-89

Boynukara, Hasan (2000) “*Hikâye ve Hikâye Kavramları*”, Hece Dergisi, S. 46/47, Ekim/Kasım s.131

Çetin, Nurullah (2005). Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kadarki Türk Hikâyesine Kısa ve Genel Bir Bakış”, *Hece Dergisi Türk Öykücülüğü Özel Sayısı*, S.46/47, Ankara

Demir, Fethi (2011). *Orhan Pamuk'un Romanları Üzerinde Bir Araştırma* Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı.

Demir, Fethi, (2010). “Orhan Pamuk'un Romanlarında Babaya İade-i İtibar”, Türk Edebiyatı Dergisi, S. 445, Kasım, s. 26

Demiryürek, Meral (2013). *Kurgusal Metinlerde İkinci Kişili Anlatıcı ve Bakış Açısı*, Ankara: FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi Kurumu Basımevi.

Doğan, Safiye (2015). *Nazan Bekiroğlu'nun Hikâye ve Romanları Üzerine Bir İnceleme*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Doğanalp, Enes (2016). *Murat Gülsoy'un Hayatı, Sanatı Ve Eserleri*, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ergiydiren, Sevinç, (2001). Edebiyat Araştırmaları, (Boğaziçi Üniversitesi Matbaası701), İstanbul.

Erol, Sedat (2014). *Orhan Pamuk'un Romanlarının Tema Bakımından İncelenmesi* Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gündüz, Nurullah (2017). *Emir Kalkan'ın Hikâyeciliği*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

IŞIK, Oğuz, Değişen Toplum / Mekan Kavrayışları: Mekânın Politikleşmesi, Politikanın Mekânsallaşması, Toplum ve Bilim, Sayı: 64-65, s.26.

Karaca, Şahika (2009), “*Pınar Kür'ün Romanlarında Kadın Kimliği*”, Hülya Argunşah (Haz.), 1980 Sonrası Türk Romanı Sempozyumu:27-28 Mart 2008 Bildiriler, Erciyes Üniv. Yay., Kayseri.

Köksal ALVER; “Mekân Tartışmaları ve Değişen Mekân Algısı”; “*Hece Dergisi Modernizmden Postmodernizme Özel Sayısı*”, Sayı: 138-139-140, Ankara, 2008, s.558.

Kurnaz, Mehmet (2017). *Üstün İnanç'ın Romanları ve Romancılığı Üzerine Bir İnceleme*, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kütükçü, Tamer (2003). “*Çağdaş Anlatıda Mekânın Kurgulanışı ve İşlevi*”, Edebiyat ve Eleştiri, S.65, s.79

Narlı, Mehmet (2002). “*Romanda Zaman ve Mekân Kavramları*”, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (Journal of SocialSciences), C.5., S. 7, Mayıs,

Oktay, Gülçin (2011). “*Modern Türk Hikâyesinde Postmodern Açılımlar*” Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Okur, Enver (2002), “*Çok Partili Demokrasi Dönemi Türk Romanı*”, *Hece* (Türk Romanı Özel Sayısı), S. 65/66/67, Mayıs/ Haziran/ Temmuz

Özbek, Öznur (2014). *İnci Aral Ve Elif Şafak'ın Romanlarında Baba Figürü*,

Özkan, Ümmü Burçin (2018). *Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Hikâyeciliği*, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sağlık, Şaban (2002). “*Kurmaca Alemin Kurmaca Sözcülerinden Romanda Zaman-Mekan-Tasvir*”, Hece (Türk Romanı Özel Sayısı).

Şahin, Yunus (2014). *Varoluşçuluk Ve Bireyselleşme Bağlamında Oğuz Atay'ın Eserlerinin İncelenmesi*, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Karşılaştırmalı Edebiyat Anabilimdalı.

Uysal, Ahmet E (1959). “*Bazı Eski Edebiyatlarda Zaman Telakkileri*”, Ankara Üniv. DTCF Dergisi.

Yılmaz, Sibel (2014). Yekta Kopan'ın Öykücülüğü: Modern Zamanlarda İnsanlık Halleri 23-25 Mayıs 2014 tarihleri arasında Saraybosna’ da bulunan International Burch Üniversitesi’nde düzenlenen II. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi’nde bildiri olarak sunulmuştur.

ZAMBAK, Ferda (2007). *Türk Romanında Mekân*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla: Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

2.3. Elektronik Kaynaklar

<https://kayiprihtim.com> Erişim tarihi: 9 Kasım 2018

www.biyografi.info.com Erişim tarihi: 10 Kasım 2018

www.kkulturmantari.blospot.com Erişim tarihi: 9 Kasım 2018

<https://egoistokur.com/yekta-kopan-buyumenin-zamani-geldi/> Erişim tarihi: 7 Haziran 2020

<https://egoistokur.com/kediler-guzel-uyanir-karmasanin-ofkenin-sevginin-sevismenin-cumbusun-oykuleri/> Erişim tarihi: 7 Haziran 2020

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Canan GÖKDEMİR
Doğum Yeri ve Tarihi	Kızıltepe- 23/03/1990
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü (27.06.2016)
Yüksek Lisans Öğrenimi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Birimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Tez Dönemi
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetler	-
İş Deneyimi	
Stajlar	-
Projeler	-
Çalıştığı Kurumlar	Mardin/Kızıltepe Sıtkı Türkmen İlkokulu
İletişim	
E-posta Adresi	canangokdemir0@gmail.com
Yüksek Lisans Mezuniyet Tarihi	

